

RICHARD
LAZARUS

ANNO
DE
IMPOSSIBILI

ENCICLOPEDIA FENOMENELOR

TRANORMALE

1900-1994

Richard Lazarus

DINCOLO DE IMPOSIBIL

Grafică copertă: Adriana Ioniță

Tehnoredactare computerizată: Gabriel Ana

BEYOND THE IMPOSSIBLE

Richard Lazarus

© 1996 by Richard Lazarus

© 1997 by Editura ELIS

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin editurii ELIS!

ISBN-973-9199-35-6

Richard Lazarus

DINCOLO DE IMPOSIBIL

**Enciclopedia fenomenelor paranormale
1900-1994**

Traducere de Mariana Millio

Editura ELIS
București
1997

Tiparul executat sub comanda nr. 70 337

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI”, Bucureşti
România

Cuprins:

1900	Întâmplarea de la Eilean Mor	1
1901	Distorsiune a timpului la Versailles	5
1902	Enigma din Atlantic	12
1903	Tunurile bubuitoare de deasupra Gangelui	17
1904	Jack-cu-călcaie-pe-arcuți: om sau monstru?	22
1905	Focuri din cer	25
1906	Sindromul Iona	30
1907	Un duh care căuta dreptate	34
1908	Cataclism în regiunea tungusă a Siberiei	38
1909	Val de nave aeriene deasupra Massachusettes-ului	42
1910	Many happy returns!	45
1911	Prevestitorii morții	48
1912	Un dezastru previzibil	52
1913	Fantome aruncătoare de pietre	55
1914	Mercedesul blestemat	59
1915	Batalionul care a dispărut	62
1916	Ca nu cumva să uităm	66
1917	Vedenii miraculoase la Fatima	69
1918	Fără urmă	72
1919	Osemente ucigașe în locuri îndepărtate	77
1920	Ciudatul caz al elefanților amfibii	81
1921	Urme de pași în zăpadă	86
1922	Atacatori invizibili în zona West-End a Londrei	91
1923	Blestemul regelui-copil	95
1924	Fantome pe peliculă	100
1925	Cruda tortură a Eleonorei Zugun	103
1926	Semne stranii și minuni	106
1927	Vederea viitorului	109
1928	Umbre diavolești	113
1929	Șoselele morții	118
1930	Satul care a dispărut	121
1931	Enigma lui Teleka Ventui	124
1932	Dinozaurul din Cherbourg	127
1933	În căutarea lui Nessie	132

1934	O casă englezească a groazei	137
1935	Mersul prin foc în comitatele din inima Angliei	141
1936	Piaza rea nazistă	145
1937	O întâlnire a minților	148
1938	Trei degete de foc	153
1939	Câini negri	156
1940	Min-Min și alte lumini fantomatice	160
1941	Incendiatori fantomatici în Vestul Mijlociu	164
1942	Marele raid de OZN-uri de la Los Angeles	167
1943	Neputrezirea și alte fenomene mistice	170
1944	Dovadă certă?	174
1945	Teroare în Triunghi	178
1946	Vizitatori nepoftiți	182
1947	Cazul Roswell	186
1948	Ultima misiune a locotenentului Mantell	190
1949	La jumătatea drumului spre rai	194
1950	Legendarul Ogopogo	198
1951	Bătălii fantomatice în Marea Britanie și Franța	203
1952	În căutarea lui Bridey Murphy	208
1953	Întâlniri ucigătoare	212
1954	Viața de după viață	216
1955	Vizitele de la Kelly și Hopkinsville	221
1956	Ziua în care a plouat cu pești	226
1957	Sex pe o farfurie zburătoare	229
1958	Feline-fantomă în New South Wales	233
1959	Voci din viața de după moarte	239
1960	Apariții de monștri pe Emerald Isle	243
1961	Zborul în uitare	248
1962	Pumele din Surrey și fiarele de la Exmoor	253
1963	Istoria se repetă	259
1964	Apă, apă pretutindeni	263
1965	Omul care făcea instantanee cu mintea sa	266
1966	OZN-urile și defecțiunile electrice	270
1967	O recoltă înspăimântătoare	275
1968	Submarine care n-au mai ieșit la suprafață	278
1969	Apeluri telefonice de la decedați	282
1970	Yeti în Washington	285
1971	Chipurile de la Belmez	289
1972	Aviatorii care au refuzat să moară	292

1973	Satul terorizat	296
1974	O profetă a televiziunii și alți prevestitori	300
1975	Nefast pentru unii?	304
1976	Pterodactili deasupra Texasului	307
1977	Misteriosul Morgawr	312
1978	Coșmar în Caucaz	316
1979	Autostopiști-fantomă	319
1980	O relație cu extraterestrii?	324
1981	Grindină gigantică	327
1982	Aruncătorul de flăcări uman	330
1983	Experimente privind reîncarnarea	333
1984	Povestea gropilor	337
1985	Portrete care au adus nefericire	339
1986	Animale apărute în locuri nefirești	342
1987	Ploi cu broaște în Marea Britanie	346
1988	Afacerea de pe câmpia Nullarbor	349
1989	Hangarul bântuit de stafii	353
1990	Dovezi circulare?	356
1991	Hoțul-fantomă	360
1992	Zumzetul de la Hueytown	364
1993	Salvați de către morți	366
	POST-SCRIPTUM	369
	Dicționar geografic	376

Cuvânt înainte

Se spune adesea că adevărul e mai straniu decât ficțiunea și chiar așa este. Ca să se convingă, oricine pune la îndoială această afirmație nu trebuie decât să citească prezenta carte.

Scriitorii de romane științifico-fantastice pot să aibă în vedere misterele legăturii dintre spațiu și timp, să descrie domeniile de dincolo de granița universului cunoscut și să-și poarte cititorii într-o croazieră prin centrul unei găuri negre. Însă nici o poveste scrisă vreodată nu s-ar putea compara cu ciudățeniile lumii în care locuim deja.

O planetă pe care bărbați și femei izbucnesc în flăcări în timp ce-și văd de treburile zilnice, dispar în neant sub ochii unor martori uluiți și, fără nici un motiv aparent, explodează în mii de bucăți. O lume în care pești, broaște și tot soiul de alte lucruri cad din cer ca ploaia; în care tablouri și icoane încep brusc, pe neașteptate, să plângă sau să sângereze. Nici unul dintre noi nu crede că aceste lucruri sunt posibile dar totuși ele se întâmplă. Nu în mintea unui povestitor iscusit, ci pe solul planetei pe care o numim Pământ.

S-ar părea că pentru lumea în care trăim nu există nici un scenariu prea ridicol, nici o posibilitate cu șanse prea mici de a fi reală.

Ce scriitor care se respectă ar fi avut îndrăzneala să creeze personaje care să fie în stare să vadă în viitor și să pășească în trecut, să facă instantanee cu aparate Polaroid folosindu-și doar mintea, să plonjeze fizic în flăcări și să iasă nevătămate, sau să prezinte aceleași răni pe care le-a avut acum două mii de ani, răstignitul Iisus?

Cu siguranță nici un scriitor nu și-ar fi dat o asemenea osteneală, deoarece nu s-ar fi putut aștepta ca vreun cititor să meargă atât de departe cu credulitatea. Totuși, acestea sunt doar câteva dintre uluitoarele puteri paranormale dovedite de bărbați și femei din zilele noastre.

Aici sunt istorisite experiențele fiecăruia: întâmplări inimaginabile și întâlniri față-n față cu extraterestri, stafii, făpturi aparținând unor specii dispărute și o largă varietate de ființe fantasmagorice de naturi diverse.

Secolul douăzeci a fost o perioadă deosebită în ceea ce privește dezvoltarea cunoștințelor umane. În cursul ultimelor nouăzeci și cinci de ani, omul nu numai că a strecurat o privire în cele mai îndepărtate unghere ale universului dar s-a uitat și în lumea microscopică a moleculei. A stăpânit energia atomului și, prin cercetările efectuate în legătură cu ADN-ul, descuie în fine lacătele ce păstrau tainele vieții înseși. Departe de laborator, setea de cunoaștere a omului l-a împins să călătorească prin cele mai îndepărtate regiuni arctice, să străbată cele mai nepătrunse jungle și să se scufunde în adâncurile oceanelor. Un secol care a început înainte de apăsarea zborului motorizat a văzut către sfârșitul celui de-al șaptelea deceniu al său un om pășind pe Lună. Celor mai mulți oameni, progresul științific făcut de omenire în secolul douăzeci li s-a părut ca un grafic urcător, cu o pantă tot mai abruptă. Conform convingerii răspândite în lume, există puține locuri în care omul nu s-a dus, și mai puține pe care nu le-a văzut și puține care să merite să fie cunoscute și pe care el să nu le fi descifrat.

Dar acest sentiment de automulțumire intelectuală este oare o reflectare corectă a situației reale? Oare cunoașterea de către omenire a lumii în care trăim este într-adevăr atât de atotcuprinzătoare?

Mesajul acestei cărți sugerează că răspunsul la această întrebare este un *nu* răspicat și fără echivoc. Deoarece în vreme ce omul a inventat și a perfecționat un sistem de reguli științifice și certitudini care par să cuprindă toate variantele posibile ale celor mai bine cunoscute fenomene, realitatea este că nu toate evenimentele se încadrează perfect în acest tipar previzibil și consecvent.

Așa cum își va da în curând seama cititorul acestei cărți, fiecare an al secolului douăzeci a avut parte de porția lui de întâmplări independente care se situează în afara cadrului de legi naturale, așa cum am ajuns să le înțelegem. Bărbați și femei — oameni altminteri obișnuiți —

au dat dovadă de puteri pe care știința nu reușește să le recunoască; inteligențe nevăzute și-au făcut cunoscută prezența prin tot felul de mistere și manifestări oarecum înspăimântătoare; fapte despre care se credea că erau de mult dispărute ca specie au apărut cu regularitate.

Unele dintre aceste întâmplări par miraculoase; altele par să se fi petrecut ca urmare a intervenției unor forțe invizibile care ar putea fi descrise cel mai bine prin termenul de diabolice. Multe nu sunt nici deosebit de înspăimântătoare, nici exaltante pentru inteligența omenească; sunt pur și simplu atât de stranii încât însăși realitatea lor pare să răstoarne dintr-o dată certitudinile intelectuale pe care se sprijină întregul nostru mod de a privi viața.

Considerate laolaltă, aceste ciudățenii lasă să se presupună că este posibil ca lumea materială în care trăim să se interfereze uneori și foarte brusc cu o altă dimensiune, mai puțin substanțială: un loc din care tot felul de entități ar putea să apară pe neașteptate, dispărând apoi din nou, fără nici un avertisment. Ba chiar, un alt univers.

Aceste întâmplări neobișnuite sunt cele care alcătuiesc baza unei istorii paranormale a secolului douăzeci. Unele dintre cazurile prezentate aici au mai fost publicate și înainte în cărți și reviste dedicate misterelor și inexplicabilului. Altele au rămas neobservate până acum, prin ultimele pagini ale unor ziare prăfuite de pe rafturile bibliotecilor din întreaga lume. Multe altele au fost ascunse cu grijă de ochii publicului în dosarele guvernelor, până când recenta legislație cu privire la libertatea de informare le-a conferit o mai largă circulație.

Concentrându-mi atenția asupra câte unei singure enigme în fiecare an cred că am reușit să cuprind o mare parte din cele mai mari mistere ale secolului douăzeci. Însă nici un scriitor n-ar putea realiza ceva care să se apropie de o trecere în revistă completă a tuturor întâmplărilor incredibile care s-au petrecut în cursul ultimilor nouăzeci și cinci de ani, și cu siguranță nu într-un singur volum. Așadar, nu pretind că aș fi scris un studiu exhaustiv al tuturor întâmplărilor anormale. Poate că, într-o zi, un alt scriitor va publica o astfel de carte. Eu unul mă îndoiesc. Se pare că târâmurile paranormalului, ca și universul vizibil, se extind încontinuu.

Motto:

„După ce imposibilul a fost eliminat, ceea ce-ți rămâne, oricât ar fi de improbabil, trebuie să fie adevărat“

Sherlock Holmes

1900**Întâmplarea de la Eilean Mor**

Există multe povești marinărești care vorbesc despre nave găsite în derivă și părăsite, deși se aflau în stare bună și cu toate bărcile de salvare intacte. Unele dintre aceste povești se dovedesc a fi nimic mai mult decât niște povești, născocite de marinari care sorb împreună un rom fierbinte într-o noapte rece de iarnă petrecută pe uscat. Și totuși, multe altele s-au dovedit a fi în întregime adevărate, și însuși secolul nostru, ca și cel precedent, a văzut nenumărate nave abandonate fără nici un motiv aparent. Ce s-a întâmplat de fapt cu echipajele lor constituie unul dintre marile mistere, deoarece pare ceva de neconceput ca un grup de persoane dotate cu rațiune să sară peste bord în mijlocul oceanului, renunțând la singura lor speranță de supraviețuire. Cu toate acestea, fenomenul continuă să se repete și până în ziua de astăzi.

De fapt, disparițiile care ne oferă cel mai straniu dintre toate misterele legate de mare nu se referă la marinari, ci la paznicii de faruri. Spre sfârșitul secolului al nouăsprezecelea, farul de la Eilean Mor a fost construit pe suprafața stâncoasă a insulei Flannan pentru a-i ghida pe marinari, în condiții de siguranță, în zona Hebridelor și a coastei vestice a Scoției. Farul era dotat cu un personal constând dintr-o echipă de serviciu, alcătuită din doi paznici, iar un al treilea om era întotdeauna disponibil, gata să intervină ca rezervă în eventualitatea unei îmbolnăviri sau a unui accident. Prin această precauție de siguranță, se presupunea că baliza de avertizare, cu o intensitate luminoasă de 140.000 de lumânări, nu se va stinge niciodată. Însă în primul an al secolului, la 15 decembrie 1900, niște marinari ce navigau pe apele înghețate ale mării Nordului au privit uluiți cum farul de pe insula Flannan și-a încetat funcționarea.

Cel dintâi care a raportat acest mister forurilor pazei de coastă scoțiene a fost căpitanul unui vas cu aburi,

nava maritimă *Archer*, care în acea noapte naviga în apropierea Hebridelor. Cu toate acestea, datorită unor condiții meteorologice defavorabile, au trecut câteva zile până când o navă de ajutorare, *Herperus*, a fost trimisă să efectueze cercetări. Printre cei aflați la bordul acesteia se afla un anume Joseph Moore, șef al paznicilor de far din zonă și care anterior fusese de serviciu pe insula Flannan. Dezbătând împreună cu colegii săi problema misterului, Moore nu-și putuse imagina nici un soi de împrejurări care să fi cauzat proasta funcționare a echipamentului tehnic; în plus, era prieten apropiat al celor trei oameni care fuseseră de serviciu în decembrie — Thomas Marschal, Donald McArthur și James Ducat — și îi știa pe toți ca fiind paznici capabili și cu experiență, care ar fi fost improbabil să intre în panică în momente de criză.

Ultima dată când îi văzuse Moore, cu trei săptămâni înainte, toți fuseseră sănătoși și părea de necrezut ca toți trei să se fi îmbolnăvit atât de rău încât să nu-și mai poată îndeplini sarcinile. De fapt — așa cum avea să descopere Moore — cei trei fuseseră loviți de ceva mult mai straniu decât o boală.

Când *Hesperus* s-a apropiat de insula cea mohorâtă, echipajul său a constatat că la debarcader nu se făcuse nici o pregătire în vederea sosirii lor, și nici repetatele semnale lansate de sirena de ceață a navei n-au provocat vreun răspuns. Primul care s-a îndreptat cu pași hotărâți spre pereții văruiți ai clădirii farului, a fost chiar Joseph Moore care a găsit încăperile reci și pustii, însă altminteri normale. Toate erau în ordine și la locul lor; chiar și fitilurile lanternelor fuseseră curățate și retezate, vasele lor fiind umplute cu ulei, gata să fie aprinse la apusul soarelui. Cercetând jurnalul de zi în căutarea unui indiciu care să lămurească misterul, Joseph Moore a remarcat cu surprindere că în noaptea de 14 decembrie se raportase o furtună dezlănțuită pe marea din jurul insulei. O asemenea consemnare era inexplicabilă, deoarece în noaptea respectivă vremea fusese comparativ calmă, furtuna izbucnind abia în

noaptea următoare, când se observase pentru prima oară absența luminii farului. Ducat înregistrase ultimul raport în ziua de 15 decembrie. Textul era scurt: „Furtuna s-a sfârșit, marea este calmă, Dumnezeu stăpânește totul.”

Raportându-i comandantului navei *Hesperus* această ciudată situație, Moore a sugerat să se întreprindă imediat o cercetare amănunțită a micii insule. Sfatul i-a fost urmat, însă, la sfârșitul căutărilor, echipajul vasului de intervenție nu-i găsisese nici pe paznicii farului și nici vreun indiciu privitor la dispariția lor. În ziua următoare *Hesperus* s-a înapoiat la baza sa fără supraviețuitori, cadavre sau explicații, lăsându-l pe Joseph Moore singur. În cursul următoarelor câtorva săptămâni, în timp ce străbătea în lung și-n lat solul dur și stâncos al micuței insule Flannan, paznicul-șef a avut răgaz din plin pentru a se gândi la soarta tovarășilor lui. Oare se hazardaseră să se apropie prea mult de apă și fuseseră măturați de un val uriaș? Era improbabil, deoarece oamenii cunoșteau prea bine primejdiile unei mări agitate. Să fi înnebunit unul din ei, ucigându-i pe ceilalți pentru ca, după ce le aruncase de pe stânci, cadavrele, să-i urmeze și el într-un mormânt de ape? Moore a cântărit cu grijă în minte această posibilitate, dar apoi a respins-o. Îi cunoștea personal pe cei trei ca fiind sănătoși la trup și la minte și, împreună cu familia lui, își luase „la revedere” de la ei abia cu câteva săptămâni în urmă. Și ce era cu furtuna menționată în jurnalul de zi, ca având loc în noaptea de 14 decembrie? O asemenea eroare părea imposibilă. Nimic din toate acestea nu aveau vreun înțeles, și totuși rămânea realitatea dispariției celor trei oameni. Era ca și cum ar fi fost brusc copleșiți de o forță extraordinară care-i luase de acolo împotriva voinței lor. „Da”, reflecta Moore, „acesta trebuia să fie răspunsul. Dar luați unde, cum, și de către ce?”

Și astfel, mintea lui Joseph Moore a continuat să se frământa cu aceste conjuncturi macabre, în cursul zilelor petrecute în singurătate, de la sfârșitul lui decembrie 1900

și începutul lui ianuarie 1901. Mult mai târziu, la câteva luni după ce fusese eliberat de sub vraja solitară a sarcinilor impuse de serviciu, Moore le-a povestit prietenilor săi cum, în timpul acelor sumbre săptămâni devenise conștient de o atmosferă nefiresc de apăsătoare, care părea să impregneze întreaga insulă. Ba chiar uneori credea că, în vreme ce căuta în zadar indicii pentru rezolvarea enigmei, auzise deslușit glasurile lui Marshall, McArthur și Ducat care-l chemau, purtate de vânt. Niciodată n-a putut fi sigur dacă acest fenomen era sau nu un rod al propriei sale imaginații sau dacă se explica prin țipetele pescărușilor ce se roteau deasupra capului său. Dar orice ar fi fost, Joseph Moore n-a mai putut fi convins niciodată să se întoarcă în mohorâta insulă Flannan.

1901**Distorșiune a timpului la Versailles**

Multer persoane le-ar plăcea să pășească înapoi, în istorie, pentru a vedea cu proprii lor ochi cum trăiau oamenii în secolele precedente. Știm, bineînțeles, că așa ceva este imposibil, și gândirea științifică modernă exclude posibilitatea ca omenirea să contruiască vreodată o mașină a timpului. Și totuși, experiențele trăite de anumite persoane „alese” par să contrazică tot ce am ajuns să credem despre timpul și universul fizic.

În perioada vacanței de Paști din 1901, două profesoare britanice între două vârste, Annie Moberley și Eleanor Jourdain, întreprindeau un tur al Parisului și al împrejurimilor acestuia. Cum nu mai fuseseră niciodată în Franța, cele două femei erau încântate de frumusețea clădirilor din cea mai renumită capitală europeană. Și totuși, în timpul unei excursii la Palatul Versailles urmau să treacă printr-o experiență ce avea să le rămână întipărită în minte pentru tot restul vieții lor.

După ce au explorat palatul principal și terenurile din jurul acestuia, domnișoara Moberley și domnișoara Jourdain au străbătut grădinile celebre în întreaga lume îndreptându-se spre Micul Trianon, refugiul preferat al Mariei Antoaneta, care se afla în altă parte a vastelor domenii. Cu toate acestea, nedispunând de un plan amănunțit al amplasamentului, femeile s-au rătăcit și, întâlnind doi bărbați îmbrăcați în veșminte din secolul al optsprezecelea, despre care și-au închipuit că erau îngrijitori ai terenurilor, le-au cerut îndrumări, exprimându-se în franceză. În loc de a le da ajutor, cei doi le-au privit mai degrabă ciudat și s-au mulțumit să le facă semn să se îndepărteze. La câțiva metri mai încolo, cele două englezoaice au fost depășite de o femeie tânără și o fetiță, care purtau și ele costume de epocă, deși de astă dată îmbrăcămintea era de o calitate surpinzător de

proastă. Totuși, nici uneia din profesoare nu i-a trecut prin minte că s-ar fi întâmplat ceva ciudat. Abia când au ajuns la un pavilion numit Temple d'Amour, celor două femei le devenea tot mai limpede că ceva din înfățișarea lor părea să-i uimească pe ceilalți.

Cu toate acestea un bărbat s-a dovedit a fi prietenos și, cu ajutorul gesturilor, le-a îndrumat către Micul Trianon. L-au găsit după ce au trecut un pod de lemn întins peste o mică viroagă. Și totuși, când în cele din urmă au ajuns la destinația lor, cele două femei au fost impresionate mai puțin de clădirea în sine decât de înfățișarea unei persoane care, stând acolo, picta o schiță a lizierei pădurii împrejmuitoare. Izbitor de atrăgătoare și purtând peruca înaltă caracteristică și rochia lungă tipică a unei aristocrate din secolul al optsprezecelea, femeia părea mai potrivită pentru a constitui modelul unui portret decât să fie ea însăși artista.

Annie Moberley și Eleanor Jourdain s-au putut apropia foarte mult de ea înainte ca aceasta să se întoarcă spre ele, cu o bruscă tresărire. Englezoaicele i-au zâmbit în chip de salut, dar cealaltă s-a uitat pur și simplu la ele cu ochi măriți de teamă și uimire. Abia în momentul acela au realizat cele dou vizitatoare că, nu se știe cum, pășiseră în trecut.

Reamintindu-și propria-i senzație, domnișoara Moberley a descris mediul înconjurător ca fiind cumva nefiresc. „Chiar și arborii păreau să fi devenit plați și lipsiți de viață. Nu existau efecte de lumină și umbre... nici un vânt nu agita copacii”, a scris ea mai târziu. Dar întocmai așa cum s-ar fi trezit dintr-un vis, acea neclintire bizară a părut să înceteze și totul în jurul lor precum și culorile au revenit la normal. Într-o clipire, artista dispăruse, fiind înlocuită de o scenă în care un ghid modern conducea un grup de câteva doamne într-un tur al Micului Trianon.

Deși pe tot restul șederii lor în Franța n-au discutat decât foarte puțin despre altceva, Annie Moberley și Eleanor Jourdain s-au hotărât să nu pomenească nimănui despre experiența trăită de ele, de teamă să nu fie ridiculizate.

Cu toate acestea, zece ani mai târziu, în 1911, când ambele deveniseră conferențiere universitare la Oxford, și-au unit forțele pentru a scrie o relatare completă a extraordinarei lor călătorii în timp. Când a fost publicată, în anul următor, lucrarea s-a dovedit a avea un oarecare succes, iar autoarele ei au devenit celebrități în cadrul specialiștilor în fenomene psihice din epoca eduardiană. Deoarece la vremea respectivă cercetaseră în profunzime istoria Versailles-ului, cele două profesoare ajunseseră de mult la concluzia că, în realitate, pătrunseseră în trecut prin cine știe ce distorsuniuni a timpului sau printr-o ușă invizibilă dintre dimensiuni. După părerea lor, anul probabil în care reveniseră era 1789. Pentru autoare, „grădinarii” incapabili să le înțeleagă întrebările trebuie să fi fost gărzile elvețiene care, așa cum se știe, se aflau la curtea lui Ludovic al XVI-lea, iar femeia și fata pe care le văzuseră îmbrăcate în zdrențe puteau să fi fost țărânci franceze ce trăiau în împrejurimile domeniilor palatului. Doamna aristocrată era considerată de ele ca fiind, cel mai probabil, nimeni alta decât însăși Marie Antoinette.

Scepticii — și au fost mulți dintr-aceștia — au ridiculizat povestea, insistând că profesoarele o ticluiseră numai în interesul obținerii unui profit. Asemenea critici s-au găsit să sublinieze faptul că nu exista nici măcar un singur amănunt care să nu fi putut fi studiat de mai înainte. Ba mai mult, deoarece în nici unul din documentele disponibile ce descriau palatul din secolul al optsprezecelea nu exista nicăieri o menționare a unui pod de lemn întins peste vreun șanț, acest detaliu vital al povestirii lor părea în contradicție cu faptele cunoscute. Totuși, în cazul acestei obiecții din urmă, în curând avea să apară un indiciu de o importanță capitală, în stare să confere credibilitate amintirilor relatate de cele două femei.

În cel de-al treilea deceniu al secolului douăzeci, un exemplar al planurilor originale ale arhitectului regal a fost găsit închis în zidăria unui coș de sobă al unei clădiri vechi

dintr-un oraș învecinat. Ascuns cu mult timp în urmă, eventual pentru o păstrare mai sigură, planurile nu fuseseră văzute de nici un ochi omenesc vreme de mai bine de un secol. În mod ciudat, schițele arhitectului cuprindeau un pod de lemn peste viroaga pe care femeile spuneau că au trecut. Nu-i de mirare că autoarele britanice au susținut că au fost răzbunate și, deși descoperirea nu constituie o dovadă concludentă că englezoaicele ar fi pășit în trecut, incidentul a devenit mult mai greu de trecut cu vederea.

Deși întâmplarea de la Versailles rămâne probabil cel mai binecunoscut exemplu în care o persoană din secolul douăzeci vede trecutul reproducându-se sub ochii săi, fenomenul nu este câtuși de puțin unic. În octombrie 1926, într-o localitate în apropiere de Bradfield St. George, în Suffolk, Anglia, alte două femei ce se plimbau împreună s-au aventurat pe domeniile unei vaste case în stil georgian, situată în afara unui drum mărginit de conifere. Când li s-a spus a doua zi că respectiva clădire fusese demolată în ultimele decenii ale secolului al nouăsprezecelea, s-au înapoiat la fața locului. Bienînțeles, au constatat acum că drumul pe care merseseră doar cu o zi mai înainte nu era mărginit decât de un șanț, dincolo de care se întindea un teren sălbătic, de pământ răscolit, buruieni, movile și arbori crescuți la întâmplare. Nu exista nici o urmă a vreunui conac și nici a brazilor plantați regulat.

Marea Britanie ne oferă multe exemple asemănătoare. În cursul verii anului 1930, doctorul Edward Gibson Moon, un medic de țară, se înapoia dintr-o vizită făcută lordului Edward Carson, care locuia pe insula Thanet, în Kent. Carson era foarte bolnav și Moon îl vizita aproape zilnic, astfel că era familiarizat cu regiunea locală și îndeosebi cu drumul ce ducea până la Cleve Court — reședința provincială a aristocratului. Cu acel prilej,

tocmai când a pășit în afara vastei alei semicirculare ce permitea accesul la Cleve Court, doctorul Moon a fost oarecum surprins să constate că peisajul împrejmuitor părea foarte schimbat. În planul din față, atât terenul cât și binecunoscutul gard viu ce-l înconjura aveau un aspect ciudat de neobișnuit, iar clădirile din depărtare, care în mod normal constituiau repere de hotar, păreau să fi dispărut. Suprafața de asfalt a aleii fusese înlocuită cu o potecă noroiasă, mult mai îngustă, ce se întindea peste câmpurile pe care, spre deosebire de alte dăți, nu se vedeau turme de oi. În timp ce medicul încă mai încerca să se împace cu aceste schimbări aparent inexplicabile, atenția i-a fost atrasă spre un bărbat care înainta pe potecă, venind spre el. Purtând o muschetă de modă veche și pantaloni scurți bufanți, încălțat cu cizme de călărie, pe umeri cu o pelerină și pe cap cu o pălărie de mult demodată, individul era în mod evident un locuitor dintr-un secol anterior. În clipa aceea, lui Moon i s-a părut că și străinul l-a văzut, deoarece s-a oprit la mijlocul pasului și a căscat gura de uimire. Cuprins brusc de spaimă, Moon a întors capul spre casa pe care tocmai o părăsise. Spre marea lui ușurare, nu arăta altfel decât de obicei, și când s-a răsucit iar spre vedenia din fața lui, regiunea împrejmuitoare revenise la normal iar vizitatorul înarmat cu muschetă dispăruse.

Așadar, ce să înțelegem din astfel de experiențe? Sunt oare fapte, sau închipuiri? Unele cazuri individuale de recunoaștere pot fi explicate eventual ca fiind halucinații, deși asta nu explică, desigur, motivul pentru care martorul ar deveni dintr-o dată victima unei halucinații. Cazurile în care același lucru este văzut simultan de mai mulți martori — de exemplu fenomenul de la Versailles — sunt mai enigmatice, deoarece este mai greu de imaginat că două persoane ar putea avea aceeași vedenie în aceeași clipă. Cu toate acestea, cazurile mult mai convingătoare

sunt acelea în care un anume loc devine focarul mai multor experiențe trăite de un întreg șir de martori uluiți.

Într-o localitate în apropiere de Haytor Vale, un orașel situat pe marginea estică a regiunii Dartmoor, în Devon, o casă-fantomă a fost văzută de localnici și de turiști în repetate rânduri în cursul actualei secol. Într-una din împrejurări, un topometrist care lucra pentru serviciul topografic național a văzut el însuși clădirea, în timp ce cuprindea cu privirea regiunea Devon-ului, dintr-un punct de recunoaștere situat la înălțime. Cu toate acestea, când mai târziu, în aceeași zi, a cercetat în amănunțime împrejurimile, n-a putut găsi nici o urmă a vreunei clădiri în locul pe care îl însemnase pe harta lui, deși scriptele locale lăsau să se înțeleagă că o mică locuință existase într-adevăr acolo în prima parte a secolului trecut.

Dat fiind că oamenii dispar uneori în mod misterios, topindu-se literalmente în văzduh, unii savanți specializați în fenomene paranormale au acceptat ideea că este posibil ca niște distorsiuni invizibile ale timpului să fi înghițit acele persoane, trimițându-le înapoi, în ere anterioare. Acolo, neștiuți de cei pe care i-au lăsat în urmă, rămân fără a putea da vreo dovadă ce ar sugera adevărata lor soartă. Aceasta e desigur o teorie neliniștitoare, dar deoarece se pare că nu există nici o consemnare istorică despre subita apariție a unor oameni înveșmântați potrivit unor mode pe care acum le-am recunoaște ca fiind contemporane cu propria noastră epocă, ipoteza rămâne improbabilă. Totuși, este posibil să existe una sau două împrejurări în care o bruscă rețrare a unei scene din trecut ar fi putut duce la un dezastru pentru persoana în cauză.

Într-o noapte întunecoasă din luna martie 1979, o conducătoare auto de origine engleză, doamna Barbara Davison, a scăpat ca prin urechile acului când a evitat un grav accident rutier pe drumul de ocolire Sevenoaks din Kent. Conducând singură pe un teren pe care-l cunoștea foarte bine, doamna Davison s-a mirat când a

văzut partea carosabilă din fața ei dispărând brusc, apărând în locul ei un alt drum, mai îngust, ce părea că duce undeva, în dreapta ei. Ignorând plină de curaj ceea ce vedea cu ochii, a continuat să conducă spre stânga, prin întunericul în care știa că trebuie să se afle drumul adevărat. Peste câteva secunde, trecuse de poteca întunecoasă și totul revenise la normal. Dacă ar fi urmat drumul-fantomă, ar fi nimerit drept în traficul ce venea din sens opus. S-a constatat că experiența trăită de femeia din Kent — pe care aceasta a relatat-o unui ziar local — s-a potrivit cu povestirile a cel puțin trei șoferi care au parcurs același drum în acea noapte. Cu toate acestea, ciudat este că în locul respectiv nu existase nici un cot la dreapta de mai bine de douăzeci de ani. Ca și Barbara Davison, nici unul dintre acei conducători auto nu încercaseră să cotească la dreapta, dar ziariștii locali care au cercetat fenomenul, au descoperit că pe respectivul tronson de drum, în ultimele optsprezece luni, avuseseră loc nu mai puțin de patru accidente mortale. În fiecare din acele tragedii, șoferii cotiseră în mod inexplicabil spre spațiul central acoperit cu iarbă al drumului de ocolire cu dublu sens. Experții în trafic rutier au încercat la vremea aceea să stabilească dacă lumina lunii sau farurile vehiculelor ce veneau din sens opus ar fi putut crea o iluzie care să-i fi îndemnat pe șoferi să cotească în direcție greșită. Nu au găsit nici o explicație firească a accidentelor.

1902

Enigma din Atlantic

Posibila existență a unor civilizații suboceanice constituie un subiect care a excitat îndelung imaginația autorilor de scrieri științifico-fantastice. Deoarece fundul oceanelor pământului rămâne în mare măsură neexplorat, îți poți lesne închipui că acolo, nedescoperite de oameni, ar putea exista cetăți subacvatice construite de ființe aparținând unor civilizații subpământene avansate. Cu toate acestea, deși poveștile bazate pe o astfel de posibilitate continuă să aibă o largă popularitate în literatura științifico-fantastică, o serie de întâmplări din viața reală care au avut loc în cursul actualului secol par să sugereze că adâncurile mărilor ar putea într-adevăr să ascundă taine ce n-ar fi deplasate într-un roman de Jules Verne.

În primele ore ale dimineții zilei de 28 octombrie 1902, nava comericală maritimă *Fort Salisbury* se îndrepta spre nord prin golful Guineei, la o oarecare distanță de Africa de Vest, în Atlanticul de Sud. Marea era calmă și cerul de deasupra senin, astfel că marinarului însărcinat cu veghea nu i-a fost greu să distingă două lumini roșii care au apărut din apă la câteva sute de metri în față și spre tribordul navei.. Concentrându-și privirea asupra luminilor cu ajutorul binoculului, marinarul a observat că acestea echipau un obiect uriaș și întunecat care, deși în mod evident era o navă maritimă, nu aparținea nici unui tip văzut de el până atunci. Începând să se îngrijoreze în legătură cu o posibilă coliziune, l-a alertat pe timonier și l-a chemat pe secundul vasului, un anume A.H. Raymer, care s-a grăbit să urce pe punte ca să vadă el însuși misterioasa navă. Cert este că secundul n-a dispus decât de câteva clipe scurte în care să privească obiectul, înainte ca acesta să se scufunde. Totuși, i-au fost de ajuns pentru a-i confirma datele de bază ale celor observate de marinarul de veghe.

Scriind mai târziu în jurnalul de bord al vasului, Raymer a descris evenimentul ca fiind puțin înspăimântător: „...În întuneric nu puteam vedea prea multe detalii, dar avea o lungime între 500 și 600 de picioare¹ și două lumini, câte una la fiecare capăt. Un gen de mecanism — sau, poate, niște aripioare — produceau o agitare a apei. În timp ce se scufunda lent sub valuri, dispărând din vedere, am putut observa că laturile îi erau ruginite.

Vorbind ulterior despre experiența trăită, Raymer a luat în considerare posibilitatea ca ceea ce văzuseră să fi fost carena unei nave răsturnate, dar a respins categoric această ipoteză. Era un marinar cu experiență și nu putea face o asemenea confuzie și, oricum, nici o navă nu se pierduse în vremea aceea în apele din largul Africii de Vest.

Posibila identificare eronată a unui animal marin era o perspectivă și mai puțin probabilă. Deși toți martorii de la bordul navei *Fort Salisbury* remarcaseră, fiecare în mod independent, că suprafața obiectului părea mai degrabă ruginită decât netedă, șansele ca ei să fi văzut o specie uriașă de pește erau mai mici decât zero, deoarece apariția trebuie să fi depășit de multe ori dimensiunile celei mai mari făpturi subacvatice cunoscute — balena albastră. Ba mai mult, așa cum a comentat o sursă de la Amiralitate, „peștii nu obișnuiesc să fie echipați cu lumini”

Așadar trebuie să fi fost un mecanism și, ținând seama de comportarea sa, era evident o navă submersibilă de un tip oarecare. Singura problemă cu care nu se împăca această teorie era faptul că în anul 1902 nici o națiune de pe pământ nu poseda tehnologia necesară creării unui submarin de asemenea dimensiuni. În 1888, primul submarin naval complet operațional fusese lansat de francezi, fiind dotat cu o singură elice și un motor electric, și cântărea

¹ *Picior*: veche unitate de măsură, având lungimea de aproximativ o treime dintr-un metru, folosită și astăzi în unele țări

numai 30 de tone. Doi ani mai târziu, germanii, care erau adevărați maeștri ai începuturilor tehnologiei submersibilelor, au lansat o navă de 200 de tone, care totuși nu a fost introdusă în fabricație completă decât în 1905. Marina militară engleză care a lansat prima sa navă subacvatică în același an cu incidentul din largul Noii Guinee, era cu mult în urma germanilor din punct de vedere al realizărilor tehnice. Așa încât cele văzute și neexplicate la acea vreme, rămân și astăzi o enigmă.

La mai bine de nouăzeci de ani după acea întâmplare, nimeni nu a oferit un răspuns care să pară cât de cât rațional. Ceea ce poate fi afirmat totuși cu certitudine este că anul 1902 ne pune la dispoziție doar prima dintre numeroasele semnalări referitoare la prezența unor submarine neidentificate în locuri în care, în mod logic, pare imposibil ca ele să se fi aflat sau să se fi comportat într-un mod incompatibil cu vreun model creat de om.

În ziua de 12 ianuarie 1965, Bruce Cathie, pilotul unei companii de linii aeriene, survola portul Kaipara, la nord de Helensville, în Noua Zeelandă, când a remarcat ceva ce a crezut că era o balenă eșuată pe malul apei. La o cercetare mai amănunțită, pilotul și-a dat seama că era vorba de o construcție metalică lungă de o sută de picioare, părând că zace în apă la o adâncime pe care el a apreciat-o ca fiind în jur de cinci stânjeni¹. Deși era în mod clar un submarin, lui Cathie i s-a părut că forma vasului era oarecum ciudată, așa că a raportat la Forțele Navale ale Noii Zeelande. I s-a spus că obiectul pe care susținea că l-ar fi văzut nu putea fi un submarin convențional, deoarece la momentul respectiv portul se afla sub reflux și, în orice caz, apa din estuare și întinderile de mâl erau prea puțin adânci pentru ca un vehicul submersibil să pătrundă atât de departe în portul Kaipara. Misterul lui

¹ *Stânjen*: unitate de măsură pentru lungime, folosită înaintea introducerii sistemului metric, care a variat, după epocă și regiune, de la 1,96 m. la 2,23 m.

Cathie avea să sporească în curând ca urmare a altor viziuni stranii, survenite la Antipod. În ziua de 11 aprilie a aceluiași an, doi oameni care cercetau o barcă percărească eșuată pe plaja Wonthaggi, la o depărtare de optzeci de mile de Melbourne, în Australia, au văzut două submarine ciudate ridicându-se la suprafață la o jumătate de milă¹ în larg și având între ele o distanță de aproximativ o sută de yarde². După ce le-au privit cu atenție vreme cam de cincisprezece minute, cei doi au văzut cum submarinele se scufundă din nou. Cu toate acestea, ofițeri de la Departamentul Serviciului Secret al Forțelor Navale Australiene le-au spus ulterior că „ținând seama de amplasament și de configurația liniei de coastă, era improbabil ca obiectele să fi fost submarine.” Tot atât de improbabil era și să fi fost iluzii optice, căci într-un interval de cinci zile au mai sosit încă trei rapoarte referitoare la „submarine” ciudate văzute în largul mării, la nord de Brisbane. Forțele Navale Australiene au cercetat din nou cele trei incidente și au ajuns la aceeași concluzie: că obiectele respective nu aparțineau nici unui tip de navă convențional, deoarece nici un comandant de navă responsabil nu și-ar fi riscat vasul într-o zonă plină de stânci acoperite cu apă și de alte primejdii subacvatice.

Unele rapoarte s-au dovedit a fi și mai greu de explicat. În 1963, Forțele Navale ale Statelor Unite, efectuând un exercițiu ce urmărea detectarea și depistarea navelor subacvatice, a recepționat un semnal sonor neobișnuit, în largul localității Puerto Rico, în Atlanticul de Sud, la aproximativ cinci sute de mile spre sud-est de partea continentală a Statelor Unite. Se pare că operatorii sonarelor

¹ Milă: unitate de măsură pentru lungimi, folosită în trecut, care a variat în timp de la o țară la alta; azi, unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 1609,3 m., folosită în Anglia și în SUA

² Yard: unitate de măsură engleză pentru lungime, egală cu 0,91.4398 m.

de pe distrugătoarele ce însoțeau portavionul *Wasp* au detectat un obiect submersibil acționat de o singură elice și care era capabil să atingă viteze mai mari de o sută șaptezeci de noduri, deși recordul mondial pentru navele submarine nucleare construite de oameni era de numai patruzeci și cinci de noduri.

Este greu de imaginat cum un vehicul acționat cu ajutorul unei elice ar putea atinge viteze care să depășească de aproape patru ori performanțele celor mai rapide submarine realizate de oameni, și totuși enigma s-a complicat și mai mult când misterioasa țintă a sonarului a coborât la adâncimi mai mari de douăzeci și șapte de mii de picioare, cifră care la vremea respectivă bătea cu câteva mile recordul de scufundare al unui submarin convențional. Când au apărut la lumină amănuntele privitoare la acel incident, Forțele Navale ale Statelor Unite au refuzat orice comentariu. De atunci încolo, niciodată nu au considerat indicat să facă speculații cu privire la originea navei misterioase și dacă eventual s-au apropiat de descoperirea adevărului, au preferat să nu declare nimic. Personal, mă cam îndoiesc că această situație s-ar putea schimba. Gândul că este posibil ca forme de viață extraterestre să ne observe de pe planete aflate la mare distanță, este de ajuns pentru a-i îngrozi pe mulți oameni. Perspectiva ca niște civilizații avansate ale unor făpturi necunoscute să locuiască în taină chiar pe planeta noastră în momentul acesta, trăind nebănuite la o depărtare de numai câteva mile de liniile noastre de coastă, este mult prea tulburătoare.

1903**Tunurile bubuitoare de deasupra Gangelui**

În tot decursul actualului secol, au existat multe relatări despre detonații misterioase ce au putut fi auzite dinspre straturile superioare ale atmosferei. În cazurile în care era clar că aceste zgomote bubuitoare nu aveau nici o legătură cu tunetul, oamenii de știință au înclinat să caute explicații naturale, ca de exemplu cutremure de pământ sau avalanșe și, mai recent, cauze datorate omului, cum ar fi experiențe cu bombe nucleare sau zgomotul sonic al navelor aeriene. Fără îndoială, multe dintre aceste zgomote din cer își au originea în asemenea împrejurări de natură terestră. Însă unele rămân neexplicate.

În vara anului 1903, niște funcționari guvernamentali care lucrau pentru „British Raj” în India, au fost intrigăți de zgomotul unor ciudate bubuituri care răsunau în aerul calm de deasupra deltei Gangelui. Ținând seama de numărul redus de sate, situate la distanțe mari între ele, și de cantitatea redusă de arme de foc aflate în posesia băștinașilor, se părea că nu există nici o explicație logică a acelor zgomote, ce se auzeau mai ales dimineața, când cerul era în mod obișnuit senin și calm. Englezul G.B. Scott, care a cercetat fenomenul ca reporter pentru *Nature Magazine*, a constatat că localnicii erau tot atât de intrigăți de zgomote ca și funcționarii guvernamentali. Scott, care le-a auzit el însuși în repetate rânduri, a avut prima sa întâlnire cu „tunurile bubuitoare” în timpul unei plimbări făcute în mai, împreună cu câțiva prieteni, de-a lungul malului fluviului, la Chilmari. „La început, zgomotele au fost asemănătoare întocmai cu cele produse de un tun de mare calibru, care s-ar fi aflat la aproximativ zece mile în josul fluviului. Dar zgomotele s-au apropiat, până când oamenii au fost uluiți de trei reprize succesive,

rapide și puternice, răsunând evident din imediata apropiere și părând că provin din cer, de la o înălțime de circa o sută cincizeci de yarzi deasupra apei. În mod ciudat, martorii nu au văzut nimic și, când i-au întrebat pe membrii unui grup de luntrași localnici care munceau în apropiere dacă auziseră și ei bubuiturile, englezii au aflat cu oarecare mirare că, deși oamenii le auziseră, sunetele li se păruseră că vin dintr-o cu totul altă direcție”, scria el pentru *Nature Magazin*.

Publicarea relatării lui G.B. Scott în *Nature Magazine* a iscat mare vâlvă în jurul fenomenului, și, în parte ca răspuns la articolul englezului, un belgian pe nume Ernest Van den Broeck a întreprins o cercetare pe scară mai largă, reușind să stabilească faptul că bubuituri asemănătoare, rămase neexplicate, fuseseră raportate de-a lungul întregului secol precedent, în jurul zonelor de coastă ale Islandei până la golful Biscaia. Van den Broeck însuși credea că energia aflată în spatele acelor zgomote era un tip deosebit de descărcare a electricității atmosferice — o formă de tunet din cer senin. În vreme ce meteorologii se declarau în favoarea teoriei atmosferice, gelologii au devenit tot mai convinși că sunetele erau legate de cutremurele de pământ, emanând eventual din zonele interioare ale miezului topit al pământului, în care se presupunea că imense cantități de rocă lichidă sau magmă se aflau în continuă agitație. Un alt tip de teorie, preferat de primii oceanografi ai secolului douăzeci, considera că regiunile de coastă și deltele fluviilor constituiau zonele în care era cel mai probabil să se audă asemenea zgomote, acestea fiind cauzate de tasarea pământului sub greutatea în continuă acumulare a sedimentelor purtate spre mare. Ultima și cea mai puțin favorizată dintre ipotezele inițiale a fost concepția că răspunderea i-ar fi revenit unei ruperi a straturilor subterane, datorată unor mișcări pe scară largă a scoarței terestre și explodării rocilor ca urmare a solicitărilor create de temperatură.

De fapt, timpul și progresul cunoașterii științifice au dus la reducerea tuturor acestor explicații. Tunetul din cer senin pus în discuție de Ernest Van den Broeck nici n-a putut fi dovedit că există, nici n-a putut fi repetat în condiții experimentale, în ciuda numeroaselor încercări. Deși se știe că miezul topit al interiorului pământului transmite vibrații seismice, se admite actualmente că astfel de cutremure nu coincid întotdeauna — sau măcar în mod obișnuit — cu izbucnirea zgomotelor de tip bubuit de artilerie denumite pentru prima dată „tunurile bubuitoare”. Putem spune acum cu certitudine că deltele fluviilor nu sunt locuri nici unice și nici deosebit de caracteristice pentru apariția unor asemenea zgomote, eliminând astfel teoria „acumulării greutatei sedimentelor”. Și, în sfârșit, deoarece terenurile joase ale deltei Gangelui nu sunt supuse fluctuațiilor foarte mari de temperatură necesare pentru ruperea straturilor de rocă, cu greu ar putea fi aplicată ultima dintre teoriile inițiale.

Deși secolul al nouăsprezecelea a fost martorul multor relatări ale unor coliziuni în cer senin, aceste trosnete și bubuituri stranii par să fi devenit mai frecvente și să fi căpătat o mai largă răspândire în ultimii nouăzeci și ceva de ani. În anii 1920 și 1930, câțiva locuitori din partea nordică a statului New York s-au obișnuit să audă un zgomot pe care l-au denumit „Tunurile de la Lacul Seneca”. Potrivit spuselor unui cercetător, direcția din care veneau sunetele era întotdeauna vagă și, ori de câte ori unii observatori se îndreptau către localitatea din care presupuneau că proveniseră zgomotele, detonațiile reîncepeau pur și simplu în altă parte. Un alt exemplu din America provine din valea râului Connecticut, între orașele Moodus și East Haddam. În cazul acesta, șocurile produse de exploziile aeriene zguduiau realmente casele, ba chiar cu atâta putere încât mulți localnici s-au referit la ele ca la niște cutremure. Cu toate acestea nici unul dintre celelalte semne asociate în mod

obișnuit cu seismele nu păreau să însoțească zgomotele de la Moodus, fapt ce i-a făcut pe câțiva experți să se întrebe dacă în realitate cutremurele de pământ convenționale erau cauza sau dacă ele nu erau decât un efect al zgomotelor.

În iarna anului 1977, oamenii care locuiau pe coasta atlantică a Statelor Unite au auzit multe exemple de detonații din cer senin, dintre care câteva au putut fi dovedite ca datorându-se bubuiturilor sonice ale noului avion britanic Concorde, care își începea zborurile controversate, în ciuda dezaprobării publicului american. Deși se dovedise că straturile de aer cu temperaturi și densități diferite conduc sunetul mult mai departe decât ar ajunge acesta în mod normal, mulți funcționari din cadrul aviației se îndoiau că explicația cu avionul Concorde constituia cauza probabilă a unui procentaj mai mult decât mic din exploziile auzite în cerul de deasupra orașelor de pe coasta estică.

În cursul aceleiași perioade de zece ani, vina unor bubuituri ciudate auzite în cer deasupra zonei vestice a Angliei și în Wales, a fost pusă pe seama unor teste la care era supus primul avion cu reacție supersonic din lume. Totuși este imposibil ca zborurile avionului Concorde să fie făcute răspunzătoare pentru ciudata explozie ce a avut loc în munții Berwyn, în apropiere de Llandrillo, în Clwyd, imediat după ora opt și jumătate după-amiaza, în ziua de 23 ianuarie 1974. Martorii aflați în apropierea epicentrului exploziei au relatat că au văzut o fâșie de lumină verde străbătând cerul chiar înainte de trosnetul imens ce s-a auzit. Crezând că un avion se izbise de o coastă a muntelui, poliția a plecat în cercetare, dar nu s-a găsit nici epava vreunei nave aeriene terestre, nici urme care să arate că un meteorit ar fi căzut pe pământ. Cu toate acestea, în mod incredibil, s-a aflat ulterior că o stație de seismologie terestră instalată la Institutul de Științe Geologice din Edinburgh, înregistrase un cutremur de pământ cu magnitudinea de 3,54 grade pe scara Richter, cu centrul chiar

În locul din apropiere de Llandrillo, unde fusese semnalat fenomenul aerian. Această întâmplare remarcabilă, care niciodată n-a fost explicată, s-a repetat peste doi ani și jumătate, când, în noaptea de 6 august 1976, persoanele ce locuiau în aceeași zonă a regiunii Wales, au fost din nou înspăimântate de o explozie uriașă răsunând pe bolta cerească și de apariția unor ciudate lumini aeriene. S-a stabilit ulterior că bubuitul s-a auzit pe o rază de aproximativ zece mile și că în apropierea centrului său fusese atât de puternic, încât — așa cum s-a exprimat un martor, domnul V.C. Worthington — „pământul s-a zguduit ca sub efectul unui impact violent” Numeroși localnici vorbeau după aceea despre intensitatea cu care se luminase cerul, deasupra munților Berwyn, rămânând așa câteva minute; cu toate acesta, o nouă cercetare n-a scos la iveală nimic ce ar fi putut explica întâmplarea.

Rămâne încă fără răspuns întrebarea dacă straniul fenomen al puternicelor detonații din cer senin are o origine naturală, deocamdată nedescoperită, sau una supranaturală. Dacă oamenii de știință ar vrea să cheltuiască timp și energie pentru studierea acestui subiect am putea avea un posibil răspuns. Totuși, ca și în cazul multor alte lucruri neexplicate, o asemenea voință nu s-a manifestat. La nouăzeci de ani după ce au fost auzite pentru prima oară, tunurile bubuitoare din delta Gangelui rămân tot atât de misterioase ca la început.

1904

Jack-cu-călcâie-pe-arcuri: om sau monstru?

Unii spuneau că era un supra-om, alții — un diavol. În culmea carierei sale de groază a fost la fel de ticălos și de temut ca și tizul său, Jack Spintecătorul, deși aici trebuie să se sfârșească orice comparații între cei doi indivizi. Astăzi e greu de crezut că el a existat cu adevărat, dar dacă povestirile au o oarecare bază, cu siguranță trebuie să fi fost altceva decât un om.

Deși cele de mai sus seamănă cu începutul unui roman ieftin de senzație sau cu o poveste hazlie pentru copii, cuvintele descriu foarte bine întâmplările din viața reală a unui personaj a cărui înfățișare remarcabilă, deși nemaiîntâlnită, a terorizat Anglia victoriană și eduardiană de la Londra până la Liverpool. Cunoscut sub porecla de „Jack-cel-cu-călcâie-pe-arcuri” (Spring-Heeled Jack), neobișnuitul personaj părea să zboare prin aer făcând salturi uriașe, sărind peste ziduri și porți înalte cu o aparentă ușurință, împotrivindu-se fără efort tuturor încercărilor făcute de poliție și de forțele militare pentru a-l prinde.

Jack a apărut pentru prima dată în piața Barnes din sud-vestul Londrei, în trei nopți consecutive din februarie 1837. În acele prime apariții a sărit în mod invariabil peste bărbații și femeile care mergeau pe străzi lăturalnice. Deși nu s-au raportat încercări de jaf sau de atacuri violente, cei care-l întâlneau păreau sincer înspăimântați. Simpla vedere a chipului de vampir al lui Jack-cel-cu-călcâie-pe-arcuri, cu ochii lui roșii și strălucitori, părea să fie de ajuns pentru a le face pe femei să leșine și pe însoțitorii lor masculini să tremure de frică. Când le-a fost adus la cunoștință fenomenul, cei de la poliție au pus povestirile pe seama unui glumeț... până când unul dintre proprii lor jandarmi a văzut el însuși făptura și a confirmat că relatările despre înfățișarea ei nepământească erau întrutotul adevărate. Ba mai mult, ofițerul remarcase cu ochii lui îndemânarea cu care personajul diavolesc sărea peste un zid înalt de doisprezece picioare printr-un singur salt ce sfida gravitatea.

Un an mai târziu s-a semnalat că ar fi bântuit străzile dosnice din Bow, atacând cu un prilej o femeie numită Jane Allsop. Relatând ulterior în fața magistraților din Lambeth încercarea prin care trecuse, domnișoara Allsop l-a descris pe atacatorul ei ca fiind desfigurat în mod oribil și având ochi ca niște mingi de foc. Aceleași trăsături incredibile aveau să fie menționate iar și iar, pe măsură ce neobișnuitul personaj săltăreț era văzut pe întreg cuprinsul Angliei de Sud și în regiunea centrală a țării, în decursul anilor 1850 și 1860. Ziarele l-au etichetat pe Jack „inamicul public numărul unu”, și lordul primar al Londrei a recunoscut oficial existența monstrului, oferind o răsplată substanțială celui care l-ar prinde. La întrunirile ce au avut loc de la Londra până în comitatele din inima Angliei au fost organizate grupuri de pază care să captureze fiara. Totul a fost în zadar.

În anii 1870, forurile militare din Aldershot au instalat capcane, după ce câteva santinele raportaseră că fuseseră atacate de un bărbat cu ochi strălucitori și cu mâini ca de gheață, care sărise peste un zid înalt de paisprezece picioare. Când au reușit să-l încolțească, a fost împușcat de mai multe ori de la mică distanță, dar individul s-a îndepărtat în salturi, fără a lăsa urme de sânge. Toți cei prezenți au fost de acord cu concluzia ziarului *London Morning Post*, potrivit căreia acel intrus nu era muritor obișnuit. Patru luni mai târziu, făptura a fost din nou încolțită, de astă dată fiind împușcată de locuitorii din Newportin, dar din nou a scăpat nerănită, și doar la șapte zile după aceea a apărut iar, cu acest prilej scăpând din încercuirea unei mulțimi din orașul Lincoln.

Anul 1877 a marcat ultima apariție din epoca victoriană a lui Jack-cel-cu-călcăie-pe-arcuri și oamenii au început să aibă îndoieli că ar fi existat vreodată cu adevărat. Și totuși, cea mai spectaculoasă apariție abia avea să urmeze. În după-amiaza zilei de 10 septembrie 1904, poliția districtului Everton din Liverpool a fost chemată să ancheteze asupra ciudatelor relatări referitoare la un personaj cu veșminte stranii ce fusese văzut alergând pe acoperișurile unor case construite în terase. Până să ajungă cei de la poliție la locul faptei, se adunase

deja o mare mulțime, numărând câteva sute de oameni care urmăreau neobișnuitul spectacol de atletism supraomenesc. Mult deasupra lor, bărbatul, părând că sfidează legile gravitației, sărea de pe o clădire pe alta, în salturi de până la treizeci de picioare. Neluând în seamă solicitările de a coborî, s-a ghemuit în cele din urmă ca o pisică, în patru labe, și printr-un efort formidabil a sărit peste drum, dispărând în spatele caselor de pe partea cealaltă. Toate încercările făcute în acea zi de a-l găsi s-au dovedit zadarnice și, de atunci, remarcabilul personaj n-a mai fost văzut.

La nouăzeci de ani după această ultimă apariție, ce se poate spune despre asemenea povești fantastice? Ar fi liniștitor să negi existența lui Jack-cel-cu-călcâie-pe-arcuri, declarându-l un produs al isteriei în masă sau al unei imaginații foarte înfierbântate, și totuși neobișnuitul număr de martori — mai ales în septembrie 1904 — reduce argumentația raționaliștilor. Prodigioasa lui capacitate de a se propulsa în sus și pe distanțe mari — doar dacă relatările n-au fost extrem de exagerate — pare imposibilă chiar și pentru cel mai dotat atlet, iar perioada de timp de-a lungul căreia au avut loc aparițiile, depășind șazezi și opt de ani, trebuie în orice caz să excludă posibilitatea acțiunilor unei singure persoane.

Posibilitatea ca Jack să fi fost de fapt un străin de origine extraterestră a fost exprimată de către lobby-ul Obiectelor Zburătoare Neidentificate. Dar împotriva acestei ipoteze trebuie să se spună că nici una dintre descrierile raportate nu pare să concorde cu cele referitoare la extratereștri, oferite atât de des în ultima vreme de martorii unor întâlniri de gradul trei.

La prima vedere, s-ar părea că ipoteza ca Jack să fi fost o fantomă sau o entitate dintr-o altă dimensiune, este cea mai plauzibilă explicație, deși dacă este luată în considerare această presupunere, trebuie să fie reținut faptul că în timpul perioadelor de activitate își utiliza forța și rapiditatea mai degrabă pentru a nu se lăsa prins decât ca pe niște caracteristici tipice unor vedenii.

Realitatea este că nu există nici o explicație care să pară măcar pe departe satisfăcătoare, și e probabil ca aceasta să constituie o enigmă ce nu va fi niciodată soluționată. Desigur, doar dacă el nu se decide să reapară...

1905

Focuri din cer

În dimineața zile de 26 februarie 1905, jandarmeria comitatului Hampshire a fost solicitată să întreprindă o anchetă cu privire la un incendiu ciudat care costase viețile unui cuplu de oameni în vârstă, ce locuiau în micul sat englez Butlocks Heath, din apropiere de Southampton. Cadavrele carbonizate ale domnului și doamnei Edward Kiley fuseseră găsite de către pompieri după ce vecinii observaseră vâlătucii de fum ce se înălțau din căsuța celor doi soți. Intervenția venise prea târziu pentru a salva măcar pe unul dintre locatari, dar ceea ce-i zguduise foarte profund pe pompieri a fost nu atât decesul lor cât mai ales modul neobișnuit în care muriseră. Căci deși trupurile domnului și doamnei Kiley fuseseră distruse de flăcări în asemenea măsură încât nu mai puteau fi recunoscute ca aparținând unor oameni, covoarele, perdelele și alte materiale combustibile din încăperea în care cei doi își pierduseră viața rămăseseră în mare parte nedeteriorate. Ba mai mult, absența oricărui foc deschis sau a altei cauze probabile a incendiului sfida orice explicație logică. În cadrul anchetei ulterioare, fotografiile siluetelor înnegrite ale soților Kiley, mai stând încă drepți în fotoliile lor preferate, au înghețat sângele din venele juraților, iar magistratul local însărcinat cu conducerea cercetărilor n-a putut oferi decât comentariul că „bătrânii își pierduseră viața probabil în urma unui soi de accident, deși nu suntem în stare să spunem cum anume”

Întâmplarea de la Butlocks Heath este departe de a fi unică. În fiecare an, din toate colțurile lumii continuă să se semnaleze un număr mic dar semnificativ de tragedii legate de incendii, care nu se încadrează în nici o categorie cunoscută. Deseori, fiindcă împrejurările acestor decese sunt foarte stranii, ele rămân necatalogate, în timp ce în alte cazuri însuși faptul că au avut loc este mușamalizat în mod oficial. Arderea spontană a unor oameni, combustia din interior a unor trupuri omenești vii este etichetată ca

mit de către toate departamentele oficiale care vin în contact cu ele. Hotărârea de a le ascunde este atât de mare și conspirația ce urmărește camuflarea dovezilor realității acestor incidente este atât de cuprinzătoare încât de-a lungul anilor doctori, savanți, medici patologi, polițiști, infirmiere și membri ai brigăzilor de pompieri și ai serviciilor de ambulanță au fost constrânși, într-un moment sau altul, să facă parte dintr-o extraordinară rețea de înșelăciune. În mod ostentativ, mușamalizarea are scopul de a feri publicul larg de cunoașterea unei forme cumplite și imprevizibile de pericol natural. Rațiunile reale sunt ceva mai complicate.

Combustia umană spontană (SHC¹), pe lângă că este una dintre cele mai oribile forme de moarte, este de fapt imposibilă; imposibilă în sensul că multiplele sale paradoxuri sfidează practic toate legile fizice cunoscute. „Un fapt împotriva naturii”, l-a descris foarte adecvat un medic, și atât de mari sunt contradicțiile pe care le opune logicii încât cei mai mulți oameni de știință se blochează la perspectiva efectuării unor studii experimentale. Pur și simplu nu există nici o modalitate prin care un țesut omenesc ce arde să poată genera imensele niveluri de temperatură necesare pentru calcinarea structurii osoase, și totuși faptul este remarcat cu regularitate în cazurile de SHC, chiar dacă victimele au ars în interiorul unor veșminte nedeteriorate. Astăzi, la mai bine de două secole după ce fenomenul a fost identificat pentru prima oară de către medici, puține personalități din lumea medicală sunt dispuse să-l discute, iar marea majoritate a populației rămâne într-o binecuvântată ignoranță. Numai prietenii și rudele victimelor și acei martori care au trăit îndeaproape înșăpimântătoarele efecte știu câte ceva.

Exemple ale mușamalizării sunt foarte ușor de găsit. În 1972, un om de știință englez specializat în medicină legală, doctorul Keith Simpson, a fost intervievat de ziariști după ce cercetase o îngrozitoare combustie a unei femei

SHC: prescurtare de la denumirea respectivă în limba engleză: *Spontaneous human combustion* (n.t.)

numite Edith Thompson; aceasta se transformase într-o minge de foc sub ochii uluiți ai mai multor martori, în locuința unor oameni vârstnici. Neținând seama de aspectele ciudate ale decesului femeii, Simpson a negat pur și simplu orice dovadă a existenței fenomenului SHC, declarând că în patruzeci de ani de practică medicală el nu văzuse și nu auzise niciodată despre decese prin ardere care să nu poată fi explicate în mod rațional. În loc de a obstrucționa întrebări incomode, unele persoane oficiale au preferat să ofere explicații firești ridicole. Când în ianuarie 1979 a fost găsit trupul unei văduve din Yorkshire, ars în întregime de la genunchi în sus, un purtător de cuvânt al poliției a susținut că fără îndoială ceva arzând căzuse peste ea, în ciuda faptului că vatra era goală. Tot astfel, infernul subit care a înghițit o altă femeie din Yorkshire în mai 1981 a fost pus pe seama unei țigări aprinse, deși femeia nu fuma.

Acest refuz oficial de a accepta dovezile deseori de netăgăduit este întristător, deoarece cei rămași în urma unor pierderi atât de nefirești se scundă adesea într-un marasm de superstiții și de șoapte despre o pedeapsă cerească, deși în același timp li se refuză orice speranță de a se împăca vredată cu ceea ce ei știu. Martorii pot fi constrânși să-și modifice relatările în așa fel încât să concorde cu explicația naturală, și există chiar și dovezi că astfel de constrângeri au avut uneori ca urmare nebunia sau sinuciderea.

Indiferent de ceea ce ar putea susține experții, combustia umană spontană există în mod categoric și cei ce se ocupă cu studiul fenomenelor paranormale au adunat până în prezent din întreaga lume câteva sute de exemple ale unor astfel de cazuri ce au avut loc, cu martori, de-a lungul secolului douăzeci.

Dintre acestea, poate că cele mai convingătoare sunt mărturiile celor care au suferit un atac al flăcărilor nenaturale și au supraviețuit. Deși extrem de rare, actualmente este cert că astfel de combustii parțiale există. În decembrie 1916,

Thomas Morpheu, un american, proprietarul unui hotel din Dover, New Jersey, a găsit-o pe administratoarea sa, Lillian Green, arzând mocnit pe pardoseala camerei lui de zi. Femeia încă mai era conștientă, și totuși incapabilă să explice în vreun fel flăcările care o cuprinseseră pe neașteptate. În 1942, Aura Troyer, o funcționară de bancă din Illionois, a fost găsită arzând în trezoreria în care lucrase. Vorbind ulterior despre încercarea prin care trecuse, Troyer n-a fost în stare să spună decât că „totul se întâmplase dintr-o dată” Ambele victime descrise mai sus au suferit răni grave pe tot corpul. Cu puțin mai norocos a fost un alt american, Jack Angel, care în noiembrie 1974 a ars în mod inexplicabil în timp ce dormea în rulota sa, în care locuia, la Savannah, în Georgia. Angel s-a dus la culcare în ziua de 12 noiembrie și s-a trezit peste patru zile, cu brațul drept carbonizat și cu zone de arsuri mai puțin grave pe piept, picioare și spinare. În rulotă nu exista nici urmă de foc, și Jack Angel nu-și putea aminti nimic în legătură cu incidentul. Și totuși a mai existat o altă persoană care a fost victima atacului unui foc nefiresc: o anume doamnă Jeanna Winchester, care a fost cuprinsă de flăcări în timp ce conducea o mașină în Jacksonville, Florida, în ziua de 9 octombrie 1980. Deși doamna Winchester a suferit răni grave, scaunul îmbrăcat în piele albă pe care stătuse ea a rămas fără nici o stricăciune, iar ofițerul echipei de pompieri însărcinat cu investigarea cazului, T.G. Hendrix, a declarat că în cei doisprezece ani de serviciu nu văzuse niciodată ceva asemănător. Câteva săptămâni mai târziu, referindu-se la întâmplarea a cărei victimă fusese, doamna Winchester a recunoscut cu oarecare reținere că vina trebuia pusă pe seama combustiei spontane. „La început am crezut că era imposibil să nu existe o explicație logică, dar n-am reușit să găsesc una. Așa că bănuiesc că într-adevăr eu ardeam. Dar de ce trebuia să fiu eu aceea?”

Americanca nu este singura persoană care își pune această întrebare, deoarece, deși acum existența fenomenului SHC este bine stabilită, a fost destul de greu să se imagineze cauza lui posibilă. Unii cred că este legată de anomaliiile

câmpului geomagnetic, alții — că ar avea legătură cu fenomene atmosferice, cum ar fi trăsnetul globular. Cu toate acestea există un al treilea grup de opinii care sugerează o și mai înspăimântătoare posibilitate: aceea că forța din spatele mingii de foc interioare este condusă de o inteligență răuvoitoare.

Încă o dată, anul 1905 oferă un exemplu care a fost utilizat de mulți scriitori pentru a susține această teorie. În luna decembrie a aceluși an, o serie de întâmplări ciudate, culminând cu uciderea inexplicabilă a mai mult de două sute cincizeci de pui și găște într-o fermă din Lincolnshire, în apropiere de Binbrook, au început în aceeași săptămână în care o tânără servitoare a izbucnit în flăcări în bucătăria reverendului A.C. Custance, care locuia într-un district învecinat. Nici moartea fetei, nici atacul îndreptat împotriva păsărilor n-au fost explicate în mod satisfăcător. Păsările fuseseră ucise toate în aceeași manieră îngrozitoare: pielea din jurul gâturilor fusese jupuită de la cap până la piept, și beregățile le fuseseră retezate. Să fi fost posibil — se întrebau unii teoreticieni — ca vreo făptură invizibilă, răuvoitoare, înzestrată cu o minte sadică să fi distrus în mod sistematic atât viața fetei cât și a ființelor lipsite de apărare, omorându-le în cele mai oribile chipuri imaginabile — prin foc și, respectiv, printr-o lentă strangulare? În cartea sa intitulată *Lo!* veteranul colecționar de anomalii Charles Fort și-a exprimat clar bănuiala că o ființă cu un apetit incendiar s-ar fi manifestat temporar în Anglia rurală din epoca eduardiană. „Dacă admitem că la ferma Binbrook ceva a ucis cu sălbăticie niște pui, trebuie să admitem și că acolo a existat ceva ce noi numim o ființă”. Despre fată, Fort a scris: „... fără știrea ei, ceva din spatele ei o ardea, iar ea nu-și dădea seama de carbonizarea propriei sale cărnii.

Nu-i greu de înțeles pentru ce multor oameni nu le era ușor să accepte ipotezele lui Charles Fort. Dar indiferent ce am crede despre analiza lui, existența combustiei umane spontane nu mai poate fi pusă sub semnul întrebării.

1906

Sindromul Iona

Potrivit definiției din dicționar, o coincidență are loc atunci când două sau mai multe întâmplări între care nu există nici o legătură, survin în condiții neobișnuite de corelare de timp, loc sau împrejurări. Matematicienii tradiționaliști vor susține întotdeauna că, dimpotrivă, coincidențele sunt atât de firești cât și previzibile, fiindcă, de vreme ce în lume există milioane de oameni care fac zilnic miliarde de lucruri, trebuie să fie foarte evident că, uneori, evenimente totalmente lipsite de legătură între ele au loc într-un mod în care s-ar putea prea bine să li se pară uimitor celor direct implicați. Văzute din această perspectivă, coincidențele devin mai mult decât întâmplări firești și inevitabile. Totuși, în ciuda asigurărilor categorice ale matematicienilor, cei prinși în mijlocul unor coincidențe realmente sinistre se încâpățânează să nu se lase convinși, precum unii scriitori care s-au decis, ca și mine, să se ocupe cu studiul ciudatului fenomen al simultaneității.

Poate că dovada cea mai puternică a existenței unei forțe ascunse în spatele coincidențelor, apare când ne îndreptăm atenția asupra manifestărilor de piață-rea. Această formă specializată a coincidențelor repetate, se petrece când un factor — o persoană sau un obiect, sau chiar și un nume sau un număr — este înconjurat, ca de o pânză de păianjen, de incidente aparent întrețesute, care ajung să alcătuiască grupări mai mult decât întâmplătoare. În general vorbind, aceste coincidențe tind să facă mai mult rău decât bine.

Dintre toate piezele rele, cea mai stranie este „sindromul lui Iona”, prin care indivizi ghinioniști devin focarul unor evenimente tragice, deși ei înșiși rămân imuni. Nefiind afectați personal, ei declanșează în mod inexplicabil accidente, boli și decese printre cei alături de care trăiesc și muncesc, iar oamenii înzestrați cu acest dar nedorit al

atragerii nefericirii se pomenesc adesea urâți de societate și acuzați în mod greșit de cele mai hidoase crime.

Cel mai ticălos exemplu de sindrom Iona și probabil cel mai formidabil ca nivel de nefericire pe care l-a răspândit a fost cel al lui Mary „Tifoida” o tânără servitoare de origine americană care, din câte se pare, s-ar putea să fi fost singura răspunzătoare pentru o epidemie care, în prima parte a acestui secol, a costat viețile a circa patruzeci de mii de oameni. Istoria contaminării a început în 1906, când membrii câtorva familii de bogătași newyorkezi s-au îmbolnăvit de febră tifoidă. S-a descoperit că în bucătăriile tuturor locuințelor afectate lucrase o bucătăreasă numită Mary, și, deși nu și-au putut explica imunitatea ei față de acea boală, inspectorii sanitari au considerat că ea era cauza izbucnirii epidemiei. A fost închisă vreme de trei ani într-o celulă de izolare. Cu toate acestea, toate testele efectuate în timpul încarcerării sale pentru a justifica opiniile inspectorilor s-au dovedit a fi negative, și în cele din urmă Mary a fost eliberată, cu condiția ca pe viitor să evite să-și ia serviciu în casele oamenilor. Din păcate, ea n-a urmat acest sfat. Cinci ani mai târziu o serie de persoane s-au îmbolnăvit subit în spitalul-maternitate „Sloane” din New York. S-a diagnosticat febră tifoidă și s-a descoperit că Mary cea purtătoare de ghinon lucrase în bucătăriile spitalului sub o identitate falsă. A fost din nou reținută, de astă-dată fără a mai fi vreodată eliberată. Mary „Tifoida” și-a sfârșit zilele într-o reclusiune solitară, acuzată ca fiind unul dintre cei mai prolifici ucigași ai tuturor timpurilor. Recent, personalități din lumea medicală au început totuși să-și exprime îndoiala că fata ar fi fost cauza izbucnirii epidemiilor. De pildă, pentru ce n-a fost nimeni afectat în intervalul de câțiva ani în cursul cărora, după cum știm acum, ea lucrase în munci ce implicau manipularea alimentelor? De ce nici unul din testele efectuate de-a lungul

unei perioade de mai mulți ani n-a depistat niciodată tifoida în corpul ei? Misterul n-a fost nicicând elucidat, dar rămâne faptul de necontestat că Mary „Tifoida” s-a aflat în epicentrul tuturor epidemiilor. Este oare posibil ca ea să fi fost foarte ghinionistă, victima neștiutoare a unei forțe tot atât de ucigătoare ca tifoida, deși cu mult mai subtile? Niciodată nu vom ști dacă tânăra americană era într-adevăr un exemplu de Iona. Dimpotrivă, puțini sunt cei care se îndoiesc că o contemporană a ei, Jeanne Weber, merita pe deplin acest titlu. Weber, o franțuzoaică din clasa socială de jos, a fost supranumită „Căpcăuna” datorită însușirii sale aparent inconștiente de a atrage moartea copiilor aflați în îngrijirea ei. În 1906 a fost acuzată de a fi ucis un număr total de patru copilași, dintre care doi erau propriii ei fii. Toți copiii muriseră în timp ce erau îngrijiți de ea, și totuși dovezile medicale îi susțineau pledoaria de nevinovăție, deoarece anchetele conduse în mod individual înregistrau decesele ca fiind urmarea unor cauze naturale distincte și neavând nici o legătură între ele. Cu toate acestea, achitarea ei în 1906 nu a însemnat sfârșitul poveștii. La câteva luni după eliberarea sa din închisoare, Jeanne Weber locuia în casa unei prietene care avea un băiețel. Chiar în a doua zi a vizitei Jennei, copilul s-a înecat tușind până ce a murit, în timp ce stătea în poala ei. Din nou bănuiala a căzut asupra Jeannei, care a fost acuzată de infanticid. Dar după ce două procese n-au reușit să producă nici o urmă de dovadă care să facă legătura între ea și cauza morții, a fost eliberată.

Deși cele două cazuri din 1906 rămân cele mai celebre exemple de Iona de care dispunem, cititorii care se îndoiesc de existența fenomenului ar trebui să nu facă greșeala de a crede că enigme medicale asemănătoare nu apar și astăzi. În februarie 1980, un caz similar de provocare a îmbolnăvirii subite și a decesului copiilor a fost provocat de domnișoara Christine Fallings, o tânără

epileptică în vârstă de optsprezece ani din Blounstown, Florida. În ziua a doua a acelei luni, Fallings, care își câștiga bani de buzunar ca baby-sitter, a telefonat la poliția statală pentru a raporta moartea copilului aflat în grija ei. S-a constatat că decesul copilului se datora encefalitei, o inflamare a creierului. Un an și o zi mai târziu, după ce se mutase la Lakehand, Christine Fallings privea uluită cum doi frățiori au fost cuprinși de convulsii în clipa în care i-au fost prezentați pentru prima oară. Copiii și-au revenit la spital, însă peste câteva zile un alt copil care îi fusese încredințat murea de miocardită, o afecțiune a inimii. În săptămâna următoare, un alt copil lăsat în îngrijirea ei și-a sfârșit viața în același fel. În fine, la 12 iulie 1981, o fetiță a murit în brațele Christinei Fallings la câteva clipe după ce i se făcuse un vaccin împotriva tusei convulsive. În urma acestei ultime tragedii, adolescența, disperată, a renunțat la ideea de a mai lucra cu copii. Ulterior, Fallings a fost supusă unor teste medicale intensive, toate dovedind în mod incontestabil că nu era purtătoarea nici unei maladii cunoscute transmisibile.

1907**Un duh care căuta dreptate**

Întocmai așa cum duhul tatălui lui Hamlet umbla pe meterezele castelului Elsinor îndemnându-și fiul să se răzbune pe ucigașul său, tot astfel multe fantome au revenit cu scopul anume de a căuta dreptatea.

În ziua de 11 octombrie 1907, doamna Rosa Sutton din Portland, Oregon, a primit o scrisoare de la fiul ei James, locotenent în Marina Statelor Unite, care se afla la Academia Navală din Anapolis, Maryland. Deși conținutul scrisorii lui James nu oferea nici un indiciu al unor necazuri, mama lui s-a simțit brusc copleșită de un intens sentiment de disperare și teamă pentru fiul ei. Fără vreun motiv pe care să-l fi putut explica, era convinsă că el se afla în mare primejdie. Medicul ei și membrii familiei au liniștit-o pe doamna Sutton; totuși, a doua zi a fost primită o scrisoare care îi confirma cumplita presimțire. În epistolă se spunea că locotenentul James Sutton se implicase într-o încăierare de bețivi cu niște prieteni, după o petrecere care le scăpase de sub control. Înfuriat din cauza unei insulte, el se înapoiase la locuința sa să ia un pistol și, în timpul unei încercări de arestare, se împușcase. Cu toate acestea, în loc de a fi înregistrat ca accident, decesul lui avea să fie consemnat în mod oficial drept sinucidere. De fapt, această veste tristă nu a fost singurul șoc căruia avea să fie supusă în ziua aceea Rosa Sutton. Înainte de a se obișnui cu ideea morții fiului său, ea a devenit conștientă de apariția siluetei lui ca fantomă, stând în picioare în colțul camerei. «În clipa aceea», avea să scrie mai târziu doamna Sutton «tânărul Jimmy stătea în picioare în fața mea și îmi spunea foarte clar: „Mămico, nu m-am sinucis... mâinile mele sunt la fel de curate ca pe vremea când aveam cinci ani”». Vedenia a dispărut, fără a mai adăuga ceva. Doamna Sutton s-a prăbușit într-un leșin ca de moarte. Dar când și-a revenit căpătase o imagine mentală limpede

a adevăratelor evenimente care îl costaseră viața pe fiul ei. Printr-un fel de al șaselea simț, știa acum că acesta fusese atacat pe la spate de un grup de bărbați care îl loviseră în cap cu țeava unei puști, izbindu-i fața și coastele cu picioarele, în repetate rânduri. Unul dintre bătăuși îi luase apoi propriul lui pistol și îl împușcase.

Acum, în mintea mamei ce suferise o pierdere atât de grea nu mai exista decât o singură prioritate: să șteargă orice urmă de dezonoare de pe numele băiatului ei mort. Deoarece domnul Sutton nu avusese aceeași vedenie ca și soția lui, el a presupus că, pur și simplu, șocul îi provocase o halucinație. Dar când în săptămânile următoare Rosa Sutton a susținut iar că avea viziuni în cursul cărora decedatul James îi descria în amănunt pe cei care-l atacaseră, soțul ei a început să-și schimbe părerea. În cele din urmă s-a convins de prezența psihică a fiului mort când fiica sa mai mică, Daisy, le-a povestit un vis în care fratele ei îi arăta fotografia unui bărbat numit Utteley, despre care spunea că fusese conducătorul bandei de ucigași.

La scurt timp după aceea, când familia a primit o fotografie care-l reprezenta pe James Sutton stând într-un grup de colegi ofițeri, Daisy a recunoscut imediat chipul aceluiași bărbat. Bineînțeles, cercetările au dovedit că figura era cea a locotenentului Utteley, ofițerul al cărui nume îi fusese spus în vis. Și astfel, membrii familiei Sutton au solicitat instituției militare să redeschidă cazul fiului lor. Procesul s-a dovedit a fi o încercare dureroasă, însă în cele din urmă, în 1909, când cadavrul lui James Sutton a fost exhumat din cimitirul național Arlington și reexaminat de medicii patologi ai Marinei Statelor Unite, s-a confirmat că tânărul ofițer fusese lovit de mai multe ori peste față și coaste, într-un mod care corobora relatarea vedeniei. Această nouă și uluitoare dovadă venea în contradicție cu precedenta mărturie a medicilor de la

marină și a pus sub semnul întrebării verdictul de sinucidere dat de tribunal. Totuși nu era suficientă pentru a aduce condamnarea oamenilor indicați de duhul ofițerului ca fiind atacatorii săi. Nedispunând decât de mărturia „la mâna a doua” a unui spirit fără trup, considerată neconcludentă în fața unui tribunal, membrii familiei Sutton au fost nevoiți să se mulțumească doar cu restabilirea parțială a onoarei rudei lor. Cât despre James Sutton însuși, se pare că și el s-a considerat satisfăcut, deoarece nu a mai apărut niciodată sub formă de duh.

Fantomele care revin în căutarea răzbunării pentru propria lor moarte par a fi mai degrabă material pentru ficțiunii istorice decât fapte reale. Cu toate acestea, oricât de curios li s-ar părea celor mai mulți oameni, lumea spiritelor a ajutat poliția în soluționarea multor crime violente și uneori a contribuit la găsirea ucigașului celui devenit duh. Caracteristic pentru acest sindrom a fost cazul celebru care a ajuns în fața tribunalului din Evanston, Illinois, în 1979.

Procesul se concentra în jurul uciderii brutale a unei anume Teresita Basa, o infirmieră filipineză care, cu doi ani în urmă, fusese ucisă în apartamentul ei prin lovituri de cuțit. La început părea că existau puține șanse ca vreodată crima să fie soluționată. Dovezile juridice erau neconcludente și anchetele convenționale ale poliției nu oferiseră decât prea puține indicii privitoare la identitatea făptașului. Singurul lucru limpede era motivul: jaful, deoarece fuseseră furate bijuteriile valoroase ale Teresitei Basa. Abia la câteva luni după comiterea crimei, cercetările poliției au luat o întorsătură neașteptată și spectaculoasă. Remy Chura, un terapeut specializat în recuperarea vorbirii, spiritistă și prietenă apropiată a femeii ucise, a început să aibă un vis ce-i revenea mereu cu încăpățănare. În acele vedenii nocturne, silueta spectrală a Teresitei apărea deasupra patului lui Chura, cerându-i vechii sale prietene să-i răzbune

moartea. Infirmiera l-a numit ca ucigaș al său pe un anume Allan Showery, un hoț neînsemnat care, în ziua fatală, îi făcuse o vizită dându-se drept reparator de televizoare. Potrivit celor relatate în vis de duhul Teresitei, Showery îi dăduse acum bijuteriile furate prietenei lui, o femeie pe care de asemenea a numit-o. Înainte de a dipărea, Teresita o implora întotdeauna pe vechea ei prietenă să se ducă la poliție cu aceste informații. Câtăva vreme Remy Chura n-a făcut nimic, convinsă că povestea ei va fi luată în răs. Apoi s-a hotărât. A fost o decizie corectă. Deși celor care se ocupau cu anchetarea crimei povestea lui Chura li s-a părut fantastică, Allan Showery le era de fapt cunoscut ca răufăcător înrăit, și l-au convocat pentru a-l supune unui interogatoriu. La început el a negat că ar ști ceva în legătură cu omorul, însă comportamentul lui le-a trezit anchetatorilor săi suficiente suspiciuni pentru a efectua o percheziție în apartamentul prietenei sale. Raidul a scos la iveală o mare cantitate de bunuri furate, inclusiv un inel care s-a dovedit a fi o moștenire din colecția Teresitei Basa. Sub presiune, Showery a cedat și a recunoscut că făptuise crima, deși la proces și-a schimbat iarăși atitudinea, pledând nevinovația, conform sfatului unui avocat convins că tribunalul va respinge mărturia unui duh.

În realitate, procesul a intrat în istoria juridică. Avocatul care-l apăra pe Showery a insistat că mărturia unui spirit lipsit de trup nu era admisibilă. Președintele tribunalului, judecătorul Frank Barbero, a hotărât altfel. Confruntat cu mărturia acuzatoare a victimei sale nevăzute, Allan Showery și-a schimbat pledoaria în „vinovat” și a fost condamnat la paisprezece ani de închisoare.

1908**Cataclism în regiunea tungusă a Siberiei**

Dimineața zilei de 30 iunie 1908 a văzut unul dintre cele mai neobișnuite și misterioase evenimente ce au avut loc vreodată, încă de la începuturile omenirii. Ceva ce se deplasa cu o viteză înspăimântătoare și conținea o enormă forță distructivă a coborât asupra îndepărtatei regiuni tunguse din Asia Centrală siberiană, distrugând o suprafață totală de aproximativ șapte sute de mile pătrate, printr-o explozie care se pare că nu are egal în întreaga istorie a omenirii. Relatări din acea vreme arată că zgomotul exploziei a fost auzit până la cinci sute de mile spre vest, iar vibrațiile ei au fost simțite până în zona vestică a Statelor Unite. Înregistrările seismice efectuate în Marea Britanie au indicat unde de șoc succesive de proporțiile unui cutremur de pământ, iar deasupra Europei, cerul nocturn a fost luminat ca ziua. Totuși, în mod ciudat, abia în martie 1927 a fost organizată o expediție care să cerceteze explozia siberiană.

Conducă de eminentul savant Leonid Kulik de la Academia de Științe din Leningrad, echipa rusă fusese fascinată de unele relatări în care se vorbea fie despre un obiect cilindric care explodase în aer, fie despre o explozie atât de mare încât culcase la pământ păduri întregi pe ambele maluri ale râului, fie despre un vânt fierbinte care măturase clădiri și corturi și care carbonizase cirezi întregi de reni. Deși oamenii de știință ruși credeau că aceste istorisiri erau, desigur, mult exagerate, era limpede că în iunie 1908 ceva realmente remarcabil căzuse pe pământ. De fapt, ceea ce s-a găsit a întrecut toate așteptările lui Kulik și ale oamenilor săi. Când au ajuns în punctul de bună vizibilitate de la Creasta Khlandi, situată la aproximativ trezeci și cinci de mile depărtare de zona în care apreciaseră ei că avusese loc explozia, savanții s-au pomenit în fața unei priveriști de totală distrugere. Înaintea lor, până la limita orizontului, pe o distanță poate de șaisprezece sau douăzeci de mile, arbori imenși fuseseră trântiți la pământ și toți zăceau îndreptați într-o singură direcție: către ei. Kulik și-a dat imediat seama că dacă acesta era

izbirii unui meteorit de suprafața pământului, craterul produs ar fi avut dimensiuni formidabile. Totuși, spre surprinderea sa, când expediția a ajuns în fine în epicentrul exploziei — la incredibila distanță de treizeci și șapte de mii de la primele semne ale dezastrului — au constatat nu numai absența unui crater, ci și o întreagă zonă de arbori practic neafecțați pe o suprafață cu raza de aproape o milă.

Deoarece nu exista nici o urmă de distrugere prin impact, era evident că explozia se produsese la câteva mii deasupra solului, întocmai așa cum indicaseră relatările mai multor martori oculari. O asemenea comportare era totuși necaracteristică pentru meteoriți, și dacă obiectul nu fusese un meteorit, atunci ce putuse să fie?

Deși a mai vizitat de trei ori zona, Leonid Kulik n-a găsit niciodată soluția enigmei. De fapt, aceasta constituie o problemă care și astăzi continuă să-i intrige pe savanți, deși nu lipsesc teoriile. Printre acestea, cea mai controversată este, fără îndoială, ipoteza vehiculului spațial. Aceasta afirmă că explozia siberiană a fost cauzată de cea a reactorului nuclear al unei nave extraterestre, care, în timpul zborului, a suferit o defecțiune funcțională critică. Deși la prima vedere poate părea fantezistă, ipoteza vehiculului extraterestru a fost luată în serios de numeroși oameni de știință, datorită următoarelor rațiuni: mai întâi, dintre cele câteva sute de relatări bine documentate ale unor martori oculari ai catastrofei, multe menționau faptul că, în timp ce se deplasa deasupra lacului Baical, obiectul coborâtor efectuase manevre și își schimbase direcția. Dacă acele relatări erau corecte, trebuia să se tragă concluzia că obiectul se afla sub un control inteligent.

În al doilea rând, cercetări aeriene postbelice efectuate asupra regiunii tunguse au relevat puternice asemănări între modelul de explozie de acolo și cele evidente în orașele Hiroshima și Nagasaki, după căderea bombelor atomice. Zona centrală de peisaj relativ nedistrus era foarte evidentă. De asemenea, „efectul de umbră” prin care contururi naturale au contribuit la apărarea atât a vietăților cât și a clădirilor, părea să fie caracteristică tuturor acestor explozii. În al treilea rând —

și fiind cel mai ciudat fapt — se situa modul în care părea să fi apărut și dezvoltat specii noi de plante și animale, întocmai așa cum se întâmplase în urma atacurilor aeriene de la Hiroshima și Nagasaki. În toate cele trei cazuri, părea probabil ca straniile anomalii genetice să fi fost cauzate de radiații. În fine, și poate cel mai izbitor element din toate, era modul în care relatările martorilor oculari descriau coloana de fum ce se înălța deasupra Siberiei, întrutotul asemănătoare cu uciătorul nor în formă de ciupercă, atât de binecunoscut întregii omeniri.

Câțiva oameni de știință sovietici s-au aflat în linia întâi în susținerea ipotezei vehiculului extraterestru. Remarcând că testele bombei cu hidrogen efectuate de SUA și URSS în anii 1950 produceau tulburări în atmosfera superioară ce aveau ca urmare spectacole impresionante de auroră boreală pe cealaltă parte a planetei, doctorul Vasiliev de la Universitatea din Tomsk a relevat faptul că fenomene de auroră boreală tot atât de spectaculoase fuseseră urmărite, printre alții, de către exploratorul britanic Ernest Shackleton, care în ziua de 31 iunie 1908 străbătea Antarctica într-un punct ce părea să fie la acea dată opusul magnetic al zonei tunguse. Un alt rus, profesorul Zolotov, a confirmat de atunci că globulele de silicat descoperite încastrate în scoarța copacilor din Tunguska aveau un conținut de elemente neobișnuite, ca de exemplu yterbiul, despre care nu s-ar putea spune că ar fi de origine terestră, dar care e de conceput să se găsească în carcasa unui vehicul interplanetar. Ca și Vasiliev, Zolotov a ajuns acum să creadă în teoria navei spațiale.

O altă posibilitate — și care, în opinia multor savanți de prim rang este mult mai plauzibilă — este aceea că explozia din Tunguska a fost rezultatul unei comete, unul din bulgării cosmici de gaze și praf care, arareori, pătrund în sistemul nostru solar, apărând ca niște stele cu lungi cozi incandescente care rămân vizibile vreme de câteva săptămâni sau luni, înainte de a porni mai departe, în nesfârșita lor călătorie celestă.

Posibilitatea ca o astfel de călătoare interstelară enormă să fi nimerit în câmpul gravitațional al pământului nu poate fi exclusă cu totul, și nici nu putem respinge presupunerea, dealtminteri originală, avansată de mulți oameni de știință,

potrivit căreia explozia ar fi fost cauzată de un meteorit imens. Totuși, ținând seama de dovezile de care dispunem, aceste două soluții naturale par să prezinte defecte serioase. Mai întâi, nici una din ele nu ar putea explica relațiile martorilor care descriau cum obiectul își schimba traiectoria deasupra lacului Baical, cu câteva clipe înainte de a exploda. Și chiar dacă respingem aceste observații, există o mulțime de alte obiecții. De exemplu, cum ar putea o cometă să producă aspectul unei explozii nucleare și să lase urme de distrugere atât de remarcabil de asemănătoare cu cele ale unei arme create de om? Poate și mai semnificativ e faptul că pare imposibil ca apropierea aceluia monstru galactic să fi putut trece neobservată de mai bine de o sută de observatoare astronomice, răspândite în întreaga lume, aflate în funcțiune în iunie 1908. Pe de altă parte, dacă sursa dezastrului era un meteorit ce se apropia de pământ, te întebi pentru ce un bulgăre masiv de rocă s-ar fi vaporizat la cinci mile deasupra pădurii siberiene în loc să se ciocnească de pământ și să iase un crater imens, așa acum au făcut în trecut alți meteoriți uriași. Chiar și admitând că asta e ceea ce trebuie să se fi întâmplat, nu există nici o explicație a evidentei lipse de sfărâmături care ar fi trebuit să rezulte din zdrobirea unui obiect cântărind multe mii de tone. Și astfel povestea completă a Tunguskăi rămâne nescrisă. Singurul lucru de care putem fi siguri, și pentru care putem fi veșnic recunoscători, este că explozia a avut loc în cea mai puțin primejdioasă zonă, din punct de vedere al riscului pentru viața umană. În afară de câteva sute de păstori de reni, de câțiva fermieri și de unul sau doi nomazi, pierderea înregistrată de rasa noastră a fost minimă. Dacă dezastrul s-ar fi petrecut deasupra unui oraș de dimensiunile New York-ului sau ale Tokyo-ului, tributul morții s-ar fi numărat în milioane de vieți, și chiar dacă obiectul ar fi explodat deasupra mării, efectul ar fi fost mult mai rău, căci ar fi creat valuri uriașe de dimensiunile unui zgârie-nori, cum au fost acelea provocate de izbucnirea vulcanului Krakatoa, cu treizeci de ani în urmă.

La 30 iunie 1908 omenirea a avut noroc. Data viitoare s-ar putea să fie altfel.

1909

Val de nave aeriene deasupra Massachusetts-ului

Primul val de OZN-uri observate în cursul actualului secol nu a avut loc în 1947, așa cum presupun în mod greșit cei mai mulți oameni, ci cu aproximativ trezeci și opt de ani mai înainte. Pe toată durata anului 1909, au sosit semnalări din Europa, America de Nord, Africa de Sud, Japonia, Noua Zeelandă și din diverse alte părți ale globului. Martorii acestor evenimente afirmau că văzuseră obiecte de formă alungită, echipate cu reflectoare puternice, deplasându-se în timpul nopții pe cer, la mare înălțime deasupra lor. Deși la vremea respectivă astfel de povești au fost mult ridiculizate atât de ziaristi cât și de sceptici, la o reconsiderare mai aprofundată ele par să marcheze începutul unui fenomen care, într-o bună zi, avea să aprindă imaginația oamenilor de pe întreaga planetă. Deoarece acele prime obiecte zburătoare neidentificate au fost observate de nenumărați martori, se poate deduce aproape cu certitudine că nu erau halucinații; și fiindcă descrieri practic identice au fost făcute de cetățeni cu diferite grade de cultură, trăind la distanțe de multe mii de mile unii de alții, respectivele povești ar fi greu de pus în seama unei isterii în masă sau a unui banal sindrom mitic.

Una dintre relatările cele mai bine documentate, provenind din America, a apărut în decembrie 1909, când niște polițiști care își efectuau rondul matinal în Worcester, Massachusetts, au fost alarmați de o lumină intensă ce cobora deasupra capetelor lor. Ulterior, mai mulți locuitori din Noua Anglie au susținut că acea unică sursă luminoasă făcea parte dintr-un obiect mult mai mare, de formă alungită, în timp ce relatările altor martori, care se presupune că văzuseră nava din alt unghi, vorbeau despre un obiect mai rotunjit, dotat cu hublouri. Indiferent de cum ar fi arătat, ~~vederile~~ zburătoare a reapărut în ziua următoare și încă o dată în noaptea de Crăciun, când s-a deplasat în liniște deasupra unor mici așezări omenști situate la sud de Newhaven, Connecticut.

În urma aparițiilor din Noua Anglie, mulți au avansat ipoteza că misteriosul vizitator ceresc era o navă aeriană

construită de vreun inventator excentric. O vreme, bănuielele s-au îndreptat asupra unui fabricant de echipamente tehnice din Worcester, pe nume Wallace F. Tillinghast, care se lăudase mai înainte, în acel an, că ar fi construit o mașină zburătoare foarte reușită. Zvonurile au încetat când s-a dovedit că prototipul lui Tillinghast nu ar fi putut să se desprindă niciodată de sol și, în orice caz, oricine și-ar fi dat osteneala să compare relatările din Statele Unite cu cele provenite din alte zone ale planetei și-ar fi dat imediat seama că ar fi fost imposibil ca un singur vinovat să fie răspunzător pentru o supraabundență de astfel de apariții.

În mod deosebit, în tot cursul anului 1909, atât Noua Zeelandă cât și Anglia au părut a fi asediate de obiecte în formă de trabuc de diverse dimensiuni. În timpul celor șase săptămâni de la sfârșitul lui iulie și până la începutul lui septembrie, sute de oameni au declarat că au văzut nave zburând la mică înălțime deasupra ambelor insule, de Nord și de Sud, ale Noii Zeelande, în timp ce martori din mai bine de patruzeci de orașe de pe întinsul Angliei au afirmat că au văzut siluete și lumini ciudate zburând pe cerul nopții, de-a lungul unei perioade cuprinse între cea de-a treia săptămână a lui martie și a doua săptămână din mai.

O apariție britanică tipică și una dintre cele mai popularizate la vremea respectivă a fost aceea semnalată de un ofițer de poliție, sergentul Robert Kettle, a cărui atenție a fost atrasă de zumzetul continuu al unui motor de mare putere ce emana de undeva de sus, în timpul rondului de noapte pe care-l efectua pe străzile orașului Peterborough în primele ceasuri ale zilei de 23 martie. Ridicându-și privirile, sergentul de poliție a deslușit limpede forma unei nave prelungi, cu o lumină strălucitoare la unul din capete, care a alunecat silențios pe deasupra acoperișurilor până când a pierdut-o din vedere. Ulterior, Kettle a descris cum, în timp ce privea în sus, a văzut oameni care-i făceau semne cu mâna dintr-o porțiune mai mică a navei, suspendată de corpul principal printr-o frânghie sau un cablu. Două lumini

de pe navă s-au aprins și s-au îndreptat în jos, iluminând solul în vreme ce nava-și sporea altitudinea și se îndepărta, navigând în direcția localității Derby.

Dintre întâlnirile survenite în Anglia, cea cu mult mai convingătoare a fost cea a unui anume Lethbridge, care a susținut că, în timp ce făcea o excursie de seară pe colinele din apropiere de Caerphilly, în regiunea Mid-Glamorgan, ar fi întâlnit două personaje ciudate ce stăteau în picioare lângă un „trabuc” coborât la sol. Îmbrăcați cu haine și căciuli de blană, bărbații, care aveau o înfățișare omenească, „își adresau cu furie invective într-un dialect necunoscut”, pentru ca apoi, sperîndu-se de oprirea motorului, să reîntre grabnic în mașinăria lor. După aceea nava s-a înălțat rapid spre cer, zvârlind în jos un jet de aer fierbinte care aproape că l-a făcut pe Lethbridge să cadă în genuchi.

În zecile de ani care au urmat aparițiilor aeriene anormale din 1909 au existat multe speculații ce încercau să dea fenomenului o explicație firească. O ipoteză se concentrează asupra unor posibile zboruri de probă secrete ale navelor de tip zepelin, marile dirijabile, pe care istoria a demonstrat că le puneau la punct germanii pe vremea aceea. Deși nu s-a găsit nici o documentație militară germană care să sprijine această teorie, forma caracteristică de trabuc a mașinilor zburătoare — și aspectul evident omenesc al ocupanților văzuți de Lethbridge — pare desigur să o susțină. Cu toate acestea, marea problemă în cazul ipotezei zepelinului apare când luăm în considerare distanța dintre zonele în care au fost văzute acele nave zburătoare. Fiindcă deși e foarte posibil să ne imaginăm un prototip de dirijabil să se deplaseze din Germania în orice parte a Angliei, putem afirma cu absolută certitudine că tehnologia aviației nu progresase până la nivelul în care să fi fost posibilă o călătorie din Europa nici în America de Nord și nici în Noua Zeelandă. Oricât de greu le-ar fi să admită celor care neagă existența OZN-urilor, istoricii acelei perioade au recunoscut de mult că nici un mecanism conceput de om nu ar fi putut fi răspunzător pentru avalanșa de apariții de nave aeriene care a cuprins lumea în cursul anului 1909, ceea ce ne pune în fața unei alte întrebări. Dacă nu noi, atunci cine le-a trimis?

1910

Many happy returns!¹

Anul 1910 a fost o perioadă critică din viața Adelei Samoa, soția unui medic din Palermo, în Italia. A început cu tristețe, când fiica ei Alexandrina, în vârstă de cinci ani, a murit în ziua de 15 martie de tuberculoză; avea să se încheie cu o bucurie în decembrie următor, când a dat naștere unor fete gemene. Fiind o catolică pioasă, mama italiancă ar fi putut foarte bine să considere sarcina ei ca o binefacere cerească, un dar al binecuvântatei Fecioare Maria căreia i se ruga în tăcere în fiecare duminică, în catedrală. Însă pentru Adela Samoa legătura cu tragedia ei de mai înainte a fost nu întâmplătoare, ci absolut esențială. La o lună după ce o pierduse pe Alexandrina, fetița îi apăruse în vis ținând în brațe un bebeluș și spunându-i mamei sale că avea să revină. Imediat, Adela a fost convinsă că trebuie să fi rămas gravidă, cu toate că în anul precedent suferise o operație la ovare în urma căreia după părerea experților medicali ar fi fost improbabil să mai poată concepe vreodată. Bineînțeles că mama a avut dreptate să se încreadă în propriile-i instincte, și când, în decembrie, s-a născut cea dintâi dintre cele două fete, purtând aceleași semne din naștere și în aceleași locuri ca și copila ei moartă, Adela i-a dat numele de Alexandrina, în amintirea primei fete. La început, soțul Adelei a presupus că visul soției sale era produsul durerii, și a insistat ca ea să lase deoparte orice gând de reîncarnare. Cu toate acestea, odată cu trecerea timpului, a fost nevoit să admită că întâmplarea avea ceva ciudat. Zi de zi, cea de-a doua Alexandrină semăna tot mai mult cu predecesoarea ei, plăcându-i aceleași jocuri și manifestând aversiune față de aceleași mâncăruri, ba mai mult, ca și prima Alexandrină, fetița era stângace, deși sora ei geamănă era dreptăce.

¹ Corespondentul în limba engleză al tradiționalei urări „La mulți ani!”, „Many happy returns!”, ar însemna în traducere cuvânt cu cuvânt: „Multe reveniri fericite” (subînțelegând repetări ale fericitului eveniment) (n.t.)

Chiar și așa, abia când copila a împlinit vârsta de unsprezece ani au ajuns soții Samoa să creadă sincer că ea era o reîncarnare. Într-o zi din primăvara anului 1921, Adela le-a spus fiicelor ei că în săptămâna următoare aveau să viziteze orașul Monreale. Imediat, Alexandrina a declarat că ea mai fusese acolo, și a descris orașul cu o reamarcabilă exactitate, adăugând că «era, locul în carea vedea, „preoți roșii“, așa cum la Palermo nu exista nici unul». Când mama ei a întrebat-o cum de știa toate aceste lucruri, Alexandrina s-a arătat mirată și a replicat că Adela o dusesse acolo când era mică, însoțită de o femeie pe care a descris-o ca pe „vecina cu cicatrice pe frunte”. Adela știa că nici una din gemene nu vizitase vreodată orașul Monreale. Singura dată când fusese acolo era cu mulți ani în urmă, prilej în care o însoțise primul ei copil și o prietenă care, la vremea respectivă, suferea de o izbucnire neplăcută de chisturi pe frunte. Concentrându-și gândurile asupra zilei de atunci, Adela și-a amintit că în piața principală a orașului văzuse un șir de preoți greci care purtau lungi veșminte de un roșu aprins, cu un aspect necunoscut în Italia. Aceștia o interesaseră în mod deosebit pe prima Alexandrină.

Începând din acea clipă, nimic n-a mai putut s-o convingă vreodată pe mamă că sufletul primei sale fete nu revenise într-adevăr la ea, în trupul celei de-a doua.

Această întâmplare de la începutul secolului este unul dintre multele exemple în care copiii par să-și reamintească evenimente din vieți anterioare, și care par a fi imposibil de explicat dacă respingîi ideea de renaștere într-o formă sau alta.

Un exemplu mai recent din Marea Britanie prezintă o foarte mare asemănare cu experiența trăită de familia Samoa. În mai 1957, două surori, Joanna și Jacqueline Pollock, din Hexham, Northumberland, în vârstă de unsprezece și respectiv șase ani, au fost ucise într-un accident rutier. La scurtă vreme după tragedie, tatăl fetelor, John Pollock, a căpătat convingerea — din motive pe care niciodată n-a fost în stare să le explice pe deplin — că sufletele lor aveau să revină în trupurile altor copii. Așa că atunci când în 1958 soția lui, Florence, l-a înștiințat că rămăsese din nou gravidă,

credința lui s-a transformat în certitudinea că ea avea să nască două fete gemene. Sentimentul lui John Pollock era atât de puternic încât chiar s-a certat cu ginecologul care i-a spus soției lui că purta în pânțe un singur copil. Încă o dată instinctele părintești s-au dovedit a fi mai demne de crezare: în ziua de 4 octombrie, doamna Pollock a adus pe lume două fete gemene. Din nou, ca și în cazul soților Samoa, un semn din naștere a întărit credința părinților. Cea mai în vârstă dintre gemene, pe nume Jennifer, avea pe frunte o dungă, în locul în care sora ei decedată, Jacqueline, se tăiasse rău când căzuse de pe bicicletă; aceeași fetiță avea pe cap un semn din naștere care corespundea cu o pată vânătă asemănătoare de pe pielea fetei moarte. Cealaltă geamănă, Gillian, nu avea nici un semn din naștere, deși într-un fel chiar acest lucru era puțin straniu, deoarece gemenele erau monozigotice, adică formate din același ou.

În cazul familiei Pollock, ca și în cel anterior cu o jumătate de secol al perechii italiene, amintirile au fost elementul care, finalmente, a înclinat balanța către credința în reîncarnare. Când fetele au împlinit patru luni, familia s-a mutat la Whiteley Bay, localitate situată la câteva mile depărtare de Hexham, și nu au revenit în fostul lor district decât trei ani mai târziu, când John Pollock și-a adus acolo familia într-o excursie de o zi. Cei doi soți au fost uluiți de modul în care copiii lor recunoșteau parcurile și locurile de joacă frecventate de fiicele lor mai mari. Fetițele au recunoscut strada pe care locuiseră și școala surorilor lor mai vârstnice. Se pare că excursia aceea a contribuit la declanșarea unui mecanism în mintea fetițelor, pentru că vreme de câteva săptămâni au avut coșmaruri înspăimântătoare. În asemenea ocazii, după ce se trezeau, își aminteau moartea subită care pusese capăt vieții lor anterioare, descriind scena accidentului cu amănunte exacte. Aceste visuri aveau să continue timp de câteva luni, până când, de la vârsta de cinci ani, Jennifer și Gillian au încetat să mai fie chinuite de teamă. Acum, devenite de mult adulte, surorile nu-și amintesc nimic din viețile lor anterioare, deși John și Florence Pollock rămân convinși că fiicele lor moarte au revenit, întocmai așa cum presimțise John că avea să se întâmple.

1911

Prevestitorii morții

Miturile și legendele multor civilizații străvechi consideră apariția anumitor păsări ca prevestitori ai morții. Potrivit *Scrierilor din Roma* ale lui Plutarh, asasinarea lui Iulius Cezar a fost precedată de semne și prevestiri de rău augur, printre acestea numărându-se „cucuveaua cu țipăt jalnic care s-a ivit în piața principală a orașului, în preajma idelor lui martie”. Mai târziu, la înmormântarea împăratului, se pare că o pasăre stranie și nefirească ar fi zburat în sala lui Pompei purtând în cioc o ramură de laur, fiind imediat sfâșiată de un stol de „ciudățenii de pradă” care s-au năpustit asupra ei din cer senin. În mod asemănător, în piesa *Machbeth* a lui Shakespeare, regicidul lui Duncan este anunțat de „țipătul lung cât noaptea al „păsării întunericului””.

Astăzi, majoritatea oamenilor din occident ar râde auzind o asemenea idee. Cu toate acestea, în actualul secol au existat câteva întâmplări care vin în sprijinul ideii că păsările de rău augur sunt cu siguranță ceva mai mult decât o superstiție de modă veche.

Sumbre cobe penate au fost văzute cu regularitate marcând ultimele clipe ale membrilor episcopiei engleze See of Salisbury. Dacă se poate da crezare relatărilor din evul mediu, păsări albe uriașe, de o specie deloc asemănătoare cu oricare alta dintre cele britanice indigene, au fost deseori văzute băntuind deasupra regiunii înainte de ultimele zile ale episcopului local. Prima apariție a vestitorilor albi de la Salisbury a avut loc în 1414, când un stol de astfel de făpturi a coborât pe acoperișul catedralei pentru a marca trecerea spre veșnică odihnă a conducătorului bisericii locale. De atunci au fost văzute de multe ori, inclusiv în două ocazii din ultimul secol. Un observator victorian le-a descris ca asemănându-se cu albatroșii dar având aripi

de un alb strălucitor, în timp ce un alt martor din secolul al nouăsprezecelea spunea că se mișcau greoi pe cer, ca niște pescăruși uriași, prea mari. Dar poate că relatarea cea mai convingătoare este cea a domnișoarei Edith Oliver, o celibatară în vârstă, care se înapoia acasă după repetiția sa de la cor, în dimineața zilei de 15 august 1911, ziua în care episcopul de atunci, Harold Wordsworth, a murit pe neașteptate. Ca și majoritatea enoriașilor locali, domnișoara Oliver cunoștea semnificația păsărilor, și văzându-le, s-a întors la catedrala din Salisbury să-l avertizeze pe superiorul ei spiritual. A ajuns prea târziu, pentru că a sosit la destinație doar ca să afle că episcopul murise subit ca urmare a unui atac de cord.

Referindu-se ulterior la experiența sa, Edith Oliver și-a exprimat convingerea că făpturile pe care le văzuse aveau realmente o origine supranaturală și a respins orice sugestie că ele ar fi aparținut vreunei specii indigene din Anglia.

Deși casele aristocrației sunt cele care par să fi atras cele mai celebre profeții, aceste vizite supranaturale nu constituie câtuși de puțin un atribut exclusiv al celor bogați și puternici. Frank Podmore, un membru fondator al Societății Britanice pentru Cercetări Psihice, a scris despre fiica unui medic care văzuse în repetate rânduri o „pasăre ciudată, micuță, cu înfățișare grațioasă și cu un cap foarte mic”, în fiecare zi, vreme de o săptămână, anterior unui deces din familia sa. În timpul vizitelor ei regulate, pasărea bătea în fereastra casei pentru a-și anunța sosirea, și totuși, în mod semnificativ, niciodată nu lua în seamă apa și frimiturile de pâine puse afară. După ce pierderile familiei au luat sfârșit, pasărea n-a mai fost văzută.

Ciudățenia descrisă de Podmore este departe de a fi unică. Vreme de ani de zile, unii scriitori interesați de curiozități au consemnat cazuri în care stoluri de păsări

au coborât pe acoperișurile caselor în care moartea era iminentă sau în care un deces a survenit, ulterior, pe neașteptate. Eminentul psiholog C.G. Jung a întâlnit mai multe ciudățenii de acest fel în timp ce făcea cercetări în vederea elaborării clasicului său studiu asupra coincidențelor, intitulat *Synchronicity*.

Un exemplu deosebit se referea chiar la decesul unuia dintre pacienții lui Jung. După ce omul plecase la lucru, soția lui s-a speriat văzând că un stol de pescăruși coboară pe acoperișul casei lor. Pentru femeie, sosirea păsărilor era de rău augur, deoarece un fenomen similar însoțise atât moartea mamei cât și pe cea a bunicii sale. Deși se temea mai ales pentru propria-i viață, s-a dovedit că era prevestit sfârșitul soțului. Câteva ore mai târziu, femeia a aflat că soțul ei, fiind la lucru, se prăbușise și murise ca urmare a unei hemoragii cerebrale.

Prevestirile de moarte nu apar întotdeauna purtate pe aripi. Vreme de mai bine de cinci secole, vulpile au fost mesagerii care au pândit paturile de moarte ale unei vechi familii irlandeze, pe nume Gormanston. Într-adevăr, fenomenul este atât de celebru încât în blazonul familiei este inclusă o vulpe. Potrivit unei vechi tradiții, în apropierea momentului în care își dă duhul un membru de sex masculin al familiei Gormanston sunt văzute vulpi adunându-se în număr mare. Și asta nu-i o simplă legendă populară: exemple ale fenomenului au fost constatate cu martori în trei ocazii în cursul acestui secol. Întâmplarea cea mai binecunoscută a avut loc în ziua de 8 octombrie 1907, când mai mult de o duzină de jivine s-au adunat să latre și să-și urle straniul lor vaiet sub zidurile castelului locuit de familia Gormanston. În interiorul fortăreței, cel de-al paisprezecelea viconte aluneca lent în moarte. Mai târziu, un grup și mai mare de vulpi a fost văzut pândind vreme de câteva ore, la lumina zilei, în grădinile castelului, iar în ziua de dinaintea funeraliilor vicontelui, persoanele îndoliate care au sosit

la capela în care zăcea trupul neînsușit al irlandezului au avut parte de o priveliște asemănătoare. Ciudata veghe a continuat chiar și după încheierea slujbei religioase: o vulpoaică bătrână a fost văzută stând lângă mormântul vicontelui vreme de mai bine de o săptămână de la înmormântare. La vremea respectivă, un martor a comentat spunând că era ca și cum făptura aceea ar fi păzit ultimul loc de odihnă al răposatului.

În mod evident, un astfel de comportament ar fi foarte nefiresc din partea unor vulpi obișnuite, deoarece aceste animale nu se adună în număr mare, și nici nu obișnuiesc să vâneze în cete și la lumina zilei. Este totuși foarte posibil ca vulpile Gormanston să nu fi avut nimic comun cu făpturile naturale, deoarece pătrundeau pe domeniile castelului pe un drum necunoscut, apăreau și dispăreau pe neașteptate și fără nici o explicație și, potrivit relatării unui muncitor de la fermă locală, au fost văzute trecând pe lângă un cârd de găște fără a încerca să le atace, cu totul contrar comportamentului firesc al vulpilor.

Unii oameni cred că sosirea unor fapte rău-prevestitoare ca acestea poate fi explicată ca fiind o coincidență și ca rod al închipuirii înfierbântate a celor superstițioși. Alții consideră că asemenea apariții oferă dovezi suplimentare ale existenței unui nivel de realitate diferit de al nostru. Văzute în această lumină, prevestirile de moarte apar doar trecător, deoarece, ca și vedeniile, ele nu fac cu adevărat parte din această lume.

1912

Un dezastru previzibil

Unii parapsihologi au emis ipoteza că dezastrele atrag — sau poate ar trebui să spunem „proiectează” — influențe premonitorii în proporție directă cu dimensiunile lor. Cu cât tragedia este de un grad mai mare, cu atât sporește probabilitatea previziunilor... sau cel puțin așa susțin experții. Desigur, unele dezastre majore din secolul douăzeci, cum ar fi catastrofa ce a avut loc în 1975 la stația de metrou Moorgate din Londra și tragica alunecare de teren de la Aberfan, în 1966, au oferit multe dovezi în sprijinul acestei teorii. Un exemplu și mai izbitor se leagă de scufundarea, în 1912, a transatlanticului *Titanic*. Sute de oameni au susținut ulterior că prevăzuseră catastrofa și astfel de relatări provenind din surse din întreaga lume au avut o răspândire atât de largă încât o întreagă carte a fost dedicată numai premonițiilor care prevesteau evenimentele acelei cumplite nopți în care mai mult de o mie trei sute de bărbați, femei și copii au alunecat sub apele înghețate ale Atlanticului de Nord. Și totuși, printre aceste viziuni psihice, a rămas nementionată o formă mult mai stranie de prezicere, care avusese loc nu cu zile, ci cu aproximativ paisprezece ani mai înainte.

În cazul respectiv, dezastrul maritim, de dimensiuni fără precedent în timp de pace, a fost nu numai prevăzut, ci și descris cu amănunte foarte meticuloase. Omul căruia i s-a datorat această performanță nu era un clar-văzător, ci un romancier britanic pe nume Morgan Robertson.

Versiunea lui Robertson asupra evenimentelor era inclusă într-o povestire intitulată *Futility (Inutilitatea)*, publicată în 1898. În carte, un mare transatlantic urmează să plece în America în prima sa călătorie și, în ciuda reputației potrivit căreia ar fi fost imposibil să se scufunde, se izbește de un iceberg și se duce la fund cu o imensă

pierdere de vieți omenești. Autorul i-a dat vasului închipuit de el numele de *Titan*, și asemănarea de nume este doar unul dintre multe detalii care prezintă o similitudine într-adevăr stranie cu evenimentele reale. Ca și predecesorul său imaginar, *Titanicul* era considerat a fi cea mai mare navă plutitoare, și totuși avea prea puține bărci de salvare. De fapt, dimensiunile celor două vase prezentau o asemănare incredibilă, iar capacitatea sa de găzduire în cabine, numărul de coșuri, de turbine și de elice erau absolut identice. Încă și mai important a fost faptul că identice le-au fost și destinele sumbre, deoarece ambele s-au izbit de câte un iceberg în exact același loc din Atlanticul de Nord.

Futility n-a avut un mare succes publicistic, și chiar dacă ar fi avut, este îndoielnic că incredibila prevestire a sorții *Titanicului* ar fi putut contribui la evitarea catastrofei. Și totuși, este posibil ca o lectură a cărții să fi salvat viețile a cel puțin unui echipaj care, mulți ani mai târziu, a străbătut aceeași întindere de apă.

În aprilie 1935, un tânăr marinar numit William Reeves, stătea de veghe la prova cargobotului *Titanian* plecat spre Canada din portul Tyneside, Anglia. Singur la postul său, pe la miezul nopții, se pare că Reeves, care cu o lună în urmă citise *Futility*, frământa gânduri negre legate de asemănările dintre întâmplările reale și cele imaginare. Nici una din ele nu oferea prea multă liniște, deoarece propria lui navă străbătea aceeași întindere de ocean, ba chiar tot în luna aprilie, când atât vasul lui Morgan Robertson cât și mândria companiei maritime „White Star Line” coborâseră în mormintele lor de ape. Când, deodată, Reeves și-a dat seama că însăși data scufundării *Titanicului* — 14 aprilie 1912 — era cea a propriei zile de naștere, coincidența s-a transformat într-un copleșitor sentiment de teamă că și el avea să facă parte dintr-un înspăimântător joc al sorții. Fără a putea oferi

vreo explicație colegilor săi, a scos un strigăt înnebunit de avertizare a unei primejdii, și motoarele cargobotului au fost virate complet spre tribord. Chiar în clipa în care nava se oprea, un iceberg uriaș a putut fi văzut înălțându-se amenințător din întunericul nopții. Dacă avertismentul lui Reeves ar fi venit doar cu câteva secunde mai târziu, *Titanian* ar fi urmat în mod sigur pe fundul oceanului celelalte vase cu nume asemănătoare.

De necrezut, dar nici acesta nu este sfârșitul straniilor coincidente de întâmplări, ulterioare ficțiunii, legate de tragedia din 1912. În 1886, un ziarist englez numit E.W. Stead scrisese o altă povestire, despre un pachebot care s-a scufundat după ce se izbise de un iceberg în Atlanticul de Nord. Deși în acest caz numele vasului era *Majestic*, cel al căpitanului navei, E.Y. Smith, era același cu al căpitanului real de pe *Titanic*. În mod destul de ciudat, ziaristul britanic, care mai târziu ajunsese să se intereseze de toate aspectele fenomenelor psihice, printre care se număra și rolul previziunii în viețile noastre, nu a remarcat prevestirea din propria-i povestire imaginară. Fapt este că E.W. Stead a devenit pasager pe *Titanic* și, în acea tragedie, și-a pierdut viața.

1913**Fantome aruncătoare de pietre**

Deși lumea paranormalului este formată din ciudățenii, există unele întâmplări care sunt și mai stranii decât majoritatea celorlalte. Atacurile din partea unor aruncători de pietre invizibili sunt un prim exemplu din această a doua categorie.

De-a lungul a patru zile, începând cu dimineața zilei de 30 ianuarie 1913, o casă din Marcinelle, o zonă rezidențială din apropierea orașului belgian Charleroi, a devenit ținta a tot felul de pietre și bolovani aruncați cu îndemânare prin ferestre și uși. Când domnului Van Zanten, căruia îi aparținea casa, i-a fost atrasă prima dată atenția asupra zgomotului inconfundabil de geam spart, el a presupus mai întâi că era opera unor copii ce locuiau în vecinătate. Van Zanten a alertat poliția și a început să supravegheze casa. Cu toate acestea, în loc să înceteze, bombardamentul a continuat, ba chiar s-a intensificat. Și totuși, nimeni n-a fost prins azvârlind proiectilele și părea că nu există nici o explicație cu privire la originea lor. Înaintând un raport scris superiorului său, unul dintre polițiștii belgieni a relatat cum a văzut o piatră nimerind drept printr-un ochi mare de geam, urmată de altele, descriind o mișcare parabolică destinată să sfarme restul de cioburi de sticlă în așa fel încât întregul ochi de geam s-a spart în mod metodic. Într-o altă fereastră, un proiectil a rămas prins în fragmentele de geam ale găurii pe care o făcuse, doar pentru a fi ulterior azvârlit afară de o altă piatră ce a trecut exact prin același punct fără a produce stricăciuni suplimentare. În opinia ofițerului, fie că pietrele erau aruncate printr-un fenomen supranatural, fie atacatorul invizibil avea o extraordinară îndemânare la aruncare. Cum la momentul acela își pierduse toate geamurile, domnul Van Zanten ajunsese la aceeași

concluzie. Totuși, deși stăpânul casei era foarte uluit de distrugerea proprietății sale, s-a consolatat cu faptul că nimeni din familia lui nu fusese rănit. De fapt, cei doi copii, ambii mai mici de cinci ani, păreau netulburați de haosul din jurul lor și când în cele din urmă o bucată de cărămidă a nimerit o țintă umană — cumnatul domnului Van Zanten — lovitura n-a produs durere și nu a lăsat nici un semn. O cercetare amănunțită efectuată de poliție la fața locului n-a reușit să descopere nimic suspect și, spre marea ușurare a familiei belgiene, în ziua de 2 februarie bombardamentul a încetat, tot atât de misterios pe cât începuse.

În mod uluitor, povestea istorisită mai sus este doar unul din zecile de cazuri cu aruncători de pietre invizibili care au fost culese de-a lungul secolului de către amatorii de mistere.

În octombrie 1901, au căzut pietre în număr uimitor de mare asupra localității Harrisonville, un orașel din Ohio, provocând spaimă pe o zonă întinsă; patru ani mai târziu, în orașul Port of Spain, din Trinidad, ploi de pietre prin și în afara ușilor au însoțit o întreagă gamă de fenomene supranaturale, concentrându-se asupra unei case ce se bucura de reputația de a fi bântuită de strigoi. În 1907, locuitorii orașului irlandez Magilligan, din comitatul Derry, au văzut pietre izbind cu regularitate acoperișurile și ferestrele unei vile ce aparținea unui anume domn McLaughtin. Ca și în cazul din 1913, relatările unor martori oculari tind să sprijine teoria că energia implicată în aceste incidente era condusă de o forță inteligentă. În 1929, un cercetător numit Ivan T. Sanderson a trăit personal o astfel de experiență, pe insula indoneziană Sumatra, unde locuia la un prieten care, în fiecare dimineață, găsea pietricele pe veranda sa. Sanderson a bănuț că era posibil ca vina să fie a unui strigoi, așa că în seara următoare, pentru a-și verifica teoria, a însemnat câteva

pietricele cu ruj de buze și le-a aruncat în jungla tot mai întunecată care mărginea grădina gazdei sale. Peste câteva clipe, aceleași obiecte au aterizat la picioarele lui. Sanderson a considerat că asta constituia o dovadă certă că în spatele fenomenului se afla o forță supranaturală, deoarece nici un ochi omenesc n-ar fi putut recunoaște într-un timp atât de scurt pietrele care fuseseră azvârlite în frunzișul încâlcit, și nimeni n-ar fi fost așadar în stare să le arunce înapoi.

Uneori, distanța extraordinară pe care o parcurg pietrele sfidează închipuirea. În ianuarie 1923, după un bombardament de patru luni a unei case din regiunea Ardeche, în Franța, un politician local a scris: „Nici o mână de muritor n-ar fi putut să facă asta. Este imposibil ca un om să arunce stânci peste câmpuri lungi de patru sute patruzeci de metri, și cu atât mai imposibil i-ar fi fost cuiva să se fi ascuns fără a fi descoperit”. În 1977, oficialitățile din Spokane, statul Washington, au fost intrigate de relatările insistente referitoare la căderi de bolovani peste o casă al cărei proprietar era un domn numit Billy Tipton. În anul următor, Tipton s-a mutat în orașul Hazlitt din New Jersey, unde locuința lui a devenit din nou ținta unui violent atac venit din cer.

Din fericire pentru cei care s-au aflat în centrul unor astfel de evenimente, activitățile fantomaticilor aruncători de pietre sunt de obicei de scurtă durată. Chiar și așa, au existat câteva excepții, și tocmai aceste izbucniri insistente dovedesc fără urmă de îndoială că poveștie nu sunt pur și simplu rodul imaginației cuiva.

În Anglia, dovada cea mai elocventă a realității obiective a fenomenului, pus în seama unor duhuri, a fost atacul nocturn îndreptat asupra unui șir de cinci case de pe o stradă din Ward End, în districtul Birmingham. Pe la începutul anului 1982, după ce primise numeroase

reclamații despre ferestre sparte prin aruncare de pietre în partea din spate a unor case de pe Thornton Road, jandarmeria din West Midlands a trimis o echipă să supravegheze locuințele în cauză. Poliția presupunea că răspunzători de atacurile nocturne erau niște tineri localnici; cu toate acestea, în loc să găsească făptași umani, au descoperit o enigmă care până în ziua de azi sfidează orice explicație. Deși polițiștii vigilenți auzeau trosnetul regulat al proiectilelor zburătoare ce cădeau pe țiglele acoperișurilor și pe cărămizile caselor aflate sub supraveghere, nu au putut găsi absolut nici o dovadă că obiectele ar fi fost aruncate de cineva. Echipamente complicate, ca de exemplu lunete nocturne și amplificatoare de imagini, s-au dovedit a nu avea nici o valoare practică și, pe la sfârșitul anului 1982, după trei mii cinci sute de ore/om de observare inutilă, poliția nu se apropiase deloc de soluționarea delictelor. Astăzi, inexplicabilele vizite au încetat să-i chinuiască pe locuitorii de pe Thornton Road, dar misterul a rămas nerezolvat.

Izbucniri ale unei activități inexplicabile, la scara descrisă mai sus, închid gura scepticilor care insistă că aruncătorii de pietre invizibili nu sunt în realitate nimic mai mult decât copii care încearcă să atragă atenția azvârlind obiecte în spatele anchetatorilor. Oare e posibil ca o întreagă forță polițienească să fie prostită vreme atât de îndelungată? Oricât de greu ar putea să pară de crezut multe din aceste povești, actualmente nu mai poate fi nici un dubiu rațional cu privire la existența aruncătorilor de pietre invizibili. Și nici nu devin mai puțin activi: în decursul ultimilor zece ani au sosit semnalări din mai mult de o duzină de țări, printre care Cehoslovacia, Italia, Africa de Sud, Kenia, Brazilia și Australia de Vest.

1914

Mercedesul blestemat

Există o teorie larg susținută de către cercetătorii paranormalului potrivit căreia ghinionul care marchează istoria anumitor obiecte neînsuflețite își poate avea rădăcinile într-o tragedie inițială anterioară. Conform acestei ipoteze, niște tipare de gândire negative pot, într-un mod deocamdată de neînțeles, să se imprime psihic în lumea materială pe care o vedem, o atingem și o simțim. Această idee rămâne neconfirmată și totuși, pentru punerea în evidență a unei astfel de forțe nu trebuie să căutăm mai departe de tragica poveste a limuzinei Mercedes-Benz.

Dubla ucideră a arhiducelui Franz Ferdinand și a soției sale la Sarajevo, în timp ce călătoreau cu acea mașină, s-a dovedit a fi scânteia care a aprins fitilul primului război mondial. De asemenea, dublul omor a început o distinctă și extrem de uimitoare moștenire de distrugere, strâns legată de acel vehicul.

Imediat după izbucnirea ostilităților în Europa, Mercedesul a trecut în mâinile unui distins ofițer superior din cavaleria austriacă, generalul Potiovek. Folosit ca mașină de stat major, Mercedesul s-a dovedit a fi un purtător de ghinion, și norocul în lupte al proprietarului său s-a diminuat. După ce a înregistrat o înfrângere catastrofală la Valjevo, Potiovek a demisionat din post și s-a retras în reședința sa de la țară, unde în curând a înnebunit. Între timp, mașina a fost încredințată unui ofițer subordonat din același regiment, pentru care avea să se dovedească o posesiune tot atât de nefericită. La începutul anului 1915, căpitanul care cumpărase mașina a intrat cu ea în spatele unui camion și a murit împreună cu șoferul și cu alți doi ostași. După semnarea armistițiului, Mercedesul a trecut din serviciile armatei în mâini civile. Primul său proprietar de după

război a fost guvernatorul Iugoslaviei. Deși era utilizată doar rareori, mașina tot a reușit să se implice în câteva accidente, dintre care cel mai grav a avut loc în toamna anului 1919, când s-a răsturnat la o curbă ucigându-și șoferul și cauzându-i guvernatorului pierderea unui braț. În 1923, după ce fusese scoasă la licitație de către autorități, mașina a devenit proprietatea unui medic prosper. După doi ani de aparentă circulație fără probleme, și-a găsit și acesta sfârșitul la volan, fiind rănit mortal într-un accident în care automobilul s-a răsturnat din nou. Și-au pierdut viața și doi țărani care stăteau pe marginea drumului. Și sângeroasa saga a continuat. Dintre ultimii patru proprietari civili ai mașinii, trei au murit printr-un accident fatal în timp ce o conduceau. Singura excepție: un bijutier bogat care și-a luat el însuși zilele. Au suferit și alții, printre care un fermier sârb, care a căzut sub roțile ei, și un proprietar de garaj care a murit într-o coliziune, în timp ce proba mașina în urma unor lucrări de întreținere. Ultimul proprietar al limuzinei, Tibor Hirschfield, a murit împreună cu cei patru pasageri ai săi într-o coliziune frontală cu un autobuz ce venea din sens invers, când se înapoia de la o nuntă. În total, douăzeci și două de persoane și-au pierdut viața în accidente în care a fost implicat acel Mercedes-Benz. Din fericire pentru automobilii lumii, mașina se află acum în siguranță în muzeul din Viena.

Deși povestea istorisită mai sus este, probabil, cel mai tragic caz de mașină blestemată înregistrat vreodată, în mod cert nu e singurul. Automobilul de curse Porsche în care și-a pierdut viața starul de cinema James Dean, în 1955, și-a câștigat o reputație asemănătoare. Cumpărat de un proprietar de garaj pe nume George Barris, automobilul deteriorat a alunecat, în timp ce era tras de pe camionul zdrobit și a fracturat piciorul mecanicului. Considerând că stricăciunile mașinii erau nereparabile, Barris s-a hotărât inițial că trebuia demontată pentru a

obține pise de schimb, dar din nefericire această acțiune n-a micșorat cu nimic puterea ghinionului. Motorul a fost vândut unui medic care era totodată un entuziast amator de curse, și chiar în primul concurs la care a participat după reechiparea propriului său automobil a fost ucis. În același concurs a fost ucis și șoferul altei mașini care conținea piese din Porsche-ul distrugător de oameni al lui James Dean. Între timp, la garaj, cineva a avut strălucita idee de a repara carcasa mașinii originale, și de a o expune în chip de car mortuar al lui James Dean. Groteasca propunere a fost pusă curând în practică și mașina a fost urcată în partea din spate a unui camion cu remorcă, fiind transportată prin statele sudice ale Americii, unde s-a dovedit a fi o mare atracție. Cu toate acestea, ghinionul era departe de a înceta și camionul care remorca exponatul s-a implicat în câteva accidente stranii. În Sacramento, mașina a căzut de pe vehiculul care o purta, fracturând șoldul unui adolescent; în drum către o altă destinație, s-a rostogolit spre spate ucigând un pieton; în Oregon, un camion care transporta mașina a intrat într-un magazin făcându-se zob; în New Orleans, Porsche-ul a căzut de pe o schelă de sprijin și s-a rupt în bucăți. În cele din urmă, în 1960, mașina s-a autodistrus definitiv, căzând de pe un tren în timp ce călătorea spre o expoziție din Los Angeles.

1915

Batalionul care a dispărut

În timp ce floarea tineretului Europei era crucificată pe sârma ghimpată a frontului de vest, un conflict mai mic dar nu mai puțin sângeros se desfășura între turci și engiezi, în sudul Europei. Campania de la Gallipoli, din primul război mondial a fost pusă la cale de către aliați cu scopul de a ajuta armata rusă să lupte în Caucaz. Deși a durat numai douăsprezece luni, ea i-a costat multe mii de vieți omenești pe britanici și țările Commonwealth-ului și a avut ca urmare demisia celui care o concepușe: Winston Churchill.

Cel mai extraordinar exemplu de mister al anului 1915 a fost dispariția unui batalion de ostași britanici aparținând regimentului Norfolk din primul corp de armată, divizia a cincea.

Dispariția multiplă a unui total de o sută patruzeci și cinci de oameni, ar putea părea o închipuire fantastică, și totuși incidentul a fost confirmat de martori, printre care un pluton de douăzeci și doi de voluntari din corpul de armată trei, divizia întâi, compania de teren NZEF care, la cincizeci de ani după aceea, și-au întrerupt tăcerea semnând o depozitie sub jurământ prin care își atestau amintirile.

Pe scurt, ceea ce susțin anzacii¹ că ar fi văzut, poate fi descris precum urmează:

„În dimineața zile de 21 august, forțelor aliate li s-a ordonat de către comandantul lor suprem, sir Ian Hamilton, să înainteze peste câmpia Suvla și să urce Colina 60, un punct fortificat al turcilor. În toată acea dimineață, pantele mai joase ale colinei au fost învăluite într-un ciudat lîntoliu de ceață, fenomen meteorologic care, pe lângă că

¹ Anzac: Denumire dată în primul război mondial membrilor corpurilor de armată australiane și neozeelandeze (*Australian and New Zealand Army Corps*) (n.t.)

era fără precedent în acea regiune, părea să sfideze legile naturii, deoarece a rămas neafectat de un vânt destul de puternic ce sufla dinspre sud-vest. În acei vâlătuci de ceață a pătruns o companie de ostași din regimentul Norfolk 1.5, pentru a nu mai ieși din ei niciodată. După aceea, ciudata ceață a părut să se învârtască și mai rapid, în cercuri, până când a căpătat forma unui nor dens, cu aspect compact, semănând mai degrabă cu o franzelă, care s-a înălțat spre cer lăsând pantele Colinei 60 pustii de oameni. Apoi, norul cu formă ciudată s-a îndepărtat rapid, străbătând un cer de altfel senin și înaintând împotriva vântului."

La încetarea ostilităților, în 1918, forțele militare britanice au cerut înapoierea prizonierilor capturați din golful Suvla. Turcii au predat după cum se cuvine prizonierii lor de război, dar a reieșit clar că, deși în cursul luptelor ce au avut loc în ziua de 21 august 1915 au fost capturați mulți ostași britanici, nu avusese loc nici un contact cu regimentul Norfolk 1.5. De fapt, nici un prizonier britanic nu a declarat ulterior să fi văzut sau să fi auzit ceva despre oamenii care alcătuiau batalionul ce dispăruse în acea fatală zi de august. Alte dovezi ce tind să coroboreze extraordinara relatare a veteranilor anzaci au apărut în 1967, când o declarație, ce depășise termenul de păstrare secretă, a raportului final asupra campaniei din Dardanele a fost în cele din urmă făcută publică. Deși fusese masiv cenzurată de Ministerul Apărării, rămăseseră unele detalii care, în mod cert, conferă credibilitate poveștii despre o dispariție nefirească. În raportul final al Ministerului Apărării se recunoaște pierderea fără cauze aparente a unui mare grup de oameni pe pantele Colinei 60, iar descrierea oficială a condițiilor meteorologice în golful Suvla în dimineața respectivă confirmă versiunea neozeelandezilor cu privire la acele evenimente. „Pantele Colinei 60”, se spunea în raportul oficial, „erau învăluite într-o ceață ciudată și nenaturală, care s-a înălțat într-un mod uimitor”.

Desigur, această poveste incredibilă e greu de înghițit pentru mulți oameni. Într-o campanie despre care se știe că a costat zeci de mii de vieți de ambele părți, este bineînțeles mai ușor să declari că respectiva companie a fost pur și simplu desființată de mitralierele apărătorilor turci. Această explicație este totuși neconvingătoare, deoarece nu lămurește lipsa de cadavre pe câmpul de luptă și nu ține seama de mărturia a mai mult de douăzeci de martori supraviețuitori, care, cincizeci de ani mai târziu, au avut curajul să spună versiunea reală a evenimentelor, așa cum le-au văzut ei, chiar dacă făcând asta s-au expus ridicolului.

Sindromul dispariției în masă, prin care sute sau chiar mii de oameni dispar pe neașteptate și fără nici o explicație, pare să fie un fenomen foarte rar. Dar incidentul din golful Suvla nu este unic în analele istoriei supranaturalului din secolul douăzeci.

În decembrie 1937, China era în război cu Japonia de mai bine de șase luni. Deoarece invadatorii presau spre nord pentru a înainta către Nanking, un corp de apărare constând din trupe alcătuite din aproximativ trei mii de chinezi a fost trimis să apere un pod vital situat în sudul orașului. Ocupând poziții întărite prin tranșee, trupele au așteptat atacul japonez prevăzut. Acesta n-a avut loc niciodată. Ceea ce s-a întâmplat a fost mult mai îngrijorător. În dimineața ce a urmat tacticii de desfășurare a forțelor, ofițerul aflat la comanda trupelor chinezești, generalul Li Feu Siea, a fost trezit de un subaltern înnebunit care i-a adus la cunoștință că se pierduse legătura prin radio cu divizia care apăra podul. Temându-se că oamenii lui fuseseră învinși, comandantul Feu Siea a dat ordin să se efectueze imediat o recunoaștere a liniilor de înaintare. Era pregătit pentru tot ce putea fi mai rău, totuși povestea pe care i-au spus-o ofițerii săi la înapoiere a fost atât de ciudată încât nu-i venea s-o creadă. Căci tot ce găsiseră aceștia erau doar șiruri de tranșee goale, în care nu se

afla nici urmă de viață, dar nici morți. Nu rămăsese nici un cadavru sau vreun alt semn al unei bătălii recente care să ofere cât de cât o explicație ou privire la ce se întâmplase cu oamenii. Li Feu Siea, era derutat, deoarece știa că dacă soldații ar fi dezertat în masă ar fi trebuit să treacă înapoi podul, dar nu făcuseră asta. Spre sud se afla inamicul și pieirea sigură.

Prin urmare, ce se întâmplase cu ei?

Enigma chinezească n-a fost soluționată niciodată. La două zile după dispariția diviziei, trupele japoneze au năvălit peste pod în oraș. Asaltul care a urmat a culminat cu măcelărirea Nanking-ului, un masacru fără egal în istoria sângeroasă a războaielor asiatice și pierderea celor trei mii de oameni care apărau podul a fost uitată în măcelul general. Cu toate acestea, mulți ani mai târziu, după sfârșitul celui de-al doilea război mondial, o anchetă oficială întreprinsă de guvernul chinez n-a reușit să găsească nici o dovadă care să sugereze o explicație logică a straniilor întâmplări din ultimele zile dinainte de căderea Nanking-ului. O anchetă ulterioară întreprinsă de regimul comunist al președintelui Mao Tse Tung a stabilit în mod categoric că nici unul dintre ostașii chinezi care apărau podul în 1937 nu a mai fost văzut sau auzit vreodată.

1916

Ca nu cumva să uităm

Întâlnirile cu vedenii au fost relatate atât de frecvent de-a lungul istoriei încât numai cel mai încăpățânat sceptic ar putea să ia cunoștință fără patimă de dovezile respective și să ajungă la concluzia că ceea ce numim stafii nu există. Cu toate acestea, în timp ce majoritatea parapsihologilor sunt gata să admită că forme fantomatice sunt văzute cu mare regularitate, există controverse în ceea ce privește natura exactă a fenomenului. Un parapsiholog american a încetățenit expresia de „semisubstanțial” pentru a descrie realitatea ambiguă a vedeniilor sub formă de fantomă. Formularea pare a fi deosebit de adecvată, deoarece — deși fantomele pot afecta mediul ambiant fizic caracterizat prin masă, în care locuiesc pentru scurt timp — ele sunt deseori văzute apărând și dispărând brusc sau pierind din vedere treptat, mai degrabă plutind și alunecând decât mergând. Același cercetător american afirmă că fantomele care prezintă un aspect mai puțin solid pot reveni printr-o altă metodă, eventual printr-o proiecție mentală a propriilor lor minți asupra minții observatorului — un soi de halucinație indusă telepatic. Cu toate acestea, o altă varietate o constituie nu niște fantome realmente adevărate, ci amintirile despre locuri sau evenimente rămase prinse ca într-o capcană în eterul psihic; cu alte cuvinte, amprente de energie.

Poate că nici o ipoteză unică nu este îndeajuns de cuprinzătoare pentru a explica, fiecare în parte, toate tipurile de manifestări fantomatice. Însă indiferent care ar fi presupunerea spre care înclinăm, realitatea este că niște entități fantomatice par să revină cu o intenție anume și că, în aparență, sunt conduse de o formă de conștiință autonomă, o parte din psihicul uman care a supraviețuit morții creierului și a cărei existență continuă este independentă de sângele, oasele și țesuturile care au fost distruse. În știința tradițională despre stafii, multe dintre cele mai spectaculoase și convingătoare întâlniri cu vedenii au avut loc în perioade de mari războaie, fantomele respective fiind duhurile celor care și-au pierdut

viața pe câmpul de luptă. Această concentrare de exemple din vremuri de război s-ar putea să fie ceva mai mult decât o coincidență, deoarece o străveche credință răspândită printre culturile de pe întreaga planetă susține că aceia care pier de moarte violentă au o mai mare posibilitate de a reveni sub formă de fantomă decât oamenii care-și sfârșesc viața liniștit, datorită unor cauze naturale.

Întâlnirile cu stafii din propriul nostru secol tind să întărească această veche credință. Un exemplu clasic de duh, al unui soldat care revine în acest caz pentru a duce la îndeplinire o promisiune este amintit de scriitorul englez Robert Graves în romanul *Goodbye to All That*¹, o istorisire a experiențelor trăite de autor pe câmpurile de luptă franceze, în primul război mondial. În cazul respectiv, fantoma era cea a unui tânăr infanterist, soldatul Challouer, cu care Graves se împrietenise în timp ce făceau amândoi instrucție în Lancaster. Batalionul lui Challouer a fost trimis ulterior în Franța, în martie 1916, cu câteva săptămâni înaintea regimentului din care făcea parte Graves, și în ziua în care trebuia să se imbarce, tânărul soldat îi spusese voios viitorului scriitor că în mod cert aveau să se reîntâlnească în Franța. De fapt, Challouer a fost ucis în bătălia din apropierea orașului Festubert, cu câteva zile înainte ca nava-transportoare de trupe pe care se afla Graves să traverseze Canalul. Cu toate acestea, la aproximativ o lună după aceea, Graves susține că l-ar fi văzut limpede pe tânăr trecând pe lângă fereastra camerei în care era încartiruit, fumând o țigară. Potrivit relatării sale din *Goodbye to All That*, Challouer și-a recunoscut vechiul prieten, a salutat și a plecat mai departe.

Când Graves, profund zguduit, a ajuns la fereastră, n-a văzut decât un chiștoc de țigară fumegând, pe locul prin care fantoma lui Challouer trecuse doar cu câteva secunde înainte.

În mod caracteristic, scriitorul își încheie descrierea întâmplării printr-un clasic adevăr spus doar pe jumătate: „Pe vremea aceea, stafiile erau numeroase în Franța”.

¹ În traducere literală: „Adio tuturor acestora” (n.t.)

Un exemplu izbitor prin asemănarea cu cel de mai sus este legat de ultimele clipe ale lui Wilfred Owen, poetul din primul război mondial care a apărut la Londra în clipa morții sale în Franța, în jurul amiezei, în ziua de 4 noiembrie 1918. Veteran din bătălia de pe Somme, Owen a supraviețuit marilor lupte din tranșee doar pentru a fi ucis cu câteva zile înainte ca armistițiul să pună capăt conflictului armat. Știind că războiul se apropia de sfârșit, tatăl lui Owen sperase că fiul său avea să scape cu viață, dar când l-a văzut apărând pe neașteptate, ca o siluetă strălucitoare, îmbrăcat în uniformă de ofițer, a avut convingerea că tânărul soldat nu va mai veni acasă. Bineînțeles, la o săptămână după ce domnul Owen a văzut duhul fiului său, a primit o telegramă prin care i se aducea la cunoștință moartea căpitanului Wilfred Owen, în urma unor răni căpătate în luptă. Dacă cifrele sunt exacte, momentul morții fiului său într-un spital de campanie francez pare să coincidă întocmai cu apariția sa sub formă de spectru în Anglia. Șapte zile mai târziu, stafia poetului avea să revină iar, de astă-dată apărându-i fratelui său Harold, care pe atunci se afla în calitate de ofițer la bordul navei de război *Astraea*, un crucișător britanic ancorat în Table Bay, în largul coastei Africii de Sud. Fiind bolnav de malarie, Harold Owen zăcea pe patul din cabina sa când a văzut silueta fratelui său mai mare materializându-se în fața lui, la o distanță de numai câteva picioare. Potrivit relatării scrise prin care ofițerul naval a descris întâmplarea, ochii fratelui săi erau „însuflețiți de binecunoscuta expresie de a încerca să mă facă să înțeleg”, și când Harold i-a vorbit, chipul fantomei s-a luminat de un zâmbet dulce și plin de o iubire îndurerată. Spectrul lui Wilfred Owen a dispărut după câteva secunde, lăsându-l pe fratele său profund uluit de apariția lui în cabina sa. Cu toate acestea, Harold a scris ulterior că în timpul întâlnirii nu simțise nici o teamă, ci doar „o nespusă plăcere mentală de a-l privi astfel”. Copleșit de oboseală, Harold Owen s-a scufundat într-un somn adânc și, când s-a trezit, știa cu absolută certitudine că fratele lui murise. În săptămâna următoare, din Anglia a sosit o scrisoare ce-i confirma presimțirea.

1917**Vedenii miraculoase la Fatima**

Miraculosul apare sub multiple forme și niciodată lucrul acesta n-a fost mai adevărat decât în secolul douăzeci. Într-un timp în care bisericile și-au văzut influența diminuându-se și când oamenii obișnuți, în număr tot mai mare, ajung să pună sub semnul întrebării existența lui Dumnezeu, apariția semnelor și minunilor a continuat neabătut. Au fost văzute efigii sculptate mișcându-se, icoane ale Fecioarei plângând, reprezentări ale Crucificării sângerând. Imagini ale lui Iisus au apărut brusc și în cele mai neașteptate locuri, cruci imense au fost văzute plutind pe cer și au fost vindecați bolnavi. Pentru necredincioși, nimic din toate acestea nu are vreun înțeles iar fenomenele religioase sunt deseori etichetate drept închipuiri isterice ale credincioșilor căzuți în extaz. Însă în realitate, s-a dovedit că multe din aceste miracole au avut într-adevăr loc, fără puțință de tăgadă și dincolo de orice dubiu rațional, neîngăduindu-ne să nu admitem că, în anumite circumstanțe deosebite și pentru o scurtă perioadă de timp, credința în Dumnezeu poate avea ca urmare, o încălcare a legilor fizicii.

Cel mai celebru semn trimis din Cer din ultima sută de ani a fost, fără îndoială, așa-numitul „miracol de la Fatima“. În ziua de 13 mai 1917, vedenia unei doamne frumoase le-a apărut unor copii-păstori sărmani, în număr de trei, care își mânau oile în afara micului sat Fatima din Portugalia. Se pare că păstorii au văzut silueta strălucitoare a unei tinere femei, care stătea în picioare pe un nor luminos ce plutea deasupra unui stejar, și care le-a spus că Dumnezeu i-a ales pe ei ca mesageri și că trebuia s-o întâlnească în același loc în ziua de treisprezece a fiecărei luni, până în octombrie, când aveau să primească o comunicare foarte importantă. Crezând că silueta strălucitoare era cea a Sfintei Fecioare Maria, cei trei copii, Lucia dos Santos, în vârstă de zece ani, fratele și sora ei, Francisco și Jacinta, de nouă și respectiv șapte ani, s-au înapoiat imediat acasă, pentru a le povesti părinților despre vedenie. Deși uimiți, membrii adulți ai familiei au fost îndeajuns

de impresionați de certitudinea copiilor încât să-i însoțească la locul cu pricina în cea de-a treisprezecea zi a lunii următoare. Nu erau singuri. În total, aproximativ cincizeci de localnici care auziseră povestea se adunaseră acolo când vedenia Fecioarei a reapărut în ziua de 13 iunie. Deși copii au fost singurii care au văzut silueta femeii, se pare că toți ceilalți prezenți au văzut o ciudată schimbare pe cer și au auzit o muzică cerească. Veștile despre straniile întâmplări de la Fatima s-au răspândit în întreaga zonă sudică a Portugaliei și luna următoare s-a adunat o mulțime mai mare, numărând câteva mii de persoane, să asiste la repetarea evenimentului. Din nou, mulți dintre cei prezenți au declarat că au fost martorii apariției unei lumini ciudate pe cer și ai altor fenomene misterioase. Între timp, Biserica Catolică, deși la început luase în derâdere povestirile despre vizitele cerești, a început să se intereseze de modul în care atât de mulți oameni ajunseseră să creadă în povestea unor copii. Drept urmare, când a sosit ziua de 13 august, arhiepiscopul local a pus să fie arestați Lucia, Fracisco și Jacinta pentru a fi supuși unui interogatoriu înainte de a ajunge la locul întâlnirii. În ciuda presiunilor considerabile și a ironiilor, cei trei copii au refuzat să-și modifice versiunea privind acele întâmplări și, două zile mai târziu, autoritățile i-au eliberat. În ziua de 25 iulie, doamna cea strălucitoare le-a apărut din nou, de astă-dată pe coasta unui deal, în apropiere de Valinhos. Le-a spus că aveau s-o vadă pentru ultima oară la 13 octombrie, când urma să le împărtășească făgăduitul mesaj de o mare importanță. La vremea aceea, în jurul viziunilor copiilor se crease mare vâlvă și se schimbau păreri controversate; o mulțime de cel puțin șaptezeci de mii de oameni i-a însoțit în după-amiăza umedă de 13 octombrie, în speranța că vor putea vedea cu ochii lor apariția și că în fine, li se va dovedi existența lui Dumnezeu.

Dar credința celor adunați acolo avea să fie întărită într-un cu totul alt mod. Ca și mai înainte, doamna cea luminoasă le-a rămas invizibilă tuturor cu excepția copiilor, însă pe cerul de deasupra, norii întunecoși s-au desfăcut, lăsând soarele să strălucească în toate culorile curcubeului.

A urmat bubuitul unui tunet asurzitor și un fulger orbitor, mai luminos decât orice altceva văzut vreodată de cei prezenți.

Și totuși, ceea ce avea să urmeze a fost și mai neobișnuit. Căci atunci soarele însuși a început să se deplaseze pe cer într-o mișcare de sfredel, răspândind fascicule rotitoare de lumini colorate. A plonjat spre pământ, apoi a revenit în sus ca o minge, oferind o priveliște înșăpimântătoare și totodată minunată. Câțiva oameni au leșinat, unii țipau, cei mai mulți au căzut în genunchi și s-au rugat. Relatările martorilor arată că după câteva secunde soarele a revenit în poziția lui normală, dar și-a mai repetat de două ori fantastica manevră, în tot acest timp revărsând asupra mulțimii o lumină nepământeană, iar apoi spectacolul s-a încheiat. Ulterior, oamenii de pe coasta dealului au constatat că veșmintele lor, care fuseseră ude leoarcă în urma unei ploii torențiale de mai înainte, erau absolut uscate.

Curând după scurtele lor momente de celebritate, doi dintre copiii implicați, Francisco și Jancinta, au murit în epidemia de gripă din 1918. Lucia i-a împărtășit Papei cele trei secrete pe care i le spusese doamna cea strălucitoare. Primul se referă clar la sfârșitul ororilor primului război mondial, în vreme ce cel de-al doilea pare să prezică izbucnirea celui de-al doilea război mondial, și încheierea lui printr-o armă de o putere nemaiauzită care a creat o lumină nemaîntâlnită. Relatarea referitoare la ultimul avertisment al vedeniei n-a fost nicicând dată publicității de către ierarhia Bisericii Catolice și rămâne fără îndoială încuiată bine într-o pivniță, îngropată în străfundurile Vaticanului. Doar Papa aflat în funcție are acces la cumplita profeție care se crede că ar conține-o.

Evenimentele de la Fatima nu aveau să se repete niciodată și în jurul întâmplării s-au iscat multe controverse. Deși este inutil să se sublinieze că nu este posibil ca soarele să se fi mișcat din locul său din galaxie și nici ca pământul să se fi deplasat de pe axa sa, faptul că zeci de mii de oameni au afirmat după aceea că au văzut cum soarele dansa în acea zi de octombrie din 1917 rămâne. Mulți dintre aceștia nu erau romano-catolici pioși și, chiar în cazul celor care se duseseră acolo cu speranța sublimă de a fi martori la ceva minunat, nu este ușor de imaginat pentru ce ar fi trebuit să vadă cu toții aceiași fenomene, dacă era o simplă halucinație.

1918

Fără urmă

Marea rămâne locul tainelor întunecate și al enigmelor fără răspuns. Deși în cursul actualului secol standardele de securitate maritimă s-au îmbunătățit în mod spectaculos, fiecare an este marcat de dispariția unui număr de cinci până la zece nave mari, a căror pierdere nu lasă nici o urmă și nici o explicație. Nu putem spune cu certitudine pentru ce aceste tragedii continuă să aibă loc la o asemenea scară, totuși explicațiile naturale simple par deseori insuficiente.

Dintre multele mistere ale mării, puține au provocat atâtea controverse printre marinari, ca inexplicabila dispariție a navei maritime americane *Cyclops*, un transportor de cărbuni de douăzeci de mii de tone, care a dispărut cu o încărcătură de minereu de mangan spre sfârșitul lunii martie 1918. Cu o pierdere de trei sute patru vieți omenești, dispariția navei *Cyclops* s-a dovedit a fi pentru Marina Statelor Unite cel mai mare dezastru din primul război mondial și totuși pare improbabil ca nava să fi căzut victimă minelor inamicului. Cu o lungime de peste cinci sute de picioare, cargoul ar fi trebuit să fie în stare să reziste celor mai puternice furtuni ale Atlanticului. În schimb, a dispărut pe vreme frumoasă.

Foarte puține dintre faptele cunoscute cu privire la ultima călătorie a navei *Cyclops* par să aibă un sens. La douăzeci și patru de ore după ce părăsise portul Barbados, unde livrase o cantitate de cărbune și încărcase la bord aproximativ zece mii de tone de minereu de mangan ce urma să fie utilizat în fabricația de arme, nava a trecut pe lângă pachebotul *Vestris* care își parcurgea obișnuita rută de la Buenos Aires la New York. Mesajul primit de la cargobot arăta că la bord totul era în ordine. Însă nici un ochi omenesc n-a mai văzut vreodată nici nava, nici vreunul

dintre cele trei sute de suflete pe care le purta. Când a fost dată dispărută, s-au trimis ordine să fie cercetată zona rutei cunoscute a navei. Nu s-a găsit nici o epavă și forurile navale ale Statelor Unite păreau incapabile să sugereze un motiv plauzibil pentru care s-ar fi putut scufunda.

Se aprecia că în acea parte a Atlanticului de Sud nu era posibil ca minele să prezinte vreun pericol pentru navigație și la vremea aceea se credea că activitatea submarinelor se limita la ape mai nordice.

În numeroșii ani care au trecut de atunci, pentru dispariția navei au fost propuse diverse scenarii: au fost sugerate un brusc uragan local, o bombă pusă de sabotori și chiar o revoltă a echipajului. Nu există nici o dovadă care să sprijine vreuna din aceste ipoteze și ancheta întreprinsă de Marina Statelor Unite în lunile de după armistițiu a confirmat că nici o navă de suprafață și nici un submarin inamic nu se aflase în apropierea *Cyclops*-ului în timpul ultimei sale călătorii. Ca o mare furtunoasă să fi putut sfârâma nava părea cel mai puțin probabil, deoarece acesta se dovedise a fi un vas robust, înfruntând cu succes nenumărate furtuni pe Atlantic în timpul celor opt ani de la lansarea sa, în 1910. În orice caz, așa cum a arătat ancheta oficială, nu existau rapoarte care să semnaleze vreo furtună, nicăieri în largul coastelor Americii Centrale în perioada dintre sfârșitul lui martie și începutul lui aprilie. Joseph Daniels, secretar în Ministerul Marinei, a scris, referitor la dezastru, următoarele: „În analele marinei nu există mister mai deconcertant decât dispariția navei *Cyclops*”. Președintele Woodrow Wilson, care a jucat un rol activ în încercarea de a descoperi dovezi ce-ar fi putut oferi o soluție a misterului, a fost nevoit să admită în cele din urmă că: „Numai Dumnezeu și marea știu ce i s-a întâmplat acelei mari nave”.

La aproape trei sferturi de veac mai târziu, cuvintele omului de stat încă mai au valoare de adevăr. Cu toate acestea, cargobotul *Cyclops* este doar una din multele nave care au dipărut în cursul secolului douăzeci în împrejurări ce nu pot fi descrise altfel decât stranii. La 17 iunie 1984, nava panameză *Arctic Carrier*, un cargobot de șaptesprezece mii de tone, a părăsit Brazilia cu o încărcătură completă de diverse bunuri. A fost auzită pentru ultima dată la trei sute de mile spre nord-est, la Tristan de Cunha, în Atlanticul de Sud. De ce soartă a avut parte nu putem spune, deși știm cu certitudine că n-a fost transmis nici un mesaj de *mayday*¹ și nici nu au fost recuperate cadavre sau resturi de epavă. A fost ca și cum nava n-ar fi existat niciodată. Un paragraf din lista companiei „Lloyd” sintetizează perfect enigma: „Adevăratul motiv al dispariției sale, pe cât de neașteptată pe atât de bruscă, va rămâne probabil un mister”. La sfârșitul lui octombrie 1979, o navă de patru ori mai mare decât *Arctic Carrier*, mineralierul norvegian *Berge Vanya*, a dispărut într-o poziție apreciată ca fiind situată la aproximativ șase sute de mile la vest de Cape Town, în condiții meteorogice aparent bune și în timp ce străbătea unele dintre cele mai circulate rute de navigație din lume. Este greu de admis că marea ar fi putut înghiți nava *Berge Vanya* înainte ca aceasta să poată lansa un semnal de *mayday* către vasele din apropiere sau fără măcar să tragă un singur semnal luminos de SOS spre cerul nopții. Chiar și așa, nimeni n-a văzut imensul leviatan² ducându-se la fund, și există puține ipoteze cu privire la forța care l-a distrus.

¹ *Mayday*: Cuvânt de cod utilizat în radiotelegrafie cu semnificația de apel de ajutor (n.t.)

² *Leviatan*: Termen folosit aici cu sens figurat = creatură uriașă menționată în Biblie (n.t.)

Disparația navei *Orient Treasury*, un transportor de mărfuri de douăzeci și opt de mii de tone navigând sub pavilion panamez oferă o altă poveste stranie. Cu o încărcătură de crom în momentul când a plecat de la Masinloc, din Filipine, în ziua de 12 ianuarie 1982, *Orient Treasury* a ajuns cu bine la Port Said, după care a dispărut. În mod uimitor, un comitet de investigații a tras concluzia că era posibil ca nava să fi fost victima unor pirați, deși de mai bine de un secol nu se știa ca vreun pirat să fi operat în apele acelea. Pentru ce s-ar fi făcut o declarație atât de bizară fără a fi bazată pe vreo urmă de indiciu, depășește orice înțelegere. După cum a comentat ulterior un jurnalist: „(Ei) par să se agațe ca înecatul de firul de pai”.

Și astfel, lista navelor dispărute continuă întruna, fiecare națiune cu navigație maritimă plătind tributul său de dezastre. Una dintre cele mai spectaculoase nenorociri care au lovit flota comercială britanică se referă la ultima călătorie a cargobotului de construcție americană *Derbyshire*, cu o capacitate de o sută șaptezeci de mii de tone, care în 1980 a părăsit portul american St. Laurent cu destinația Kawasaki, Japonia. Cu o masă de două ori mai mare decât cea a *Titanicului* și cu o lungime de trei ori mai mare decât un teren de fotbal, nava *Derbyshire* se număra printre cele mai mari vapoare care navigaseră vreodată sub pavilionul flotei comerciale britanice. Construită pentru a transporta țiței, mărfuri în vrac sau minereu de fier, avea o încărcătură de o sută cincizeci și șapte de mii de tone când a întreprins călătoria sa spre fundul mării. Uriașa navă era manevrată de un echipaj de patruzeci și doi de oameni și comandată de un căpitan cu experiență, Geoffrey Underhill, astfel încât călătoria nu ar fi trebui să constituie nici o problemă. Cu toate acestea a constituit și noi nu vom ști niciodată de ce. Ultimul mesaj prin radio al

Derbyshire-ului, din 8 septembrie, specifica poziția vasului la aproximativ șapte sute de mile spre sud-vest de Tokyo și aprecia timpul sosirii la Kawasaki în jurul amiezei zilei de 11 septembrie. Acesta a fost ultimul lucru care a mai fost auzit despre ea. Oricare va fi fost soarta de care a avut parte, ceva trebuie să se fi întâmplat atât de rapid încât nu a avut nici o șansă să transmită un mesaj de *mayday*. Așa cum a comentat la vremea respectivă un ziarist englez: „A existat un semnal radio de rutină... apoi uitarea”.

Și totuși, pentru ce să dispară nave atât de uriașe pur și simplu ca din senin, fără a transmite vreun semnal de urgență și fără a lăsa nici o urmă de epavă, constituie o întrebare mai presus de cunoștințele celor mai mulți experți maritimi. Navele din zilele noastre sunt desigur mai bine construite decât predecesoarele lor din secolul al nouăsprezecelea și deși începuturile erei aburului au văzut multe vapoare sfărâmându-se ca urmare a unor metode de proiectare nesatisfăcătoare, puternicele carcase din oțel actuale sunt construite conform unor standarde de securitate riguroase și supuse unor verificări stricte înainte de a li se da certificatul de navigabilitate maritimă necesar. Nu mai există bande de pirați sau de jefuitori de epave care să le pună în primejdie, iar posibilitatea unor condiții meteorologice neașteptate a fost mult diminuată prin sistemele de avertizare din timp bazate pe sateliți și printr-un aparataj de radiotransmisie fiabil. Cu toate acestea, nave de toate dimensiunile, inclusiv cele mai masive vapoare, continuă să dispară fără vreo cauză aparentă. Pe măsură ce lista navelor dispărute devine tot mai lungă, unii specialiști în domeniul misterelor ajung la concluzia că marea ascunde primejdii care abia de-acum încolo trebuie să fie recunoscute.

1919

Osemințe ucigașe în locuri îndepărtate

De-a lungul întregii istorii omenești, în rândul raselor și civilizațiilor planetei noastre a existat o superstiție universală. Potrivit acestei credințe, grupuri anume alese de indivizi dintr-o societate dată sunt considerați a poseda rara putere de a le face rău altora, fie prin simpla forță a voinței lor, fie utilizând vreo artă magică secretă. În unele părți ale lumii actuale, printre care se numără Haiti, Australia, Africa și zona din estul Europei, credința în blesteme și vrăji și-a păstrat puterea dintotdeauna și, deși mulți occidentali cu minți luminate ar respinge fără ezitare o asemenea idee, declarațiile unor martori oculari sugerează că au existat cu adevărat prilejuri în care oameni sănătoși s-au îmbolnăvit și au murit fără nici un motiv aparent.

Printre cel mai bine cunoscute metode de ucidere supranaturală se află ritualul „înțepării cu osul” practicat de aborigenii australieni. Primii coloniști stabiliți pe acel subcontinent au fost uluiți de rapiditatea cu care era provocată moartea prin metodele tainice ale vrăjitorilor aborigeni numiți „Mulunguwa”. Această neobișnuită formă de execuție dăinuia de câteva mii de ani și continuă să fie utilizată și în zilele noastre. Armele folosite — „oasele ucigașoare” — pregătite conform ritualului și denumite *kundela* sunt de obicei femururi de șopârle mari, de canguri sau de *emu*¹, dar există și unele imitații făcute din lemn. Forma lor, ca și materialul folosit, variază de la trib la trib. În mod obișnuit, *kundela* sunt foarte mici, cu lungimi între șase și nouă inci², ascuțite la un capăt și răzuite până capătă o rotunjime șlefuită. Sunt întărite în foc de cărbuni și capătul bont este înfășurat cu un fir de păr de om și apoi încărcat cu energia psihică a vrăjitorului

¹ *Emu* (zool): Mare pasăre nezbурătoare australiană, care aleargă foarte repede (n.t.)

² *Inci*: Unitate de măsură folosită în Anglia și în SUA, egală cu 2,54 cm (n. t.)

Mulunguwa. Arma odată pregătită le este dată așa-numiților *kurdaitcha*, ucigașii rituali ai tribului. Aceste persoane însăpimântătoare se acoperă cu păr de cangur pe care și-l lipesc pe piele cu sânge omenesc, iar după aceea își pun eventual măști din pene de emu pentru a căpăta o înfățișare și mai stranie. Acționând ca o echipă de ucigași plătiți ai Mafiei, în grupuri de câte doi sau trei, *kurdaitcha* rareori abandonează vânătoarea unui om condamnat. Când în fine își încolțesc prâda, se apropie de ea la o distanță de aproximativ cincisprezece picioare¹, un membru al grupului ținând la vedere osul. Țintind cu el ca și cum ar fi un pistol, împinge *kundela* înainte, în timp ce ceilalți *kurdaitcha* emit o succesiune de psalmodieri pe un ton strident. După ce sulița gândului a străpuns victima, ei se retrag, știind că va urma moartea, tot atât de sigur ca și cum omului i s-ar fi înfipt în inimă o suliță adevărată.

Descrierile celor care suferă chinurile efectelor ulterioare ale *kundelei* nu constituie o lectură plăcută. Unul dintre primii antropologi ai Antipodului, doctorul Herbert Basedow, a relatat felul demn de milă în care și-a sfârșit viața un om despre care știa că fusese blestemat: „Obrăjii i s-au albit și ochii i-au devenit sticloși, în timp ce expresia feței i s-a deformat îngrozitor... când a încercat să țipe, din gâtlee i-a ieșit un sunet înecat și tot ce se vedea era spuma de la gura lui. Trupul a început să-i tremure și mușchii îi tresăreau involuntar... curând după aceea a căzut pe pământ și a început să se zvârcolească în chinurile morții...” Pentru omul descris de Basedow, moartea a venit ca o ușurare.

Psihologii cred că explicația constă în consecințele fricii în sine, care stimulează producția naturală de adrenalină a corpului, reducând alimentarea cu sânge a mușchilor și provocând totodată constricția vaselor sangvine. Conform părerii acestor practicieni ai medicinei, această frică intensă începe un ciclu potențial dezastruos de reducere

¹ *Picior*. Veche unitate de măsură, având lungimea de aproximativ o treime dintr-un metru, folosită și astăzi, în special în Anglia și SUA (n.t.)

a tensiunii arteriale și de încetinire a circulației, care, dacă nu este controlat, poate deveni fatal. Așadar, cu condiția ca însăși victima să creadă că vraja ucigătoare este imbatabilă, și asta atâta vreme cât propria sa comunitate închisă subscrie la aceeași credință, poate că nu e greu de înțeles pentru ce blestemele aborigenilor australieni își realizează efectul distrugător. Experții occidentali declară că ritualul oaselor este de fapt mai degrabă o formă de sinucidere psihosomatică decât o adevărată crimă psihică.

Una sau două întâmplări înregistrate în timpul actualului secol sugerează că metoda de a omorî a ucigașilor angajați aborigeni, nu este în mod necesar ireversibilă, în timp ce altele, dimpotrivă, întăresc pur și simplu ideea teribilei puteri pe care o au oasele. În 1919, doctorul S.M. Lambert lucra în cadrul diviziei internaționale de sănătate a Fundației „Rockefeller”, în îndepărtata misiune Mona Mona din nordul Queensland-ului. Într-un raport publicat câțiva ani mai târziu, doctorul Lambert ajungea la concluzia că metoda de ucidere cu ajutorul oaselor nu lăsa urme de răni fizice și nici vreo cauză de deces acceptabilă din punct de vedere medical. Inițial, el respinsese fără ezitare orice referire la ucideri invizibile, dar în cursul toamnei anului 1919 după ce unul din ajutoarele sale din cadrul misiunii, „un băștinaș convertit, pe nume Rob”, a căzut victimă unui blestem aruncat asupra lui de un vraci local numit Nebo, Lambert și-a schimbat foarte rapid părerea. La scurtă vreme după ce osul a fost îndreptat spre el, Rob s-a îmbolnăvit grav și a slăbit extrem de mult, deși o examinare făcută de doctorul Lambert nu a descoperit nici un semn de febră și nici un alt simptom al vreunei boli. Medicul a încercat fără succes să raționeze cu bolnavul. Văzând că viața lui Rob se scurge ceas de ceas, s-a dus la vraci și l-a amenințat că va întrerupe alimentarea cu hrană a tribului. Împotriva voinței sale, Nebo a fost de acord să-l viziteze pe Rob și i-a făcut o vrajă care l-a eliberat de efectele puterii osului. Până a doua zi dimineța, lucrătorul de la misiune își revenise complet și era din nou în deplina posesie a forței sale fizice.

Totuși uneori, ritualul uciderii cu osul își atinge victima în ciuda ajutorului medicinei omului alb. În 1953, un aborigen bolnav pe nume Kinjia, care își mâniase tribul și drept pedeaspsă fusese ținta ritualului de ucidere cu osul, a fost transportat cu avionul din zona lui natală, Arnhem Land, în teritoriile nordice. Kinjia nu fusese nici rănit, nici otrăvit și părea să nu sufere de nici una din bolile cunoscute, dar medicii din orașul Darwin și-au dat imediat seama că era pe moarte și au bănuțit că vina o purta teama de blestem. Cu toate acestea, nimeni din acel spital modern nu părea în stare să-l ajute și nimic din ce spuneau psihiatrii nu-l puteau convinge pe Kinjia că avea de trăit mai mult decât doar câteva zile. De fapt, băștinașul a mai supraviețuit șaptezeci și două de ore după care și-a dat duhul într-o convulsie chinuitoare. O autopsie a cadavrului lui Kinjia nu a relevat nici răni, nici urme de otrăvă.

Trei ani mai târziu, pe la jumătatea lunii aprilie a anului 1956, același spital a primit — și tot de la Arnhem Land — un alt pacient aborigen, pe nume Lya Wulumu, care se îmbolnăvisese într-un mod asemănător. Examenete medicale, inclusiv radiografiile, analizele sângelui și puncțiile în măduva spinării nu au depistat nimic anormal și medicii care-l tratau pe om n-au putut găsi nici un indiciu care să explice starea lui în continuă înrăutățire; nimic, în afară de ritualul de ucidere cu osul. În opinia unui specialist care-l trata, „era ca și cum viața i s-ar fi scurs lent din trup, întocmai ca nisipul dintr-o clepsidră”. Psihiatrii au încercat să folosească hipnoza pentru a-i întări convingerea că putea să învingă blestemul, dar deoarece forțele îi slăbeau cu încetul, a fost instalat într-un plămân de oțel. Și de astă-dată eforturile medicilor au fost zadarnice. În cea de-a treia zi după ce a fost internat, Lya Wulumu a murit zvârcolindu-se, răsucindu-se, vomitând masiv — încă un tragic testament despre eficacitatea celebrelor oase aducătoare de moarte ale aborigenilor.

1920**Ciudatul caz al elefanților amfibii**

Fiind cea mai mare făptură terestră din lume, nu-i de mirare că elefantul se numără printre principalele atracții din grădinile zoologice și din rezervațiile de vânat de pe întreg globul. Dar dimensiunile nu constituie decât o parte din motivul permanentei popularități a elefantului. El este rareori agresiv, doar dacă nu se simte amenințat, și în firea acestui animal există multe trăsături demne de admirat. Atât copiii cât și adulții se minunează de deosebita delicatețe cu care chiar și cel mai mătăhălos elefant își va utiliza trompa pentru a lua dintr-o mână omenească o prăjitură sau un fruct.

Deși de mult se știe că elefantul se numără printre cele mai inteligente specii mamifere, abia de curând s-a descoperit că posedă o însușire unică printre mamiferele terestre: capacitatea de a emite semnale subsonice, sub pragul de audibilitate al urechii omenești, folosind o vibrație a oaselor frunții sale. Aceste semnale, spre deosebire de cele emise de balene, pot să străbată distanțe imense și să transmită diverse mesaje. Astfel, un elefant-mamă poate să-și cheme puiul sau să-i avertizeze pe alți membri ai turmei sale de iminența unei primejdii, fără a arăta nici un semn exterior de îngrijorare.

Comparația dintre semnalele subsonice transmise de elefanți și cântecele complicate emise de balene este aproape cu siguranță o coincidență, deoarece primii sunt mamifere terestre, și nici un zoolog nu a avansat vreodată în mod serios o teorie conform căreia elefantul din zilele noastre ar fi evoluat dintr-o specie marină. Cu toate acestea, în mod uimitor, actualmente există dovezi puternice că elefanții intră uneori în apă, nu numai pentru o scurtă bălăceală într-o baltă sau pentru a traversa un râu, ci efectiv ca să înoate chiar

în largul mării, uneori călătorind astfel pe distanțe mari. Această posibilitate pare atât de improbabilă încât experții în animale sălbatice au izbucnit întotdeauna în râs la simpla menționare a unor elefanți amfibii, însă pentru misterologul pregătit să ia lucrurile așa cum se prezintă, problema este acum de o importanță covârșitoare.

Prima dovadă reală pe care o avem despre un elefant plutitor pe ape, provine dintr-o relatare a unui martor ocular, și anume un fermier sud-african care locuia pe coasta Natal, în apropiere de Margate. În dimineața zilei de 1 noiembrie 1920, Hugh Balance privea spre mare când a văzut o puternică agitație în apă, la o distanță pe care a apreciat-o ca fiind de aproximativ o treime de milă de la mal. După ce a dat fuga să-și ia binocul, Balance a putut distinge ceea ce părea să fie lupta dintre două balene ucigașe și o a treia făptură care se înălța din apă în repetate rânduri. Pe măsură ce bătălia continua, o mulțime tot mai mare de oameni i s-a alăturat fermierului, care în cele din urmă, și spre propria-i uimire, a reușit să identifice cu certitudine cel de-al treilea animal.

Cei prezenți au rămas muți de mirare când Balance a insistat că era vorba de un elefant, dar când s-au uitat ei înșiși prin binoclu, n-au avut încotro și i-au confirmat opinia.

Potrivit unei relatări amănunțite a întâmplării, publicată ulterior într-un ziar sud-african provincial, lupta inegală din largul mării a continuat o vreme, până când balenele au înotat mai departe, lăsându-l pe cel de-al treilea animal să plutească neînsuflețit. În cursul nopții, o carcasă cumplit mutilată a eșuat pe plaja de lângă Tragedy Hill, unde a fost cercetată, constatându-se că, în mod cert, avea aspect de elefant, cu trompa și colții caracteristici. Cadavrul a zăcut acolo, putrezind, vreme de câteva zile, până când, cu ajutorul a doi boi a fost târât înapoi în mare, unde a fost purtat în larg de un reflux.

Când relatarea completă a incidentului de la Natal a apărut în ziarul londonez *Daily Mail*, un expert de la grădina zoologică „Regent's Park” a taxat povestea drept o farsă. Cu toate acestea, câțiva cititori care reveniseră din colonii au scris în replică, descriind cum ei înșiși văzuseră elefanți înotând în estuare sau în guri de fluvii largi, iar un neo-zeelandez expatriat a subliniat că o carcasă de elefant fusese lăsată de flux pe o plajă din Queensland, în Australia, în ultima jumătate a secolului trecut. Totuși, ar trebui să spunem că foarte puțini oameni care cunoșteau obiceiurile elefanților erau pregătiți să accepte posibilitatea ca niște patrupede atât de grele să poată înota în ape adânci, pe durate de timp nelimitate. Însă de atunci, secolul nostru a dat la iveală multe alte exemple care indică exact această probabilitate.

În 1930, carcasa unui animal asemănător cu un elefant mic, cu trompă lungă, a fost lăsată de ape pe insula Glacier, în Alaska, iar în 1944 cadavrul fără cap a ceva ce părea să fie un elefant mascul adult a fost adus de ape pe malul golfului Machrihanisti, la vest de Kintyre, în Scoția. Deoarece nici una din aceste localități nu se afla câtuși de puțin în apropiere de habitaturile terestre firești ale elefanților, atât indieni cât și africani, nu-i greu de imaginat uimirea oamenilor care le-au găsit.

În 1955, încă doi elefanți au fost lăsați de valuri pe o plajă în apropiere de Wellington, Noua-Zeelandă, și în același an, un altul a fost găsit eșuat în timpul fluxului maritim în apropiere de Sen Zu Mura, pe coasta japoneză de la Oshima. Șaisprezece ani mai târziu, marea a cărat cadavrul altui elefant în Anglia. Acesta a eșuat în golful Widemouth, nu departe de Bude, în Cornwall, în martie 1971. Doar la câteva luni după aceea, echipajul traulerului *Ampula*, care lucra în largul portului pescăresc Grimsby

din Marea Nordului, a fost uluit găsind, alături de obișnuita captură de cod și heringi, un tânăr elefant african de o tonă.

Este greu de închipuit cum au putut de fapt aceste imense și exotice mamifere de uscat să-și găsească drumul prin ocean la mii de mile depărtare de habitatul lor natural, dar simpla constatare a fenomenului nu poate fi pusă sub semnul întrebării. Să fie oare posibil ca animalele să fi murit pe uscat și, căzând în apropiere de mal, să fi fost luate de valuri? Să fi căzut în râuri și, înecându-se, să fi fost ulterior cărate de curenți puternici în largul mării? Oare au scăpat din captivitate și au căzut de pe navele care-i transportau către grădini zoologice străine? Nu există absolut nici o dovadă în favoarea ultimei ipoteze și extrem de puține în legătură cu primele.

La drept vorbind, dovezile par să sugereze că acei elefanți și-au petrecut o mare parte din timpul cât au stat în mare ca ființe vii. Deși pielea unui elefant este foarte dură, ar fi de așteptat ca expunerea la apă sărată să aducă presupusul cadavru într-o stare de descompunere avansată, mai rapid decât ar dura dacă ar fi cărați de pe malurile lor natale până în climatele nordice și sudice extreme în care au fost găsite exemplarele enumerate. Totuși, cu o singură excepție, aceste carcase de elefanți păreau să fie într-o stare aproape perfectă. Problema constă în faptul că soluția alternativă — anume că elefanții ar putea înota în largul mării — le pare multor experți de sute de ori mai incredibilă. Cât despre zoologi, aceștia evită să discute problema.

Apoi, în 1976, pentru a adânci și mai mult misterul, o englezoaică identificându-se doar prin simpla semnătură „Mary F.” a înaintat unui ziar local din Cornwall două fotografii remarcabile și o scrisoare anexă explicativă. Declara că fotografiile reprezentau un „șarpe de mare” pe care îl văzuse în largul capului Trefusis Point, la gura fluviului Fal, însă în realitate păreau să prezinte foarte clar conturul capului și trompa unui elefant, înălțându-se

deasupra valurilor. De fapt, „Mary F.” scria în epistola ei că „făptura păruse să aibă o înfățișare foarte elefantină, atât ca formă cât și ca mărime și mișcări”, dar, din nu se știe ce motiv, martora n-a tras concluzia evidentă. Oricât de incredibilă era povestea ei, mulți localnici își aminteau cum, cu cinci ani în urmă, un elefant mort fusese adus de valuri pe maluri, în apropiere de Bude, și astfel, spre deosebire de majoritatea britanicilor, erau mai înclinați să creadă povestea femeii și să accepte fotografiile ca nefiind trucate.

Oare ar fi putut un elefant să înoate voios în jurul oceanelor lumii pentru ca la un moment dat să sfârșească în largul sudului Angliei? Părea improbabil, dar femeia ce semnase cu un pseudonim fusese absolut convinsă că acel ceva pe care-l văzuse în apă era în mod categoric viu.

Așa cum au decurs lucrurile, un eveniment care a survenit doar la trei ani mai târziu avea să dovedească finalmente că elefanții pot chiar înota cu succes în ape de mare adâncime, înaintând multe mile în largul mării. Numărul din august 1979 al revistei *New Scientist* cuprindea o fotografie făcută în luna precedentă de amiralul R. Kadirgama care reprezenta o specie locală de elefant înotând la douăzeci de mile depărtare de coasta statului Sri Lanka. Cu trompa fluturând în aer și cu picioarele sub apă, într-o continuă mișcare, era clar că elefantul nu întâmpina nici o dificultate. Așadar, confrunțați în cele din urmă cu dovada de netăgăduit, zoologii sceptici din întreaga lume au fost nevoiți să-și înghită cuvintele și să admită că, uneori, elefanții înoată în mare. Când, în 1982, echipajul unei nave pescărești din Aberdeen a tras la bord un elefant mort la aproximativ treizeci și două mile în largul portului lor din marea Nordului, zoologii n-a fost prea mirați. Pe de altă parte însă, pentru cei șase pescari de la bordul traulerului scoțian cuvântul „mirare” este cu totul insuficient!

1921

Urme de pași în zăpadă

În primele luni ale anului 1921, o expediție de alpiști englezi încerca o ascensiune pe înșelătoarea față nordică a muntelui Everest, când, ajungând la altitudinea de șaptesprezece mii de picioare, au fost mirați să vadă trei siluete mari, umblând pe două picioare pe întinderea de zăpadă de deasupra lor. Deși era evident că trupurile nu erau omenești, o identificare mai precisă s-a dovedit imposibilă și până să ajungă exploratorii la fața locului, singurul lucru lăsat de misterioasele făpturi erau câteva urme imense pe zăpadă, asemănătoare cu pașii unor maimuțe. Mai lungi și apreciabil mai late decât cele făcute de bocancii de munte ai alpiștilor, amprente prezentau trei degete late și un deget mare lateral. Una din urme a fost măsurată, constatându-se că avea o lățime de treisprezece inci și o lungime de optsprezece inci, deși din cauza topirii rapide a zăpezii, dimensiunile amprentei originale n-au putut fi determinate cu deplină precizie. Uluit de apariția vedeniilor și de urmele lăsate de ele, conducătorul expediției, un ofițer britanic, locotent-colonelul Charles Kenneth Howard Bury, a fost uimit când a aflat de la ghizii săi șerpași că misterioasele făpturi le erau binecunoscute localnicilor, care le numeau „Yeh-Teh”, sau „Omul-Fiară”. Șerpașii descriau animalele ca fiind în esență asemănătoare oamenilor, ca aspect facial cu capete mari, ascuțite, brațe lungi care le atârnau până sub genunchi și cu trupul acoperit de păr brun-roșcat. Creaturile trăiau retrase în grupuri, în preajma lizierei arborilor, și numai rareori se aventurau în sus, în domeniile zăpezilor veșnice. Făpturi fundamental timide, așa-numiții *Yeti* erau considerați de nepalezi ca fiind de obicei nedăunători, deși existaseră povești în care se spunea că ar fi prădat alimente din sate, atacând turmele de iaci și uneori, în ocazii foarte rare, atacând oameni. Ofițerului britanic nu i-a trebuit mult timp ca să realizeze semnificația acestei descoperiri. Nu numai că respectivele făpturi erau în mod evident o specie necunoscută, dar, dacă

descrierile ghizilor respectau realitatea, erau cu totul diferite de orice altă formă de viață cunoscută de zoologi.

Când locotentent-colonelul Charles Howard Bury s-a înapoiat din munții Himalaia pentru a le relata ziariștilor amănunte despre cele văzute de el, a trezit exact interesul la care se așteptase. Într-un interval de câteva luni, veștile despre „îngrozitorul om al zăpezilor” se răspândiseră în întreaga lume și legenda omului-fiară nepalez era pretutindeni pe buzele cititorilor de ziare. Zoologii și-au exprimat rapid părerei contrare cu privire la problema dacă o rasă necunoscută de monștri asemănători oamenilor putea să trăiască neștiută de nimeni într-una din cele mai îndepărtate zone ale planetei. Însă cei mai mulți erau în mod categoric împotriva unei asemenea posibilități. Deși în teoria evoluției speciilor Charles Darwin acceptase posibilitatea ca „o verigă lipsă” să mai existe undeva în uriașii munți necartografiați ai Asiei Centrale sovietice, puțini îi luaseră în serios ipoteza. Și deoarece se credea în general că toate animalele mai mari din lume fuseseră găsite și catalogate, părea incredibil ca o creatură atât de remarcabilă să fi rămas nedescoperită vreme atât de îndelungată.

Cu toate acestea, dovezile despre existența lui Yeti continuau să se acumuleze pe măsură ce secolul înainta. În 1925, un fotograf grec, pe nume N.A. Tombasi a declarat că văzuse în munții Sikkim un om-fiară uriaș și păros care mergea în poziție verticală și din când în când se apleca să smulgă tufe de rhododendron. Când și-a dat seama că era privită, făptura a dispărut rapid, dar Tombasi susținea că ar fi găsit urme în zăpadă ce nu semănau cu cele ale unei ființe omenești sau cu ale vreunei specii de animal cunoscute.

Deși următorii douăzeci de ani s-au caracterizat prin absența sesizărilor referitoare la prezența vreunui Yeti, în 1951, o expediție de recunoaștere întreprinsă de englezi pe muntele Everest cu scopul de a evalua traseele pentru o încercare de ascensiune a muntelui în anul următor, a găsit, la o altitudine de optsprezece mii de picioare, alte urme care descriau o linie de-a lungul marginii ghețarului Menlung.

Potrivit conducătorului expediției, Eric Sipton, era evident că urmele — care se întindeau pe o distanță de aproape o milă, nu fuseseră făcute de o ființă omenească. În schimb, răspunzătoare pentru ele părea să fie o făptură bipedă, cu o greutate mare și cu o enormă lungime a pasului. Ca alpinist cu experiență și care escaladase munți din întreaga lume, Sipton era un martor îndeajuns de credibil, iar fotografiile lui reprezentând urmele proaspăt făcute și reprezentând în mod clar amprenta unui mamifer de talie mare, au reaprins controversa din jurul existenței lui Yeti. În opinia alpinistului, urmele erau făcute probabil în noaptea dinaintea descoperirii lor sau mai devreme, în aceeași zi, deoarece marginile delimitabile erau netede, lăsând să se vadă amprente bine conturate ale degetelor. Sipton era categoric în afirmația că făptura care le făcuse trebuia să fi fost un biped de talie foarte mare și, dat fiind că forma urmei se deosebea considerabil de cea a unui urs, era aproape sigur că amprente fuseseră lăsate de o ființă necunoscută.

Alții n-au fost de acord. Scepticii s-au grăbit să sublinieze faptul că zăpada în curs de topire mărește adesea urme bine conturate, transformându-le într-unele mai mari și că, luând în considerare acest scenariu, ar fi de conceput ca urmele fotografiate de Sipton să fi fost făcute de o maimuță langar — o specie despre care se știe că uneori trăiește la mari altitudini. Pentru a verifica această teorie, profesorul W. Tschernetzsky de la Colegiul „Queen Mary” din Londra, a efectuat o analiză a urmelor de pași ale lui Sipton, folosind un mod reconstituit pe care l-a comparat cu urme făcute de urși, de diverse maimuțe și de omul primitiv. Nici una dintre acestea nu era asemănătoare.

Pentru scurtă vreme a făcut impresia că problema de a crede în existența lui Yeti nu mai putea fi pusă în discuție; cu toate acestea, pe la începutul anilor 1960 balanța înclina înapoi, către punctul de vedere al scepticilor. Câteva expediții finanțate de ziarele londoneze și conduse de echipe alcătuite din alpiniști britanici cu experiență, n-au izbutit să găsească nici oameni ai zăpezii în carne și oase, nici urme de-ale lor. Un scalp despre care se spunea că ar fi

aparținut unui Yeti s-a dovedit, în mod penibil, a nu fi altceva decât bucăți de piele de capră montate pe o piele întărită. Sir Edmund Hillary, căruia îi fusese acordat ordinul de cavaler pentru cucerirea Everestului în 1953, a organizat în 1960 propria lui expediție de găsire a unui Yeti, care s-a soldat printr-un eșec, și s-a înapoiat convins că istorisirile despre acel animal nu erau decât povești fascinante adaptate la superstiții locale și întreținute de mass-media occidentală.

Și totuși, tocmai când problema credibilității existenței acelei făpturi începea să se destrame, numărul de împrejurări în care a fost văzută de occidentali a sporit. În 1970, un membru al unei echipe ce urca pe Annapurna, Don Whillans, a fost avertizat de șerpașul său cu privire la apropierea unui Yeti. A apucat să vadă cum creatura cobora în spatele unei coame și, după aceea, a descoperit o serie de urme proaspete în zăpada moale. Câteva ore mai târziu, Whillans a revăzut făptura, sau o alta din aceeași specie, țopăind și deplasându-se cu un umblet ca de maimuță; a urmărit-o o vreme cu privirea, cât timp a parcurs o distanță de o jumătate de milă, după care a dispărut în umbra unor stânci. Whillans, care mai înainte avea dubii în privința legendei Yeti, era acum ferm convins că animalul pe care-l văzuse nu era o maimuță cunoscută sau un urs. În 1975, un călător polonez numit Janúsz Tomaszczuk a avut o întâlnire mai dramatică, în timp ce făcea o excursie pe colinele de la poalele Everestului. Spre deosebire de comportamentul timid al celorlalți Yeti văzuți anterior de occidentali, creatura pe care a văzut-o Tomaszczuk a înaintat spre el amenințătoare, până când țipetele de spaimă ale polonezului au gonit-o.

În plus, pe lângă aparițiile efective ale făpturii, ultimii douăzeci de ani au fost martorii descoperirii a mai multor amprente cu contururi clare, a căror existență a fost dovedită prin fotografii extrem de convingătoare. În 1978, lordul Hunt, un distins alpinist englez, conducătorul primei expediții de escaladare a Everest-ului încununată de succes, a fotografiat urme uriașe de pași, lungi de paisprezece inci și late de șapte inci, pe care le-a găsit într-o vale lăaturalnică, sub cel mai înalt

munte din lume. Hunt, care în câteva împrejurări anterioare văzuse urme asemănătoare și care auzise cu urechile lui țipetele schelălăite și stridente ale acelor făpturi sfâșiind tăcerea munților Himalaia, crede cu tărie că nu poate exista nici o altă explicație, în afară de existența unei specii neidentificate.

În anul următor — 1979 — membrii altei expediții britanice au găsit urme de pași proaspete în valea Hinken și câteva nopți la rând au auzit chemări asemănătoare cu niște țipete. Conducătorul echipei, șeful de escadron John Edwards, a făcut o serie de fotografii foarte clare ale urmelor care, conform opiniei mai multor experți, ofereau cea mai categorică dovadă de până acum cu privire la realitatea existenței groaznicului om al zăpezii.

Cu toate acestea, semnul de întrebare privitor la existența legendarului om-monstru din Himalaia rămâne fără răspuns. Șerpașii, care fac doar o mică deosebire între lumea metafizică și realitatea obiectivă, cred că Yeti poate să se facă invizibil și să reapară după-cum vrea el. Dacă lucrul acesta ar fi adevărat, ar explica lesne pentru ce lumea încă mai așteaptă o fotografie convingătoare a făpturii, fără a mai vorbi de un exemplar viu, închis în cușcă și purtând o etichetă de identificare. Fără îndoială, scurta istorie a îngrozitorului om al zăpezii este învăluită într-o plasă încâlcită de închipuiri, legende și, mai recent, comercialism. Expedițiile de căutare a făpturii au adus mult-necesarele venituri din străinătate, pentru una dintre cele mai sărace țări din lume, iar în orașele ce se află pe colinele de la poalele impunătorilor munți Himalaia hotelurile nou-construite poartă denumiri inspirate de numele lui Yeti.

Scepticii pot râde batjocoritor, însă faptul rămâne; urmele de pași au făcut obiectul unor semnalări și — încă mai important — au fost fotografiate în multe ocazii; a fost analizat bălegarul, și continuă să aibă loc apariții confirmate de martori mai presus de orice bănuială, printre care mai mulți alpiniști occidentali. Oricât de neconcludente ar fi aceste dovezi, e totuși posibil să nu fie luate în seamă?

1922 Atacatori invizibili în zona West-End a Londrei

Pentru mulți oameni, eventualitatea de a fi atacat brusc de un inamic invizibil constituie unul dintre coșmarurile vieții din zilele noastre și, ținând seama de amploarea pe care a căpătat-o crima violentă, această teamă ar părea să fie îndreptățită. În ultima parte a secolului douăzeci, jafurile armate, atacurile de pe străzile întunecoase și încăierările fără motiv apar în ziarele noastre cu o frecvență tot mai mare. Pe lângă voința crescândă a criminalilor de a recurge la acte de barbarie, tensiunile rasiale, sărăcia socială și lentul cancer al abuzului de droguri și alcool erodează treptat cadrul social al orașelor noastre, aducând cu ele dezordinea civilă, răskoalele și o recrudescență a bandelor stradale nihiliste. Pe acest fundal de criză în creștere, ucigașii în serie se deplasează ca niște spori diabolici purtați de vântul tulburărilor sociale, ucigând și mutilând indivizi aleși la întâmplare, cu scopul de a-și satisface concepția lor deformată despre o mulțumire personală.

Când atacuri lipsite de rațiune și pline de răutate au loc fără nici un avertisment, poliția, pentru a-i dovedi pe cei răspunzători, se confruntă cu o luptă anevoioasă. Singurul lucru care ar părea să fie cert este acela că, atunci când au loc atacuri violente, atât făptașii cât și victimele sunt ființe omenești. Și totuși, așa cum vom vedea în acest scurt capitol, chiar și o asemenea presupunere aparent evidentă ar putea fi câteodată greșită. Natura unor atacuri fizice este atât de stranie încât chiar și cele mai recente și mai rafinate metode de depistare a crimelor nu oferă nici o șansă pentru descoperirea autorilor lor.

În zorii zilei de 16 aprilie 1922, un bărbat a fost adus în stare de inconștiență la spitalul londonez „Charing Cross”, sângărând intens dintr-o rană de la gât, provocată prin

înjunghiere. Pe vremea aceea, înjunghierile în West-End-ul Londrei erau rare, mai ales în plină zi, și medicii care-i tratau rănilor au fost șocați. Dar întâmplarea s-a dovedit a fi o crimă de un soi și mai ciudat decât bănuiseră doctorii la început, deoarece era un atac în care lipsea atacatorul. Când și-a recăpătat cunoștința, bărbatul rănit — un funcționar în drum spre serviciu — a declarat poliției că nimeni nu fusese îndeajuns de aproape de el pentru a-l fi lovit și că nimeni nu se năpustise asupra lui. Era absolut sigur. Polițiștii au presupus că omul trebuie să se fi înșelat până când un martor al incidentului, care se petrecuse la un colț al Coventry Street, în zona West-End a Londrei, a confirmat ciudata declarație a victimei. Și totuși, dacă aceasta ar fi fost unica dovadă, polițiștilor li s-ar fi iertat faptul de a fi respins natura aparent supranaturală a crimei. Cu toate acestea, n-a fost. La două ore după internarea funcționarului, un alt bărbat cu răni de cuțit a intrat clătînându-se în „Charing Cross Hospital”, vorbind și el tot despre un atacator invizibil. În aceeași seară, o a treia victimă a cuțitarului-fantomă a fost tratată de medicii spitalului. S-a deschis o anchetă la scară mare, cu singurul rezultat de a se descoperi că toate atacurile se petrecuseră în exact același loc — colțul de pe Coventry Street. În afară de asta, poliția a fost incapabilă să ofere o soluție și, când o relatare completă a ciudatelor crime a apărut în numărul din săptămâna următoare al ziarului *Daily Express*, un purtător de cuvânt al poliției a fost citat ca recunoscând că rănilor victimelor sfidau orice explicație rațională. Lucru încă și mai de neînțeles, reieșea că ultima dintre cele trei victime părea să fi fost înjunghiată în spate, sub omoplatul stâng... deși haina sa nu prezenta nici un fel de urmă de pătrundere.

Misterioasele atacuri ce au avut loc în timpul zilei din 16 aprilie 1922 păreau un ecou al straniilor împrejurări legate de uciderea unei englezoaice, Lavinia Farrar, cu douăzeci și unu de ani în urmă. Descoperită zăcând într-o

baltă de sânge pe pardoseala bucătăriei din locuința sa din Cambridgeshire, în martie 1901, s-a constatat că Farrar fusese înjunghiată de mai multe ori, străpungându-i-se inima. Și totuși, în mod incredibil, rochia îi rămăsese intactă. „E oare posibil să fi avut forța să se îmbrace după ce se înjunghiase ea însăși?” s-au întrebat detectivii. Părea improbabil, deoarece femeia era în vârstă de șaptezeci și doi de ani, oarbă și infirmă. Atacatorul, om sau orice altceva, n-a fost identificat niciodată.

O altă victimă, ale cărei răni purtau semnele unei crime nenaturale, a fost muncitorul agricol englez Charles Walton. Țăranul a fost găsit mort în după-amiaza zilei de 14 februarie 1945, pe un câmp de pe Meon Hill, în apropiere de Lower Quinton, în comitatul Warwickshire. Celor care l-au găsit le-a fost clar, fără nici un dubiu, că omul fusese ucis cu o furcă: pe pieptul și pe gâtul lui se vedeau tăieturi adânci alcătuind forma unei cruci. Totuși, deoarece se credea că omul nu avea dușmani, fiindcă nu fusese jefuit și pentru că era improbabil să-și fi luat el însuși viața într-un mod atât de oribil, misterul morții sale a rămas dincolo de puterea de înțelegere chiar și a celor mai buni detectivi de la Scotland Yard. Câțiva localnici au sugerat că putea fi vorba de o putere vrăjitoarească, iar alții au evidențiat faptul că locul în care a fost găsit cadavrul lui Walton avea reputația de a fi bântuit de apariții fantomatice, una dintre acestea fiind văzută cu regularitate — conform folclorului local — purtând o furcă mare.

În mod public, detectivii londonezi au luat în răs asemenea vorbe și superstiții. În particular, după ce mai mulți dintre oamenii lor văzuseră ei înșiși silueta fantomatică, au început să se întrebe dacă nu cumva avusese loc o crimă supranaturală.

Oricine căruia i se pare greu să înghită poveștile expuse mai sus se poate osteni să răsfoiască paginile lui

Charles Fort, acel veteran al cronicarilor evenimentelor neobișnuite. Acolo veți găsi enumerate atacuri ale unor tăietori de breregăți invizibili, ale unor strangulatori nevăzuți, ba chiar, în China, ciudata epidemie de tăietorilor demonici de cozi de porci. Deoarece Fort scria în primii ani ai actualului secol, multe dintre exemplele sale sunt luate din epoca victoriană. Cu toate acestea, un studiu contemporan al unor extrase din ziare de prin întreaga lume, demonstrează că e probabil ca astfel de întâmplări să se petreacă tot atât de frecvent în zilele noastre ca și în trecut. De fapt, corelările de timp și spațiu dintre unele decese a căror cauză rămâne necunoscută te fac să te întrebi dacă nu cumva aceste forțe invizibile maligne încep să utilizeze metode tot mai subtile de trimitere a oamenilor pe lumea cealaltă.

Într-un interval de o oră, în după-amiaza zilei de 7 iulie 1988, doi tineri indieni canadieni, Alexander Ealge și Charles Brian Able, s-au prăbușit dintr-o dată morți, în timp ce mergeau pe lângă treptele principalei substații de alimentare cu apă de pe Cecil Street, din Toronto. Deși cei doi bărbați păruseră a fi în perfectă stare de sănătate, amândoi suferiseră un atac cardio-vascular total.

Cu toate acestea, după trei luni de analize medico-legale pentru detectarea unor substanțe chimice otrăvitoare sau toxice, a unor urme de droguri sau alcool, experții nu au reușit să găsească nici o cauză a morții pentru nici unul dintre cei doi tineri. În octombrie următor, ziarul *Toronto Star* descria nedumerirea poliției după descoperirea unui indian în vârstă de treizeci de ani, zăcând inconștient pe treptele aceleiași clădiri. Fiind dus la spital, omul a murit câteva ore mai târziu, și medicii au fost incapabili să sugereze vreo cauză a morții sale subite.

Oare decesele acelor oameni să fi fost legate doar printr-o glumă crudă a sorții, sau acționase o forță mai sinistă? Și dacă a doua posibilitate este adevărată, ce minte conduce această energie?

1923**Blestemul regelui-copil**

Descoperirea mormântului lui Tutankamon a fost fără îndoială cea mai formidabilă realizare arheologică a secolului. Pentru prima dată în istorie, un mormânt al Egiptului antic a fost văzut în toată măreața lui splendoare, complet și intact. Cu toate acestea, entuziasmul împărtășit de întreaga lume față de bogățiile mormântului avea să fie înlocuit în curând de povești referitoare la blestemul său.

Expediția care a scos la lumină ultimul loc de odihnă al regelui-copil a fost condusă de doi englezi — lordul Carnarvon și Howard Carter — care fuseseră pe urmele faraonului de mai bine de cincisprezece ani. Carnarvon era un arheolog amator care finanța expediția din propriul buzunar. Pe de altă parte, Carter era un pasionat și foarte respectat profesionist în domeniul egiptologiei. Împreună căutaseră premiul cel mare; împreună aveau să-și regrete succesul. Nici unul din ei nu putea pretinde că n-ar fi avut cunoștință de blestem: în august 1922, Carnarvon a primit un avertisment de la contele Louis Hamon, celebru mistic și clar-văzător. Hamon descria cum el însuși primise de la spiritul său îndrumător un mesaj criptic. Mesajul, transmis prin scriere automată în timp ce Hamon era în transă, avea următorul conținut: „Lordul Carnarvon să nu intre în mormânt. Neascultarea riscă primejdia. Dacă nu se ia în seamă, se va îmbolnăvi. Urmează moartea.” Nobilul englez, care în mod normal nu era înclinat spre credințe superstițioase, a fost totuși îndeajuns de îngrijorat pentru a lua legătura cu asociatul său în respectiva aventură. Când i s-a cerut sfatul, Carter i-a spus că asemenea vorbe nu erau pentru oameni sănătoși la cap. Așadar, alungând orice gânduri despre primejdii supranaturale, Carnarvon a mers înainte potrivit planurilor sale. Cu toate acestea, povestea avertismentelor contelui Hamon a ajuns în curând pe paginile ziarelor, și, la vremea la care arheologii au pornit spre destinația lor,

istorisirile despre iminenta condamnare la moarte captivase imaginația publicului de pe întreg cuprinsul globului.

Vreme de mai bine de două luni nu s-a descoperit nimic în Valea Regilor, și începuse să devină tot mai probabil că încă o expediție avea să se sfârșească printr-un eșec. Apoi, într-o dimineață, o echipă de muncitori băștinași condusă de Carter a găsit câteva trepte ce se adânceau în nisip și care, când au fost scoase la lumină, au dat la iveală intrarea mormântului. Fără ca la început să realizeze faptul, exploratorii găsiseră totodată încă un avertisment, deoarece deasupra intrării se afla o inscripție în hieroglife care, când a fost descifrată de experții de la muzeul din Cairo, spunea: „Moartea îi va ajunge pe aceia care tulbură somnul faraonilor. Se vor îmbolnăvi; le va fi sete”. De îndată ce au luat cunoștință de semnificația inscripției, membrii egipteni ai echipei de lucru a lui Carter s-au speriat și au refuzat să mai sape. A fost nevoie de câțva timp până să se angajeze un număr suficient de oameni care să vrea să continue excavațiile, și asta doar pentru salarii mult mărite. Între timp, Carter n-a ținut seama de avertismente și a expediat o telegramă, anunțându-i emoționanta veste partenerului său, care se înapoiase pentru scurt timp la locuința sa din Hampshire pentru a se ocupa de niște afaceri presante. Săpăturile s-au încheiat în sfârșit, la jumătatea lunii februarie 1923, și mormântul a fost în cele din urmă deschis în dimineața zilei de 16 a aceleiași luni. Howard Carter și lordul Carnarvon au fost primii care au intrat, urmați de distinși arheologi din întreaga lume, toți atrași ca de un magnet către acel rar eveniment. S-a dovedit că nu aveau să fie dezamăgiți. Mormântul tânărului rege consta din patru încăperi — două antecamere, camera mortuară și o cameră a tezaurului, înțesată până în tavan cu bogății fabuloase. Ridicându-se capacul sarcofagului faraonului, a ieșit la iveală un compartiment interior, din aur masiv. Arheologii au fost uluiți. În mod clar, aceasta era cea mai mare descoperire a tuturor timpurilor, valoarea sa istorică depășind orice așteptare. Pentru

Carnarvon și Carter a fost cel mai important moment din viețile lor, încoronarea îndelungatelor căutări.

În vreme ce știrile despre aurul și bijuteriile ascunse erau telegrafiate în întreaga lume, menționarea inscripției de la intrarea mormântului a trecut pe planul doi și interesul pentru legenda blestemului a slăbit, pierzându-se în fundal. Totuși, nu pentru mult timp.

La 6 aprilie 1923, la numai opt săptămâni după acele clipe de suprem triumf, al cincilea conte de Carnarvon a murit subit. Moartea sa a fost atribuită unei înțepături de țânțar, care se infectase provocând un atac grav de pneumonie. „Asta însemna că blestemul acționa?” s-au întrebat ziarele. Părea foarte posibil, deoarece, printr-o coincidență, masca mortuară de aur a lui Tutankamon avea o pată pe obraji exact în același loc în care aristocratul englez fusese înțepat de fatala insectă. Ba mai mult, decesul contelui a fost însoțit de câteva întâmplări realmente stranii, nu numai în Egipt ci și în Anglia. Mai întâi, în cursul primei săptămâni a lunii aprilie, o apariție nenaturală, un așa-numit „om sălbatic” a fost văzut de mai multe ori alergând în pielea goală în jurul domeniilor din Hampshire ale lui Carnarvon. Încă și mai ciudat, ora morții lui Carnarvon într-un hotel din Cairo a coincis cu o neașteptată pană de energie electrică datorită căreia întregul oraș a rămas cufundat într-o beznă stranie. Între timp, în exact aceeași clipă, în Anglia, câinele preferat al contelui a scos un urlet jalnic și a murit.

Neașteptata moarte a lordului Carnarvon a constituit un început pentru blestemul regelui-copil, deoarece explica dispariția unuia dintre cei doi oameni răspunzători în mod deosebit de profanarea mormântului. Următorul care a murit n-a fost totuși Carter, ci unul dintre cei mai apropiați prieteni ai aristocratului, George Gould, care nu a putut asista la funeralii dar a venit la Cairo în luna următoare pentru a-și prezenta ultimul salut la mormântul lui Carnarvon. Cât timp a rămas în Egipt, Gould a vizitat un alt sit funerar: mormântul lui Tutankamon. La șase ore după aceea a intrat

În comă și a doua zi, spre nedumerirea medicilor, a murit și el. Nu s-a putut găsi nici un motiv pentru boala sa. Cel de-al doilea mister a făcut deliciile presei de senzație a vremii și pe măsură ce alți membri ai echipei de săpături începeau să moară unul câte unul, ziariștii îi contabilizau cu lăcomie. Într-un interval de șase ani, douăsprezece dintre cele douăzeci și două de persoane prezente inițial la deschiderea mormântului fuseseră și ele culcate spre veșnică odihnă. Printre acestea se numărau soția lui Carnarvon, și ea victimă a unei înțepături otrăvitoare de insectă; fratele vitreg al contelui, care s-a sinucis; profesorul Newberry, cel care deschisese sarcofagul regesc și care, ulterior, într-un interval de câteva luni, a murit în urma unui atac de cord și profesorul Derry, care efectuase o autopsie a rămășițelor mumificate și care trăsese concluzia că era probabil ca faraonul-copil să fi fost omorât. Când Arthur Weighall, care a scris o carte pe această temă, a căzut el însuși victimă, în 1930, numai doi oameni din grupul ce fusese martor la deschiderea mormântului rămăseseră în viață. Unul dintre aceștia era Howard Carter, care a murit nouă ani mai târziu. Celălalt, un englez pe nume Richard Adamson, a trăit până la o vârstă respectabilă, deși, în mod ciudat, viața lui n-a fost cu totul lipsită de tragedii. După ce prin anii 1930 declarase în cadrul unei emisiuni radiodifuzate că legendarul blestem al lui Tutankamon era o superstiție, englezul se înapoiase și aflase că soția lui murise subit. Zece ani după aceea, Adamson a scris un articol în care își exprima același punct de vedere; în ziua în care a fost publicat, fiul său și-a fracturat spinarea într-un accident de avion. În fine, când a fost de acord să apară la un post de televiziune britanic independent pentru a „distrage o dată pentru totdeauna mitul blestemului”, taxiul lui Adamson a fost implicat într-un accident aproape fatal, în Londra, la o oră de vârf.

Ca și Adamson, mulți experți egipteni rămân sceptici în privința posibilității unui blestem real, preferând să dea vina ciudatului șir de decese pe coincidență. Dar neîncrederea lor nu i-a salvat câtuși de puțin. În cursul primilor ani de

după 1960, Mohammed Ibrahim, director al Muzeului de Antichități din Cairo, și omul însărcinat cu răspunderea personală pentru comorile lui Tutankamon, lua în derâdere blestemul, ca fiind o invenție demnă de dispreț. Cu toate acestea, în 1966, după ce guvernul său i-a dat dispoziție să organizeze la Paris o expoziție a relicvelor, se pare că a avut o puternică presimțire. Ba chiar i-a povestit unui prieten cum, într-un vis, fusese avertizat să nu lase comorile să părăsească țara. Mohammed Ibrahim și-a făcut datoria și a sfidat amenințarea. Expoziția de la Paris a mers înainte conform planului; totuși, la două săptămâni după ce a fost deschisă la Luvru, directorul muzeului a fost ucis într-un accident de automobil, în afara capitalei egiptene. S-ar părea că, o dată mai mult, blestemul ceruse răzbunare.

Succesorul lui Ibrahim a fost doctorul Gamal Mehrez, și el o celebră autoritate în materie de istorie egipteană. Deoarece interesul față de blestem reînviase, Mehrez s-a decis să-și sublinieze propria-i neîncredere. „La vârsta de cincizeci de ani, era el însuși”, declara el, „o dovadă a inexistenței blestemului, dat fiind că și el lucrase cu respectivele antichități pe toată durata vieții lui de adult”. Dar, în mod tragic, istoria avea să se repete. În 1972, doctorul Mehrez a primit, ca și predecesorul său, sarcina de a transfera comorile lui Tutankamon în străinătate, de astă-dată la Londra, pentru o expoziție la British Museum. S-a conformat dispozițiilor, în ciuda faptului că primise un neobișnuit mesaj care-l avertiza că va muri în mod sigur dacă avea să continue pregătirile. În seara în care acestea se încheiau în vederea transportului relicvelor din mormânt, Gamal Mehrez a fost găsit mort în biroul său. O autopsie a arătat că suferise un grav accident cardio-vascular.

Arheologii, în totalitatea lor, sunt o tagmă nu prea romantică, și dacă menționați blestemul lui Tutankamon veți fi întâmpinați, probabil, cu o tiradă de zeflemele. Cu toate acestea, pentru puținele celebrități care au pășit în camera funerară în acea fatală zi din februarie 1923, legenda a fost îndeajuns de reală.

1924

Fantome pe peliculă

Este trist — deși poate nu chiar atât de surprinzător, de vreme ce fantomele sosesc de obicei pe neașteptate — că la o sută șaizeci de ani după punerea la punct a procedurii de fotografiere, cameramen-ii n-au reușit decât rareori să prindă în ochii lentilelor lor dovezi concludente ale supraviețuirii oamenilor după moarte. Echipamente defecte, identificări eronate, expuneri prea scurte sau duble s-au dovedit a fi răspunzătoare pentru așa-numitele „fotografii misterioase”. Ba mai mult, întocmai așa cum mediile frauduloase au adus multă discreditate cauzei spiritismului, autorii poznași ai unor presupuse fotografii de fantome au făcut mult rău problemei generale a credinței în spirite. În mâini pricepute, aparatul de fotografiat *poate* să mintă, și multe fotografii considerate cândva ca inexplicabile, de cei care cred cu patimă în viața de după moarte, au fost cu vremea dovedite ca fiind falsuri ieftine.

Cu toate acestea, istoria fotografiei psihice nu este pe de-a-ntregul o înșiruire de „fraudă, nebunie și contrafacere”, așa cum a denumit-o un binecunoscut critic. Unele clișee par realmente să conțină dovezi de-a dreptul uluitoare ale supraviețuirii. Dintre acestea, de departe cele mai interesante exemple sunt cele în care personaje sau imaginea unor chipuri apar pe instantanee de familie făcute în condiții normale, în situații în care fotografii n-a observat nimic neobișnuit în momentul în care făcea poza. În cursul secolului douăzeci au existat numeroase astfel de exemple ale unor forme fantomatice, apărând spontan pe negativul dezvoltat.

În vara anului 1925, un portret de vacanță făcut lady-ei Palmer de către o însoțitoare în timpul unei vizite la Basilica din Domnesy, în Franța, arăta clar doi preoți conturându-se pe fundal. Personajele erau înveșmântate în sutane neasemănătoare cu cele folosite de preoții locali de mai bine de șaptezeci de ani; cu toate acestea, cele două femei au insistat ulterior că în capelă fuseseră absolut singure. Un alt exemplu de „fantomografie” l-a

constituit o fotografie făcută în 1954 de reverendul Kenneth Lord, în propria-i biserică parohială din Nealy Hall, Ripon, unde un instantaneu simplu al interiorului bisericii a dat la iveală silueta distinctă a unui personaj ce purta o pelerină cu glugă. Lord a susținut că nimeni nu se aflase în vizorul său în clipa în care apăsase declanșatorul, iar silueta era mult prea evident omenească pentru a putea fi considerată o umbră sau o iluzie optică.

Imagini bizare continuă să apară cu o regularitate tot mai mare. În toamna anului 1990, în timpul unei vacanțe petrecute în Tirolul austriac, englezul George Tood a făcut mai multe fotografii unui grup de prieteni cu care lua masa la hotelul lor. Când și-a dezvoltat clișeele în orașul său natal, Scunthorpe, a fost uluit văzând la masa lor un oaspete suplimentar. Silueta femeii misterioase, puțin nefocalizată dar neîndoielnic surâzătoare, părea să plutească chiar în fața celor prezenți, iar faptul că două pahare cu bere de pe masă erau perfect vizibile în fața ei excludea posibilitatea ca fotografia să fie pur și simplu o suprapunere a pozei lui Todd peste un alt instantaneu din timpul vacanței.

O fotografie tot atât de stranie a fost publicată pentru prima oară în octombrie 1991, în suplimentul ziarului *British Sunday*. Făcută în precedentul ajun de An Nou la Londra, în zona de magazine Covert Garden, de către o familie numită Webb, era evident că aparatul fixase pe peliculă nu numai pe fiica în vârstă de trei ani a cuplului, ci o siluetă fantomatică, plutitoare, a unei școlărițe îmbrăcate în negru. Forma fetei, aparent fără picioare, era parțial ascunsă de alte obiecte masive, ce indicau cu precizie poziția și realitatea ei fizică în cadrul tridimensional al imaginii. Când a fost studiată cu atenție de Vernon Harrison, fost președinte al Societății Regale de Fotografie și renumit expert în falsuri, acesta a declarat-o autentică, mai presus de orice dubiu.

Însă poate cel mai celebru exemplu de fotografie a unei fantome a fost cel din 1924. El rămâne totodată cel mai convingător, nu numai datorită calității imaginii obținute, ci și pentru că vedeniile respective au fost văzute

la momentul respectiv nu numai de fotograf ci și de alte persoane, toate membre ale aceleiași echipaj marinăresc. În ziua de 2 decembrie 1924, un petrolier aparținând unei companii americane, nava maritimă *Watertown*, înainta spre sud către canalul Panama, venind de la San Pedro, California, în clipa în care a izbucnit tragedia. O scurgere de benzină a asfixiat doi marinari care lucrau în cală. Două zile mai târziu, victimele — James Courtney și Michael Mechan — au fost înmormântate în mare, iar nava și-a continuat călătoria. În dimineața următoare, primul ofițer secund al vasului a observat ceva foarte ciudat. Privind prin binoclu, ofițerul a deslușit clar fețele celor doi oameni, săltând în sus și-n jos pe valurile de la tribordul *Watertown*-ului. Mai mari decât în realitate — cu o lățime de aproximativ șase picioare — păreau să țină pasul cu petrolierul. Alertat de această anomalie, căpitanul vasului, Keith Tracy, a ordonat ca nava să fie condusă mai aproape de acele vedenii. În curând a devenit evident că formele mișcătoare din apă erau, fără nici o îndoială, fețele celor doi marinari morți încredințați valurilor în ziua precedentă. Spre marea neliniște a echipajului îngrozit, chipurile fantomatice au continuat să fie văzute pe lângă navă vreme de câteva zile; au dispărut abia când nava a intrat în zona Canalului, chiar în largul portului Balboa.

Dacă mărturiile tuturor celor aflați la bordul navei maritime *Watertown* ar fi fost singura dovadă referitoare la acea ciudată întâmplare, aceasta tot ar fi constituit un foarte impresionant exemplu de apariție a unor fantome vizibile. Totuși nu asta a fost situația. Căpitanul Tracy luase cu el în călătorie un aparat de fotografiat, și a făcut un întreg rolfilm cu poze ale aparițiilor din valuri. Câteva clișee arătau clar fețele lui James Courtney și a lui Michael Mechan ridicându-se din mare. Toți cei care au văzut ulterior fotografiile, atât funcționari ai companiei în cadrul cărora lucraseră precum și rudele ce le plângeau pierderea, au fost de acord că fotografiile reprezentau în mod neîndoielnic trăsăturile celor doi marinari morți.

1925**Cruda tortură a Eleonorei Zugun**

În urmă cu câteva sute de ani, toată lumea credea în diavol. În evul mediu era acceptat la scară universală că Lucifer era o ființă reală, Stăpânul Împărăției de Jos, și că era slujit de o armată de spirite al căror țel era distrugerea creației lui Dumnezeu. Iisus îi numise demoni și îi curățase pe cei posedați de ei cu puterea Sfântului Duh. Sfântul Pavel îi avertiza pe primii creștini că bătălia finală dintre omenire și vechiul ei dușman — „forțele supraomenești ale răului din Ceruri” — era pe cale să înceapă. Credința în existența unor forțe ale răului obiective nu se limita defel la lumea creștină. Aceeași bază pentru această superstiție își are rădăcinile în majoritatea miturilor și legendelor celor mai importante credințe din lume. De exemplu, tradiția islamică susține că demonii sau *djinn*-ii au fost creați din materia primară, înainte ca omul să fi pășit pe pământ, și că aceleași spirite vor exista și după ce se va sfârși omenirea. Credința ebraică în demoni, sau *D'Bukkien*, este cuprinsă în *Kabbala*. Textele hinduse și budiste vorbesc despre entități asemănătoare, care își torturează victimele omenești și același lucru se regăsește în primele scrieri ale culturii elenice și ale celei mesopotamiene. Societatea modernă se consideră prea rafinată pentru a crede în asemenea aiureli, și chiar astăzi, mulți clerici preferă să-și închipuie că sunt prea luminați ca să mai creadă în astfel de superstiții ridicole. Și totuși, în timp ce sistemele de credințe ale lumii s-au deplasat spre alte zone de temeri, vechii dușmani ai omenirii nu par să fi dispărut cu totul. Oricât de incredibil li s-ar părea celor mai mulți oameni, ultima sută de ani a oferit o serie de exemple de întâmplări stranii care în nici un caz nu pot fi explicate dacă nu se are în vedere posibilitatea existenței unor forțe diabolice. În februarie 1925, se pare că Eleonora Zugun, o țărăncuță în vârstă de doisprezece ani ce locuia în satul Talpa din nordul României, a devenit posedată de o entitate pe care bătrâna ei bunică n-a îndrăznit

identifice ca fiind diavolul. În prezența Eleonorei, obiecte mici începeau să sară în sus și să se deplaseze prin aer, pietre cădeau în ploaie pe acoperișul casei lor, ferestrele se spărgeau fără nici un motiv aparent, iar atmosfera din încăperile în care se afla ea devenea rece ca gheața. Când părinții ei au dus-o la un preot pentru exorcizare, ceremonia n-a contribuit cu nimic la potolirea acestor tulburări violente. Observatorii vedeau cu uimire cum piese de mobilă grele se mișcau rotindu-se ciudat și mai mulți martori oculari au simțit pe cap forța unor lovituri puternice. Dar cea mai mare răutate i-a fost rezervată chiar Eleonorei .

Invizibilul torționar o ataca pe copilă zilnic, și pe fața, gâtul și brațele ei apăreau zgârieturi și urme de bici. Într-una din împrejurări, brațele i s-au învinețit ca urmare a nu mai puțin de douăzeci și cinci de aparente mușcături. Părinții ei neavând nici o putere și fiind înnebuniți de îngrijorare, fetei i s-a dat adăpost în mănăstirea locală, dar, când neobișnuitele activități au continuat, i s-a pus diagnosticul de isterică și a fost mutată într-un azil de nebuni. La început, medicii și psihiatrii au presupus că ciudatele contuzii care apăreau cu regularitate pe pielea fetei erau rezultatul unor răniri făcute de ea însăși; cu toate acestea, o supraveghere atentă a copilei și examinările regulate au dovedit că nu asta era explicația. Când dovezile că fenomenul era real au început să se acumuleze, povestea a devenit subiect de mare interes pentru ziare și a atras atenția cercetătorilor paranormalului din întreaga Europă. În toamna anului 1925, Harry Price, cercetător englez în domeniul psihiatriei, a studiat cu seriozitate cazul tinerei românce. În urma primei sale întâlniri cu copila, la Viena, însemnările de studiu ale lui Price arată clar efectul pe care spiritul îl avea asupra victimei sale: „În timpul primelor minute ale perioadei mele de observație preliminară, Eleonora a scos un țipăt de durere scurt și ascuțit, după care, pe partea cărnosă a antebrațului ei, ceva mai sus de încheietura mâinii, au apărut urme adânci de dinți... alcătuiind o figură eliptică. Dacă cititorul își va mușca partea cărnosă a propriului său braț, va obține o reprezentare exactă a ceea ce am văzut noi”.

Un alt cercetător englez, care a vizitat-o pe Eleonora Zugun și s-a convins de autenticitate fenomenului, a fost colonelul W.W. Hardwick. Relatarea observațiilor lui Hardwick include următoarea declarație: „Eleonora lega o cutie în clipa în care a scos un icnet și și-a dus mâna dreaptă la încheietura mâinii stângi unde apăruseră urme clare de dinți, apoi niște dungi ca niște zgârieturi i-au apărut pe antebrațul drept, pe obraji și pe frunte. La scurt timp după aceea, o serie de semne asemănătoare cu un soi de inscripție i-au apărut pe antebrațul stâng, toate transformându-se într-un răstimp de trei-patru minute în umflături albe și apoi atenuându-se lent. Fata se afla sub strictă supraveghere și nu și le-ar fi putut produce singură prin nici un mijloc normal”.

Datorită activităților persecutorului ei nedorit, tânăra româncă a devenit un fel de *cause célèbre* printre cei care se interesau de lumea psihică și, însoțită de o contesă vieneză numită Zo Wassilko-Serecki, care s-a împrietenit cu ea, a călătorit prin multe orașe europene, printre care Londra, Paris și München, pentru a demonstra fenomenul în fața oamenilor de știință, a ziariștilor și a specialiștilor din domeniul medicinei. Deși unii și-au păstrat îndoielile cu privire la autenticitatea stării ei, Eleonora n-a fost niciodată văzută încercând să-și producă ea însăși acele semne, și pare foarte improbabil ca, ținând seama de numărul de martori sceptici care i-au cercetat cazul, ciudatele zgârieturi, mușcături și umflături ce apăreau cu regularitate pe trupul ei să fi putut fi produse de orice altceva în afara unor mijloace nenaturale.

Unii au presupus că era posibil ca un duh să fi devenit atașat de aura ei psihică, iar alții credeau că numai un emisar al diavolului putea să se poarte cu atâta cruzime. Astăzi, mulți parapsihologi ar fi de părere că tulburările emoționale din mintea tinerei fete pubere erau vinovate pentru atacurile care o bântuiau, și este interesant amănuntul că rănille de pe trupul ei au încetat să apară după primele luni din 1926, când Eleonora a început să aibă menstruație pentru prima dată. Oricare ar fi adevărul, cazul Eleonorei Zugun rămâne unul dintre cele mai convingătoare exemple de manifestări paranormale care au avut loc în timpul epocii moderne.

1926**Semne stranii și minuni**

Încă din primele zile ale copilăriei sale, în micuța comunitate Konnersreuth din Bavaria, Therese Neumann a fost considerată un copil sfânt. Niciodată nu lipsea de la liturghie și întotdeauna își spunea cu sârguință rugăciunile, îngenunchiind în fața crucifixului de pe peretele dormitorului ei sau a icoanei Maddonei pe care mama sa o ținea lângă patul ei. Vecinilor li s-a părut că Dumnezeu pune la încercare credința religioasă a familiei Neumann când, la vârsta de douăzeci de ani, Therese a fost doborâtă de o misterioasă boală isterică, în urma căreia a rămas ținută de pat, oarbă și paralizată. În realitate, încercarea n-a făcut decât să-i întărească dragostea față de Dumnezeu și, șase ani mai târziu, în Vinerea Mare din 1926, puțini dintre cei care o cunoșteau pe Therese Neumann se puteau îndoi că ea n-ar fi fost cu adevărat atinsă de duhul Domnului. Se pare că după o apariție a tizei sale — copila sfântă Thérèse din Lisieux — Neumann s-a vindecat brusc și în mod miraculos de simptomele sale, putând să-și reia viața normală de mai înainte. Adică, o viață normală cu excepția unui singur efect secundar ciudat: începând din momentul acela, în fiecare zi de vineri din absolut toate săptămânile vieții ei, Therese Neumann avea să prezinte miracolul stigmatelor — o reproducere a rănilor fizice suferite de Hristos în timpul crucificării Sale. Pe durata acestor perioade de douăzeci și patru de ore, avea să intre în transă, re trăind întreaga scenă a Calvarului, urmând pașii Fiului lui Dumnezeu și urmărind din interior desfășurarea crucificării până la și inclusiv momentul morții lui Messia. Persoanele care fuseseră martore la extazul Theresei descriau cum îi curgeau lacrimi de sânge și afirmau că văzuseră realmente cum răni adânci și găuri i se deschideau involuntar pe mâini, picioare și frunte. Cei care suspectau o înșelătorie s-au convins curând că nu putea fi vorba de răni produse de ea însăși, într-atât de adânci erau găurile ce apăreau în carnea ei și

prea abundentă sângerarea ce urma. Până la moartea sa, din 1962, Therese Neumann fusese examinată de o gamă întreagă de părți interesate, incluzând mistici, medici și ziaști. De-a lungul unei perioade de treizeci și șase de ani, nici măcar o singură persoană n-a încercat vreodată în mod serios să pretindă, nicidecum să dovedească în vreun fel, că în spatele rănilor evident reale și vizibile care apăreau pe trupul ei în fiecare vinere s-ar fi aflat altceva decât o forță supranaturală, divină sau în alt fel paranormală.

Deși Therese Neumann rămâne unul dintre cele mai celebre cazuri de stigmatizați înregistrate vreodată, viața ei nu este desigur singura dovadă concretă pe care o avem despre existența fenomenului. Când cel mai venerat stigmatist al Italiei, părintele Pio, a fost înmormântat la San Giovanni Rotunda, în sudul Italiei, în septembrie 1968, el sângerase continuu, la mâini și la picioare, vreme de mai bine de cincizeci de ani. Rănille apăruseră pentru prima oară în după-amiaza zilei de 20 septembrie 1918, la trei zile după ce părintele Pio și tovarășii lui capucini oficiaseră slujba pentru sărbătoarea stigmatelor sfântului Francisc. Călugării l-au găsit pe Padre Pio zăcând inconștient pe pardoseala unei mici capele cu sângele curgându-i din cinci locuri: ambele palme, tălpile picioare și coasta stângă. De-a lungul următoarei jumătăți de secol aceste răni nu s-au închis și deși niciodată n-au încetat să sângereze, nici nu s-au infectat vreodată.

Cei din congregația lui Padre Pio erau încredințați că acesta purta amprenta rănilor Salvatorului datorită iubirii lui fierbinți față de Dumnezeu și din cauza devotamentului său pentru oameni. În timp ce interpretarea acestui fenomen se bazează în mod evident pe fervoarea religioasă, nu-i mai puțin îndoielnic că atmosfera de imens respect și adorație care marcau educația preotului a jucat un rol important în apariția stigmatelor. De fapt, unii psihiatri au avansat teoria că o educație de intensă devoțiune religioasă adăugată

unei copilării traumatizate constituie un factor comun al practic tuturor stigmaticilor apăruiți în secolul acesta.

Un exemplu care ar părea că se încadrează în această categorie — deși de astă-dată, în mod neobișnuit, este vorba de o baptistă — a fost cel al Clorettei Robinson, o școlăriță negresă din Oakland, California, care a început să prezinte stigmatе spectaculoase cu câteva săptămâni înainte de Paștele din 1972, când avea zece ani. Semnele au apărut prima dată în timpul unei lecții de educație religioasă, la școală, și inexplicabila sângerare a continuat din picioarele, pieptul și fruntea fetei, precum și din mâinile ei. O cercetare ulterioară întreprinsă de psihiatrul Joseph E. Lifschutz a confirmat că Cloretta avea o credință religioasă profundă, Biblia fiind practic singura ei lectură. Ba mai mult, deși ea declara că, până a nu începe propria ei sângerare, niciodată nu auzise despre fenomenul stigmatelor, s-a dovedit că își petrecuse săptămânile premergătoare Paștelui citind o carte intitulată *Crossroads*¹, de John Webster — o lucrare foarte controversată, despre crucificare. După opinia lui Lifschutz, era improbabil ca fata să se fi rănit singură într-un mod care îi indusese în eroare pe medicii care o tratau. „Era mult mai probabil”, trăgea el concluzia, „că simpla putere a forței mentale și emoționale să fi produs, fie în mod conștient fie inconștient, acele modificări spectaculoase ale stării ei fizice. Nu mai era posibil să se pună sub semnul întrebării puterea forțelor mentale și emoționale de a controla materia fizică”.

Dar pentru ce atât de puțini credincioși prezintă asemenea semne și care este de fapt procesul prin care acestea se pot forma, uneori, în răstimp de numai câteva minute?

Există multe lucruri în fenomenele psihice ale misticismului care rămân neexplicate.

¹ *Crossroads*: în traducere literală — „Răsuciri de drumuri” (n.t.)

1927**Vederea viitorului**

În opinia multor oameni de știință înaintarea timpului este inexorabilă și nu poate fi schimbată. Într-o lume în care atât de multe lucruri sunt incerte, putem fi siguri, cel puțin, că ziua va urma nopții, că anii se vor succeda unul după altul. Prezentul devine trecut, viitorul devine prezent. Nici un om nu poate ști cu certitudine ce îl așteaptă după colț, deoarece nimeni nu poate cunoaște lucrurile care încă nu s-au întâmplat. Aproape întreaga experiență omenească sprijină acest punct de vedere. Și totuși, în ocazii foarte rare, unii bărbați și unele femei par să fi pășit înapoi, în vremuri anterioare, sau să fi aruncat scurte priviri asupra unor întâmplări ce aveau să urmeze. Aceste clipe de intuiție nenaturală pun sub semnul îndoielii multe din certitudinile pe care le avem în legătură cu mișcarea lineară de înaintare a timpului. Din această cauză, și datorită faptului că el este imposibil de verificat în condiții de laborator, majoritatea oamenilor de știință tind să respingă fără ezitare poveștile și să piardă prea puțin timp imaginând ipoteze referitoare la originea lor. Totuși, câțiva au preferat calea opusă, încercând să creeze o nouă teorie a timpului care să cuprindă anomalii stranii și misterioase.

John William Dunne și-a făcut un nume ca pionier în domeniul proiectării avioanelor: el a fost omul care a construit primul aeroplan de război britanic. Dar cel mai bine este cunoscut astăzi ca scriitor și teoretician al timpului, și în acest domeniu a trezit interesul misteriologilor de pretutindeni. Deși pe Dunne îl interesaseră visurile prevestitoare și ținea un jurnal al propriilor sale „revelații nocturne asupra viitorului” încă de la începutul secolului, abia în 1927 și-a publicat ideile într-o carte intitulată *An Expermient with Time*¹, despre care se poate afirma că este prima încercare autentică de a considera la modul

¹ *An Expermient with Time*: în traducere literală — „Un experiment cu timpul” (n.t.)

serios tema prezicerii. Concepția lui Dunne — pe care el a numit-o „timp în serie” — era complicată și controversată, deși în ochii multora nu pe de-a-ntregul neplauzibilă. În esență, scriitorul considera că o minte omenească este conștientă numai de ceea ce face și gândește într-un anume moment dat; trecutul și viitorul devin irelevante. Totodată, potrivit ipotezelor lui Dunne, mintea unei persoane poate fi conștientă de ceea ce face persoana — fiind deci conștientă de ea însăși — în orice moment dat. Dar trebuie să fie și conștientă de faptul că este conștientă, și tot așa, la infinit. Astfel, pentru Dunne, mintea omenească devenea o sală a oglinzilor mentală. Dacă acceptai această ipoteză, nu era greu — susținea scriitorul — să faci un pas mai departe și să admiți și că percepțiile omenirii despre timp erau înșelătoare, ceea ce la rândul său deschidea posibilitatea ca simțul timpului pe care îl avem în timpul stării de veghe să fie cu totul diferit de cel experimentat în timpul somnului.

Deși elementele propriilor sale visuri se adevereau deseori, ele erau în mare măsură lipsite de importanță până când, spre sfârșitul anului 1916, în timp ce lucra în cadrul armatei britanice, Dunne s-a trezit cu o viziune de o claritate fără precedent, în care vedea o explozie într-o fabrică de armament. Două luni mai târziu, în inuarie 1917, o explozie uriașă a avut loc într-o fabrică de bombe din Londra, ucigând șaptezeci de muncitori și rănind mai mulți de o mie. Curând după aceea, cel care pe atunci era proiectant de avioane a avut un alt vis, în care a văzut cu claritate un titlu de ziar încă nepublicat care anunța numărul de patru mii de victime ucise de o erupție a unui vulcan din Extremul Orient. O săptămână mai târziu citea același titlu la masa la care își lua micul dejun. Un singur detaliu era diferit: numărul de morți estimat era patruzeci de mii, de zece ori mai mare decât cifra prevăzută de el.

Deși J.W. Dunne a fost fără îndoială prima persoană care a visat viitorul, cartea *An Experiment with Time* a fost, în 1927, singura relatare publicată tratând acel subiect,

scrisă de o persoană cu reputație de om de știință. Lucrarea a marcat începutul mai multor studii despre precunoașterea care i-a condus pe parapsihologi către reevaluarea universului în care locuim și a concepției timpului linear în care mulți dintre noi încă mai credem. Aceste studii tind să sugereze că premoniții ale unui dezastru au loc mai frecvent decât se presupune în general și că s-ar putea chiar ca previziunea subconștientă a unei primejdii iminente să fie un mecanism de apărare eficient, comun nouă, tuturor.

În 1966, doctorul J.C. Barker, un psihiatru englez din Shrewsbury, s-a hotărât să descopere dacă dezastrele la scară mare atrăgeau un număr disproporționat de mare de premoniții. Luându-și ca obiect de studiu tragedia de la mina de cărbuni din Abertan, care în ziua de 21 octombrie a acelui an costase o sută patruzeci și patru de vieți omenești, Barker a apelat, prin intermediul unui articol științific în ziarul iudonez *Evening Standard*, la cei care avuseseră presimțiri, rugându-i să-l contacteze. Au fost primite peste o sută de scrisori, din care treizeci și cinci au fost socotite demne de încredere, prin faptul că aceia care avuseseră o previziune le povestiseră altora despre visurile lor, anterior întâmplării efective. Visurile păreau diferite ca stil — o femeie văzuse aproximativ o sută de cai negri trăgând în josul dealului furgoane mortuare; alții vorbeau despre o senzație de sufocare și o ceață neagră ce le apăruse înaintea ochilor; unii auziseră țipetele unor copii ce se băteau... totuși, în esență, toate spuneau aceeași poveste. Analizând datele, doctorul Barker a ajuns să creadă că, într-o zi, premonițiile ar putea fi utilizate pentru a atrage atenția asupra unor dezastre iminente și ar oferi o metodă practică de evitare a acestora.

Între timp, de cealaltă parte a Oceanului Atlantic, un parapsiholog american, profesorul William Cox, prezenta un grup de dovezi care sugerau că oamenii utilizau deja această remarcabilă facultate psihică, deși foarte puțini erau conștienți de asta. Efectuând o serie de studii statistice asupra numărului de călători pe căile ferate care foloseau

trenurile supuse ulterior unor accidente, Cox a constatat că proporția celor care călătoreau cu trenurile blestemate era invariabil mai mică în ziua accidentului decât în mod obișnuit pe ruta respectivă. Datele referitoare la mai bine de o sută de accidente, culese pe o perioadă de șase ani au indicat diferențe statistice și variații mult mai mari decât ar fi putut fi explicate printr-o simplă întâmplare. Într-adevăr, utilizând un calculator, Cox a apreciat că șansele ca aceste seturi de cifre să nu constituie o coincidență erau mult peste un milion la unu. Parapshilogul a tras concluzia că indiferent dacă oamenii își dădeau sau nu seama de asta, ei vedeau necazurile viitoare și luau măsuri pentru a le evita.

Pentru cei mai mulți oameni de știință, ideea că putem prevedea ziua de mâine rămâne un nonsens, ba chiar un nonsens primejdios. „Dacă previziunea este o realitate”, a declarat categoric un academician câștigător al premiului Nobel, „atunci ea subminează întregul cadru teoretic al universului”. Dar pe măsură ce se adună tot mai multe dovezi care arată că mintea omenească poate, în împrejurări deosebite, să acționeze ca o antenă pentru evenimentele viitoare, tot astfel zidurile fortăreței scepticismului categoric încep încet-încet să prezinte fisuri. Fără îndoială, procesul va continua până când, la un moment dat, poate pe la mijlocul secolului viitor, majoritatea oamenilor de știință vor fi de acord cu profeția lui Albert Einstein potrivit căreia „separarea dintre trecut, prezent și viitor nu are decât valoarea unei iluzii”.

1928

Umbre diavolești

Cele mai macabre manifestări ale paranormalului au furnizat un material bogat pentru scenariștii Hollywood-ului iar popularitatea genului „horror” nu dă semne de diminuare. Multe dintre cele mai mari succese ale ecranului s-au bazat direct sau indirect pe relatări ale unor fenomene autentice, cel mai demn de remarcat fiind *The Exorcist* („Exorcistul”), în care, în afară de sexul gazdei-copil din povestea imaginară a lui William Peter Blatty, puține alte detalii au fost schimbate față de întâmplarea originală. Oare posedarea de către entități invizibile se află literalmente la baza unor fenomene declarate ca atare? Deși majoritatea oamenilor de știință și a psihiatrilor a rămas unită în refuzul lor de a accepta ideea de posedare de către un spirit, există actualmente un volum tot mai mare de dovezi ce vine în sprijinul teoriei că invadarea psihicului unei ființe omenești de către inteligențe invizibile este foarte posibilă.

Unul dintre cele mai detaliate, și prin urmare cel mai convingător caz de posedare demonică, s-a concentrat în jurul unei femei din vestul mijlociu american, al cărei nume, din motive cerute de însăși protecția ei, nu a fost făcut public niciodată. Fusesse botezată în credința catolică, și deși în copilărie fusese remarcabil de pioasă, în ultimii ani ai adolescenței, „Mary” a început să audă glasuri interioare ciudate, voci care o îndemneau să blesteme în timpul liturghiei și să comită acte imorale. A fost văzută de mai mulți medici care au pus diagnosticul de isterie, dar pe măsură ce înainta în vârstă, Mary a început să manifeste semne de posedare demonică și părea că nimic din ce făceau medicii nu o putea ajuta. Așadar, în 1928, când avea patruzeci de ani, femeia a fost de acord, deși cu oarecare rețineră, să fie supusă

unui exorcism, într-o mănăstire franciscană din Earling, statul Iowa. I s-a spus că ceremonia avea să se desfășoare sub conducerea părintelui Theophilus Reisinger, un călugăr de șaiszeci de ani, și a părintelui Joseph Steiger, un exorcist cu experiență. Deși amândoi bărbații mai văzuseră și până atunci oameni posedați, nici unul nu era pregătit pentru ceea ce avea să urmeze.

Mai întâi, pentru sosirea lui Mary la mănăstire, a fost aranjată o încăpere mare și mai multe călugărițe stăteau gata să-i ajute pe cei doi preoți. Dar avea să se demonstreze că nici chiar forța unită a unei duzini de perechi de mâini nu era de ajuns pentru a o stăpâni pe nefericita femeie. Încă din prima dimineață a ritualului, Mary a prezentat o serie de semne nenaturale pe care cei prezenți le-au recunoscut a fi fără discuție amprenta Celui Rău. Din gura ei ieșeau o serie de urlete asurzitoare, asemănătoare cu ale unei haite de lupi, în timp ce toate încheieturile trupului i s-au contorsionat în mod hidos. Pe măsură ce exorcismul continua, în următoarele câteva zile, mari cantități de excremente și vomă aveau să umple încăperea, deși, pentru a-și menține forțele, victima nu luase în toată ziua precedentă decât o lingură de lapte. Uneori, Mary vomita diverse alte materiale, inclusiv frunze de tutun zdrențuite și pene de păsări urât mirositoare. Unele dintre călugărițe au fost atât de zguduite de ceea ce vedeau încât au fugit îngrozite, dar preoții au muncit cu hotărâre douăzeci și patru de ore pe zi până când, în cele din urmă, câțiva demoni s-au prezentat declarându-și identitatea. Unul și-a spus Beelzebub; un altul a spus că se numește Mina — „duhul unei femei care fusese blestemată”, zicea ea, „pentru că în viața pământească își ucisese patru dintre copiii”. Un alt demon, Iuda, a mărturisit că intenționase s-o îndemne pe Mary să se sinucidă. Ceea ce i-a convins pe preoți că aceste entități erau reale și nu simple fragmente din subconștientul lui

Mary a fost modul în care fiecare dintre ele păreau să posede o incredibilă cantitate de informații necunoscute de gazda lor.

Într-o zi, demonul numit Beelzebub i-a spus cu voioșie părintelui Steiger că în vinerea următoare acesta avea să sufere un accident. Și, într-adevăr, mașina preotului s-a izbit de o balustradă în timp ce trecea peste un pod, când se ducea să viziteze un enoriaș bolnav. Steiger a fost doar ușor rănit, dar teama lui că demonul pusese la cale accidentul s-a întărit când, la înapoiere și fără ca el să-i fi pomenit cuiva despre accidentul său, demonul a fost în stare să descrie cu exactitate scena întâmplării, râzând de ghinionul preotului.

Deși identificate, spiritele prezente în trupul lui Mary se dovedeau mult mai greu de îndepărtat și ceremonia solemnă a fost repetată zilnic timp de două săptămâni, fără vreun semn de succes. Totuși, tocmai când preoții ajunseseră la epuizare, starea femeii a intrat într-o fază favorabilă. În ziua de 23 decembrie, în jurul orei nouă seara, Mary a scăpat de sub stăpânirea locuitorilor ei și a zburat spre tavan. Călugărițele mănăstirii s-au tras înapoi însăpimântate de extraordinara levitație, dar preoții Reisinger și Steiger au prins momentul, profitând de avantajul lor și peste câteva minute femeia a recăzut pe pat, eliberată în fine de torționarii ei nevăzuți. Ridicându-se în capul oaselor, a deschis ochii și a zâmbit liniștit. „În numele lui Iisus, îndurare“, a spus ea. „Lăudat fie Iisus Christos!“

Poate fi explicată o poveste atât de uluitoare altfel decât prin nenatural?

Pentru mulți medici și psihiatri, posedarea rămâne un diagnostic care miroase a superstiție medievală și prin urmare n-ar trebui niciodată să fie luată în considerare. Astfel de sceptici s-ar grăbi să sublinieze că unele condiții psihologice extreme, cum ar fi epilepsia, isteria și schizofrenia pot produce exact aceleași crize de convulsii, rigiditatea musculară și spuma de la gură care au caracterizat relatările unor cazuri de aparentă posesiune din secolul nostru și de mai înainte. În timpul

acestor atacuri, fața pacientului se poate contorsiona, umflându-se și învinețindu-se intens, și pot fi produse sunete guturale printr-un spasm brusc al mușchilor gâtului. Pacienții schizofrenici se pot comporta ca diverse personalități diferite, acționând independent și cu o aparentă indiferență una față de alta, fiecare din ele caracterizându-se prin moduri de exprimare complet diferite și prin amintiri individuale. „Așadar”, spun scepticii, „când te uiți la uimitoarea gamă de fenomene ce pot fi explicate în chip natural, nu prea mai trebuie să încerci să găsești o soluție supranaturală pentru enigma posedării”. Totuși, aceasta este numai o jumătate a poveștii, deoarece există multe caracteristici care îi deosebesc pe cei posedați de cei care suferă de boli mentale.

În primul rând, halucinațiile, spasmele musculare și crizele evidente în cazul isteriei nu durează în mod obișnuit mai mult de cinci minute, în timp ce criza demonică poate continua neîntrerupt câteva zile sau chiar săptămâni. Și mai importante sunt fenomenele secundare care nu pot fi explicate în termeni psihologici. Levitația, insensibilitatea la durere, manifestarea unei forțe fizice supraomenești și contorsionarea membrelor în poziții imposibile — toate acestea fiind prezente în exemplul american din 1928 — sunt numai câteva din manifestările unor puteri nenaturale pe care psihiatrii nu le pot explica. Apariția uneori, în timpul exorcismelor, a unor fenomene de tip fantomă este tot atât de misterioasă.

Un alt exemplu de posedare din actualul secol este demn de luat în seamă deoarece, ca și cel al lui Mary, demonstrează că explicațiile pur psihologice sunt uneori nepotrivite. Pe când avea șaisprezece ani, o fată catolică sud-africană pe nume Clara Germana Cele, care învăța ca elevă internă la Școala Misiunii Ordinului „Marianhill” din Uzminto, un oraș aflat la aproximativ cincizeci de mile la sud de Durban, a început să aibă un comportament sălbatic. În ziua de 20 iulie 1906 a atacat alte eleve prezente, a rupt

unul dintre stâlpii masivi ai patului slujindu-se doar de propriile-i mâini, mârâia și grohăia ca un animal și părea să converseze cu ființe invizibile. A fost mutată singură într-o cameră, dar în următoarele câteva zile purtarea i s-a înrăutățit și a început să dea semne neîndoielnice de posedare diavolească. O cupă cu apă sfințită a început să fiarbă când a fost adusă aproape de ea, și o cruce de lemn a izbucnit în flăcări când i-a fost introdusă în cameră. Alte manifestări fizice imposibile erau repetatele ei levitații. După cum a relatat un martor, „Clara plutea deseori la trei, patru și până la cinci picioare în aer, atârând în spațiu uneori vertical, alteori orizontal, într-o poziție rigidă”. Câteva persoane au încercat s-o tragă cu forța în jos, ținând-o de picioare, dar era imposibil. O și mai tulburătoare însușire fizică, în stare să-i sperie pe preoți și pe călugărițele care o îngrijeau, era ciudata capacitate a fetei de a se transforma într-o făptură asemănătoare șarpelui, întregul trup devenindu-i flexibil precum cauciucul, zvârcolindu-se pe pardoseală și şuierând. Cu aceste prilejuri, gâtul i se lungea de câteva ori mai mult decât dimensiunea lui normală, accentuând aspectul ei de șarpe și, într-o dimineață, după ce intrase în această stare respingătoare, s-a repezit alunecând rapid către o călugăriță, și a mușcat-o de picior.

Exorcismele au început în ziua de 10 septembrie 1906, fiind efectuate de părintele Erasmus, chiar duhovnicul fetei, împreună cu părintele Mansuet, rectorul misiunii. Ca și în cazul lui Mary, posedarea Clarei Germana Cele a încetat printr-o spectaculoasă demonstrație de levitație care a avut loc în fața a nu mai puțin de o sută șaptezeci de martori, în capela misiunii. Ieșirea diavolului a fost marcată de o duhoare de neînchipuit și de percuții ca de clopot care au zguduit construcția capelei până în temelii.

După aceea au fost rostite rugăciuni de ușurare și mulțumire pentru că fusese în fine eliberat sufletul fetei din ghearele diavolului.

1929

Șoselele morții

În ianuarie 1929, în Germania s-a deschis o șosea între Bremen și Bremerhaven. Cu două benzi de circulație în fiecare sens, noua șosea era mult mai lată decât predecesoarea ei, fiind în consecință mult mai sigură pentru automobiliști. Cu toate acestea, în cursul următoarelor luni, drumul a devenit locul de concentrare al unui extraordinar șir de măceluri pentru care nu pare să existe nici o explicație logică. Într-un răstimp de douăsprezece luni de la inaugurarea sa, mai mult de o sută de mașini s-au accidentat pe șoseaua Bremen-Bremerhaven — în aproape toate cazurile pe un tronson drept al benzii de circulație, în apropierea pietrei de kilometraj numărul 239. Dacă aceasta ar fi fost singura ciudățenie și tot ar fi părut destul de straniu, dar n-a fost. Chestionați ulterior, automobiliștii supraviețuitori își aminteau cum, atunci când se apropiaseră de piatra de kilometraj 239, simțiseră cum mașinile le erau ghidate de o forță invizibilă în afara drumului. Accidentele au continuat până când, într-o singură zi, 7 septembrie 1930, nouă mașini au părăsit carosabilul în dreptul pietrei blestemată. Fusese o zi de toamnă frumoasă, senină și uscată, și nu existau pericole naturale care să explice neobișnuita întorsătură pe care o luaseră lucrurile.

Luând în considerare misterul, unii oameni de știință germani credeau că sursa problemei consta într-un puternic flux electromagnetic subteran, dar teoria lor era lipsită de dovezi. Accidentele n-au încetat decât după ce piatra de kilometraj 239 a fost scoasă și după ce pământul pe care stătuse a fost stropit cu apă sfințită.

Ideea că anumite tronsoane de drum cu reputație de locuri infernale ar putea fi de fapt lăcașuri în care puterea diavolească s-a constituit într-o regiune de localizare a spiritului întunecat, le va părea ridicolă celor mai mulți oameni, dar nu și exorcistului englez Dr. Donald Owand. Spre sfârșitul anilor 1960, clericul anglican a declarat că

dispune de dovezi ale unei legături între accidentele rutiere survenite în anumite locuri și unele imbolduri nestăpânite din partea automobilistilor. Teoria sa, expusă într-o carte — *Experiences of a Present-Day Exorcist*¹ — susținea că unele influențe demoniace latente aveau puterea de a-i poseda pe șoferi, îndemnându-i să se sinucidă în mod deliberat, cotind în mod impulsiv volanul spre banda de circulație a vehiculelor venite din sens opus. Deși ipoteza lui și-a atras batjocura fățișă din partea multor colegi ai săi din cadrul Bisericii, a fost sprijinită, printre alții, de un psihiatru de frunte austriac.

La început, atenția lui Donald Owand a fost atrasă spre fenomenul infernal după ce o infirmieră a relatat strania poveste a victimei muribunde a unui accident de automobil. Potrivit mărturiei sale de pe patul de moarte, șoferul înainta pe un tronson de drum liber când începuse să vadă puncte albe venind spre el. Brusc și fără motiv, a simțit nevoia irezistibilă să-și îndrepte mașina direct către un camion ce venea din sens opus. Curiozitatea infirmierei a sporit când șoferul camionului, care se alesese doar cu răni ușoare, a declarat că simțise un imbold irațional asemănător. Devenit curios, clericul britanic a efectuat un studiu al câtorva sute de cazuri de coleziuni frontale, vizitând spitale și locuințele unor convalescenți, pentru a sta de vorbă cu supraviețuitorii unor accidente rutiere precum și ca să verifice rapoartele poliției. Aceleași impulsuri stranii de sinucidere erau prezente într-un număr mic, dar semnificativ, de cazuri. Owand a atribuit aceste ciudățenii unei forme de posedare și observând că anumite tronsoane de drum erau menționate în mod repetat, le-a vizitat el însuși și a efectuat exorcisme în fiecare loc infernal.

În 1971, o echipă a postului de televiziune BBC a făcut un film documentar bazat pe teoria clericului, însoțindu-l la exorcisarea unui tronson de drum dintre Charmouth și

¹ *Experiences of a Present-Day Exorcist: în traducere literală* — „Experiențe ale unui exorcist din zilele noastre” (n.t.)

Morcombelake, în comitatul Somerset din Anglia, care căpătase o reputație înspăimântătoare din punct de vedere al accidentelor, deși nu exista nici un motiv aparent care să le fi atras. În cursul cercetărilor auxiliare pentru realizarea filmului, care a fost prezentat în anul următor, echipa BBC a descoperit că, deși în perioada de șaisprezece luni dinainte de ceremonie avuseseră loc șaptesprezece accidente, în cele șase de după ea nu mai fusese nici unul.

Convingerile reverendului Donald Owand vor fi respinse de mulți oameni ca fiind o superstiție ridicolă. Însă în realitate, o cercetare a diverselor ciudățenii și povești stranii relatate în cursul actualului secol va arăta că fenomenul entităților poznașe care-i influențează pe șoferi să se ciocnească pe anumite tronsoane de drum este anterior activităților exorcistului anglican.

Tot în Anglia, de astă-dată în ruralul Devon, un drum ce ducea spre liniștitul sat Postbridge și-a câștigat reputația de loc primejdios după ce, în 1921 avuseseră loc acolo mai multe accidente grave și în aparență fără cauză. În martie, un anume domn Helby, medic la închisoarea Dartmoor din apropiere, a fost azvârlit de pe motocicletă sa și și-a frânt gâtul; câteva săptămâni mai târziu, un autobuz pentru excursii virase brusc spre un dâmb ierbos, cu acest prilej azvârlind afară câțiva pasageri. Șoferul autobuzului a descris cum pierduse controlul, simțind niște mâini invizibile care-i trăgeau volanul. În iulie, doi bărbați pe o motocicletă și-au amintit că avuseseră o senzație asemănătoare în timp ce coborau aceeași colină din Postbridge, iar la 26 august, un tânăr ofițer, călătorind de asemenea cu o motocicletă, a fost grav rănit în cel mai ciudat accident posibil. Vorbind ulterior despre ceea ce i se întâmplase, ofițerul insista că văzuse și simțise foarte clar o pereche de mâini mari, păroase, închizându-se peste propriile lui mânuși din piele neagră și silindu-l să vireze în afara drumului. Se considera norocos că rămăsese în viață și era convins că un soi de entitate supranaturală îl obligase să se autodistrugă.

S-ar putea să fi avut dreptate.

1930**Satul care a dispărut**

Posibilitatea dispariției complete și permanente a ființelor omenești este ceva la care cei mai mulți dintre noi ar prefera să nu se gândească. Cu toate acestea, am văzut deja într-unele din misterele descrise până acum în prezenta carte, că au existat întâmplări în care ființe omenești din carne și oase au dispărut — nu metaforic — în spațiu. Nimeni nu poate ști ce li se întâmplă acelor oameni după dispariția lor, deoarece însăși forța care îi răpește pare să fie mai presus de înțelegerea noastră. Vârtejuri psihice, bulboane diavolești, distorsiuni ale timpului și pasaje între dimensiuni au fost sugerate de către scriitorii care au tratat tema paranormalului, însă în realitate nici una din aceste teorii nu pare satisfăcătoare.

Oamenii dispăruți de la farul de pe insul Flannan, batalionul britanic pierdut în campania de la Gallipoli și apărătorii dispăruți de la Nanking sunt doar câteva exemple dintre miile pe care mințile noastre obișnuite să raționeze nu le înțeleg. Dar poate cea mai stranie dintre toate disparițiile din zilele noastre a fost migrația spre neant a unui întreg sat de eschimoși din tradiționalul lor teren natal de pe malurile lacului Anjikuni, în anul 1930. Până în ziua de azi, autoritățile canadiene n-au fost niciodată în stare să rezolve enigma sau să ia contact cu membrii acelui trib sau cu descendenții lor. A fost într-adevăr literalmente ca și cum n-ar fi existat niciodată.

Misterul a apărut în noiembrie 1930, când un vânător de blănuri pe nume Joe Labelle a pășit pe rachetele sale de zăpadă în satul de eschimoși și a găsit binecunoscutele colibe dărăpănate și lipsite de populație. Doar cu două săptămâni înainte, când Labelle fusese ultima dată acolo, satul fusese o așezare zgomotoasă, plină de viață. Acum,

În locul obișnuitului salut prietenesc de bun-venit, l-a întâmpinat o tăcere nefirească. Neputând găsi nici măcar un suflet viu, vânătorul a căutat cu disperare indicii care să-i explice situația. Căutarea i-a fost zadarnică. Caiacele eschimoșilor stăteau legate la locurile lor obișnuite de amarare; în locuințe se aflau obiectele esențiale ale sătenilor, păturile și puștile lor. În vetrele de tabără răcite stăteau obișnuitele oale cu tocană, acum congelată, care constituia principala hrană a tribului. Totul era exact așa cum ar fi trebuit să fie, cu excepția oamenilor. Era ca și cum întreaga comunitate de peste două mii de suflete ar fi plecat brusc în mijlocul zilei dealtfel obișnuite. Însă mai exista încă un detaliu remarcabil prin lipsa sa: spre marea sa mirare, Labelle a constatat că nu exista nici o urmă care să lase să se înțeleagă că oamenii ar fi ieșit afară din tabără.

Cuprins de un ciudat sentiment de teamă ce-i strângea stomacul, încărunțitul vânător s-a îndreptat către cel mai apropiat oficiu telegrafic al districtului și a anunțat poliția călare a forțelor regale canadiene. Călăreții nu auziseră niciodată ceva asemănător. Imediat s-a trimis o expediție care să întreprindă o anchetă în sat și a fost inițiată o cercetare de-a lungul malurilor lacului Anjikuni. Ce de-a doua măsură luată n-a reușit să localizeze tribul, în vreme ce prima n-a slujit decât să adâncească și mai mult misterul. Sosind în tabăra pustie, polițiștii canadieni călări au găsit două dovezi ce te făceau să-ți înghețe sângele în vine, ambele dând serios de înțeles că se petrecuse un fenomen nenatural. În primul rând, s-a descoperit că eschimoșii nu-și luăseseră cu ei câinii de sanie, așa cum presupusese inițial Joe Labelle. Carcasele înghețate au fost găsite îngropate adânc într-un morman de zăpadă din perimetrul taberei. Muriseră de foame. În al doilea rând — și în unele privințe și mai incredibil — s-a descoperit că mormintele strămoșilor tribului fuseseră deschise și rămășițele pământești fuseseră luate.

Aceste ambe detalii au intrigat profund autoritățile. În mod clar, eschimoșii n-ar fi putut călători fără a utiliza unul sau altul din mijloacele lor de transport — săniile sau caiacele. Nici nu și-ar fi lăsat credincioșii slujitori canini pradă unei morți lente și chinuitoare. Cu toate acestea plecaseră, iar câinii fuseseră abandonați. Ce de-a doua enigmă — mormintele deschise — avea să-i nedumerească total pe etnologii familiarizați cu comportamentul tribal, deoarece tulburarea mormintelor era un obicei necunoscut printre eschimoși. În afară de aceasta, pământul era înghețat ca fierul și practic imposibil de săpat manual. După cum s-a exprimat la vremea respectivă un ofițer de rang superior din poliția călare: „Întreaga întâmplare este fizic improbabilă”.

La mai mult de o jumătate de secol mai târziu, acel verdict rămâne valabil.

.

1931**Enigma lui Teleka Ventui**

Dintre toate facultățile ascunse ale minții omenești, una dintre cele mai ciudate este desigur manifestarea xenoglosiei, fenomenul prin care persoanele se pomenesc brusc, și fără vreun avertisment prealabil, capabile, fie în mod conștient fie în transă, să comunice în limbi sau în dialecte ce pot fi recunoscute, pe care nu le-au învățat niciodată. Deși psihiatrii care îi tratează pe schizofrenici au explicat încă de mult modul în care o singură minte omenească poate crea o serie întreagă de personalități ce alternează, părând a fi oameni diferiți, este greu de înțeles cum cele mai formidabile cazuri de xenoglosie ar putea fi rezultatul unei scindări asemănătoare în conștiința normală a subiectului respectiv. În definitiv, pentru a ajunge să stăpânești o limbă străină este nevoie de o învățare și o practică trudnică și faptul implică folosirea unui vocabular, a unei sintaxe și a unui sistem de reguli gramaticale foarte diferite de cele proprii. Când o limbă străină se dovedește a fi una ce n-a mai fost utilizată de sute sau chiar de mii de ani, posibilitatea unei explicații naturale pare foarte puțin probabilă.

Exemplul cel mai straniu de xenoglosie constatat în ultimul secol este, probabil, cel al unei tinere englezoaice din Blackpool care, în 1931, a devenit eclipsată — posedată intermitent — de personalitatea lui Teleka Ventui, o femeie babiloniană a cărei viață pământească avusese loc în timpul celei de-a optsprezecea dinastii a Egiptului antic — cu aproximație în anul 1400 î.e.n. Copila, cunoscută în dosarele Societății Britanice pentru Cercetări Psihice sub pseudonimul de „Rosemary“, era capabilă, în momentele sale de posedare, să vorbească într-un dialect cu rezonanță stranie, și această ciudățenie l-a îndemnat pe psihiatrul care o trata, doctorul Frederick Wood, să noteze câteva

din frazele ei și să le trimită egiptologului Howard Hume. Spre mirarea lui Frederick Wood, Hume a confirmat că frazele nu erau nici pe departe aiureli. De fapt, egiptologul a răspuns în scris, declarând că expresiile demonstau un înalt grad de corectitudine gramaticală și conțineau multe arhaisme, termeni populari specifici, eliziuni¹ obișnuite și figuri de stil caracteristice Egiptului pre-creștin. „Era evident”, declara el, „că mintea care o stăpânea pe Rosemary trebuie să fi avut o remarcabilă cunoaștere a limbajului și a obiceiurilor specifice Egiptului sub domnia faraonului Amenoop al III-lea”.

Pentru a studia mai profund enigma, Howard Hume s-a dus la Blackpool spre a o intervieva direct pe „Teleka Ventui”. Era înarmat cu un set de douăsprezece întrebări referitoare la viața babiloniană cotidiană care necesitau răspusuri detaliate — genul de replici pe care numai el și poate o duzină de alți istorici din întreaga lume ar fi fost în măsură să le dea cu certitudine. În prezența lui, fetița din nordul Angliei a fost în stare să facă tocmai acest lucru, exprimându-se într-o limbă neauzită de mii de ani în cercurile universitare. Pe o durată de nouăzeci de minute, fata a scris pe hârtie șaiezeci și șase de fraze corecte în ultimul limbaj al hieroglifelor. La sfârșitul ședinței, Hume era convins că într-adevăr auzise vorbind un glas de peste nisipurile timpului.

Deși cazul lui Rosemary rămâne cel mai celebru și mai bine documentat, nu este câtuși de puțin singurul exemplu din secolul douăzeci în care limbi moarte răsună în gurile unor vorbitori din timpurile moderne.

În 1930, un medic englez, doctorul Marshall McDuffie, a descoperit că ambii săi copii gemeni, care abia învățau să meargă,

¹ *Eliziune*: Suprimarea, în scris sau în pronunțare, a unei vocale la sfârșitul unui cuvânt atunci când cuvântul următor începe tot cu o vocală; aceasta este marcată, în limba română, printr-un apostrof (n.t.)

erau în stare să converseze într-un dialect necunoscut. Presupusese că era propriul lor limbaj special, până când un profesor de limbi vechi care i-a vizitat casa ca oaspete i-a auzit pe copiii McDuffie vorbind și a declarat că se exprimau în aramaică, limba curentă din vremea lui Iisus.

Mai recent, hipnotizatorii ce folosesc regresia au descoperit pacienți cu însușiri xenoglosiace asemănătoare. Un american în vârstă de unsprezece ani studiat de doctorul Morris Netherton — un hipnotizator californian ce recurgea la regresia în vieți anterioare — era în stare să vorbească vreme îndelungată într-un dialect vechi din Orientul Mijlociu, în timp ce la Toronto, un psiholog canadian în vârstă de treizeci de ani, a revenit în timp până în zilele în care era un războinic viking, amintindu-și aventurile sale din Norsk, regiunea precursora actualei Islande. Același subiect și-a amintit și de vremea când era un tânăr ce trăia în Mesopotamia în anul 650 e.n., și a început să scrie în limbajul acelor vremuri. Mostrele au fost verificate de experți din Washington specializați în Cultura Orientului Mijlociu, care au confirmat că era vorba de *bekamid pavlavi*, o formă de limbaj ce nu mai fusese folosită din anul 651 e.n. și care nu avea nici o legătură cu persana modernă. În mod deloc surprinzător, acei învățați n-au fost în măsură să ofere vreo explicație pentru modul în care vocabularul din Orientul Mijlociu, cu regulile sale gramaticale specifice, pătrunsese în mintea psihologului din zilele noastre.

Dacă astfel de cazuri precum cele descrise mai sus sunt rezultatul unor minți lipsite de trup, care își canalizează gândurile prin creierele celor în viață, sau dacă indică o formă de transmigrație mentală, rămâne un subiect deschis speculațiilor.

Ceea ce putem spune totuși cu o absolută certitudine este că nici un model curent de comportament uman conștient nu poate oferi pentru ele o explicație satisfăcătoare.

1932**Dinozaurul din Cherbourg**

Este ușor de văzut pentru ce ne oferă marea atât de multe mistere. Mai mult de șaptezeci la sută din suprafața pământului este acoperită de apă și, în afară de trei la sută, întreg acest procentaj este mai adânc de două sute de metri. Deoarece lumina nu pătrunde mai jos de câteva sute de picioare, fundul oceanului rămâne în mare măsură ascuns, iar explorarea submarină în regiunile foarte adânci nu este numai dificilă ci și costisitoare. Imensitatea necunoscută a marilor adâncimi încă urmează să-și dezvăluie tainele, așadar nu este de mirare că mulți criptozoologi își păstrează convingerea că e posibil să existe multe făpturi uriașe neidentificate care trăiesc dincolo de ceea ce vedem noi. Cert este că de-a lungul întregului secol actual n-au lipsit oameni care să declare că ar fi văzut monștri marini, așa cum va reieși dintr-o scurtă privire prin lista de la sfârșitul cărții. Aceste declarații includ descrieri de crocodili gigantici, supervidre, țipari enormi, balauri chinezești, mormoloci înspăimântători, reptile cu multe cocoșe și diverse exemple de forme de viață preistorice cu gâturi lungi. În timp ce multe persoane obișnuite sunt fascinate de asemenea povestiri, majoritatea oamenilor de știință cu gândire serioasă le-au primit cu copioase râsete batjocoritoare. Tot așa cum zoologii specializați în mamifere resping în general relatările neașteptate despre „Picior Mare” și Yeti, tot așa replicile lor marine refuză categoric să ia în considerare posibilitatea ca specii necunoscute de mari ființe marine să fi rămas nedescoperite. Ținând seama de enormitatea oceanelor lumii, această hotărâre încăpățânată de a nu lua în seamă câteva mii de relatări ale unor martori oculari referitoare la forme de viață străni îi șochează pe mulți misterologi ca fiind profund neștiințifică. Ba mai mult,

această atitudine contrazice fățiș unele dovezi care nu sunt doar dificil, ci imposibil de negat. Deși poți oricând să manifesti dubii în legătură cu declarațiile martorilor oculari, este totuși greu să argumentezi împotriva realității unei carcasse neidentificate care cântărește câteva tone.

În ziua de 28 februarie 1932, locuitorii din zona de vest a Cherbourg-ului, pe coasta franceză a Canalului Mânecii, au descoperit o carcasă lungă și grea depusă de ape pe plaja de la Quercueville. Cu un gât lung și subțire, un cap mic foarte asemănător cu cel al unei cămile și cu două aripioare mari în partea din față a trupului său lung de treizeci de picioare, făptura nu semăna cu nimic din ce văzuseră vreodată localnicii. Multe persoane care au venit să privească acel cadavru au presupus imediat că era un dinozaur din zilele noastre. În săptămâna următoare, comandantul unei nave locale, *Tygboat 117*, a declarat presei, că abia cu câteva zile înainte de a fi lăsată de valuri pe plajă, văzuse creatura, încă vie, înotând rapid în mare, nu departe de Quercueville. La vremea respectivă le-o descrisese unor prieteni ca având un cap de cămilă pe un gât lung.

Dacă aceasta ar fi fost singura relatare despre o carcasă neobișnuită găsită în timpurile moderne, ar fi fost posibil ca povestea să fie trecută cu vederea ca fiind o glumă reușită. Realitatea este totuși cu totul alta.

Cu șapte ani în urmă, în 1925, trupul în descompunere al unui animal enorm, cu un gât lung de treizeci de picioare, un cap uriaș și un cioc ca de rață, a fost găsit pe o plajă de la Santa Cruz, în California. Deși unii biologi care i-au examinat craniul au tras concluzia că era probabil ceea ce rămăsese dintr-un exemplar extrem de rar de balenă cu cioc din Pacificul de Nord, identificarea lor este departe de a fi convingătoare. În perioada Crăciunului anului 1941, două carcasse ciudate au fost lăsate de valuri pe malurile scoțiene și au fost identificate în mod oficial de către

oamenii de știință ca fiind rămășițele unor rechini enormi. Localnicii au rămas totuși sceptici, și le-au relatat ziariștilor că văzuseră niște animale cu gâturi lungi, cozi ascuțite și trupuri acoperite cu un păr ce semăna cu țesătura fibroasă a nucilor de cocos. În ianuarie 1945, un monstru corespunzând unei descrieri asemănătoare, lung de aproximativ douăzeci și cinci de picioare și cântărind o tonă a eșuat în golful Thurso, nu departe de Dounreay, pe coasta nordică scoțiană. Relatarea dintr-un ziar contemporan istorisește cum nici un expert n-a fost în stare să identifice creatura, care avea un gât lung, tronconic, și un cap relativ mic, asemănător cu cel al unei lebede.

Pe măsură ce secolul înainta în timp, carcassele unor făpturi neidentificabile au continuat să fie capturate pe diverse maluri, de pe întregul glob. Spre sfârșitul anului 1948, un animal asemănător cu o meduză, fără ochi și cu o piele dură, a fost scos pe mal pe insula Dnuk, în regiunea Queensland din Australia. S-a spus că avea o greutate de câteva tone. În ianuarie 1950 o ființă chiar și mai mare, cu colți enormi, ca de morsa, a atras atenția orășenilor curioși asupra unei plaje din apropiere de Attaca, în Egipt. Făptură fusese azvârlită pe mal de o furtună ce durase trei zile care se abătuse asupra Golfului de Suez. Biologii care au fost martori ai fenomenului și-au recunoscut nedumerirea. Tot în apele sudice, o altă carcasă neobișnuită a sosit pe plaja de la Tema, pe coasta de vest a Tasmaniei, în august 1960. De-a lungul unei perioade îndelungate, un flux puternic a îngropat și a scos la lumină de mai multe ori mormanul gigantic al unor țesuturi animale cântărind câteva tone care, în felul acesta a putut fi examinat de numeroși experți; totuși, nu s-a ajuns la nici o concluzie fermă cu privire la identitatea ei. Zece ani mai târziu, în 1970, un șarpe de mare lung de treizeci de picioare a fost găsit pe plaja de la Scitute, în Massachusetts, iar în

aprilie 1977, niște pescari ce pescuiau la bordul vasului japonez *Zniyo Maru* au tras la suprafață un monstru în descompunere în timp ce lucrau în largul coastei pacifice a insulei sudice a Noii Zeelande. În acest ultim caz s-au făcut numeroase fotografii ale trupului în descompunere al făpturii, lung de treizeci și patru de picioare și în mod evident asemănător cu cel al unei reptile. Deși atât desenele cât și fotografiile reprezentau un animal cu gât alungit, cu patru aripioare și o coadă subțire, unii experți au tras concluzia că misterioasa făptură găsită nu era nimic altceva decât cadavrul intrat în putrefacție al unui rechin. Alții au continuat totuși să creadă că trebuie să fi fost ceva mult mai puțin modern. Michihiko Yano, conducătorul unei companii de pescuit care se aflase la vremea respectivă la bordul navei *Zuiyo Maru*, a continuat să susțină că animalul prins în plasă de nava companiei sale era de fapt un plesiozaur — o reptilă marină dintr-o specie de mult dispărută, despre care se știe că trăia în largul apelor australiene acum o sută de milioane de ani. Convingerea îi era sprijinită de profesorul Yoshinori Iamizuni, director general al departamentului de cercetări animale al Muzeului Național al Științei din Japonia, care a declarat categoric că „rămășițele nu erau cele ale unui pește, ale unei balene sau ale oricărui alt mamifer, ci în mod cert ale unei reptile uriașe, de dimensiuni preistorice”.

Posibilitatea ca niște saurieni marini să mai existe și în zilele noastre a fost și mai mult întărită în iunie 1983, când un școlar englez, aflat în vacanță într-o stațiune balneară marină din Gambia, a descoperit o altă carcasă neobișnuită, lăsată pe mal de valurile fluxului. Adolescentul Owen Burnham a făcut cu grijă câteva schițe ale făpturii, care avea o lungime mai mare de cincisprezece picioare, înainte ca aceasta să fi fost ciopârțită de către localnici pentru recuperarea cărnii. Când experții în zoologie marină de la Universitatea „Cambridge” au

văzut acele schițe, „Fiara-de-pe-plaja-bungalow-ului”, cum a fost cunoscută de atunci, a fost identificată ca semănând foarte bine cu un cronuzaur tânăr — o specie despre care se știa că trăise în apele Atlanticului cu 136.000.000 — 65.000.000 de ani în urmă. Deși posibilitatea existenței unei fosile vii le-a trezit interesul, mărturia unui adolescent constituia desigur o dovadă mai puțin decât concludentă a unei descoperiri atât de importante. Nedispunând de nici o modalitate de coroborare obiectivă a poveștii istorisite de băiat, savanții de la Cambridge au ridicat pur și simplu din umeri și s-au înapoiat la studiul meduzelor.

Și astfel, realitatea șerpilor de mare rămâne o enigmă. Nu avem nici o certitudine că ei există, și totuși, faptul că ei sunt văzuți pe întreg globul și că — în mod și mai semnificativ — uneori apar cadavre neobișnuite aduse de valurile mărilor pe plaje oferă dovezi incontestabile că există într-adevăr animale gigantice în mări.

Poate că, într-o bună zi, o făptură preistorică se va ridica din adâncimi și va porni la plimbare pe Fifth Avenue, așa cum a făcut monstrul de desene animate al lui Ray Harryhasen în filmul *The Creature from 20.000 Fathoms*¹. Deși, eu unul mă îndoiesc...

¹ *The Creature from 20.000 Fathoms*: în traducere literală — "Făptura de la adâncimea de 20.000 de stânjeni" (n.t.)

1933**În căutarea lui Nessie**

Loch Ness este fără îndoială un loc care merită să aibă un mister. Adăpostit adânc în *highland*-urile scoțiene, înconjurat de munți sălbatici ce se înalță de jur împrejurul său în pereți răpoși ce ating altitudini de două mii de picioare, Loch Ness este unul dintre cele mai mari lacuri răspândite pe întreaga întindere a Great Glen-ului, o mare falie geologică prin care nordul Scoției este aproape despărțit de restul Insulei Britanice. Cu o suprafață de aproximativ paisprezece mii de acri și cu adâncimi întunecoase ce ajung în unele locuri la mai mult de nouă sute de picioare, Loch Ness poate fi considerat cu ușurință cel mai mare volum de apă dulce din Anglia și al treilea ca mărime din Europa. Însă în timp ce lacul este realmente imens, misterul ce-l învăluie este și mai mare. Sub apele lui întunecoase, pe care turba provenită de pe uscat le fac să devină practic opace, mulți cred că locuiește o făptură imensă — o ființă a cărei specie ar fi trebuit să dispară în urmă cu o sută de milioane de ani.

Deși monstrul de la Loch Ness constituie acum cel mai bine cunoscut animal-fantomă din lume, legenda creaturii scoțiene nu a atras apariția unor titluri în presă decât abia în 1933. În ziua de 11 mai a acelui an, un domn pe nume Alexander Shaw și fiul său stăteau pe pajiștea hanului „Whitfield” când au văzut o dâră pe suprafața apei, la o depărtare de aproximativ cinci sute de yarzi, urmată de ieșirea deasupra undelor, în apropiere de golful Urquhart, chiar vizavi de ei a ceva ce părea să fie spinarea unui animal. Ambii bărbați au avut impresia că o formă prelungă și unduitoare se întindea în partea din față, în timp ce în spate apa era azvârlită în sus ca de o coadă lungă. În aceeași săptămână, alți martori au fost membrii familiei Clement de la Temple Pier, din apropiere de Drumnadrochit.

Domnul Clement l-a descris ca pe un animal lung de aproximativ patruzeci de picioare, cu patru aripioare, un gât lung tronconic și cocoșe nu prea mari. În ziua de 27 mai, făptura a apărut din nou, de astă-dată la Cherry Island, unde doamna Nora Simpson a urmărit-o cu privirea de la o distanță de aproximativ patruzeci și cinci de yarzi vreme de circa zece minute, după care animalul s-a scufundat. Descrierea doamnei Simpson se potrivea cu cea făcută de familia Clement.

Următoarea relatare avea să fie întrucâtva și mai spectaculoasă. În după-amiaza zilei de 22 iulie, domnul George Spicer, directorul unei societăți londoneze, mergea cu mașina, împreună cu soția sa, de-a lungul drumului de pe malul lacului, către localitatea Foyers. La scurtă vreme după ce trecuseră de Whitefield, un animal cu gât lung și cu un trup mare s-a ivit din ferigile de pe coasta colinei din stânga lor, a traversat drumul și s-a scufundat în apă. Ambii martori au refuzat cu încăpățănare să accepte că ochii îi înșelaseră sau că animalul ar fi aparținut de fapt unei specii cunoscute, ca de exemplu un cal. În curând s-au prezentat și alte persoane, susținând că văzuseră neobișnuita făptură pe uscat, și aceste povestiri, împreună cu numeroase relatări despre apariții chiar în lac, au avut ca urmare răspândirea în întreaga țară a interesului față de respectivul subiect. Posibilitatea întreprinderii unei anchete a fost pusă în discuție în Camera Comunelor de către parlamentul local, iar circul „Bertrand Mills” a oferit o recompensă de douăzeci de mii de lire sterline pentru capturarea animalului viu. Apoi, în noiembrie, misterul a luat o altă întorsătură după ce un turist, domnul Hugh Gray, a reușit să prindă pe peliculă imaginea făpturii, dintr-un punct de observație de pe malul lacului, în apropiere de Foyers. Gray însuși a descris arătarea ca pe o ființă vie de dimensiuni considerabile, iar tehnicienii de la Kodak

au studiat negativul și au certificat că nu fusese contrafăcut.

Exact o lună mai târziu, în ziua de 12 decembrie, o echipă de realizatori de filme documentare a unei companii cinematografice scoțiene a filmat un animal ce străbătea apa puțin adâncă, nu departe de coasta de la Inverfarigaig. Înotând la o distanță de aproximativ o sută de yarzi de cea mai apropiată cameră de filmare, monstrul putea fi văzut îndepărtându-se tot mai mult și părând să plonjeze când aparatul l-a pierdut din vedere. Deși în cea mai mare parte se afla sub apă părea să fie în mod clar o reptilă mare, a cărei formă prelungă a gâtului coincidea cu relațiile clare și categorice înregistrate în cursul întregului an.

Ca de obicei, majoritatea oamenilor de știință au rămas sceptici. Când i s-au arătat fotografiile lui Hugh Gray, profesorul zoolog Graham Kerr de la Universitatea din Glasgow a considerat că erau „neconvingătoare ca reprezentare a unei ființe vii”, în vreme ce un alt expert, J.R.Norman de la Muzeul Britanic, și-a exprimat părerea că mai mult decât probabil, pozele arătau „o balenă cu bot-sticlă, o specie de rechin, sau o simplă epavă”. Câțiva savanți au sugerat că obiectele întunecate văzute pe suprafața lacului puteau fi trunchiuri putrede de arbori, ridicate la suprafață de gazele de descompunere naturală, în timp ce ferma convingere a directorului acvariului de la grădina zoologică din Londra, E.G. Boulenger, era că „monstrul de la Loch Ness constituie un caz demn de atenția noastră numai pentru că reprezintă un exemplu izbitor de halucinație în masă...”.

Însă, deși majoritatea lumii științifice îl respingea pe „Nessie” ca fiind o păcăleală trasă publicului credul de către niște șarlatani și editorii de ziare lacomi de senzații, monstrul a continuat să fie văzut. La vremea când Rupert Gould, un ofițer de marină ieșit la pensie și-a publicat, în 1934, propria anchetă asupra misterului, avuseseră loc

patruzeci și șapte de apariții distincte, raportate de șaiszeci și nouă de martori independenți.

În cei câțiva zeci de ani care s-au scurs de la primul val de observații vizuale, interesul față de șarpele fantomă de la Loch Ness mai degrabă a sporit în loc să se diminueze. Odată cu trecerea fiecărui an, muntele de dovezi certe oferite de martori oculari și fotografii devine tot mai mare. Numărul total de observații vizuale este estimat actualmente de către unii scriitori ca depășind trei mii. În plus, în ultima parte a secolului, încercările complicate pentru a dovedi existența monstrului au slujit la întărirea probabilității că sub acele ape întunecate să se afle într-adevăr ceva straniu.

În 1969, o echipă de documentare a unui post de televiziune britanic independent, folosind un dispozitiv de sonar la cel mai recent nivel al tehnicii de la vremea respectivă a captat vreme de două minute semnalele reflectate de ceea ce s-a considerat a fi un animal de mari dimensiuni. În anul următor, în 1970, un instrument de explorare realizat de inginerul Martin Klein a detectat obiecte subacvatice în mișcare cu dimensiuni de până la cincizeci de ori mai mari decât cele ale celui mai mare pește despre care se știa că ar fi locuit în apele lacului. În 1972, o cameră de filmare subacvatică și un blitz foarte rapid, declanșate prin mișcări în raza de acțiune a sonarului au produs imaginea incitantă a membrului asemănător cu o aripioară al unei făpturi nevăzute de o lungime estimată la aproximativ opt picioare. Trei ani mai târziu, un dispozitiv asemănător, acționat de sonar, pus la punct de un vânător de monștri originar din Boston, Robert Rhines, a realizat fotografii ce păreau să reprezinte gâtul lung, încovoiat, și trunchiul burduhănos al unei reptile uriașe. Anul 1987 a văzut cel mai cuprinzător sondaj efectuat vreodată în lac cu ajutorul sonarului. Vreme de trei zile, două duzini de

ambarcațiuni au lăsat să cadă în apă o perdea de semnale de sonar ce măturau o suprafață întinsă. Nu departe de castelul Urquhast, înregistratorul grafic al sonarului a indicat ceva mare ce se deplasa lent la mai bine de o sută optzeci de stânjeni¹ sub suprafața apei. Chiar și tehnicienii sceptici ai sonarului care lucrau pentru echipa vânătorilor de monștri au recunoscut că era posibil ca răspunzătoare pentru neobișnuitul semnal să fi fost o specie necunoscută.

Dovezile continuă să se acumuleze. În iulie 1992, operațiuni de cartografiere a fundului lacului cu ajutorul sonarului au captat o țintă solidă, aparent imensă, ce se deplasa sub apă la o adâncime de aproximativ cincizeci de picioare. Potrivit declarației căpitanului navei de supraveghere ce purta echipamentul, „acel semnal de sonar nu putea, în mod rațional, să fie reflectat de un banc de pești și nu era vorba nici de citirea unui fals ecou”. Două săptămâni mai târziu, câteva ziare britanice au publicat o fotografie în culori a gâtului lung al unui saurian înălțându-se din apele lacului. Deși instantaneul, făcut de un automobilist aflat pe un drum ce se întinde de-a lungul localității Fort Angustus, era prea neclar pentru a constitui o dovadă concludentă a existenței unei făpturi însuflețite, experții de la laboratorul Kodak și cei de la laboratorul fotografic al Aviației Militare din Scoția au admis că clișeul nu fusese retușat.

¹ *Stânjen*: Unitate de măsură pentru lungime, folosită înaintea introducerii sistemului metric, care a variat, după epocă și regiune, de la 1,96 m la 2,23 m (n.l.)

1934**O casă englezească a groazel**

În mod tradițional, Anglia este considerată ca fiind patria caselor bântuite de fantome; ea are de asemenea un număr respectabil de case blestemate.

O locuință care a adus în mod regulat nefericirea ocupanților săi este „Kelvedon Hall”, un conac din secolul al șaisprezecelea situat în regiunea Essex, la aproximativ treizeci de mile spre nord-est de Londra. Conacul, al cărui proprietar actual este un fost ministru britanic, onorabilul Rt¹ Paul Channon MP,² și-a început moștenirea blestemului în 1934, când a fost transformată pentru scurt timp în școală de maici. Chiar în primul an în care călugărițele ordinului „Sf. Michael” au preluat clădirea, au avut loc o serie de accidente și incendii inexplicabile. Apoi, în perioada cursurilor de vară din acel an, un șir de morți tragice a zguduit instituția.

Prima care a murit a fost o copilă care s-a infectat cu tetanos după ce căzuse pe terenul de joacă. Peste câteva săptămâni, o altă elevă a murit de hemoragie cerebrală. Suferința a continuat în următoarea etapă de cursuri: în septembrie, maica Premausei a fost găsită înecată în heleșteul conacului; două săptămâni mai târziu, un alt copil a murit după un acces de pneumonie de care se îmbolnăvisese într-o perioadă de condiții climatice blânde. Călugărițele care conduceau școala s-au rugat intens pentru o schimbare a sorții, dar șirul lor de necazuri nu se încheiase, deoarece, spre sfârșitul lui octombrie, un oaspete găzduit acolo contra plată, doamna Margaret Gallivan, și-a găsit moartea căzând pe o fereastră de la al treilea

¹ Rt: prescurtare de la cuvântul englez *retired*: pensionat/ în retragere (n.t.)

² MP: prescurtare de la Member of Parliament (lb. engleză): Membru al Parlamentului (n.t.)

etaj. O anchetă a dat verdictul de crimă comisă asupra nefericitei doamne Gallivan de către făptași necunoscuți, dar călugărițele ordinului „Sf. Michael” erau convinse că nenorocirea se datora acțiunii unor forțe sinistre. La o săptămână după accidentul femeii, maica superioară a închis școala și a transferat în altă parte călugărițele. A fost citată în ziarele locale afirmându-și convingerea că locul avea ceva „diavolesc și cumplit” adăugând că surorile sale întru Hristos erau de aceeași părere. În același timp s-a relatat cum un purtător de cuvânt al diocesei locale declarase că întreaga problemă era „absolut imposibilă”, iar un exorcist romano-catolic a vizitat ulterior conacul, înainte ca acesta să fie vândut, în 1937, familiei Channon. În mod clar, noul ocupant, sir Henry „Chips” Channon, a simțit imediat aceeași vagă neliniște în legătură cu achiziția sa, deoarece l-a rugat pe episcopul din localitatea învecinată, Brentwood, să-i binecuvânteze proprietatea. E posibil ca, măcar o bucată de vreme, binecuvântarea să-și fi făcut efectul, deoarece sir Henry, membru al unei bogate dinastii de bancheri și fabricanți de bere, a trăit prosper, până la o vârstă înaintată. Totuși, după ce Paul Channon a moștenit atât scaunul de la Westminster al tatălui său cât și casa de la țară a acestuia, blestemul conacului Kelvedon a reînceput să se afirme.

În 1986, fiica lui Channon, Olivia, a fost găsită agonizând pe patul său de studentă de la Oxford. O autopsie a confirmat că înghițise un amestec mortal de acolool și heroină. În scandalul ce a urmat, Channon și-a pierdut nu numai singurul copil, dar și șansele de avansare pe linie ministerială. Evenimentele ulterioare au sugerat că efectul blestemului se întindea într-o zonă oarecum mai largă — cea a responsabilităților ministeriale ale lui Paul Channon. După ce a devenit secretar de stat cu problemele transportului, parlamentarul Essex-ului a fost urmărit de o serie de catastrofe de transport fără precedent survenite pe întregul teritoriu al Marii Britanii și culminând

În iarna 1988 — 1989 cu trei accidente de cale ferată majore. Deoarece reputația sa politică începea să fie pusă în discuție, Channon s-a folosit la 6 martie 1989 de o dezbatere în parlament pentru a restabili încrederea în sistemul de transport public. Cu toate acestea, chiar în clipa în care ministrul se ridica în Camera Comunelor pentru a-și începe discursul, alte două trenuri se ciocneau la Glasgow, omorând și rănind mai mult de cincizeci de persoane. În iulie următor, nefericirea lui Channon a fost deplină când, după publicarea unui raport critic independent cu privire la rolul lui în urma atacului terorist cu bombe asupra avionului Boeing 747 de la Lockerbie, Margaret Thatcher l-a scos fără multe vorbe din funcție.

Deși „Kelvedon Hall” constituie neîndoielnic cel mai izbitor exemplu de casă blestemată, nu este câtuși de puțin singurul. O altă locuință deosebit de nefericită a fost cumpărată de o văduvă, doamna Penelope Gallencault, în primăvara anului 1972. Situată pe malurile Tamisei, în pitorescul sat Bray din Berkshier, locul părea la început prietenos; cu toate acestea prietenii ce rămăneau acolo pentru week-end constatau că nu puteau să doarmă în camerele lor, pe care le descriau ca având o atmosferă fanotmatică și nefiresc de rece. Sentimentele doamnei Gallencault s-au accentuat când a descoperit că locuința fusese folosită ca amplasament pentru turnarea unui film de groază englez făcut cu bani puțini. Așa cum s-a dovedit, adevărata groază abia urma să înceapă, deoarece în următorii doi ani tragedia avea să lovească în repetate rânduri viața Penelopei Gallencault. Mai întâi, un vecin a fost găsit mort în grădina ei, după ce cadavrul lui zăcuse nedescoperit o săptămână întreagă. În luna următoare, una din pisicile doamnei Gallencault a fost găsită moartă, cu gâtul frânt în mod inexplicabil. Apoi, în mod incredibil, ambii ei fii, de vârsă fragedă, s-au înecat în cursul unor accidente independente, în răstimpul aceleiași luni. Primul

a fost Charles, găsit în baia casei, în vreme ce fratele său Richard, a fugit vrând să scape de prietenii lui de joacă și a căzut în râul ce curgea prin spatele proprietății mamei sale. Pentru tânăra văduvă șocul a fost prea greu de suportat, totuși ciclul de coincidențe macabre era departe de a se fi încheiat. În exact același loc în care își găsise moartea căzând în râu copilul său mai mic, în săptămâna următoare, apele au adus la mal cadavruul unui băiat. Iar în anul următor, seria de întâmplări îngrozitoare s-a complicat și mai mult când, în ziua de 30 septembrie 1973, o persoană venită în vizită în locuința doamnei Gallencault a căzut în chip inexplicabil în râu și a murit în exact același mod. Nu-i de mirare că femeia a început să vorbească despre casa ei ca având o „aură” diavolească, și preotul local, reverendul Sebastian James, paroh al bisericii „St. Michael” din Bray, s-a simțit îndemnat să emită ipoteza că era posibil ca, la un moment dat în trecut, locul să fi fost folosit pentru practicarea magiei negre. Poliția a fost tot atât de intrigată, un ofițer superior admitând că proprii săi oameni remarcaseră că locul avea o atmosferă stranie, imposibil de definit. Se pare că unii detectivi au rămas convinși că decesele n-au fost decât o bizară serie de întâmplări fără vreo legătură între ele, chiar dacă nu exista nici o dovadă fizică în sprijinul acestei ipoteze. De fapt, probabil că forțele legii și ale ordinii își pierdeau timpul, deoarece este îndoielnic că făptașul — dacă existase un făptaș — ar fi putut să fie închis într-o celulă de închisoare.

1935 Mersul prin foc în comitatele din inima Angliei

Dintre numeroasele izbânzi supraomenești ale minții asupra materiei, una dintre cele mai greu de înțeles este cu siguranță aceea a incombustibilității. Relatări străvechi arată că în jurul anului 500 î.e.n. practica mersului prin foc era bine încetățenită în multe zone din centrul și sudul Asiei. Odată cu trecerea secolelor, ea s-a răspândit către vest, în țările mediteraneene, iar în alte regiuni, unele culturi tribale din America de Nord și din întreaga zonă a Pacificului și-au dezvoltat propriile lor ritualuri de mers prin foc. Oamenilor de știință occidentali, care auzeau pentru prima oară despre aceste ceremonii, li se părea o dovadă de credulitate să susții că bărbați, femei și uneori chiar și copii ar putea să meargă pe pietre încinse și cărbuni aprinși și să scape nevătămați, deși poveștile istorisite de coloniști și misionari albi din primele timpuri erau pur și simplu prea numeroase pentru a fi trecute cu vederea. Și tot astfel, în tot cursul actualului secol, savanți și personalități medicale au încercat cu disperare să găsească o explicație rațională a fenomenului.

În 1901, un profesor american — S.P. Langley de la Institutul „Smithsonian” — a fost martor când niște preoți băștinași din Tahiti au efectuat un mers prin foc. Când o piatră încinsă la roșu a fost scoasă din groapă pentru a i se verifica temperatura, ea a produs fierberea apei dintr-o găleată pe o durată mai mare de douăsprezece minute, făcându-l pe Langley să aprecieze că temperatura pietrei depășea 1.200 de grade Fahrenheit.

În 1922, episcopul francez de la Mysore, în India, monseniorul Despartures a asistat la un mers prin foc întreprins de un mistic musulman, în curtea palatului unui maharajah local. În mod cu totul neobișnuit — potrivit relatării

episcopului — misticul a putut atunci transmite propria sa incombustibilitate membrilor orchestranților maharajahului, care, desculți, au mărșăluit în rânduri de câte trei prin flăcările înălțate, fără nici un semn de vătămare.

Cu toate acestea, multe persoane care n-au fost chiar ele martore ale fenomenului au refuzat să creadă că astfel de lucruri ar fi posibile, considerând în schimb că la baza enigmei trebuie să se fi aflat halucinația în masă din partea martorilor prezenți. Prin urmare, în toamna anului 1935, când cercetătorul britanic, specializat în fenomene psihice, Harry Price a anunțat că intenționa să întreprindă o investigare cuprinzătoare asupra misterului, a stârnit un interes considerabil. Pe la începutul lui septembrie, o formidabilă vatră a fost pregătită în grădina lui Alex Dribell, membru al *SPR*¹, care locuia în Carshalton, comitatul Surrey. Construită din șapte tone de bușteni de stejar, o tonă de lemn de brad, o șarjă de cărbune, zece galoane de parafină și cincizeci de exemplare ale ziarului *The Times*, era concepută anume pentru verificarea puterilor psihice ale celui mai pios mistic. Subiectul testelor lui Price era un tânăr indian din provincia Cașmir, Kuda Buk, care își câpătase reputația de a fi izbutit în numeroase rânduri astfel de fapte de vitejie în subcontinentul său natal. Înregistrat pentru posteritate pe peliculă de 16 milimetri și urmărit cu privirea de o mulțime de profesori de vază de la Universitatea din Londra, Kuda Buk, desculț, a străbătut de câteva ori lungimea vetrei încinse la roșu cu pași apăsați și hotărâți. Un fizician prezent a confirmat că temperatura în mijlocul focului era de o mie patru sute de grade centigrade — mai ridicată decât punctul de topire al oțelului — și totuși o examinare atentă a picioarelor indianului, efectuată de trei meidici, n-a evidențiat nici o urmă de bășici. Când

¹ *SPR*: prescurtare de la „Society for Psychical Research” (lb.engl.)= „Societatea pentru cercetarea fenomenelor psihice” (n.t.)

doi dintre investigatori au încercat să-și pună picioarele desculțe în cel mai îndepărtat colț al marginii gropii, au fost nevoiți să se retragă, cu tălpile bășicate și sângerânde.

Oamenii de știință britanici care au asistat la mersul prin foc de la Carshalton au fost intrigați și uimiți de contradicțiile pe care experimentul le opusese logicii. În mod cert, tânărul originar din Cașmir care trecuse prin acea încercare nu era un trișor, deoarece nu utilizase uleiuri sau loțiuni care să-i protejeze tălpile picioarelor. De fapt, picioarele îi fuseseră spălate și șterse de către un medic chiar înainte de test. Cercetătorii au fost intrigați când au observat că, în ciuda numeroaselor prilejuri precedente în care Kuda Buk mersese prin foc, tălpile lui nu păreau să fie foarte bătătorite sau protejate de o piele întărită. De asemenea, în acest caz, subiectul nu păruse nici a fi în acel gen de stare mentală extatică sau exaltată care fusese observată îndeobște în timpul unor ceremonii religioase desfășurate în alte părți ale lumii. După părerea lui Harry Price, singura concluzie posibilă era că tânărul Kuda Buk își dovedise în mod convingător capacitatea de a stăpâni focul printr-o încredere calmă și un mers fără grabă prin lemnul și cenușa arzând la temperaturi inimaginabile.

După acea după-amiază de toamnă petrecută în Surrey acum mai bine de șaizeci de ani au fost avansate o serie de teorii bazate pe cauze naturale pentru a explica fenomenul de aparentă incombustibilitate. Unii savanți erau convinși că mersul prin foc este de fapt o performanță care ține mai curând de gimnastică decât de o realizare supranaturală, deoarece tălpile celor care trec peste cărbuni nu vin niciodată în contact cu ei timp îndeajuns de îndelungat pentru producerea unei arsuri. Alți oameni de știință cred că transpirația de pe picioarele celui ce merge prin foc produce ea însăși un efect de călire, formând un strat protector între pielea subiectului și suprafața jarului.

Aceste ipoteze, deși bune în teorie, rămân totuși departe de a fi dovedite în mod concludent în practică. Iar când membrii unui grup de savanți germani de la Universitatea din Tubigan au încercat să li se alăture unor greci ce mergeau prin foc la festivalul anual al sfântului Constantin, desfășurat la Langadhâs, au fost nevoiți să se retragă rapid cu arsuri de gradul trei.

Așadar mersul prin foc rămâne cu încăpățănare dincolo de puterea de înțelegere a științei secolului douăzeci. Deși se opune categoric oricărei legi cunoscute a științei medicale și ar părea să fie mai presus de pragul omenesc de suportabilitate a durerii, nu poate fi negat faptul că, în fiecare an, bărbați și femei își pun cu credință și încredere picioarele pe cărbuni aprinși și pe cenușă încinsă la roșu. Astfel de demonstrații de pură putere a voinței omenești le pot apărea ca fiind obișnuite atât budiștilor și hindușilor, cât și creștinilor și musulmanilor, și pot fi văzute în locuri despărțite prin foarte mari distanțe, cum sunt China, Tibetul, India, Japonia, Filipine, Insulele Fiji, Maurițiu, Polinezia, America de Nord și o serie de țări europene.

1936**Plaza rea nazistă**

Navele-piază rea au făcut parte din folclorul marinăresc încă de pe vremea vikingilor. Primii marinari erau obligați să se bazeze pe noroc și un vânt prielnic, ca singurele lucruri la care se așteptau, totuși, multe persoane se miră aflând că și în siguranța relativă a călătoriilor maritime din zilele noastre, poveștile despre nave blestemate, continuă să înghețe spinările marinarilor cu mintea cea mai echilibrată și cu cea mai bogată experiență. Dacă sumbra poveste a unui vas din secolul douăzeci este ceva în care să te poți încrede, eventual ar fi bine să ne gândim de două ori înainte de a râde de temerile lor.

Cariera nefericită a crucișătorului de război german *Scharnhorst*, lansat la apă în octombrie 1936, este fără îndoială cel mai izbitor exemplu recent de piază rea plutitoare. Ciudata listă de catastrofe a navei de război naziste a început chiar mai înainte de plecarea sa în larg, când, din motive ce n-au fost niciodată pe deplin explicate, s-a răsturnat în docul uscat în momentul în care era doar pe jumătate terminată, cu acest prilej zdrobind mortal șaiszeci de muncitori ce lucrau la asamblarea ei și rănind încă o sută zece oameni. La lansarea ei au avut loc alte decese, când, în timp ce era privită de însuși Adolf Hitler, s-a desprins în mod inexplicabil din cablurile de oțel groase de șapte inci care o țineau amarată și s-a izbit de două baraje, avariindu-le grav pe amândouă. Fiind una dintre navele cele mai rapide și mai bine înarmate din flota Führer-ului, *Scharnhorst* ar fi putut fi un element cheie în planurile dictatorului cu privire la dominația lumii. Realitatea a fost cu totul alta. Trei ani mai târziu, cu prilejul primului contact al vasului cu inamicul — bombardamentul de la Danzing — turela unui tun din față a explodat ucigând nouă oameni

și răbind alți doisprezece; în ziua următoare, sistemul de alimentare cu aer din turela altui tun de la bordul navei *Scharnhorst* s-a defectat, asfixiind alte doisprezece victime. Astfel, deși vasul de război avea să mai primească o lovitură din partea unui raid inamic, ea costase deja aproape o sută de vieți germane dintre cei care o construiseră și o manevraseră. În cursul scurtei sale cariere, *Scharnhorst* a luat parte la câteva lupte cu unități ale marinei militare britanice, și totuși, în mod surprinzător ținând seama de marea ei putere de foc, de fapt n-a reușit să scufunde nici un vas inamic. La un an după ce intrase pentru prima dată în luptă, nava a fost surprinsă în bombardamentul de la Oslo. Încă de la începutul bătăliei, *Scharnhorst* a fost lovit de un obuz norvegian care i-a deteriorat mecanismul de cârmă, obligând-o să se retragă. Târându-se departe de încăierare, a căutat refugiu în estuarul fluviului Elba, însă s-a ciocnit cu un pachetbot de pasageri, nava *Bremen*, care a eșuat în nămol, unde curând după aceea a fost distrus de bombardierele britanice.

Cariera navei se dovedea nefavorabilă, ca să nu spunem mai mult și, când vina pentru acest ultim accident a fost pusă în seama unei inexplicabile defecțiuni a radarului, echipajul lui *Scharnhorst* a început să vorbească deschis despre piaza rea. Însă ce era mai rău abia avea să survină.

Câteva luni mai târziu, la revenirea în serviciul activ al crucișătorului de război, marinarii aflați în posturile de veghe n-au observat o navă de patrulare britanică, hodorogită, care a alunecat pe lângă ea în timpul ceasurilor de întineric. Comandantul vasului englezesc a sesizat la timp pericolul pe care-l constituia nava germană pentru convoaiele comerciale din Atlanticul de Nord și a dat alarma. În curând, un escadron de vase de război britanice încercau prada care încă nu bănuia nimic. Cu turbinele de curând reparate și cu o putere de foc mult sporită, cuirasatul nazist ar fi putut vârfi spaima în inimile următorilor

săi. În loc de asta, comandantul lui a decis să caute scăparea prin fugă. La lăsarea nopții, *Shcarnhorst* a primit o lovitură fatală sub linia de plutire și s-a pomenit că pierde viteză. Acum stătea ca o țintă plutitoare și în curând au urmat o serie de torpile, care i-au nimerit centrul. Cală i-a luat foc și imensa navă a izbucnit în flăcări. La ora opt fără un sfert dimineața, mândria flotei lui Hitler a alunecat sub valuri într-un punct situat la nord-est de Capul Nord, în Norvegia. Din cei o mie patru sute șaiszeci de oameni de la bordul vasului german, numai treizeci și șase au supraviețuit, și dintre aceștia, toți, în afară de doi, au fost luați prizonieri. De necrezut pentru acești doi marinari, chiar și atunci blestemul lui *Scharnhorst* nu a încetat cu totul, deoarece când au ajuns la malul norvegian cu o plută și credeau că au scăpat de captivitate, îi aștepta o moarte stranie. În timp ce încercau să-și prepare o băutură fierbinte folosind o lampă de campanie cu petrol, salvată de pe nava muribundă, mecanismul le-a explodat în față ucigându-i instantaneu pe amândoi. Abia atunci s-a sfârșit în fine povestea celei mai celebre nave-piază rea a secolului.

1937**O întâlnire a minților**

În ziua de 12 august 1937, un aeroplan pilotat de unul dintre primii aviatori ruși, Sigismund Levanevski, a decolat de pe aeroportul din Moscova cu un echipaj de cinci oameni, într-un zbor pe deasupra polului Nord, către Fairbanks, în Alaska. Însă misiunea lui Levanevski — efectuarea unui test privind posibilitatea stabilirii unei rute internaționale pe deasupra polului în vederea introducerii planificate a unor curse pentru pasageri — a fost blestemată. La câteva ore după plecarea din Moscova, pilotul a raportat prin radio că motorul de la tribord se defectase și că avea o pierdere rapidă de altitudine. În timp ce cuvintele i-au fost acoperite de niște pârâituri nedeslușite, a devenit evident că aviatorii aveau să fie nevoiți să aterizeze pe vastele întinderi polare și o navă aeriană de întăriri a fost trimisă să patruleze în zigzag deasupra oceanului înghețat fără a fi descoperit nici un semn al aeroplanului lor.

Însă rușii n-au abandonat orice speranță și au angajat un cutezător explorator australian, pe nume sir Hubert Wilkins, care să continue căutarea lui Levanevski și a echipajului său. Un aeroplan Lockheed 10E cu rezervoare de carburant suplimentare și aparatură de navigație specială pentru zbor de noapte a fost pregătit la New York. În ajunul zilei în care sir Hubert Wilkins urma să-și înceapă căutarea, a fost totuși abordat de un scriitor în vârstă și carecum excentric, numit Harold Sherman, care i-a făcut o propunere ciudată. „Dacă oamenii mai erau în viață”, a spus Sherman, „nu era oare posibil ca ei să trimită informații cu privire la actuala lor latitudine și longitudine prin intermediul unui soi de telepatie omenească, în așa fel ca un aeroplan de salvare să poată fi trimis imediat să-i ia din acel loc?” Deși nu respingea în întregime ideea existenței telepatiei, Wilkins nu credea că o asemenea

Încercare ar avea mari șanse de succes. „Dar ce părere ai, după cincizeci sau o sută de ani?“, a sugerat Sherman, „nu ar fi oare posibil ca mințile omenești să se dezvolte până la un grad în care o asemenea salvare să poată fi realizată?“ Wilkins a recunoscut că o astfel de eventualitate ar putea să apară într-o bună zi și s-a lăsat convins de Sherman să întreprindă o serie de experimente în timpul misiunii sale arctice de salvare, pentru a vedea dacă propria sa minte putea să intre în contact cu cea a americanului, la momente anume stabilite în care aveau să se concentreze unul asupra celuilalt. Astfel, în trei nopți pe săptămână — lunea, marțea și joia — între orele unsprezece și jumătate seara și miezul nopții conform orei standard estice, pilotul avea să re trăiască și să treacă în revistă cu conștiinciozitate evenimentele mai importante care se întâmplaseră în expediția sa din acea zi; între timp, Sherman, stând singur în camera sa de lucru, urma să-și lase gândurile să alerge și să înregistreze propriile-i impresii despre experiențele trăite de Wilkins. O apreciere obiectivă a mărturiei lor avea să fie făcută de doctorul Gardner Murphy, un prieten al lui Sherman, șeful catedrei de psihologie de la Universitatea din Columbia. Murphy a strâns și a adnotat însemnările lui Sherman, îndosariindu-le până când jurnalul de zi personal al lui sir Hubert avea să sosească pentru a fi comparat.

În realitate, îndelungata misiune de salvare a australianului s-a dovedit a fi plină de aventuri emoționante și uneori gata să se încheie printr-o catastrofă pe când zbura la mică altitudine pe deasupra suprafețelor pline de gropi ale văilor înghețate ale râurilor arctice, fiind deseori nevoit să aterizeze pe ele. Pe distanțe de mii de mile a trebuit să zboare orbește în condiții de întuneric aproape total, prin straturi nesfârșite de nori impenetrabili din care se iveau brusc vârfuri de munți. Practic fiecare

zi aducea odată cu ea noi primejdii și de zeci de ori aviatorul a scăpat cu viață ca prin urechile acului. Cu toate acestea țelul final al misiunii sale a rămas neîndeplinit: epava aeroplanului accidentat și trupurile aviatorilor ruși n-au fost găsite niciodată.

Între timp, în apartamentul său din New York, Harold Sherman primea o spectaculoasă serie de impresii mentale care la vremea cuvenită aveau să se dovedească a se afla într-o strânsă corelație cu activitățile reale ale exploratorului australian aflat la mii de mile spre nord. Unele erau de-a dreptul uluitoare pentru exactitatea lor. De exemplu, cu un prilej, însemnările lui Sherman descriau cum îl văzuse pe Wilkins îmbrăcat în smocking negru, înconjurat de alte persoane, bărbați și femei ce purtau uniforme militare și rochii de seară. Lui Sherman viziunea i se păruse imposibilă, totuși se conformase disciplinei de a înregistra chiar și cele mai ciudate impresii. La câteva luni după aceea, propria relatare consemnată de Wilkins la acea dată arăta că la Regina fusese întâmpinat de guvernatorul provinciei, fiind invitat să ia parte la un bal al ofițerilor, ocazie cu care, guvernatorul însuși îi împrumutase lui Wilkins un smocking.

Așa cum ar fi fost de așteptat, unele dintre acele ședințe au fost mai rodnice decât altele totuși, numai cei mai convinși sceptici s-au putut îndoi de faptul că răspunzătoare pentru straniul fenomen era o formă de transfer mental până acum necunoscută. Întreaga desfășurare și rezultatele experimentului de telepatie la mare distanță au fost supravegheate cu grijă de doctorul Gardner Murphy și confirmate ca fiind reale prin declarații depuse sub jurământ semnate de alți savanți de vază din New York. Influența experimentului a depășit așteptările persoanelor implicate. Deși începuseră testele cu convingerea personală că transferul de informații între mințile omenești ar putea deveni posibil într-o bună zi, nici unul din cei doi bărbați nu bănuiseră că propriile lor legături mentale aveau să

marcheze începutul unei schimbări fundamentale în gândirea științifică în legătură cu un nou gen de energie mentală.

În cursul următorilor zece ani, oamenii de știință ce lucrau în laboratoarele universităților din întreaga Americă, din Europa și din Uniunea Sovietică au petrecut ceasuri nesfârșite colaborând cu savanți, clarvăzători și alte persoane care susțineau că posedă puteri psihice speciale pentru a descoperi dacă există într-adevăr vreo bază științifică în sprijinul ideii de telepatie. Încă de la început, multe dintre rezultatele lor au fost spectaculoase. De exemplu, profesorul american J.B. Rhine, lucrând la Universitatea „Duke” cu un voluntar economist numit Adam J. Linzmaya, a constatat că subiectul său putea să descrie cu exactitate, de nouă ori la rând, simbolurile de pe o carte de joc ascunsă — o performanță ce avea o șansă de nereușită de aproximativ 2.000.000 la 1. În decursul unei serii de teste mult mai detaliate și îndelungate, același subiect a realizat un scor de aproape dublu decât ar fi fost de așteptat prin simplul efect al întâmplării. Sutele de ore de muncă neroditoare petrecute de Rhine lucrând cu persoane fără însușiri psihice speciale l-a convins că telepatia este un dar posedat sau cel puțin dezvoltat, numai de foarte puțini oameni; cu toate acestea, când s-a ivit un „star” psihic, acesta a părut să dovedească odată pentru totdeauna existența transferului gândirii.

Un remarcabil cercetător, numit Hubert Pearce, a realizat nouă încercări reușite de identificare corectă a unor cărți de joc dintr-o serie-tip de douăzeci și cinci; cu prilejul unui experiment, el a obținut de fapt un scor total de răspunsuri corecte de sută la sută.

În ciuda rezultatelor sale impresionante, J.B. Rhine a întâmpinat o mare opoziție din partea principalului curent de cercetători care refuzau să accepte că percepția extrasenzorială este o ramură valabilă a științei. Această

ostilitate continuă s-a manifestat sub diverse forme. Unii spuneau că datele culese de Rhine erau confuze și scrise într-un stil partizan. Alții l-au acuzat că în laboratorul său nu aplica subiecților săi controale adecvate stricte și severe. Ba chiar unul a făcut răutăcioasa aluzie că era posibil ca Rhine să se fi coalizat cu asociații și cu cercetătorii săi pentru a realiza o fraudă pe scară mare. Inutil de spus, nici una din aceste acuzații n-a fost dovedită vreodată și prea puține mărturii sau chiar nici una n-a apărut în sprijinul lor. Însă răul se produsese. J.B. Rhine și-a continuat cu încăpățănare munca până în anul morții sale, 1980, și o analiză statistică generală a cercetărilor efectuate de el vreme de zeci de ani la Universitatea „Duke” a întărit, fără îndoială, convingerea că percepția extrasenzorială există cu adevărat. Totuși, în ochii celor mai mulți dintre colegii săi, întregul volum de dovezi ale lui Rhine nu reușește să aducă lumină asupra cazului, dincolo de orice îndoială rațională.

Fără îndoială, căutarea unor dovezi incontestabile va continua și poate că într-o zi va reuși să schimbe gândirea scepticilor. Cu toate acestea, ca și mulți cercetători care lucrează în domeniul paranormalului, nu mă pot opri să mă întreb dacă piesa concludentă finală pentru dovedirea existenței percepției extrasenzoriale nu va fi tot atât de greu de găsit ca și aviatorii ruși pe care sir Hubert Wilkins i-a căutat atât de îndelung în anul 1937. ..

1938

Trei degete de foc

Așa cum am scris într-un capitol anterior, fiecare an al secolului douăzeci a fost martorul mai multor cazuri de combustie umană spontană. Cu toate acestea, unele perioade de douăsprezece luni au văzut mai multe astfel de incidente și nu este clar pentru ce s-a întâmplat așa.

De exemplu, în cursul anului 1938 ziaristul american Frank Russel a descoperit nu mai puțin de treizeci și nouă de exemple de decese prin foc ale căror împrejurări păreau să amintească de tipul clasic al combustiei umane spontane.

Recolta lui Russel cuprindea câteva din cazurile de ardere cele mai bine confirmate prin mărturii, din totalul de incidente înregistrate. Caracteristică a fost strania moarte a englezoaicei Phyllis Newcombe, care a izbucnit în flăcări în timpul unei serate dansante la Chelmsford's Shire Hall, în Essex, în ziua de 27 august. Domnișoara Newcombe, în vârstă de douăzeci și doi de ani, dansase cu logodnicul ei, Henry McAusland, când în preajma miezului nopții, rochia i-a izbucnit în flăcări. S-a stârnit o panică destul de mare și, până să fie înăbușit focul cu o față de masă, din nefericita tânără nu mai rămăsese decât un schelet carbonizat. Ulterior, magistratul local însărcinat cu ancheta, domnul L.F. Beccles, a descris incidentul ca fiind cel mai misterios știut de el vreodată, însă era înclinat mai degrabă să creadă că o țigară aprinsese rochia de bal a fetei, decât să admită declarațiile unor martori oculari care susțineau cu încăpățănare că Phyllis Newcombe însăși și nu veșmintele ei se aprinseseră.

Un alt deces descoperit de Russel a fost combustia bruscă a doamnei Mary Carpenter, care a pierit în timp ce-și petrecea vacanța pe un vas de croazieră pentru pasageri, în largul Norfolk-ului, în ziua de 29 iulie. Sub ochii îngroziți

ai soțului și ai copiilor ei, doamna Carpenter a fost învăluită de flăcări și transformată într-un cadavru carbonizat în răstimp de numai două minute. Structura de lemn a ambarcațiunii a rămas neatinsă iar investigatorii ce făceau parte din brigada de pompieri din Norfolk au recunoscut că nu puteau înțelege cum s-a întâmplat tragedia.

Totuși, decesele cele mai ciudate descoperite de Frank Russel au avut loc cu câteva luni mai înainte, în ziua de 7 martie. Era o zi în care violența persecuție a părut să doboare trei oameni în tot atâtea minute, la depărtări de sute de mile unul de altul. Primul care a murit a fost Willem Ten Bruik, un olandez în vârstă de optsprezece ani care își conducea mașina în micul oraș Ubbergen, în apropiere de Nijmegen. Cel de-al doilea, un englez de vârstă mijlocie numit George Turner, conducea un camion pe un drum de ocolire în afara Chester-ului. Cea de-a treia victimă, un marinar numit John Greely, se afla la cârma navei maritime *Ulrich*, un vapor comercial ce se îndrepta spre Liverpool. Vasul *Ulrich* se afla la șapte sute de mile depărtare de destinația sa când nefireștile flăcări au început să-i mistuie cârmaciul și cercetătorii au apreciat că poziția vasului se situa într-un punct absolut echidistant față de celelalte victime. Cu alte cuvinte, Greely a început să ardă când nava lui a ajuns în vârful unui enorm triunghi echilateral, celelalte amplasamente reprezentând unghiurile de la bază.

Pentru ce factorul distanță trebuia să aibă importanță pentru forța din spatele combustiei spontane rămâne o problemă obscură totuși, faptul nu poate fi decât cu greu considerat ca fiind o coincidență. De asemenea este corect să spunem că, în momentul morții, toți cei trei bărbați se aflau angajați în activități sensibil similare — conducerea unui vehicul — deși, din nou, e dificil de imaginat pentru ce acest amănunt ar trebui să conteze.

Deși cercetările antebelice ale lui Frank Russel au constatat în acumularea dovezilor pentru credibilitatea

combustiei umane spontane, el nu a mers niciodată atât de departe încât să-și analizeze datele pentru a sugera cauzele posibile din spatele fenomenului. Mult mai târziu, alți scriitori vor umple acest gol.

În 1975, scriitorul de avangardă Livingstone Gearhart a desenat șase hărți ce arătau modul în care o perioadă de activitate solară intensă din cursul anului 1938 se corela cu câteva dintre exemplele de ardere spontană cuprinse în articolul scris de Frank Russel. Gearhart a mers mai departe, subliniind faptul că media globală a variațiilor câmpului magnetic poate prezenta minime și maxime spectaculoase în astfel de perioade de activitate solară intensă și a făcut unele speculații cu privire la posibilitatea ca acestea să coincidă cu distribuția geografică a cazurilor de combustie umană spontană. Deși n-a reușit să-și dovedească ipoteza, e posibil ca această analiză a arderilor din 1938 să se apropie cel mai mult de o explicație rațională a unei grozăvii altminteri de neînțeles. Totuși, nici chiar Livingstone Gearhart n-a fost în stare să ofere o explicație rațională pentru modul în care niște oameni despărțiți unul de celălalt prin distanțe de câteva sute de mile au suferit aceeași soartă în ziua de 7 martie.

După cum s-a exprimat ziaristul, care a descoperit cel dintâi misterul, era ca și cum „o ființă galactică de dimensiuni inimaginabile ar fi sondat pământul cu o furcă dotată cu trei dinți... trei degete de foc care nu au ars decât carnea”.

1939**Câini negri,**

Una dintre făpturile cel mai des pomenite în domeniile fenomenelor psihice este „câinele negru” din regiunile rurale ale Angliei și din Wales. Legendele despre câini negri își au rădăcinile înfipte adânc în inima folclorului britanic, iar în diverse părți ale țării animalele sunt cunoscute sub diverse nume, printre care *Black Shuck* („Carapacea Neagră”), *Shriker* („Prădătorul”), *Trash* („Gunoarul”) și *Padfoot* („Labă Vătuită”). Poveștile în care intervin acești câini respectă un scenariu simplu: eroul, umblând de unul singur și de obicei noaptea, devine conștient de prezența unui câine negru mare, cu ochi roșii sclipitori, care fie că-i barează calea, fie că vine pe drum către el. Uneori, observatorul este inconștient de realitatea nefirească a câinelui până în clipa în care acesta dispare sub ochii lui, fie destrămându-se ca o ceață pierind din vedere asemenea unei fantome, fie explodând brusc într-o izbucnire de lumină. Dar cel mai adesea făpturile sunt recunoscute imediat ca fiind nenaturale datorită mărimii lor, — uneori se spune că sunt cât un vițel — a ochilor imenși și arzători, sau pentru că pur și simplu îi inspiră martorului înspăimântătorul sentiment de a se afla în prezența unui copleșitor duh rău supranatural.

În secolele trecute, câinii negri erau considerați a fi spirite răuvoitoare apărute sub înfățișare canină, manifestări ale iadului cu intenția de a-i distruge pe oameni, și în comitatele engleze foarte îndepărtate unele de altele cum sunt Lancashire, Yorkshire, Derbyshire, Suffolk și Norfolk există numeroase legende despre câini negri ce au slujit drept semne prevestitoare de moarte. Astfel de povești ar fi fost etichetate ca fiind închipuiri sau alegorii din vremuri trecute dacă n-ar exista exemplele mult prea frecvente și bine susținute prin mărturii care au continuat să apară în tot decursul secolului douăzeci.

Una dintre cele mai bine descrise întâlniri cu un câine negru a fost cea a muncitorului agricol Ernest Whiteland,

care a văzut unul în timp ce se înapoia spre casă într-o seară de august, din 1939. Whiteland se întorcea acasă după ce își vizitase un prieten în satul Bungway din comitatul Suffolk și, după ce ajunsese cam pe la jumătatea drumului pe care-l avea de parcurs de-a lungul șoselei pusti dintre Malings și gara Ditchingham, el a observat o siluetă apreciabil de mare ce venea spre el mergând în patru labe. Străduindu-se să vadă prin întunericul înserării, a crezut la început că era un mic ponei de Shetland, însă când făptura s-a apropiat el, și-a dat seama că era un câine mare cu o blană neagră, lungă și încâlcită. Neiubind câinii, Whiteland s-a deplasat către mijlocul drumului, în așa fel încât să poată fi ocolit cu ușurință dar, când a ajuns în dreptul dihaniei, aceasta a dispărut pur și simplu. Întrebându-se dacă nu cumva îl înșelaseră simțurile, Whiteland a petrecut câteva minute privind în căutarea câinelui, până când, în cele din urmă l-a cuprins o senzație bruscă de teamă și s-a decis să-și continue calea spre casă, pomind la drum cu pași repezi. În dimineața următoare a descoperit că în anii trecuți se crezuse că zona respectivă era bântuită de o vedenie fantomatică, arătându-se sub înfățișare canină, cunoscută de localnici sub denumirea de Black Shuck.

Petrecându-se atât de aproape de orașul Bungway, experiența lui Ernest Whiteland este deosebit de interesantă, fiind de departe cea mai spectaculoasă dintre toate aparițiile unor câini negri situate chiar în acea zonă.

Potrivit relatării consemnate de martorul ocular Abraham Felming, într-o duminică, în ziua de 4 august 1577, o vedenie înspăimântătoare a apărut în timp ce se desfășura serviciul divin în biserica locală. Perfect vizibil pentru toți membrii adunării îngrozite, monstrul a scos un singur lătrat oribil, după care s-a năpustit cu capul înainte printre credincioși, ucigându-i prin ardere pe doi bărbați ce se rugau, îngenuncheați. Când câinele a ajuns la capătul bisericii, se pare că a dispărut într-o străfulgerare intensă de lumină și pardoseala de piatră a clădirii mai poartă și azi urmele adânci de zgârieturi pe care se presupune că le-ar fi făcut ghearele animalului.

Celor mai mulți oameni din vremurile moderne li se pare că o povestire atât de fantastică ar trebui să fie privită cu foarte mult scepticism. Ceea ce este de înțeles. Însă, înainte de a lăsa propriile noastre prejudecăți să respingă din start povestea, ar trebui să nu uităm remarcabila consecință cu care fapte asemănătoare par să bântuie prin Anglia secolului douăzeci. Și, încă, și mai demn de remarcat, împrejurările multora dintre aceste apariții par mai degrabă să întărească decât să diminueze credibilitatea vechilor legende despre câini negri care prevestesc moartea.

În iulie 1950, scriitorul Stephen Jenkins a văzut un câine uriaș care lătra și urla pe un drum din apropierea casei sale de țară din Devon în ajunul zilei în care a murit fratele lui. O faptură asemănătoare a fost văzută în 1928 de un student de la „Trinity College”, în Dublin, care la vremea aceea făcea o vizită în Anglia. În acest caz, apariția câinelui pare să fi indicat decesul tatălui iralandezului, care era grav bolnav. Alte exemple din secolul douăzeci în care câinii negri au fost văzuți cu puțin timp înaintea unui deces, provin din Buxton Lamas, în Norfolk, și din Isle of Man. În cel mai recent caz de întâlnire fatală, în 1978, un bărbat și o femeie au văzut un spectru canin pe un drum din apropierea satului Exford, în Somerset, și familia lor a fost ulterior urmărită vreme de luni de zile de decese și alte nenorociri.

O citire atentă a detaliilor din relatările privitoare la câteva apariții vine în sprijinul naturii esențialmente supranaturale a fenomenului. Un câine văzut de o fată în localitatea Brendon din Worcesteshire în timpul celui de-al doilea război mondial era descris ca având ochii ca niște cărbuni ce se aprindeau din interior, iar în 1907 o femeie din Somerset a fost amenințată de un câine pe care l-a văzut în apropiere de Budsley Hill — un animal de o mărime extraordinară și cu „ochi ca niște fârfurioare”.

Este improbabil ca o persoană care vede un câine negru să poată uita acea experiență. Se spune că în 1925, un asemenea exemplar văzut de un bărbat în apropiere de Leeds ar fi degajat vapori sulfuroși în timp

ce lătra, și o făptură asemănătoare, care în același an a sărit asupra unei femei din Norfolk, avea „o respirație fierbinte cu un miros otrăvitor.” În 1972, un câine negru de mărimea unui ponei a vizitat o casă de țară din Dartmoor, producând deteriorări structurale peretelui clădirii, acoperișului și circuitelor electrice, pe lângă faptul că i-a îngrozit pe ocupanți.

Exemplele enumerate mai sus sunt doar câteva din sutele de apariții de câini negri britanici înregistrate în ultimii nouăzeci de ani. Ele nu par să se împuțineze, chiar dacă mulți dintre noi nu mai credem în existența unor astfel de creaturi supranaturale. Din povestirile unor martori oculari ar trebui să-i fie foarte clar chiar și celui mai sceptic cititor că asemenea relatări nu se pot baza doar pe identificarea eronată a unei specii canine normale, și ar fi extrem de greșit să-și închipuie că singurii martori care au avut aceste vedenii sunt indivizi de la țară, slabi de minte sau predispuși să creadă în legende. Este corect să spunem că, în general, câinii negri sunt văzuți în zone rurale liniștite, preferând poteci străvechi, drumuri de car, cimitire și alte locuri izolate, iar faptul că apariția lor survine de obicei în timpul ceasurilor de întuneric, în locuri singuratice și neluminate, arătându-se de preferință câte unei persoane singure și nu grupurilor de oameni, ridică problema posibilității unei halucinații.

Cu toate acestea, dacă sunt iluzii, pentru ce astfel de viziuni neobișnuite rămân atât de concordante între ele? Și pentru ce aceleași tronsoane de drum și aceleași cimitire ar trebui să fie atât de persistent bântuite de aceste făpturi fenomenale, văzute deseori de către persoane care nu au nici o cunoștință prealabilă despre legenda referitoare la respectivul loc?

Adevărul este că, deși aceste animale fantomatice nu-și au nici un loc logic în modul nostru de viață modern, există motive serioase să presupunem că ele sunt tot atât de reale ca dumneavoastră și ca mine.

1940**Min-Min și alte lumini fantomatice**

În cursul actualului secol, un fenomen luminos fantomatic a bântuit la intervale regulate Alexandria Station, o zonă de unsprezece mii de mile pătrate din îndepărtatele zone slab populate din sud-vestul regiunii Queensland, în Australia. Straniile siluete de lumină dansante, cunoscute sub denumirea de „Min-Min” — dată după numele unui local din orașul Boulia, aflat în apropiere — nu au fost niciodată explicate, însă comportamentul lor ciudat de conștient i-a îndemnat pe mulți australieni să declare că au fost urmăriți sau chiar hăituiți.

Unii cred că ar fi văzut activitățile morților încătușați de pământ. Alții au impresia că luminile sunt forme de viață extraterestre, sau chiar obiecte zburătoare neidentificate. Știința, care ar trebui să ne ofere răspunsul, este incapabilă să le găsească o explicație.

Una dintre primele relatări scrise, referitoare la luminile Min-Min, deși nu este defel prima apariție relatată, a fost publicată în martie 1940. În cazul respectiv, martorul, un angrosist care călătorea între Boulia și Warena, a observat mai întâi o strălucire stranie ce emana din mijlocul unui cimitir. Oprindu-și vehiculul, a urmărit cu privrea cum luminescența plutitoare a căpătat treptat forma unei mingi de mărimea unui pepene verde și apoi s-a îndreptat spre el. Temându-se pentru viața lui, angrosistul a pornit în grabă înapoi, către Boulia, cel mai apropiat loc civilizat și ulterior, a declarat că lumina l-a urmărit tot drumul până în oraș.

După publicarea acestei relatări în 1940, diverse sfere luminoase i-au speriat pe mulți călători de-a lungul tronsoanelor de drum singuratice care străbat în toate direcțiile vastele întinderi din Alexandria Station, lăsând prea puțin loc îndoielilor că acolo s-ar petrece uneori ceva extrem de ciudat. Dar luminile Min-Min nu sunt nicidecum unice. Misteriologii au descoperit multe locuri, răspândite pretutindeni în lume, în care sunt văzute cu regularitate mingi de lumină cărora li se dau diverse denumiri, ca de

pildă *will-o'-the-wisps* („voința mărunților”), „lumini-fantomă” sau „luminile spiridușilor”. Aceste lumini nocturne de mică intensitate nu au întotdeauna o formă rotundă; deseori apar ca niște flăcări sau ca lumini de lumânare care pâlpâie aprinzându-se și stingându-se, deplasându-se înapoi și încolo de parcă ar încerca să-l îndemne pe martorul ocular să le urmeze.

Cele mai binecunoscute exemple sunt probabil cele de tip american: luminile de la Saratoga și Marfa, din Texas, luminile de pe muntele Brown și luminile de la Maco, din Carolina de Nord, precum și luminile de spiriduși de la Hanet, din Missouri. Asemenea concentrări de apariții în zone situate la mari altitudini tind să excludă posibilitatea ca fenomenle de tip fantomatic să fie mostre globulare, iar descrierile, cu fiecare prilej, sugerează că aceste globuri de lumină nu sunt pline de uriașa energie electrică specifică trăsnetelor globulare. Mult mai puțin clar este modul în care apar aceste forme luminoase.

În Marea Britanie, apariția întâmplătoare a unor lumini nocturne de slabă intensitate a fost consemnată încă dinaintea epocii lui Shakespeare, dându-i-se tot felul de denumiri pitorești, cum ar fi *Jack O'Lantern* („Jack cu lanterna”), *Corpse Light* („Lumina cadavrului”) sau *Corpse Candle* („Lumânarea cadavrului”). Deși cei superstițioși cred că acele apariții erau lumini ținute de către duhurile răătăitoare ale răufăcătorilor care fuseseră uciși sau executați, explicația științifică obișnuită era că ele ar fi produse de gazul metan degajat din pământul mocirlos, aprins în mod spontan.

Din nefericire pentru raționaliști, încercările de a crea un teren mocirlos artificial și de a aprinde metanul degajat n-au reușit să repete caracteristicile specifice prezentate de „voința mărunților”. Nelăsându-se descurajați, unii naturaliști au sugerat că acea luminozitate ar putea fi de fapt rezultatul unor ciuperci sau bacterii fosforescente, existente pe penele aripilor bufnițelor! Alte explicații naturale emise mai recent se referă la lumini generate de depuneri minerale radioactive,

la fenomene electrice înrudite cu focul sfântului Elmo¹ și greșita identificare a farurilor unor mașini care se deplasează în cazul câtorva apariții, dar deoarece acestea nu au loc întotdeauna deasupra unor terenuri mocirloase, în apropierea unor zone locuite de bufnițe sau în vecinătatea șoselelor, asemenea teorii nu reușesc să ofere o soluție atotcuprinzătoare a enigmei. Și nu explică nici pe departe cazurile în care luminile fantomatice par să dovedească un scop emanat în mod inteligent.

În ziua de 16 iulie 1952, o patrulă alcătuită din doi polițiști americani circula, noaptea târziu, pe un drum pustiu din Maryland când au fost surprinși de o lumină galbenă ce venea direct spre ei. În momentul în care s-au oprit, lumina a făcut același lucru, continuând să plutească la aproximativ douăzeci de picioare în fața lor. Când au înaintat puțin cu mașina, lumina s-a retras, mărindu-și viteza pe măsură ce ei accelerau. După ce o vreme și-a tot adaptat viteza după a lor, a părut să renunțe și s-a îndepărtat, luând-o peste câmp. O comportare asemănătoare a fost consemnată de automobilști pe un tronson de drum cunoscut sub denumirea de „Drumul luminilor spiridușilor”, aproape de Neosho, Missouri, iar cea mai cunoscută lumină fantomatică din Carolina de Nord, la Maco, este de cele mai multe ori văzută bântuind linia de coastă și calea ferată, unde a fost văzută în repetate rânduri și fantoma unui om decapitat de un tren în 1868. În Arkansas, lumina de la Girdon are și ea o poveste cu stafii, victima fiind de astă-dată un maestru omorât în bătaie într-un loc din apropierea șinelor de cale ferată, frecvent vizitat de lumini. Tot astfel, la Screven, în Georgia, o altă lumină ce plutește deasupra căii ferate este văzută de

¹ Sf. Elmo, popular, numele sfântului Petro Gonzales (m. 1246), predicator dominican spaniol care a devenit patronul marinarilor; focul sf. Elmo: mingi de foc văzute uneori pe nave în vreme de furtună (corpo santo), interpretate ca semn al protecției sale, și, uneori, ca amenințare a unui dezastru (Cf. *The Concise Oxford Dictionary*) (n.t.)

regulă într-un loc în care un cantonier a fost ucis într-un accident de tren.

Deși rareori par să constituie o sursă de primejdie, luminile strălucitoare ce stau suspendate în aer în apropierea locurilor unor tragedii anterioare te fac să te gândești la tulburătoarea posibilitate ca unele forme de viață să existe fără a fi cunoscute de știința pământeană. Dacă această idee pare ispititoare sau sinistă, depinde de punctul dumneavoastră de vedere.

În mod cert, în Marea Britanie, „voințe-ale-mărunțelor” continuă să fie văzute cu regularitate în multe zone ale țării, folclorul susținând că ele încearcă să-i ademenească pe oameni în văgăuni și în locurile primejdioase de pe terenurile mlăștinoase.

Un astfel de comportament este în mod clar antisocial, cu toate acestea, ca o contrazicere, în alte părți din Europa au apărut unele povești interesante care dau de înțeles că, uneori, fenomenul se poate dovedi util. În noiembrie 1977, un cuplu care urca muntele Suezka — cel mai înalt vârf din Cehoslovacia — s-a rătăcit și cei doi s-au pomenit în fața unor dificultăți serioase când a început să cadă o ninsoare deasă. Dându-și seama că situația lor devenea dificilă, cei doi alpiniști s-au trezit deodată în fața unui mare glob albastru care plutea la câteva picioare deasupra solului, strălucind cu o lumină limpede și caldă. Deși înspăimântați, ambii alpiniști păreau să știe instinctiv că vedenia apăruse pentru a-i conduce în deplină siguranță în josul muntelui și, potrivit mărturiei lor ulterioare, chiar asta a și făcut apariția, rămânând la câțiva pași în fața lor tot drumul până la pantele de la poala muntelui. Numai când s-au zărit primele case ale celui mai apropiat oraș folositoarea formă luminoasă a dispărut.

1941**Incendiatori fantomatici în Vestul Mijlociu**

Ființele umane nu sunt singurele care izbucnesc câteodată în flăcări fără nici un motiv aparent. Piromani sau spiriduși incendiatori care provoacă uneori combustia spontană a obiectelor neînsuflețite s-au manifestat în mai multe ocazii în cursul secolului actual.

Pe la începutul lui iulie, William Hackler, proprietarul unei ferme din apropiere de Odon, Indiana, a fost trezit într-o noapte de un miros de ars. Hackler a verificat amănunțit întreaga casă, dar, negăsind nimic care să nu fie în ordine, a decis că probabil își imaginase și s-a înapoiat în pat. Vreme de câteva zile nu s-a mai întâmplat nimic, până când, într-o dimineață, brusc și inexplicabil, au izbucnit focuri pretutindeni prin casă. Deoarece în casă nu se făcuse niciodată vreo instalație de cablaj electric și fiindcă nu existau focuri deschise nici în bucătărie nici în cămin, domul Hackler a fost extrem de intrigat. Totuși, când a alertat atât postul local de pompieri cât și poliția regională, funcționarii ambelor departamente au fost martorii uluitoarei lui declarații. Un formular al societății de asigurări completat de înșiși reprezentanții acesteia, care au vizitat ferma, consemna faptul că unele focuri erau atât de ciudate încât păreau incredibile chiar și pentru cele mai credule persoane. De exemplu, un calendar obișnuit de pe perete s-a mistuit transformându-se în scrum. Un alt foc a izbucnit într-o salopetă atârnată pe o ușă. O carte luată dintr-un sertar a fost găsită arzând în interior, deși coperta volumului era în stare perfectă. Deoarece straniile focuri au continuat să izbucnească și în săptămânile următoare, problema a scăpat de sub control. William Hackler, pe care violentul vizitator îl adusese la disperare, s-a hotărât să demoleze clădirea.

O poveste asemănătoare cu ciudata întâmplare relatată mai sus s-a petrecut în luna decembrie a aceleiași

an, la „Dominion Golf and Country Club“, în apropiere de Windsor, Ontario. În cazul canadian, focurile au fost mai mici și mai localizate. Fragmente de hârtie, fețe de masă, perdele și prosoape au fost descoperite izbucnind în flăcări. În timp ce administratorul încerca să obțină numărul brigăzii locale de pompieri, telefonul s-a transformat în cenușă chiar în mâinile lui.

În total, au fost observate patruzeci și trei de focuri distincte, care s-au stins după ce produsese răzără stricăciuni minore. Poate încă și mai incredibil e faptul că mici flăcări albastre, ce păreau că dansează, care dispăreau fără a lăsa urme de arsură, au fost văzute ulterior alergând în sus și-n jos pe materiale foarte combustibile, cum ar fi perdele și fețe de masă, fără ca acestea să ia foc.

Fenomenul de combustie spontană a obiectelor a continuat să se manifeste în tot cursul secolului actual. În ziua de 7 august 1948, la o altă fermă, de astă-dată situată la sud de Macomb, în statul Illinois, misterioase urme cafenii de arsură au fost găsite fumegând pe pereții și plafoanele caselor, fenomenul repetându-se în fiecare noapte, vreme de șapte zile. Șeful brigăzii locale de pompieri, Fred Wilson, a confirmat că, în total, au izbucnit mai mult de două sute de focuri, care au fost stinse. Însă pe 14 august au fost prea numeroase pentru a mai putea fi controlate, și casa a fost distrusă, împreună cu două magazine și diverse alte anexe. O familie tot atât de chinată a fost familia Van Rennan, din Plettenberg Bay, Africa de Sud, care a fost victima unui număr de focuri estimat la o sută, izbucnite de-a lungul unei perioade de trei luni începând cu 5 mai 1975. Printre obiectele afectate se aflau covoare, jucării, perdele, scaune și cuverturi de pat, precum și cele două Biblii ale familiei, deși, în mod ciudat, structura de lemn a casei a rămas neafectată.

Unii spiriduși incendiatori au mers chiar și mai departe, terorizând nu numai un cămin, ci o întreagă

comunitate. În vara anului 1983, orașul carbonifer Warncliff din Virginia de Vest a fost victima mai multor incidente misterioase, în cadrul cărora casele ardeau până la temelie după ce se constatare că din prizele electrice izbucneau flăcări. Totuși, nu era vorba de obișnuitele incendii datorate instalațiilor electrice deoarece fenomenul continua chiar și când rețeaua de alimentare era deconectată. Nici o soluție naturală n-a fost propusă pentru incendiile izbucnite la Warncliff, iar acestea nici nu păreau a fi opera vreunui piroman. Și mai recent, în 1990, satul de munte San Gottardo, situat mai sus de orașul Vicenza, în nordul Italiei, a devenit ținta unui piroman fantomatic. Televizoare, o mașină, un fotoliu și un baldachin din material plastic s-au numărat printre obiectele care au izbucnit în flăcări în casele de pe aleea îngustă și cotită, Via Calora. O serie de siguranțe au sărit, dar electricienii care au venit în control n-au găsit nici o defecțiune. Observând fenomenul din afară, mulți au crezut că satul trebuie să fi fost victima unei isterii în masă. Cu toate acestea, când incendiile au continuat, incluzând flăcări de mari proporții în locuințele ambilor primari din San Gottardo, alții au bănuț că era posibil ca focurile să fie rezultatul activității unei forțe supranaturale. Totodată, zeci de persoane au început să se plângă de dureri de cap, grețuri, crampe la stomac și iritații ale pielii, doctorii recunoscându-se incapabili să trateze vreuna din aceste afecțiuni.

Este cert că toate efectele — atât incendiile cât și misterioasele îmbolnăviri — au încetat, la fel de rapid precum începuseră, în aprilie 1990, lăsându-i pe toți complet nedumeriți în privința originii lor.

1942**Marele raid de OZN-uri de la Los Angeles**

În noaptea de 25 februarie 1942, la mai puțin de trei luni după ce America a fost târâtă fără voia ei în cel de-al doilea război mondial, o mare formațiune de obiecte neidentificate a apărut deasupra orașului Los Angeles de pe coasta de vest. Bănuind că putea fi începutul unui atac-surpriză stil Pearl Harbor din partea japonezilor, forțele de apărare ale orașului n-au pierdut timp și au deschis focul. Vreme de mai bine de douăzeci de minute, asupra obiectelor au fost trase aproximativ o mie cinci sute de rafale de proiectile antiaeriene, care au lovit ținta de mai multe ori. Totuși, în mod incredibil, nici un obiect zburător n-a fost doborât, deși multe case de locuit și clădiri publice au fost grav avariate de obuzele neexplodate și un total de șase civili și-au pierdut viața ca urmare a proiectilelor antiaeriene căzute. Ziua următoare a fost o perioadă de confuzie totală. Către dimineață, devenise clar că în largul coastei nu se afla nici o flotă de invazie japoneză, iar relatări ale unor martori oculari locuind în California au dat de înțeles că în nici un caz ceea ce apăruse pe cer în noaptea precedentă nu fuseseră avioane inamice convenționale. Potrivit acelor martori, un obiect mare și rotund staționase la o altitudine de aproximativ o mie de picioare, în timp ce obuzele antiaeriene explodau în jurul și pe suprafața lui. Un jurnalist care lucra pentru ziarul *Herald Express* din Los Angeles era ferm convins că a văzut multe proiectile explodând chiar în mijlocul navei aeriene fără nici un efect aparent. Ciudatul obiect, care după aceea își continuase drumul pe deasupra localităților de coastă dintre Santa Monica și Long Beach, dispăruse la un moment dat din vedere, reîntorcându-se spre largul mării. Deși viteza sa fusese întotdeauna lentă, puțini dintre cei care-l văzuseră credeau că ar fi fost un dirijabil — care, oricum, ar fi fost spulberat de prima lovitură directă

primită. Așadar, ce era de fapt acel obiect mare, și celelalte, mai mici, care îl însoțiseră? Pretutindeni în orașul Los Angeles oamenii își puneau aceeași întrebare.

Cu totul de înțeles, ofițerii de rang superior erau nedumeriți de apariția acelor obiecte și de mai mult decât evidenta incapacitate a artileriștilor lor de a le doborî. După ce au reflectat asupra diverselor posibilități, negăsind nici un răspuns rațional, au înțeles că avea să le fie greu să ofere explicații liniștitoare poporului american. Așa că au decis să mușamalizeze întâmplarea. În luna următoare, secretarul de stat al Marinei Statelor Unite, John Knox, a anunțat că de fapt, în ziua de 26 februarie, deasupra coastei de vest nu existase nici un avion neidentificat și că barajul de foc antiaerian fusese decalșat de o alarmă falsă. Fără îndoială, ținând seama de interesul național în acele vremuri dificile, reprezentanții presei din Washington au acceptat explicația fără a pune vreo întrebare.

Cu toate acestea, în California situația era cu totul alta. Printre locuitorii orașului Los Angeles, anunțul n-a făcut decât să înfierbânte opinia publică iar mass-media locală n-a întârziat să-l condamne ca pe un exemplu de pură și neconvingătoare propagandă de război. Totuși, aceiași jurnaliști au constatat că încercările lor de a sonda mai adânc originile misteriosului raid-aerian-care-nu-existase-niciodată rămâneau cu consecvență nefructuoase. Așa cum a comentat la vremea respectivă un editorial din ziarul *Long Beach Independent*: „În jurul întregii afaceri există o misterioasă reticență și se pare că un soi de cenzură încearcă să oprească discutarea problemei”. Acum putem spune cu certitudine că *Independent*-ul avea dreptate să facă o astfel de afirmație. Un memorandum care a rămas până de curând secret a fost dat publicității în 1974, ca urmare a prevederilor legii privind libertatea informării în Statele Unite. Scris de generalul George C. Marshall, șeful statului-major al Statelor Unite sub președinția lui Franklin

D.Roosevelt și datat 26 februarie 1942, memorandum-ul stabilește clar că în noaptea precedentă obiecte neidentificate fuseseră în mod cert observate și atacate de artileria antiaeriană, deși Ministerul Apărării era incapabil să explice natura și originea vehiculelor aeropurtate. Memorandum-ul generalului George C.Marshall avea să constituie un moment hotărâtor în istoria secretă a secolului douăzeci, deoarece marca începutul încercărilor oficiale de a ascunde dovezile privitoare la activitatea OZN-urilor pe cerul de deasupra planetei noastre.

Politica aceasta a continuat până în ziua de azi, guvernele din întreaga lume îngrădind în mod obișnuit scurgerea de informații către publicul larg și negând constant faptul că ar proceda în felul acesta.

1943

Neputrezlrea și alte fenomene mistice

Problema dacă spiritul omenesc supraviețuiește sau nu după moarte lasă loc liber nesfârșitelor speculații, însă putem afirma cu deplină certitudine că trupul omenesc este pieritor. Dar chiar așa să fie? Știința medicală a demonstrat în mod decisiv că după instalarea morții fizice, corpul se deteriorează rapid când este expus agenților biologici din atmosferă. În funcție de împrejurări, acest proces natural de descompunere necesită, pentru a transforma un cadavru omenesc într-un schelet, fie câteva luni, fie câțiva ani. Totuși, nu toate trupurile se deteriorează în felul acesta. Deși pare improbabil — și depășind total posibilitățile științei de a oferi o explicație — unele cadavre omenești, de obicei cele ale unor persoane credincioase și venerate, rămân neputrezite multă vreme după îngroparea lor. Cu toate că fenomenul nu se limitează doar la bărbații și femeile considerați sfinți de către Biserica Catolică, aceștia ne furnizează cele mai convingătoare exemple cunoscute, probabil datorită obiceiului acestei religii de a-i exhuma pe sfinți.

Unul dintre cele mai bine dovedite cazuri de neputrezire a trupului a fost cel al sfintei Catherine Laboure, o femeie de origine franceză care a murit la Paris în 1876. Într-o sicriu triplu într-o criptă a capelei, cadavrul sfintei Catherine a zăcut netulburat vreme de șaizeci și șapte de ani, până în ziua de 21 martie 1943, când a fost exhumat în vederea sfințirii sale. Un chirurg uluit, care a asistat la exhumare, a relatat cum brațele și picioarele femeii erau perfect supte, cu mușchii conservați atât de bine încât ai fi putut spune că a murit în ajun. Pielea îi era intactă, părul îi rămăsese prins de scalp. Ochii îi rămăseseră în orbite, culoarea lor albastru-cenușie fiind încă evidentă, iar analiza medicală a organelor

interne ale sfintei a arătat că acestea se aflau într-o stare aproape intactă. Sfânta franceză este numai una dintre numeroasele personaje evlavioase creștine care au fost exhumate în cursul unui secol și au fost găsite în stare nealterată.

Alte exemple îi includ pe binecuvântata Maria Assunta Paulota, pe sfântul Jean Vianney, pe binecuvântata Paula Frassinetti și pe sfânta Bernadette Soubirous, vizionara de la Lourdes. Cazul sfântului Charbal Maklouf, ale cărui rămășițe sunt păstrate la mănăstirea Sf. Maro Annaya, din Liban, este poate cel mai remarcabil din toate. Când a murit Sf. Charbal, un fenomen miraculos, constând într-o lumină strălucitoare, a înconjurat mormântul său vreme de patruzeci și opt de zile după înmormântarea lui, din 1899. Cu prilejul primei sale exhumări, în 1937, s-a constatat că sfântul se conservase perfect, în ciuda ploilor frecvente în urma cărora trupul plutise în noroi. Cadavrul a fost reînhumat și a rămas ascuns vederii vreme de douăzeci și trei de ani, până în 1950, când niște pelerini sosiți la altarul sfântului Charbal au observat că din mormânt se scurgea un lichid. La o a doua exhumare, s-a constatat din nou că trupul sfântului nu era putrezit, fiind flexibil și arătând ca în viață, deși veșmintele îi erau foarte pătate de sânge. O altă ciudățenie, care n-a fost niciodată explicată în mod satisfăcător, era aceea că trupul părea să exudeze în cantități abundente o substanță vâscoasă, uleioasă. Această stranie scurgere miraculoasă a continuat de atunci întruna și, la fiecare exhumare anuală, același lichid misterios este găsit în sicriul sfântului, într-un strat adânc de trei inci. Unii cred că are însușiri curative.

Pentru cei ce sunt atei — și de fapt pentru toți oamenii care gândesc rațional — povești de felul celor de mai sus sunt greu de crezut. Declarate de unii ca fiind o dovadă neechivocă a existenței lui Dumnezeu și ridiculizate de alții care le consideră înșelătorii naive, fenomenele fizice ale

misticismului ne oferă unele dintre cele mai incontestabile dovezi că în univers lucrează forțe foarte stranii, puteri despre care știm foarte puțin. Fără discuție, existența unor cadavre conservate perfect constituie acum un fapt bine stabilit. Și deoarece astfel de exemple nu se pot încadra în legile fizice acceptate ale universului cunoscut, suntem obligați să căutăm o explicație în afara acestor legi.

Există numeroase alte exemple de întâmplări miraculoase. În fiecare an, pe o durată de douăzeci și patru de ore, sângele uscat dintr-un flacon păstrat în catedrala din Neapole se lichidifică devenind o substanță de un roșu proaspăt, despre care catolicii cred că este sângele sfântului Janarius, episcop de Benevento, care a fost decapitat de romani în anul 305 e.n. Transformarea din solid în lichid s-a petrecut sub ochii unor martori, fiind văzută și confirmată de medici și oameni de știință, precum și de aderenți la credința catolică. Tot atât de greu de explicat sunt și numeroasele cazuri în care imagini cu caracter religios — statui și icoane, cum ar fi crucifixuri și chipuri ale Fecioarei — plâng sau sângerează. Deși unele dintre aceste exemple au fost învinuite de șarlatanie, s-a dovedit fără tăgadă că sunt autentice.

În ziua de 29 august 1953, o femeie gravidă pe nume Antonietta Januso locuind în orașul Syracuse, în Sicilia, a observat că o statuie din ipsos reprezentând-o pe Fecioară cu copilul Iisus plângea. Vestea despre miracol s-a răspândit cu repeziciune și a dus la izbucnirea unei isterii religioase în întreaga insulă. Forurile bisericești locale, oarecum jenate de publicitatea făcută în jurul poveștii, au decis să-i verifice veridicitatea. Adevărul era că ei pur și simplu nu credeau povestea femeii, însă când mostre prelevate din lacrimi au fost analizate, dovedindu-se că proveneau în mod neîndoielnic din lacrimi omenești reale, Biserica a recunoscut în mod oficial miracolul și a înălțat un altar pe care statuia este venerată de pelerini până în ziua de azi.

Deoarece păpușile de plastic care plâng sunt fabricate actualmente în producție de masă în multe țări occidentale, este clar că posibilitatea contrafacerii unui astfel de „miracol” nu este mai preus de istețimea omenească. Totuși, ar fi mult mai dificil să se realizeze o asemenea înșelătorie folosind lacrimi omenești adevărate și, în mod cert, teoria fraudei devine de neînchipuit când o icoană plânge de-a lungul unei perioade de mai mulți ani, așa cum e cazul deoseori. Ți-ai putea închipui că imaginile care sângerează sunt și mai greu de contrafăcut, însă nici acestea nu lipsesc. În ianuarie 1971, un avocat ce locuia în Maropati, Italia, a constatat că dintr-o pictură înrămată reprezentând-o pe Maddona, pe care o ținea deasupra patului său, picura sânge. Lichidul roșu provenea în mod clar din spatele geamului ce acoperea tabloul și curgea atât din ochii cât și din mâinile și picioarele celor doi sfinți îngenunchiați lângă ea. Spre uimirea avocatului, lichidul nu curgea pur și simplu pe perete și pe pardoseală, ci forma pe țencuiala de deasupra patului cruci și hemografii¹. În cazul italianului, autenticitatea fenomenului a fost clar atestată; oameni de știință și juriști reprezentând poliția, au putut confirma că substanța roșie era într-adevăr sânge omenesc. În acest caz, posibilitatea unei escrocherii a fost exclusă deoarece pictura a continuat să sângereze chiar și după ce a fost bine închisă într-un seif din sediul poliției.

Miracolele de acest tip sunt atât de numeroase încât s-ar putea scrie cu ușurință o întreagă carte numai despre acest subiect. Având în vedere că, din câte se știe, obiectele neînsuflite nu pot să plângă sau să sângereze, e inutil de spus că originea fenomenului trebuie să fie supranaturală. Este posibil ca prin aceste mijloace simple Dumnezeu să-și dovedească existența. Este evident că se întâmplă ceva foarte straniu, dar oare este cu adevărat o manifestare a Divinității?

¹ Hemografii: imagini realizate cu sânge (n.t)

1944

Dovadă certă?

Deși potrivit declarațiilor înregistrate, milioane de fantome sunt văzute în fiecare deceniu, majoritatea relatărilor rămân extrem de suspecte. Deseori s-a dovedit că se puteau găsi cu ușurință explicații puerile. O vibrație produsă de traficul din apropiere care închide o ușă; un curent de aer care agită filele unei cărți deschise; o casă veche care pâraie când se contractă datorită scăderii temperaturii, seara. Fără îndoială, fantezmele pe care unii martori susțin că le-ar fi văzut există — așa cum se zice — „numai în închipuire”. Indiscutabil, farsorii au inventat povești pentru diverse profituri sau pur și simplu din răutate.

Cu toate acestea, multe povești nu pot fi explicate atât de lesne. Pentru fiecare întâmplare ce poate fi pusă în seama unei persoane care interpretează greșit o combinație de împrejurări normale, există o alta care pare să indice prezența autentică a unor forțe lipsite de trup. Chiar dacă excludem toate poveștile spuse de copii, de persoane cu o înclinare nervoasă sau isterică sau de către cei care doresc să pretindă că au puteri psihice, tot ne mai rămâne un miez solid de cazuri inexplicabile care nu se lasă înlăturate. Așadar, să fie oare acestea sufletele unor oameni morți care au revenit?

O categorie de spirite care contribuie mult la formarea unei convingeri privind realitatea supraviețuirii oamenilor după moarte este cea în care vedeniile au revenit pentru a le împărtăși unor prieteni sau cunoștințe o oarecare dovadă specifică referitor la existența continuă — dovadă despre care cel care o primește nu avea nici o știre prealabilă.

Un astfel de exemplu a fost revenirea lui Owen Harrison, un tânăr britanic expatriat care locuia în Africa de Sud și care, în timpul celui de-al doilea război mondial a

venit în Europa ca să lupte pentru fosta lui patrie, pierzându-și viața în campania din Italia, în 1944. Deși rudele sale apropiate se mutaseră de mult în Africa, într-o seară, în locuința doamnei Feakes — o mătușă englezoaică — a apărut spiritul lui Harrison, învăluit de-o ceață aurie. A vorbit o singură dată, rostind numai două cuvinte: „Spune-i mamei”— după care a dispărut. Doamna Feakes a fost totuși prea tulburată pentru a-i spune cuvia despre vedenia ei, ba chiar a început să se îndoiască de deplinătatea facultăților ei mentale. Însă duhul lui Owen a fost insistent, apărând din nou peste câteva zile pentru a face aceeași rugămintă, de astă-dată menționând și numele unei fete — „Helen”. Înainte de a dispărea, el i-a arătat mătușii sale o floare albastră exotică, dintr-o specie pe care ea nu o mai văzuse niciodată. „Floarea”, a spus el, va fi un semn pe care mama îl va înțelege”. După această a doua manifestare, doamna Feakes i-a scris în fine surorii sale din Africa de Sud, descriind amănunțit incredibila întâlnire. Răspunsul pe care l-a primit a convins-o că înfățișarea în care îi apăruse nepotul ei nu fusese rodul imaginației sale, deoarece din scrisoarea doamnei Harrison reieșea că floarea albastră era o orhidee rară, o specie protejată, pe care fiul ei Owen o culesese în mod ilegal din munții Table în cursul ultimei lui perioade de permisie. Pentru a evita posibilitatea de a fi prins, el nu le-o arătase decât mamei și surorii lui. În orice caz, numele „Helen” constituia o dovadă și mai concludentă, căci deși nimeni din familia lui nu știuse nimic la vremea respectivă, cercetările au arătat ulterior că tânărul o curtase în secret pe o fată ce purta acel nume, și s-au găsit numeroase scrisori de dragoste și poezii dedicate ei. Astfel, pentru rudele îndurerate ale soldatului mort, teoria împotriva morții a fost dovedită fără nici un dubiu.

Acest tip de întâlniri cu duhuri sunt deosebit de interesante pentru cercetătorii din domeniul psihicului,

deoarece informațiile oferite sunt necunoscute de cei care au fost aleși ca să le primească. Faptul că doamna Feakes nu avea cunoștință de sensul mesajului lui Owen Harrison și că o parte din acesta îi fusese anterior necunoscut chiar și doamnei Harrison îl face să fie de două ori mai convingător și exclude posibilitatea ca apariția să fi fost creată printr-o legătură telepatică între prima femeie și sora ei.

Dovezi tot atât de impresionante pentru confirmarea existenței vieții de după moarte au reieșit din încăperile în care se făceau ședințe de spiritism. Printre cei care se îndoiesc de posibilitatea unei astfel de comunicări se numără cercetătorii care susțin că așa-zisele îndrumări sunt pur și simplu fragmente din subconștientul mediului. Ca teorie psihologică, această opinie are aspectele ei atrăgătoare, deoarece s-a dovedit în mod definitiv că mintea omenească este capabilă să creeze identități noi. Totuși, această explicație a unui fenomen spiritist nu lămurește nici pe departe numeroasele cazuri în care mediile obțin acces la unele informații despre care ele însele n-ar fi putut avea cunoștință.

Caracteristică este comunicarea transmisă în 1921 unei englezoaice, doamna Elizabeth Dawson-Smith, prin intermediul însușirii de mediu a lui Gladys Leonard. În cazul acesta, spiritul care a revenit a fost cel al fiului doamnei Dawson-Smith, care, încă tânăr, fusese ucis cu un an înainte. Mesajul se referea la o geantă veche pe care o ascunsese fiul ei și care conținea recipisa pentru o mare sumă de bani plătită anterior unei case de împrumut din Germania. Doamna Dawson-Smith avea cunoștință de acea tranzacție însă căutase în zadar hârtia respectivă. Când a găsit-o în locul pe care-l indicase Gladys Leonard, nu i-a rămas decât să creadă cu toată convingerea că fiul ei fusese cel care-i transmisese mesajul, deoarece el fusese singura persoană care știuse de existența chitanței.

Un alt exemplu, dezvoltat de olandezul Nils Jacobsen și inclus în cartea sa *Life Without Death*¹, servește pentru a dovedi cât de greu de explicat sunt astfel de enigme într-un cadru bazat pe rațiune... În 1928, unchiul lui Jacobsen a fost izbit de un camion. Capul i s-a sfărâmat de un zid de cărămidă și omul a murit peste câteva zile într-un spital fără a-și fi recăpătat cunoștința. Familia lui Jacobsen presupusese întotdeauna că moartea lui se datorase fracturii craniene, până când, mulți ani mai târziu, a fost primit un mesaj transmis prin intermediul unui mediu care oferea o altă versiune a evenimentelor. După ce descrisese cu exactitate împrejurările accidentului rutier respectiv, sufletul revenit al unchiului autorului a explicat că în realitate murise ca urmare a unei cauze care „provenea din oase.” Ceea ce a părut improbabil, până când Nils Jacobsen, a verificat raportul încheiat post-mortem. Registrele spitalului arătau că unchiul său murise nu în urma rănirii creierului, ci datorită unei embolii ce-și avusese originea într-un cheag de sânge din osul șoldului — o tromboză a oaselor membrelor inferioare.

După cum a scris Jacobsen, faptul constituia un element important de care nimeni din familia lui, și cu atât mai puțin mediul, nu avusese cunoștință. Începând din momentul acela, el însuși a devenit convins că personalitatea umană nu este anihilată de moartea fizică.

¹ *Life Without Death*: în traducere literală — „Viață fără de moarte” (n.t.)

1945

Teroare în Triunghi

De când Charles Berlitz și-a publicat pe la mijlocul anilor 1970 senzaționala sa carte *Triunghiul Bermudelor*¹, a apărut o avalanșă de volume, periodice, articole de revistă și documentare de televiziune pe acea temă. Scepticii continuă să susțină că nu există absolut nici un mister, deoarece numărul de vapoare și avioane dispărute în acea zonă nu este deloc mai mare decât ar fi de așteptat, ținând seama de primejdiile naturale ale zonei. Oricine are dreptul să aibă propriul său punct de vedere, totuși, chiar și cei mai îndârjiți demitizatori nu pot nega că, în mod indiscutabil, în apele dintre Florida, Bermude și marea Sargaselor s-au petrecut lucruri ciudate. Mai întâi, mult prea multe dispariții de vase și avioane au avut loc în condiții meteorologice bune și după ce fuseseră recepționate mesaje radio ce indicau că totul la bord era în ordine. În mod și mai ciudat, disparițiile tipice survenite în triunghi nu au lăsat deseori nici o urmă de epavă, bărci de salvare, veste de salvare sau măcar pete de petrol în vecinătatea ultimei poziții cunoscute a vasului sau a avionului. Că vă place sau nu, aici există întrebări cărora încă nu li s-a răspuns.

Dintre toate misterele ce au avut loc în Triunghi, nici unul nu este mai straniu decât dispariția *Zborului 19*, un grup de avioane de antrenament naval care s-au „volatilizat” în timpul unui exercițiu de rutină, la foarte scurtă vreme după sfârșitul celui de-al doilea război mondial.

La ora două după-amiaza, în ziua de 5 decembrie 1945, cinci bombardiere torpiloare de tip Gruman Avenger

¹ După cartea lui Charles Berlitz a fost făcut și un film de televiziune, cu același titlu, difuzat și în România. În 1979 tot Berlitz a scris, în colaborare cu cercetătorul american William Moore, Experimentul Philadelphia, de asemenea ecranizat. (n.t.)

au decolat din sectorul naval al Fortului Lauderdale din Florida. Toate avioanele, purtând câte un echipaj de trei oameni, fuseseră supuse obișnuitelor verificări preliminare zborului și, înainte de plecare, fuseseră alimentate cu carburant pentru ceea ce se intenționa să fie o misiune abosolut neprimejdioasă¹, de exersare a unor lansări de torpile. În timp ce membrii echipei urmăreau cu privirea cum se înălța formația, zburând deasupra Atlanticului, nimeni n-ar fi putut bănuși că nu aveau să-și mai revadă colegii niciodată. Mai întâi, *Zborul 19* și-a urmat în mod normal ruta conform graficului, înaintând paralel cu linia de coastă a Floridei. O vreme totul a părut în ordine totuși, la ora 3.45 p.m., operatorul din turnul de control de la Fort Lauderdale a început să primească o serie de mesaje uluitoare din partea capului de formație, locotenentul Charles Taylor. Cu un glas în care se simțea teama și uimirea, comandantul grupului a transmis că instrumentele sale o luau razna — de fapt, nu numai ale sale, ci dispozitivele de comandă ale tuturor avioanelor începuseră simultan să funcționeze prost.

„— Ce poziție aveți?“, a întrebat operatorul radio.

Taylor a fost incapabil să spună.

„— Totul pare anapoda“, a strigat el. „Ne-am rătăcit: Chiar și marea nu arată așa cum trebuie“.

Îngrijorați de această întorsătură de neînțeles a lucrurilor, operatorii radio de la Fort Lauderdale au continuat să-i ceară ofițerului lor să-și verifice poziția; cu toate acestea, pe măsură ce minutele se scurgeau, glasul lui Taylor devenea tot mai tulburat și neclar, iar mesajele sale aveau și mai puțin sens decât înainte. Potrivit unei versiuni a evenimentelor, ultimele cuvinte pe care le-a exprimat păreau un avertisment: „Nu veniți după noi, pentru numele lui Dumnezeu...!“ apoi, tăcere. Totuși, s-au dus după el. În urma pierderii legăturii

¹ Denumirea codificată a misiunii era *Flight 19* („Zborul 19“) (n.t.)

radio, un aparat Martin Mariner a fost trimis spre zona în care comandantul bazei aprecia că, indiferent de orice altceva li s-ar fi întâmplat acelor oameni, avioanele lor aveau oricum să rămână în curând fără carburant și s-ar fi prăbușit în mare. Cu toate acestea, salvatorii aveau să devină ei înșiși următoarele victime ale Triunghiului. Când nava aeriană a ajuns la întinderea de ocean specificată ca zonă de cercetare, a dispărut și ea de pe ecranele radarurilor, nemaștiindu-se nimic nici despre ea, nici despre echipajul său alcătuit din treisprezece oameni.

Pentru Marina Statelor Unite pierderea a șase avioane într-un interval de tot atâtea ore reprezenta un dezastru fără precedent în timp de pace. Un raport asupra anchetei întreprinse cu privire la evenimentele din 5 decembrie se întindea pe aproximativ patru sute de pagini. Documentul oficial susținea versiunea că *Zborul 19* căzuse în mare în urma unei nefericite coincidențe a mai multor factori nefavorabili: o bruscă înrăutățire a condițiilor meteorologice, interferențe electrice și o eroare de pilotaj. Trăgea de asemenea concluzia că șeful formației, locotenentul Charles Taylor, trebuie să fi intrat în panică, astfel complicând situația și distrugând curajul oamenilor săi tineri și relativ lipsiți de experiență.

Cât despre dispariția navei zburătoare Mariner, se presupunea că se datorase unei explozii în aer, deși niciodată n-a fost prezentată vreo dovadă în sprijinul acestei ipoteze.

Ancheta oficială a Marinei a satisfăcut doar puțini oameni, și, în mod cert, n-a reușit să-i convingă pe scriitorii care au studiat numeroasele rapoarte referitoare la unele anomalii electromagnetice deosebite din acea zonă.

Ca să spunem mai lămurit, existau multe întrebări despre care șefii de la Marină nu au discutat. De pildă, pentru ce n-ar fi putut locotenentul Taylor să urmărească pur și simplu coasta Floridei, dacă aceasta ar fi oferit o vizibilitate bună? De ce nu s-a găsit nici o urmă de epavă sau de cadavru, în ciuda căutărilor efectuate după catastrofă?

Ce se întâmplase pentru ca Taylor și oamenii lui să-și întrerupă atât de brusc legătura radio?

Din 1945, dispariția *Zborului 19* și a avionului de salvare trimis în căutarea lui a intrat în folclorul Triunghiului Bermudelor, și o serie de autori și-au expus propriile teorii preferate: OZN- uri, forțe răuvoitoare supranaturale, distorsiuni ale timpului și vârtejuri-psihiice, pentru a nu enumera decât câteva. Regizorul Steven Spielberg a adus chiar omagii subiectului, incluzând dispariția *Zborului 19* în filmul său *Close Encounters of the Third Kind* („Întâlniri de gradul trei”). Totuși, în ciuda interesului continuu, se pare că nimeni nu s-a apropiat de soluționarea enigmei.

Apoi, în ziua de 17 mai 1991, părea că în cele din urmă fusese descoperit un indiciu spectaculos referitor la acel mister, când o echipă de salvare pornită în căutare de comori în largul Floridei a găsit epavele a cinci avioane, la o adâncime de șapte sute cincizeci de picioare sub apă, chiar la șaptezeci de mile de coastă. Deși ultima poziție a avioanelor Avengers nu fusese niciodată determinată, posibilitatea ca alte cinci epave să se afle atât de apropiate unele de altele părea foarte improbabilă. Imediat, poveștile despre „vârtejuri diabolice” și alte orori paranormale au început să-și piardă credibilitatea. Două săptămâni mai târziu, întregul adevăr a ieșit la iveală, când un grup de consultanți în probleme de salvare, cu baza în Hawai, au reușit să identifice „avioanele” ca fiind rămășițele unei serii de ținte plutitoare folosite pentru lansarea de torpile la joasă altitudine în timpul celui de-al doilea război mondial.

Astfel, ultimul loc de odihnă al *Zborului 19* rămâne și astăzi necunoscut. Nu suntem cu nimic mai aproape de descoperirea adevăratei sorți a aviatorilor americani care au dispărut de pe cerul Atlanticului la 5 decembrie 1945 și nici nu știm mai multe despre strania forță care le-a distrus.

1946

Vizitatori nepoftiți

Spiridușii — acele spirite neastâmpărate cu puteri paranormale — locuiesc de obicei într-o casă numai de-a lungul unei scurte perioade de timp și produc relativ puține daune sau nefericiri. În nouă cazuri din zece, poznele lor bizare au ca scop cert exasperarea locatarilor umani, fără însă să le facă rău. Dar din păcate, nu toți spiridușii au urmat acest model. În unele cazuri, activitățile acestor entități invizibile au fost cu adevărat răuvoitoare.

În iunie 1946, o familie de refugiați germani numită Schrey s-a instalat într-un mic apartament din satul bavarez Lauter. Soții Schrey adoptaseră cu un an în urmă două fete ai căror părinți fuseseră uciși în cursul campaniei de bombardamente ale aliaților ce caracterizase ultimele luni ale celui de-al doilea război mondial. Orfanele se adaptaseră bine până când, la scurtă vreme după reinstalarea lor la Lauter, soții Schrey au remarcat că personalitatea fiicei lor vitrege mai mari, Edith, părea să se modifice în cel mai alarmant mod. Odinioară calmă și timidă, Edith a devenit neascultătoare, ba chiar obraznică, având crize de furie atât de violente încât părinții ei adoptivi au început să-și facă probleme în legătură cu sănătatea ei mentală. Totuși, în curând, s-a văzut clar că modificarea personalității fetei era de origine supranaturală. Pe măsură ce vara se preschimba în toamnă, copila era tot mai des cuprinsă de o stare ca o transă ce dura zile în șir, toanele ei ciudate coincidând cu apariția anormală, în diverse locuri din casă, a unor cantități enorme de excremente umane și a unor bălți de urină ce păreau să se ivească din senin. Deși la început soții Schrey au bănuț că răspunzătoare erau fiicele lor, continua apariție și neobișnuitul volum de lichide și substanțe infecte au exclus o cauză naturală. Lucrurile au mers din rău în mai rău, când copila mai mică a soților Schrey, Irma, a început să

cadă în aceeași letargie ca și sora ei adoptivă. În vremea aceasta, diverse obiecte din casă, printre care creioane, lame de ras și chiar pile masive din fier au fost găsite rupte în bucăți fără nici un motiv aparent. Alimentele, inclusiv roșiile și alte zarzavaturi ieșeau zburând din cămări închise, iar o mașină de scris, proprietate a mamei adoptive a fetelor, Maria Schrey, a început să scrie mesaje lungi al căror conținut era fie indescifrabil fie obscen. Acest ultim fenomen a continuat și după ce mașina a fost încuiată în cutia ei.

Dezordinea a căpătat caracter de violență când fetele s-au pomenit că sunt ciopârțite de un instrument invizibil ce părea să fie o pereche de foarfeci boante. Cozile lor lungi au căzut pe pardoseală, lăsându-le pielea capului sângerândă și golașă și, după un atac deosebit de puternic, mica Irma a fost spitalizată. Când medicii au aflat întreaga poveste ciudată a familiei Schrey, cazul a fost încredințat unui parapsiholog autentic, profesorului Hans Bender, fondatorului Universității din Freiburg pentru zonele limită ale psihologiei și igienei mentale. Bender le-a vizitat locuința și a discutat cu membrii familiei. A plecat convins că aceștia erau victimele unui spiriduș autentic și, deși nu avea nici o posibilitate de a ajuta direct nefericita familie, le-a spus că el credea că necazurile lor aveau să ia sfârșit când fetele vor ajunge la vârsta pubertății.

Bineînțeles, s-a dovedit că Bender avusese dreptate. Pe măsură ce fetele se apropiau de adolescență, tulburările din locuința lor s-au diminuat de-a lungul unei perioade de timp, pentru a înceta cu totul când cea mai mare a împlinit vârsta de șaisprezece ani.

Profesorul Bender a continuat să studieze fenomenul spiridușilor vreme de peste patruzeci de ani. În aproape toate cazurile a constatat că, dintre manifestările înregistrate, cele două categorii mai obișnuite erau sunetele de percuție, — ciocănituri, răpăieli, bușituri, trosnete și pocnete —

clătinarea, deplasarea, levitația sau alt soi de mișcare a obiectelor materiale. De cele mai multe ori, aceste două categorii de evenimente coincideau. Când obiectele își schimbau poziția, mișcarea lor putea fi sau prea rapidă pentru a fi urmărită de ochi, sau nefiresc de lentă. Uneori, într-o încăpere putea să aibă loc o foarte mare agitație fără ca aceasta să aibă ca urmare daunele la care te-ai fi așteptat. Bender a constatat chiar cazuri în care obiecte fragile printre care sticlărie, porțelanuri fine sau cristaluri erau izbite cu mare forță de pereți, rămânând totuși intacte. Totodată, s-a observat că zvârcolirea vaselor de lut sau de faianță urmată de spargerea acestora era deosebit de frecventă, fapt ce i-a sugerat cercetătorului că era posibil ca inteligența din spatele acestor tulburări să se fi bucurat efectiv de haosul pe care-l producea.

Însă, deși activitățile spiridușilor provoacă deseori panică printre membrii gospodăriilor pe care le invadează, abia peste câteva zeci de ani s-a întâlnit profesorul Bender față-n față cu un alt spirit tot atât de rău ca acela care amenințase familia Schrey din Lauter. În noiembrie 1980, medicilor de la Institutul din Freiburg li s-a atras atenția asupra stării critice în care se afla o tânără gospodină de origine spaniolă pe nume Carla, ce locuia în orașul Mulhouse din estul Franței. Devenind ținta unei activități tot mai înșăpimântătoare din partea spiridușilor, nefericita femeie se pomenise supusă unei serii de atacuri brutale culminând printr-o rețea de tăieturi adânci încrucișate care i-au apărut pe neașteptate pe umeri și pe coapse. Carla suferea de asemenea de senzația de a fi împunsă cu sălbăticie în pânțele. Deși medicii francezi au crezut la început că rănilor femeii erau produse de ea însăși în cursul unor crize de isterie, profesorul Bender și colegii săi s-au convins curând că fenomenul adus la cunoștința lor era real. În decembrie, membrii echipei de cercetare nu numai că au fost martorii apariției spontane a semnelor

pe pielea Carlei, dar au văzut totodată cu ochii lor alte activități anormale. Ba mai mult, parapsihologii germani au descoperit că se umbla cu regularitate la echipamentul lor și că filmele pe care le făceau erau distruse în mod misterios. Într-unele încăperi din casă, în mijlocul nopții, când instalația de încălzire era întreruptă și când temperatura din exterior scăzuse sub douăzeci de grade Fahrenheit, termometrele au înregistrat o temperatură de optzeci de grade. Altă dată, același echipament modern reglat să controleze temperatura pe o durată de șaptezeci și două de ore a indicat nu numai fluctuații enorme, ci și apariția pe hârtia înregistratorului a unor linii orizontale întrerupte care erau imposibil de redat în mod tehnic.

Deși mai înainte fusese un adept convins al teoriei psihokineziei spontane recurente care consideră că manifestările spiridușilor sunt rezultatul unor eliberări de energie psihică din mintea factorului uman aflat în centrul tulburărilor, profesorul Bender a ajuns să creadă că în locuința Carlei se instalase o forță autonomă invizibilă. Prin urmare, împreună cu colegii săi, Bender a lăsat deoparte ideile sale paraștiințifice preconcepute și a încercat să ia legătura cu spiritul prin intermediul „rostogolirii sticlei” — o variantă a tehnicii planșetei de spiritism. În curând s-a obținut contactul cu entitatea, care s-a prezentat cu numele de „Henry”. Ulterior, aceasta s-a înfățișat efectiv, de obicei sub forma unei apariții amenințătoare care când se vedea, când devenea invizibilă, intrând și ieșind prin pereți și prin uși închise. Din nefericire, identificarea fantomei n-a contribuit cu nimic la convingerea ei să plece. În aprilie 1981, Carla și soțul ei Thierry au abandonat lupta și s-au mutat în altă parte, lăsându-și casa goală. Adică goală, cu excepția oaspetelui lor nepoftit.

1947**Cazul Roswell**

Printre cele mai controversate aspecte ale enigmei OZN-urilor se numără afirmația că unele farfurii zburătoare s-ar fi prăbușit fiind apoi recuperate în mare taină. Reclamațiile au fost respinse cu regularitate de personalitățile militare, totuși, în ultimii câțiva ani, a apărut un flux continuu de informații noi care sugerează că pentru câteva din aceste cazuri înconjurate de zvonuri e posibil să existe relamente o bază faptică. Actualmente, cel puțin o recuperare a unei astfel de nave prăbușite pare să fie indiscutabilă.

În seara zilei de 2 iulie 1947, un obiect strălucitor în formă de disc a fost văzut zburând la joasă altitudine deasupra orașului New Mexico. A doua zi, o mare cantitate de materiale provenind dintr-o epavă extrem de neobișnuită a fost găsită de către proprietarul unei ferme de animale numit William Brazel, în timp ce călărea împreună cu fiul său pe proprietatea lor de la Roswell. Ranch-ul era situat la aproximativ șaptezeci de mile la nord de locul în care OZN-ul fusese văzut inițial, însă în general în direcția aparentei rute de zbor a vechiului extraterestru. Având impresia că epava era altceva decât un avion convențional, Brazel, fără a pierde timp, a informat autoritățile. Șeriful local a transmis veștile Forțelor Aeriene ale SUA și, într-un răstimp de câteva ore, la fața locului a sosit o echipă de cercetare de la Biroul de Informații al Grupului de Bombardiere 509. Imediat, asupra descoperirii a fost tras un vâl de discreție, iar rămășițele au fost rapid strânse cu meticulozitate și transferate la baza Aviației Militare „Wright Field” de la Dayton, din Ohio. Nimeni din cei ce nu aparțineau personalului militar nu a fost admis în apropierea avionului B-29 cu care a fost transportată epava. Echipajelor de la sol ale Forțelor Aeriene care au apucat să întrezărească încărcătura specială a avionului li s-a ordonat să nu spună

nimic presei și s-a emis o declarație oficială, explicându-se că misterioasa epavă descoperită pe uscat în apropiere de Roswell fusese identificată ca fiind resturile uneia dintre noile tipuri de baloane meteorologice ale aviației militare, având atașată propria sa țintă radar din folie de cositor. William Brazel, fermierul care găsisese obiectul sfărâmat, a fost interogat și ținut izolat, fără posibilitatea de comunicare, o săptămână, fiind apoi eliberat fără nici o explicație sau scuză. Când o poveste ce făcea aluzie la o farfurie zburătoare ce ar fi fost recuperată a fost strecurată printr-o telegramă a presei de la Albuquerque, Forțele Aeriene au intervenit pentru a împiedica difuzarea ei de către un post de radio.

Approape la o jumătate de secol după confirmata prăbușire de la Roswell, multe persoane consideră că este imposibil ca un eveniment de o importanță așa de zguduitoare pentru omenire să fi fost mușamalizat cu atâta succes. Totuși, dovezile în acest sens continuă să se acumuleze, iar incidentul din iulie 1947 de la Roswell a devenit unul dintre cele mai bine documentate și mai amănunțit cercetate din istoria OZN-urilor. În cursul ultimilor cincizeci de ani, doi scriitori americani — Standon Freidman și William Moore — au luat contact cu mai bine de o sută șaizeci de martori care au avut direct sau indirect legătură cu recuperarea epavei de la New Mexico, inclusiv cu membri ai echipamentului avionului care a transportat-o.

Din diversele mărturii primite, cea mai impresionantă a fost aceea a maiorului Jesse Marcel, ofițerul de informații căruia i s-a încredințat inițial operațiunea de recuperare. Respingând total explicația cu balonul, Marcel a declarat că materialul pe care-l manipulasese „nu era asemănător cu nimic existent pe pământ”. Un fragment de folie metalică era atât de rezistent încât, în ciuda greutateii sale remarcabil de mici, nu a putut fi deformat cu un ciocan de forjă de aproximativ opt kilograme. Mărturia lui Marcel nu poate fi

lesne trecută cu vederea, deoarece el era un veteran din cel de-al doilea război mondial, al campaniei de bombardare strategică, și ulterior a fost avansat la gradul de locotenent colonel, imediat după ce i s-a încredințat programul special de înarmare al Forțelor Aeriene. Ba mai mult, descrierea epavei extraterestre făcută de el semăna îndeaproape nu numai cu cele ale altor martori, ca de exemplu William Brazel, ci se potrivea ca amănunte cu aceea care transpirase în legătură cu alte recuperări de farfurii zburătoare care, chipurile, ar fi avut loc ulterior. În Statele Unite, aceste incidente au fost semnalate în următoarele locuri: Paradise Valley, Arizona, 1947; Aztec, New Mexico, 1948; Kithley, Arizona, 1953 și New Mexico, 1962. Cazuri suplimentare au fost raportate din țări aflate la mari distanțe, cum ar fi Franța, Germania, Puerto Rico, Africa de Sud, Australia, fosta Uniune Sovietică și Insula Spitzberg din Oceanul Arctic. Dacă preferăm să respingem dovezile referitoare la incidentul de la Roswell și la aceste numeroase alte exemple ca neavând o bază faptică, trebuie totodată să ne întrebăm pentru ce guvernele din întreaga lume și-au dat atâta osteneală să le ascundă.

În martie 1975, senatorului Barry Goldwater i s-a refuzat aprobarea de a vizita baza aeriană Wright-Patterson — numită anterior Wright Field — unde intenționa să examineze rămășițele sfărâmate de la incidentul petrecut în iulie 1947 la Roswell. Întrebând pentru ce i-a fost respinsă cererea, se pare că senatorului Goldwater i s-a răspuns că problema nu putea fi discutată cu un membru al publicului civil, chiar dacă acea persoană era o oficialitate de rang superior. Incidentul de la Roswell, împreună cu toate dovezile referitoare la recuperări ale unei farfurii zburătoare, a fost o problemă care a rămas categorisită la un nivel mai sus de *top secret*.

De atunci, tot mai multe amănunte au transpirat treptat, toate scoțând în evidență un vâl de discreție maximă. În ultimii câțiva ani, înainte de decesul său în iulie 1986,

profesorul Robert Saurbacher, un fizician american care în timpul anilor 1950 a ocupat un post însemnat la Ministerul Apărării, și-a călcat jurământul de tăcere și a descris în amănunt modul în care guvernul Statelor Unite recuperase și încă mai poseda resturile mai multor nave aeriene extraterestre prăbușite. Deși neimplicat direct în proiectul de recuperare a OZN-urilor, Saurbacher văzuse el însuși materialele recuperate. El a descris carcasa metalică a navei ca fiind foarte ușoară și extrem de dură, în timp ce panourile instrumentelor și alte sisteme de comandă din interior erau și ele făcute dintr-o substanță subțire, similară cu o folie. Cu toate acestea, studiile de laborator întreprinse de oamenii de știință ai Forțelor Aeriene ale Statelor Unite au dovedit că aceleași substanțe puteau rezista la formidabilele presiuni de frânare și accelerare asociate cu zborul spațial. Cunoașterea existenței acestor nave era — insista Saurbacher — limitată la un mic grup de persoane din cadrul instituției de securitate politico-militară. Așa cum s-a exprimat el, subiectul era considerat de guvernul Statelor Unite ca fiind cel mai important, chiar mai important decât bomba cu hidrogen.

Declarațiile profesorului Saurbacher au fost ridiculizate de către agențiile guvernamentale și există dovezi care sugerează că fuseseră luate unele măsuri chiar lipsite de subtilitate pentru a reduce dezvăluirile lui publice. Majoritatea oamenilor simțeau că declarațiile lui erau prea fantastice pentru a fi luate în serios, totuși alții, recunoscând că Saurbacher nu era genul de om înclinat spre exagerări nebunești sau închipiri fanteziste, l-au crezut. „Pentru ce ar fi preferat un om care se bucura de o foarte reușită carieră științifică, universitară și în domeniul afacerilor să-și păteze reputația inventând o poveste atât de bizară?”, se întrebau acești oameni. Întrebarea nu avea răspuns, decât, bineînțeles, dacă povestea era adevărată.

Cum, desigur, era.

1948**Ultima misiune a locotenentului Mantell**

După celebrul raport al pilotului civil Kenneth Arnold prin care declara că în iunie 1947 văzuse o farfurie zburătoare, mulți ofițeri de rang superior din Forțele Aeriene ale Statelor Unite au început să se întrebe dacă prezența extraterestrilor care apăreau atunci pe cerul american nu se va dovedi într-o bună zi ostilă. Nu aveau să fie nevoiți să aștepte îndelung până să afle.

În jurul orei unu, în după-amiaza zilei de 4 ianuarie 1948, un ofițer de serviciu la turnul de control de la baza aeriană Godman Field, în statul Kentucky, a primit un apel telefonic de la șeful patrului de control al șoselelor statului. Ofițerul de poliție dorea să verifice veridicitatea anumitor rapoarte care sosiseră în tot cursul dimineții, semnalând un obiect strălucitor, uriaș, de forma unei farfurii cu un diametru mai mare de cinci sute de picioare. Puteau confirma cei de la Godman că le aparținea lor? Ofițerul de serviciu n-a fost amuzat și a subliniat pe un ton tăios că o navă de dimensiuni atât de formidabile era o imposibilitate fizică. A sugerat că ceea ce vedeau automobilistii era probabil soarele, sau cine știe ce ciudată anomalie de refracție a luminii și s-a grăbit să pună receptorul în furcă. Totuși, câteva minute mai târziu același om și-a schimbat părerea când, de la personalul armatei ce păzea rezerva federală de aur de la Fort Knox, aflat în apropiere, s-a primit un mesaj urgent care adeverea extraordinarul fenomen aerian. Un disc masiv, nesemnând cu nimic ce mai fusese văzut vreodată, plutea tocmai atunci deasupra zonei, afirmau cei de la Fort Knox. Amenințarea a fost luată de astă-dată în serios și comandantul bazei Godman, colonelul Guy Fix, a ordonat să decoleze o flotilă de avioane de vânătoare Mustang P-51. Peste câteva minute acestea se aflau în aer și intrau în contact vizual cu OZN-ul — un disc metalic de

dimensiuni formidabile, din câte spunea comentariul radio al capului de formație Thomas Mantell, un veteran din cel de-al doilea război mondial.

Pe măsură ce avioanele de vânătoare se apropiau de obiect, care plutea la o altitudine apreciată la aproximativ douăzeci și două de mii de picioare, alți piloți confirmau descrierea lui Mantell: „Pare să fie un obiect metalic... de dimensiuni formidabile... chiar în față și puțin deasupra... Pot să disting șiruri de ferestre... are un inel și o cupolă...” Ascultând în turnul de control, colonelului Fix și colegilor săi ofițeri nu le venea să creadă. Totuși, uimirea li s-a transformat curând în groază. Când avioanele Mustang se aflau doar la o jumătate de milă de ținta lor, monstruozitatea zburătoare a început să se înalțe, dând dovadă de o capacitate de manevrare greu de crezut. Locotenentul Mantell a virat strâns și a dispărut din vedere în spatele unui nor; în aceeași clipă, radioemițătorul lui a murit.

Operațiunea de recuperare a avionului capului de formație a început în acea după-amiază. Fragmentele de epavă erau împrăștiate pe o suprafață de două mile, sugerând serios probabilitatea unei explozii în aer. Conform surselor Forțelor Aeriene ale Statelor Unite, a fost găsit și trupul lui Mantell, deși nici un civil — nici măcar părinții aviatorului mort — nu a primit încuviințarea de a-l vedea. Ceilalți trei piloți au fost invitați să-și prezinte raportul și li s-au dat instrucțiuni să păstreze tăcere. În ziua următoare s-a dat publicității o declarație oficială prin care se spunea că locotenentul Thomas Mantell avusese nefericirea de a fi ucis „în timp ce încerca să urmărească planeta Venus”. Părea mai probabi că el ar fi zburat la prea mare altitudine și ar fi leșinat din lipsă de oxigen. „Poveștile anterioare referitoare la o farfurie zburătoare”, afirma purtătorul de cuvânt al Forțelor Aeriene, „nu aveau absolut nici o bază și erau probabil rezultatul unei identificări la fel de eronate a îndepărtatei planete”.

În opinia a numeroși oameni, explicația oficială sfida logica. Prea mulți civili fuseseră în acea dimineață martori ai trecerii lente a OZN-ului pe deasupra Kentucky-ului și știau că obiectul pe care îl văzuseră nu era în mod categoric Venus. Altor li se părea greu să creadă că un pilot cu experiență, un veteran al războiului din Pacific, ar fi putut face o greșeală atât de elementară. Și ce era cu ceilalți piloți — pentru ce nu li se îngăduia să-și exprime părerile? Datorită sporirii interesului public din întreaga Americă față de OZN-uri, Forțelor Aeriene le-a fost greu să dea vina morții unuia dintre oamenii lor pe o poveste atât de puerilă. În consecință, o săptămână mai târziu au schimbat-o, anunțând că obiectul observat deasupra Fort Knox-ului, fusese acum „identificat în mod categoric” ca fiind un balon de recunoaștere *Skyhook*, a cărui suprafață argintie reflecta lumina solară.

Cu trecerea anilor, putem afirma acum cu certitudine că nici una din aceste explicații nu era reală, și ele n-au fost crezute la vremea respectivă nici de cei de la Forțele Aeriene. În memorandum-ul devenit actualmente public, înaintat Centrului de Informații Tehnice Aeriene, generalul N.F. Twining de la Comanda Aeriană Strategică descria farfuriile zburătoare ca fiind „nave interplanetare” și confirma recentul val de observații, socotindu-le „în mod neîndoielnic reale”. Raportul a fost scris în toamna anului 1948. O altă corespondență scrisă în același an, de astă-dată adresată comandantului suprem al Forțelor Aeriene, generalul de brigadă George Shlugan prezintă cazul în mod și mai categoric: „Opinia acestui for este că așa-numitele fenomene de discuri zburătoare sunt ceva real și nu o iluzie optică... unele caracteristici de funcționare, cum ar fi viteze foarte mari de înălțare, manevrabilitatea și măsurile de retragere luate când au fost contactate de navele omenești, lasă loc posibilității că obiectele sunt comandate...”

Generalul Twining sugera ca toate informațiile referitoare la fenomenul OZN să fie făcute publice. Sfatul său n-a fost luat în seamă. În loc să-i spună poporului american adevărul, guvernul Statelor Unite și instituția sa militară aveau să categorisească observațiile drept „secrete de gradul A 0147”, folosind atât FBI-ul cât și serviciile CIA pentru a mușamaliza în mod sistematic dovezile ca să ofere în schimb explicații vădit artificiale pentru observații autentice. Gaze de mlaștină, avioane convenționale, iluzii optice, fum de la coșuri de fabrică, reflexia luminii unor stele, parașute, sateliți, rachete, licurici, stele căzătoare, baloane meteorologice și veșnica favorită — isteria de masă — au fost propuse pe rând, în efortul de a demitiza fenomenul. Între timp, lista piloților morți și a avioanelor dispărute devenea tot mai lungă. E posibil ca Thomas Mantell să fi fost primul aviator american care și-a pierdut viața în urma unui contact cu un OZN, dar, cu siguranță, nu avea să fie ultimul.

1949**La jumătatea drumului spre rai**

Se spune uneori că nimeni nu poate ști cu adevărat cum va fi clipa morții, deoarece nimeni nu se întoarce să istorisească povestea. De fapt, acest lucru nu este întrutotul exact.

În noiembrie 1949, Edmund Wilbourne, un tânăr englez care suferea de pleurezie, a fost internat la spitalul „Crumpsall”, Manchester. Când a sosit era deja în stare critică, și speranțele de însănătoșire a lui Wilbourne scădeau rapid. A decedat în aceeași noapte — sau așa au crezut medicii care-l tratau. În realitate, fără știrea personalului spitalului, Wilbourne era încă foarte viu: deși funcțiunile lui trupești păreau să fi încetat, conștiința lui pur și simplu i-a părăsit corpul. El avea să rămână câțeva vreme în această stare. Plutind liniștit deasupra formei sale fizice inerte, tânărul privea cu o curiozitate detașată cum infirmierele pregăteau cadavrul pentru morgă, remarcând cu scârbă și mirare cum fața trupului său era bărbierită de către o infirmieră care folosea un brici, neștiind că aceasta era practica obișnuită în spitale. Deși Wilbourne nu putea să-și înțeleagă starea extra-corporală, nu simțea nici o teamă deosebită. Consemnările spitalului au arătat că englezul trebuie să fi rămas în această stare neobișnuită, între viață și moarte, vreme de câteva ore. De fapt, numai după ce cadavrul i-a fost dus la morgă s-a pomenit el că, pe neașteptate, revine la starea conștientă normală. În mod nesurprinzător, omul de serviciu de la morgă a leșinat când „decedatul” Wilbourne s-a ridicat brusc în capul oaselor și a strigat să i se dea ajutor. În săptămânile care au urmat, englezul s-a însănătoșit pe deplin și mai este și astăzi în viață. Își păstrează certificatul de deces înrămat pe perete, pentru a dovedi că toată pățania lui n-a fost un vis.

Mulțor oameni povestea relatată mai sus li se poate părea prea incredibilă pentru a fi luată în serios.

Totuși, dacă nu preferăm să-l declarăm pe Wilbourne mincinos sau să-i învinuim de incompetență pe medicii care l-au tratat, ciudatul adevăr pare să fie că, în anul 1949, a fost realmente mort timp de mai bine de două ore.

Cu toate acestea, amintirile lui Edmund Wilbourne despre moartea lui sunt departe de a fi unice. Experiențele asemănătoare de moarte aparentă¹ le-au fost raportate unor medici din întreaga lume cu o insistență suficientă pentru a-i convinge pe cercetătorii fenomenelor paranormale că aceste istorisiri nu sunt nici vise nici iluzii. De fapt, bizara lor consecvență pare să confirme probabilitatea ca noi toți, fără deosebire, să trecem printr-o experiență similară în clipele de ultimă încercare. Pe măsură ce știința medicală progresează, aducând cu ea tehnici avansate de reanimare, numărul de persoane care revin la viață este în creștere, și unii medici s-au abătut de la preocupările lor pentru a studia volumul tot mai mare de dovezi.

În 1976, un psihiatru californian pe nume Raymond Moody a publicat o carte intitulată *Life After Life*², care descria cu amănunte deosebit de impresionante amintirile a peste o sută de persoane care supraviețuiseră unei morți temporare survenite în urma unor accidente sau în timp ce se aflau sub cuțitul chirurgului. Prin cercetările sale, Moody a descoperit că aproape toți cei care trecuseră prin experiențe de moarte aparentă aveau amintiri foarte vii despre felul în care își părăsiseră trupul; și deoarece acele descrieri aveau multe aspecte comune, el și-a format părerea că experiența morții rămâne profund asemănătoare pentru toate ființele omenești. În introducerea sa la cartea *Life After Life*, psihiatrul a construit ce considera el a fi un arhetip al experienței morții, bazat pe cele cincisprezece elemente comune menționate mai frecvent.

¹ Termenul folosit în limba engleză pentru moarte clinică este *near-death experiences*, prescurtat NDEs (n.t.)

² *Life After Life*: în traducere literală — „Viață de după viață” (n.t.)

Conform opiniei lui Moody, experiența morții aparente ar începe când subiectul percepe un zumzet neplăcut în timp ce este transportat rapid de-a lungul unui tunel nesfârșit și întunecos. După această senzație, conștiința subiectului constată că se află în exteriorul trupului fizic, totuși în imediata lui vecinătate, aproape întotdeauna plutind deasupra propriului cadavru. Observatorului fără trup i se prezintă apoi vedenii ale unor spirite cunoscute de el, persoane care au plecat înaintea lui în împărăția morții. După aceea, cel ce trece prin acea experiență simte de obicei o indescriptibilă senzație ce este urmată de o altă vedenie, de astă-dată o Ființă de Lumină — descrisă în diverse feluri — care pare a fi cea mai înaltă entitate spirituală, trimisă să-l sau s-o îndrume — prin telepatie — către o reconsiderare a realizărilor și eșecurilor sale din timpul existenței pământești. O trecere în revistă instantanee și panoramică a vieții apare apoi în fața ochilor persoanei aparent moarte. După revederea vieții, au loc multe alte evenimente, însă subiecții ajung întotdeauna la un punct în care li se cere să treacă peste un fel de barieră simbolică sau punct de dincolo de care nu mai există întoarcere. În mod instinctiv, călătorul astral devine conștient că momentul nu este corect și își dă seama că trebuie să revină la viața pământească. Deseori dezamăgit că a fost nevoit să părăsească acea lume de frumusețe, iubire și fericire, cel ce experimentează moartea aparentă își va regăsi conștiința din nou în trupul său fizic.

Moddy subliniază în introducerea sa la *Life After Life* faptul că niciodată nu sunt identice două experiențe de moarte aparentă, precum și că nici una din cele descoperite de el nu includea absolut toate elementele descrise mai sus. Ba mai mult, nu există nici un element care să pară a fi comun absolut tuturor experiențelor, deși unii oameni — în general aceia care au fost declarați clinic morți pe o durată de timp îndelungată — aveau amintiri deosebit de

vii ce se apropiau foarte mult de modelul dat. Ca regulă generală, persoanele care pătrundeau mai adânc în lumea cealaltă erau întotdeauna cele care fuseseră „moarte” vreme mai îndelungată; cele care relatau doar că își părăsiseră trupul erau pacienți ale căror funcțiuni vitale încetaseră pe perioade mai scurte de două minute.

Cercetările lui Moody au fost prea controversate pentru a fi acceptate de majoritatea medicilor, însă în anii ulteriori, alți experți americani care i-au urmat pașii și și-au publicat propriile lor analize ale unor experiențe de moarte aparentă tindeau în general să sprijine concluzia californianului. În plus, acești psihologi au scos rapid în evidență faptul că amintirile din zilele noastre despre supraviețuiri la limită corespundeau îndeaproape cu descrierile experiențelor de moarte cuprinse în texte străvechi cum ar fi *Cartea tibetană a Morților*.

Astăzi, în ultimii zece ani ai ultimului deceniu ai actualului mileniu, mulți oameni continuă să privească moartea ca pe o dispariție finală, o încheiere deplină, un sfârșit definitiv. Însă e posibil ca ei să se înșele. Dacă ar fi să dăm cât de cât crezare poveștilor unor persoane ca Edmund Wilbourne, atunci s-ar părea că în mod cert o oarecare parte din noi înșine — conștiința, mintea, sufletul sau ce o fi fiind aceea — nu se stinge când încetează funcțiunile vitale ale trupului.

1950

Legendarul Ogopogo

Retragerea ultimei ere glaciare a lăsat Canada presărată cu aproape o sută de mii de lacuri, așa că nu poți fi surprins când afli că țara care ocupă locul al doilea din lume ca mărime are mai multe legende despre monștri lacuștri decât oricare alta. În cursul secolului douăzeci au sosit relatări despre zeci și zeci de lacuri și râuri canadiene, toate indicând prezența probabilă a unor făpturi cu gât lung, de tip plesiozaur, în fauna indigenă din nordul continentului american.

Există, de exemplu, monstrul lacului Turtle, din Saskatchewan, văzut întâia oară în 1924, și fiara lungă și neagră din lacul Ponongamook, care a fost zărită pentru prima dată în anul precedent. Manipogo, o făptură care bântuie lacurile Manitoba și Winnipegogis, unite prin Crane Narrows, a rămas sperioasă față de oameni până spre sfârșitul anilor 1930 și a atras în mod serios atenția abia când, în 1960, s-a ridicat drept în sus din apă în fața unui grup de persoane ieșite pentru o gustare la iarbă verde în zona lacului, din parcul Manitoba. Descrisă ca având un cap plat, ca de șarpe, o piele neagră și trei cocoase imense, imaginea dihaniei a fost surprinsă atât în fotografii statice cât și pe film, în mișcare. „Champ”, care se spune că ar locui în lacul Champlain, ale cărui ape curg din Canada prin Vermont și statul New York, a fost văzută atât de regulat în cursul ultimilor o sută de ani, încât unii oameni au încercat cu asiduitate să obțină închiderea ei în lista de specii de animale primejdioase din Statele Unite, în timp ce „Caddy”, șarpele de mare care, din câte se pare, locuiește în largul coastei Columbiei Britanice, a fost văzut chiar mai des.

Totuși, nici una dintre aceste reptile nu este la fel de celebră ca cea care se bucură de reputația de a bântui

lacul Okanagan din Columbia Britanică — o formidabilă întindere de apă care acoperă o suprafață de aproximativ o sută douăzeci și șapte de mii de hectare.

Înainte de incursiunile primilor coloniști albi, acum o sută de ani, triburile de indieni Shushwap care își instalau taberele pe malurile lacului îl adorau pe Naitaka, un spirit-monstru despre care credeau că locuia în adâncurile întunecoase și neprimitoare. Din câte se spune într-o poveste transmisă din generație în generație, un șef venit în vizită n-a ținut seama de avertismentele referitoare la monstru și a fost mâncat, împreună cu familia lui, când a încercat să traverseze lacul într-o canoe. Alte povestiri despre Naitaka au fost reprezentate prin desene grosolane, pe pietre. Acestea arată un animal cu un gât lung, cu trup gros și patru aripioare — trăsături ce amintesc de monstrul din Loch Ness și de mulți alți șerpi de lac de pe întreg pământul. Superstițiile indiene cu privire la monstrul din Okanagan par să fi trecut rapid la primii coloniști albi, deși numele inițial al animalului avea să fie înlocuit prin acela de „Ogopogo”, împrumutat dintr-un popular cântec de music-hall londonez. În secolele nouăsprezece și douăzeci, n-au lipsit aparițiile monstrului și, în 1914, pe una din plajele lacului s-a găsit stârvul intrat în putrefacție al unui animal mort, adus pe mal de ape.

Cu toate acestea, abia când s-a pornit valul de apariții din 1950 majoritatea canadienilor a început să ia în serios legenda. În ziua de 2 iulie, un „dinozaur înotător” a fost văzut de o anume doamnă Kray, precum și de familia Watson din Montreal, împreună cu care făcea o plimbare pe lac, în dreptul localității Kelowna. Ulterior, doamna Kray a descris creatura ca având un „trup sinuos, lung de treizeci de picioare, alcătuit din cinci unduiri aparent despărțite între ele printr-un spațiu de aproximativ două picioare, în care acea zonă inelată se afla probabil sub apă.” După

ce s-a îndreptat vreme de câteva minute spre nord, animalul a străbătut rapid lacul în direcția opusă, părand că vânează un banc de pești și lăsând în urma lui o dără lată de spumă.

Așa cum se întâmplă întotdeauna cu relatările despre monștri lacuștri, oamenii cu gândire convențională s-au grăbit să sugereze explicații sigure, firești. Federația Naturaliștilor din Columbia Britanică și-a exprimat propria convingere că o iluzie optică produsă de „o mișcare a unei unde anormale pe suprafața netedă a apei, apărută în condiții deosebite de iluminare” îi făcuse pe martori să ia niște umbre mari drept creaturi subacvatice în mișcare. Explicația aceasta întortocheată n-a convins mulți canadieni, iar media scepticilor se simțeau mai înclinați să creadă într-un scenariu mai puțin blând: anume, că martorii respectivi inventaseră pur și simplu întâlnirea cu monstrul. Totuși, după cum a reieșit ulterior, acele prime apariții aveau să fie doar începutul unui mister de lungă durată.

În aceeași lună, doamna E.A. Campbell a urmărit cu privirea o făptură asemănătoare, de pe peluza casei sale din Kelowa. Conform descrierii ei, dihania a ieșit la suprafață de trei ori, apoi s-a scufundat și a dispărut. Peste câteva săptămâni, în ziua de 21 august, reverendul W.S.Bean, rector al Bisericii Anglicane de la Penticton, l-a văzut pe Ogopogo ieșind dintr-o agitație cumplită a apei și lăsând în urmă o dără mare, în timp ce se îndepărta. Această apariție a avut loc în apele din dreptul localității Naramata și, o lună mai târziu, tot în apropiere de Naramata, domnul Bruce Miller și soția lui au văzut monstrul în timp ce mergeau cu mașina pe drumul de pe malul lacului. Oprind vehiculul pentru a-i urmări mișcările, l-au descris după aceea ca având un gât neted și sinuos și o spinare ondulată. Deși aceasta a fost ultima apariție a făpturii semnalată în cursul anului 1950, proprietarul unui teren de camping de la Sunny.Beach a realimentat povestea când a declarat că găsisese urma lui Ogopogo pe malul din apropiere. Cu

toate că nu există nici o modalitate prin care să se facă o legătură certă între dihanie și urme, era foarte evident că acestea nu fuseseră făcute de nici un animal cunoscut.

Începând din acea vară extraordinară a anului 1950, Ogopogo-mania n-a dat semne că s-ar fi potolit. Cercetătoarea Arlene Gaal a înregistrat până acum două sute de relații distincte. Și mai important, pe durata aceleiași perioade, ea a contribuit făcând și publicitate filmelor și fotografiilor realizate de pe malul lacului, care par să arate siluete mari, însuflețite, mișcându-se ca un șarpe. De exemplu, în august 1968 turistul Art Folden a prins în teleobiectivul aparatului său de filmat o reptilă neobișnuită, în timp ce stătea pe șoseaua 97, într-o poziție avantajoasă, care oferea o excelentă priveliște a suprafeței apei. Filmul de 8 milimetri pentru amatori al lui Folden arată un obiect de mari dimensiuni, scufundat în apă la aproximativ trei sute de metri depărtare de mal. Un șir de pini din prim-plan servește ca punct de reper imaginii și permite o apreciere corectă a lungimii făpturii de la cap la coadă — estimată a fi de șaizeci de picioare —, a grosimii mijlocului — îngustat la ambele capete — și a considerabilei viteze de deplasare. Când Arlene Gaal a văzut ea însăși filmul, a sugerat să fie analizat de experți fotografi și comparat cu schița de teren făcută de un topograf. Experții au recunoscut că filmul era autentic și bineînțeles, Gaal a declarat că pelicula dovedea o dată mai mult și în mod definitiv că în lacul Okanagan există o formă de viață neobișnuită.

Dovezi suplimentare că monștrii din lacurile canadiene nu erau nici mistificări nici halucinații au apărut în 1977, când o echipă de trei oameni, folosind un echipament de sonar complicat, au pândit vreme de zece zile o urmă lungă de douăzeci și cinci de picioare, în lacul Pomngamook. Camere de filmare automate au prins imaginea rapidă a siluetei întunecoase în timp ce trecea pe sub ambarcațiunea lor, însă

din păcate nici una din fotografiile statice făcute nu s-a dovedit îndeajuns de clară pentru a permite o identificare certă.

Totuși, ca și în cazul atâtor alte fenomene, ciudatul număr de relatări ale unor martori oculari este extraordinar de impresionant. Dacă nu ne îndoim de vederea și de cinstea a sute de cetățeni canadieni, trebuie desigur să admitem că în lacul Okanagan și în multe alte întinderi de ape din Canada se află ceva foarte ciudat.

În fine, există o legătură geografică interesantă care n-ar trebui să fie trecută cu vederea, deoarece cu greu ar putea fi considerată drept o coincidență faptul că marea concentrare de apariții de monștri cu gât lung din Canada — în preajma unor linii izoterme de zece grade centigrade — corespunde cu apariții din alte părți ale emisferei nordice. Fără îndoială, distribuirea acestor fapte urmează un plan bine definit, și se poate desena o linie care leagă Canada, Irlanda, Scoția, Norvegia, Suedia, Finlanda și unele zone din fosta URSS, în care se găsesc monștri lacuștri. Așa cum a sugerat un criptolog, doctorul Bernard Heuvelmans: „Cu greu ai putea dori o mai bună dovadă circumstanțială a existenței lor.”

1951 Bătălii fantomatice în Marea Britanie și Franța

Istoria supranaturală a Insulelor Britanice s-a caracterizat prin apariția ocazională a unor armate fantomatice care înaintează spre, se retrag din, sau sunt efectiv angajate în chiar aceleași bătălii în care au luptat cu secole înainte, pe vremea când ostașii încă mai erau în viață. Dacă — așa cum cred unii parapsihologi — unele emoții puternice pot face ca o activitate spectrală să fie mai probabilă, atunci câmpurile de bătălie oferă câteva dintre cele mai promițătoare terenuri pentru vânărea de stafii.

Totuși, în realitate foarte multe din aceste exemple par mai degrabă să reflecte amintirea anterioară a unui loc, o imagine vizual-sonoră creată ulterior, imprimată în substanța eterului decât activitățile unor fantome adevărate care ar bântui locurile respective. În loc să fie martori la mișcările unor entități ultrafizice sau ale unor suflete înlănțuite de pământ, cei ce percep aceste stranii imagini s-ar părea că privesc evenimentele originale repetându-se. Dacă observatorii s-au înapoiat în timp sau dacă cei angajați în luptă au luat-o înainte este o problemă ce poate face obiectul unor speculații. Cel mai probabil e că nici unul dintre scenarii nu este corect — cel puțin nu în vreun fel pe care mințile actuale să-l înțeleagă. Singurul lucru de care putem fi cu adevărat siguri este că se pare că astfel de întâmplări au totuși loc.

Mai înainte de începutul acestui secol, pe întreg cuprinsul Marii Britanii s-au semnalat cazuri ale unor armate fantomatice care apăreau pentru a relua desfășurarea războaielor din vechime. Dintre acestea, cele mai celebre au fost manifestările ce au urmat bătăliei de la Edge Hill din războiul civil englez, care a fost purtat în ziua de 23 octombrie 1642 pe câmpiile din apropierea orașului Kineton, în Warwickshire. În lunile de după acea confruntare s-au auzit atâtea povești despre repetarea unei bătălii-fantomă, încât regele Charles a trimis la fața locului câțiva reprezentanți ca să verifice straniile istorisirii. Ofițerii regelui au fost ei

Înșiși martorii fenomenului și și-au recunoscut numeroși prieteni pe care-i pierduseră cu acel prilej. Deși mai puțin binecunoscute, alte câteva câmpuri de luptă ce marchează evenimente-cheie în sângeroasa istorie a Marii Britanii au fost vizitate de apariții. Printre acestea se numără Sedgemoor, în Somerset; Culloden în *highland*-urile scoțiene și Nasenby, în Northamptonshire. În acest ultim caz, bătălia s-a desfășurat an de an pe cerul de deasupra câmpului de luptă vreme de aproape un veac după evenimentele reale din 1645.

În secolele al optsprezecelea și al nouăsprezecelea n-au lipsit și alte relatări despre armate-fantomă care repetau desfășurarea unor bătălii vechi de veacuri. Dintre cele mai frecvent observate de martorii numeroși este menționată o vastă armată de bărbați și însoțitori care este văzută mărșăluind în apropiere de Inveraray, în regiunea Strathclyde din Scoția, o trupă de cavalerie cu căruțe și infanteria de sprijin, văzută de câteva ori pe Souther Fell, în districtul Welsh din Cumbria; și o flotă de corăbii de vikingi care, sub formă de fantome, atacau și măcelăreau un grup de călugări — stafii stând pe malul Insulei Iona. Deși data reală a acestui ultim incident nu poate fi cunoscută cu certitudine, e probabil să reflecte reluarea unui masacru care se crede că ar fi avut loc cândva în preajma sfârșitului secolului zece.

Deși credința în existența stafiilor era mai puternică în veacurile trecute, nu ar trebui să lăsăm ca prejudecățile și ideile preconceptuate referitoare la strămoșii noștri să ne orbească față de faptul că aceste întâmplări cu caracter fantomatic au avut probabil loc într-un mod foarte asemănător cu cel descris în relatările contemporane. Astfel de relații au fost făcute desigur cu multă persistență, în cursul actualului secol. În timp ce se îndrepta cu mașina la primele ore ale dimineții, spre locuința sa din Letham, din Tayside, doamna Elizabeth Smith a scăpat ca prin urechile acului să nu facă un accident grav, când automobilul ei a alunecat pe drumul acoperit cu polei și a ajuns într-un șanț. Nevoită să-l părăsească și să parcurgă pe jos restul de opt mile până acasă la ea, doamna Smith a rămas uluită văzând un grup de oameni ce înainta spre ea purtând torțe aprinse. Ei nu i-au dat

atenție femeii, în schimb se uitau cu grijă în jur, din câte se părea în căutarea morților lor. În timp ce doamna Smith continua să-i privească, a văzut cum cadavrele ce zăceau pe pământ erau întoarse cu fața în sus și cercetate. A aplecat că scena fantomatică a durat aproximativ doisprezece minute, în care timp a fost în stare să distingă foarte bine înfățișarea oamenilor. Ulterior, vorbind unor cercetători despre experiența prin care trecuse, a descris veșmintele bărbaților ca fiind saxone sau chiar dintr-o epocă și mai veche. De fapt, istoricii au stabilit pe baza descrierii ei că văzuse războinici *picți*¹. Savanții bănuiau că scena la care fusese martoră era reluarea bătăliei de la Nachanesmere, desfășurată în anul 685 e.n.

Vedenia doamnei Smith a apărut pe la începutul iernii anului 1951. Femeia din Tayside era pur și simplu unul dintre numeroșii cetățeni britanici din secolul douăzeci care s-au pomenit pe neașteptate și în mod inexplicabil martori ai retrăirii unui trecut violent al patriei lor. Printre locurile ce par să fi fost mai frecvent scena unor astfel de întâmplări se numără și Offham Hill, în apropiere de Lewes, în East Sussex, unde în urmă cu mai bine de șapte sute de ani s-a desfășurat o mare bătălie; Marston Moor, în North Yorkshire — scena unei alte bătălii din Războiul Civil, și Otterburn, în Northumberland, unde s-au dat lupte în august 1388. Cel mai celebru caz de bătălie-fantomă din secolul douăzeci ne oferă un caz foarte diferit de oricare altul menționat până acum. Două caracteristici principale îl deosebesc de celelalte. Mai întâi, în loc să fie reluarea unor evenimente care au avut loc cu sute sau mii de ani în urmă, el revoca evenimente care se desfășuraseră doar cu zece ani mai înainte. În al doilea rând — amănuntul fiind și mai ciudat — de văzut nu s-a văzut de fapt nimic, martorii doar auzind zgomotele bătăliei. În primele ceasuri ale dimineții zilei de 19 august 1942, o mare forță de trupe aliate, constând în principal din comando-uri canadiene și britanice, a atacat portul francez Dieppe, din Normandia, aflat atunci în mâinile germanilor. Fără a urmări să realizeze ceva de o foarte mare importanță strategică, raidul era

¹ *Picți* (ist.): Unul dintre popoarele antice din nordul Britaniei (n.t.)

mai degrabă gândit ca o repetiție la scară reală în vederea eventualei invazii a Europei, care a avut loc efectiv doi ani mai târziu. În mod cert, aliații au învățat mult din debarcările de la Dieppe, dar prețul plătit a fost cumplit. Din cei peste șase mii de oameni care au luat parte, aproape patru mii au fost uciși sau răniți într-o bătălie feroce care a durat numai patru ore și jumătate.

Nouă ani mai târziu, două englezoaice care își petreceau vacanța la Puys, un sat situat pe malul mării la câteva mile spre est de Dieppe, au fost trezite în mijlocul nopții de înconfundabilul zgomot al focurilor de tun de mare calibru. În jurul orei patru dimineața, cele două femei au auzit deslușit bărbați scoțând strigăte de durere, precum și bubuit îndepărtat de obuze și zgomotul caracteristic al bombardierelor în picaj. Acest fenomen ciudat a durat cincizeci de minute. A fost înlocuit de o scurtă tăcere și apoi o continuare a bombelor în picaj și a exploziilor, cu o mult mai mare intensitate. Femeile au rămas treze, ascultând uluite zgomotele care — erau convinse — veneau dinspre linia de coastă, din direcția portului francez. Vacarmul bătăliei a continuat neîntrerupt până la ora șase, când toată larma s-a potolit fiind înlocuită de zgomotele firești ale valurilor ce se spărgeau pe plaja de pietriș din fața hotelului lor. În dimineața zilei următoare — 5 august 1951 — femeile au rămas uimite aflând că nici unul dintre ceilalți oaspeți ai hotelului și nici proprietarii francezi ai acestuia nu auziseră nimic neobișnuit. Totuși câteva persoane care locuiau în același sat au povestit că în cursul anilor precedenți trecuseră, în unele nopți de vară, prin experiențe asemănătoare.

Când s-au înapoiat în Anglia, cele două femei au trimis o relatare completă a experienței lor la Societatea pentru Cercetări Psihice cu sediul la Londra. După ce au verificat la Ministerul de Război rapoartele referitoare la dezastruoasa bătălie, cercetătorilor de la SPR le-a fost clar că momentul începerii fenomenului — aproximativ ora patru dimineața, din câte spuneau femeile — corespundea foarte bine cu primele schimburi de focuri între navele de asalt ale aliaților și vasele germane amaratate în largul coastei

În ziua de 19 august 1942. Ba mai mult, spectaculoasa creștere a zgomotului, care a început în jurul orei cinci în noaptea de 4 august 1951 părea să fi marcat începutul bombardamentului orașului Dieppe de către distrugătoarele aliaților și primul val de bombardiere ale Forțelor Aeriene Britanice care se ușurau de încărcătura lor pe liniile de apărare germane. Deși n-ar fi fost imposibil ca femeile să fi citit personal relatări privitoare la bătălie și ulterior să fi născocit povestea, cercetătorii de la SPR s-au arătat convinși că ele spuneau adevărul și apreciau ca aproape sigur că ambele trecuseră printr-o experiență psihică autentică.

Ca întotdeauna, scepticii au oferit o altă soluție. Celor pentru care ideea de bătălie-fantomă însemna doar multă vorbărie și aiureli, le era îndeajuns de clar că de fapt femeile nu auziseră nimic altceva decât o combinație de zgomote firești. Spargerea valurilor ce se izbeau pe plaja de pietriș, avioane reale ce zburau pe ruta Londra-Paris și o dragă care lucra în portul Dieppe erau propuse laolaltă ca fiind răspunzătoare. Femeile însă au negat că s-ar fi putut lăsa înșelate de aceste zgomote sau de o combinație a lor.

Privind din perspectiva timpului trecut al experienței lor, este greu să-ți formezi o părere sigură într-un sens sau altul. Nu știm cum s-ar putea păstra evenimentele în timp și spațiu pentru a fi reluate la o dată viitoare sub ochii și în urechile celor îndeajuns de sensibili pentru a se acorda cu ele. Este interesant de remarcat că despre nici una din cele două femei nu se știa să fi manifestat anterior vreun interes față de fenomenele supranaturale, sau să fi declarat că ar mai fi avut vreodată o experiență psihică. Constituiau martori absolut credibili. Totodată, nu este cu totul imposibil ca ele să se fi înșelat pur și simplu cu privire la cele ce au auzit. Ceea ce putem spune cu certitudine este că nu-i îngăduit să desconsiderăm cu ușurință orice declarație prin care susține cineva că ar fi văzut o bătălie-fantomă argumentând că vedenia trebuie să fi fost o halucinație vizuală sau auditivă. Bineînțeles, asta dacă nu suntem gata să respingem valoarea tuturor mărturiilor omenești.

1952**În căutarea lui Bridey Murphy**

A doua jumătate a secolului douăzeci a fost martora uimitorului avânt al credinței declarate în reîncarnare, în rândul occidentalilor. Cifrele sondajelor de opinie extrase din cercetările efectuate în Marea Britanie între anii 1969 și 1979 arată o creștere de optsprezece până la douăzeci și opt la sută exprimând credința individuală, în timp ce o creștere asemănătoare a fost înregistrată în aceeași perioadă de zece ani în SUA. În rândurile celor sondați sub vârsta de douăzeci de ani, credința era substanțial mai mare, așa că putem presupune în deplină siguranță că dacă studiul ar fi efectuat astăzi, ar prezenta o continuare a curbei crescătoare. În anii 1990 este foarte probabil ca, de ambele părți ale Atlanticului, o persoană din trei să fi ajuns să accepte ideea renașterii. Ceea ce face ca aceste statistici să fie atât de uluitoare este faptul că studiile asemănătoare întreprinse spre sfârșitul anilor 1940 arătau că mai puțin de trei la sută din occidentali luau în serios reîncarnarea. Așadar, ce se ascunde în spatele enormei schimbări petrecute în conștiința oamenilor? Răspunsul poate fi rezumat în două cuvinte: hipnoza regresivă. Posibilitățile oferite de hipnoza regresivă cu retrăirea unei vieți trecute a trezit pentru prima dată atenția publicului larg în 1952, prin celebrul caz al lui Bridget — Bridey — Murphy. Sub hipnoza lui Morey Bernstein, Virginia Tighe, soția în vârstă de douăzeci și nouă de ani a unui om de afaceri, și mamă a trei copii, locuind în Pueblo, Colorado, și-a reamintit viața ei anterioară, petrecută în Irlanda secolului nouăsprezece. Hipnotizator amator cu experiență și o practică de mai mulți ani, Bernstein condusese deja câteva regresii în vieți trecute înainte de a o întâlni pe Tighe însă, după ce prima lor ședință a scos la lumină detalii cu o claritate pe care el n-o mai întâlnise până atunci, a recunoscut în ea un potențial superstar al regresiei.

Conform practicii devenite standard printre toți cercetătorii ce se ocupau cu hipnoza vieții trecute, Bernstein a regresat-o pe Tighe mai întâi la copilărie și apoi a încurajat-o

să meargă înapoi, într-un alt loc și alt timp dinainte de nașterea ei. Răspunzând întrebărilor într-un dialect irlandez grosolan și folosind expresii de argou și colocviale pe care Bernstein nu le-a recunoscut, gospodina în vârstă de douzeci și nouă de ani și-a descris cu însuflețire copilăria anteoară. „Crescuse”, spunea ea, „ca fiica mai mică a unui avocat pledant care locuia în orașul irlandez Cork. Născută în 1798, trăise șaiszeci și șase de ani, după care murise în urma unei căderi în care își fracturase șoldul”. Pe măsură ce ședințele progresau, Bernstein afla treptat tot mai multe amănunte despre trecutul fetei, inclusiv tot felul de detalii care ar fi fost într-adevăr greu de născocit — nume, date, locuri, întâmplări, magazine și întreprinderi care spunea ea că ar fi existat în orașul ei natal. Chiar și cântece, poezii și obiceiuri locale erau descrise, toate, într-un limbaj pitoresc. Bridey a spus că se măritase la vârsta de douăzeci de ani cu Sean Brian Joseph McCarthy, și el fiul unui avocat de la tribunal. După aceea se mutaseră la Belfast, unde McCarthy predă cursuri la „Queen’s University”. Deși se căsătoriseră într-o biserică protestantă din Cork, se pare că tânărul cuplu se decisese să se supună unei ceremonii catolice în biserica St. Teresa din Belfast, iar femeia regresată a fost în stare să specifice până și numele preotului care oficiase slujba — părintele John Joseph Gorman.

În tot cursul anului 1952, Bernstein a înregistrat pe bandă fiecare ședință de hipnotism și, doi ani mai târziu, aceste conversații extraordinare au fost publicate în ziare sub formă de serial. Au atins imediat o coardă a imaginației publicului american și au împins pentru prima dată subiectul reîncarnării pe prima pagină a ziarelor din lumea occidentală. Următoarea carte a lui Bernstein, *The Search for Bridey Murphy*¹ a devenit imediat un bestseller și a fost în curând publicat în treizeci de țări. Pentru majoritatea oamenilor care au citit-o, cele mai convingătoare aspecte ale poveștii

¹ *The Search for Bridey Murphy: în traducere literală* — „În căutarea lui Bridey Murphy”

lui Bridey constau în numeroasele detalii și în însăși ponderea faptelor și întâmplărilor banale cuprinse în nesfârșitele ceasuri de regresiuine. Cei ce credeau în reîncarnare simțeau că Bridey demônstra într-adevăr o cunoaștere a lucrurilor care n-ar fi putut fi știute decât în Irlanda și totuși, istoria personală a Virginiei Tighe arăta fără urmă de dubiu că, de la nașterea ei în Madison, Wisconsin, Virginia nu călătorise niciodată în străinătate și nici nu părea să aibă vreo legătură specială cu irlandezii și cultura lor.

Ca întotdeauna, nu toată lumea a fost atât de ușor convinsă. Deorece registrele oficiale irlandeze nu datează decât de după anul 1846 — ca o coincidență, chiar în anul presupusului deces al lui Bridey Murphy — a fost imposibil să se coroboreze pe bază de certificate nașterea, căsătoria sau moartea sa. În plus, unele din amintirile ei au fost găsite, în urma unei analize, ca fiind inexacte din punct de vedere faptic, iar scepticii au subliniat că transcrierile spuselor ei în timp ce se afla sub hipnoză conțineau exemple săritoare în ochi de argou american din secolul douăzeci amestecate cu irlandeza veche. Un ziar, *Chicago American*, a mers chiar atât de departe încât să acuze echipa Bernstein-Tighe că născocise în mod deliberat misterul. După ce, așa cum afirmau, cercetaseră trecutul lui Tighe, ziaristii de la *Chicago American* au pretins că ea se împrietenise cu o bunică irlandeză, numită Bridey Corkell, care locuise la Chicago în același timp cu Tighe. O vreme, încercările de a discredita așa-zisa reîncarnare au părut să aibă un efect, dar când s-a aflat că doamna Corkell era ea însăși mama unuia dintre redactorii ziarului din Chicago, publicul a devenit mai puțin sigur. Obiectivitatea jurnaliștilor sceptici a fost și mai mult pusă la îndoială după ce a trasnpirat că *Chicago American* pierduse în favoarea ziarului rival din același oraș, *Chicago Daily News*, licitația pentru drepturile de publicare în serial a cărții lui Bernstein.

Privind înapoi spre afacerea Bridey Murphy din perspectiva avantajoasă a unei înțelegeri ulterioare, se vede lesne pentru ce a stâmit povestea o asemenea senzație și de ce detractorii ei s-au simțit frustrați în încercările lor de

a discredita ipoteza renașterii. Mai întâi, multe dintre amintirile în stare de transă ale femeii par să conțină un accent de adevăr de netăgăduit. O hartă a orașului Cork datând din 1801 arată mica zonă de locuințe cunoscută sub denumirea de *The Meadows* („Pajiștile”) în care se presupunea că crescuse Bridey, și oricine care auzise benzile cu propriile sale urechi nu se putea împiedica să nu fie surpins și impresionat de accentul atrăgător și de ușurința cu care reda ea culorea locală și viața de zi cu zi din Irlanda la începutul secolului al nouăsprezecelea. De fapt, când la sfârșitul fiecărei ședințe revenea la starea conștientă, Tighe era întotdeauna uimită de ceea ce auzea pe bandă și nu-și putea explica sursa informațiilor cuprinse în cele istorisite.

Lipsa de înregistrări de date personale ale populației irlandeze anterior anului 1864 era enervantă, pentru a nu spune decât atât. Cu toate acestea, denumiri specifice ale unor locuri despre care cu greu ar fi fost de așteptat să aibă cunoștință gospodina americană s-au dovedit a fi corecte și verificabile, oferind în consecință dovezi convingătoare. Printre acestea se numărau amănunte referitoare la orașele irlandeze din secolul al nouăsprezecelea pe care le descria ea, incluzând denumirile unor prăvălii obscure situate pe străzi dosnice. De exemplu, despre casa de pe Dooley Road, din Belfast, unde, din câte spunea ea, își sfârșise viața Bridey, se știe că a existat, întocmai ca și băcănia familiei la care își făcea ea cumpărăturile — „Farr & Carrigan”.

La patruzeci de ani după ce Morey Bernstein și-a regresat faimosul său subiect în mica încăpere din față a locuinței doamnei Tighe din Pueblo, în Colorado, adevărul central al problemei — și importanța lui pentru înțelegerea naturii vieții și a morții — rămâne o temă pentru mari dezbateri. Poate este un caz de reîncarnare, poate nu. Însă în decursul a patruzeci de ani de cercetări nimeni nu a avansat până acum o explicație modernă mai convingătoare pentru enigma lui Bridey Murphy.

1953

Întâlniri ucligătoare

Pe la începutul anilor 1950, amenințarea potențială reprezentată de obiectele zburătoare neidentificate tindea să se transforme într-o dură realitate. Prin 1953, au început să sosească de la piloți civili rapoarte ce sugerau că farfurii zburătoare hărțuiau avioanele de linie cu o frecvență tot mai mare. Pe cerul de deasupra Americii, unde Forțele Aeriene ale Statelor Unite erau foarte vigilente, astfel de activități păreau să fie deosebit de intense, însă zborul care s-a dovedit a constitui prima tragedie a avut loc foarte departe de malurile Americii.

În martie 1953, pilotul unui DC-6 în drum de la Wake Island, în Pacific, către Los Angeles a luat legătura prin radio cu aeroportul său de destinație pentru a raporta că era atacat de trei mingi strălucitoare. Peste câteva secunde, contactul cu avionul s-a pierdut și acesta a dispărut, împreună cu cei douăzeci de pasageri ai săi și cu echipajul alcătuit din cinci oameni. În aceeași primăvară, un alt DC-6, aflat de astă-dată într-un zbor internațional, s-a prăbușit după ce raportase o interferență provenind de la nișe lumini neidentificate. Martori de la sol au confirmat implicarea în catastrofă a unor obiecte zburătoare neidentificate. Nici de această dată n-au fost supraviețuitori.

Pe la începutul verii nu putea exista nici o îndoială că situația farfuriilor zburătoare luase o întorsătură în mod clar sinistru. În ziua de 24 iunie, un avion de vânătoare cu reacție F-94C cu un echipaj de doi oameni a decolat de la baza Otis, la Cape Cod, cu misiunea de a investiga un semnal radar singular neidentificat, recepționat de controlul de la sol. Când avionul de interceptare s-a apropiat de ținta sa — o lumină intensă ce plutea la est, la o altitudine de o mie cinci sute de picioare — căpitanul James Suggs s-a pregătit de luptă. Însă bătălia s-a încheiat

Înainte de a începe. În momentul în care Suggs și-a amorsat tunul în vederea tragerii, întregul echipament al avionului de vânătoare s-a defectat pe loc. În câteva secunde, avionul a intrat într-un picaj abrupt și Suggs abia a avut timp să se ejecteze. Copilotul său, locotenentul Robert Barcoff, a avut mai puțin noroc: a fost ucis instantaneu când avionul cu reacție a explodat la impactul cu pământul de dedesubt. Cauza defecțiunii din sistemul de zbor al avionului de luptă a rămas un mister.

Indiferent care ar fi fost cauza tragediei de la Cape Cod, ceva și mai rău avea să urmeze. La 25 noiembrie, locotenentul Felix Monela și ofițerul operator de radar Robert Wilson au decolat de la baza aeriană Kincross cu avionul lor de vânătoare pentru a intercepta farfuria zburătoare detectată de Comandamentul Apărării Aeriene deasupra graniței cu Canada. Obiectul care apăruse pe ecranele de radar ca o sclipire ce se mișca haotic, s-a dovedit a fi o navă extraterestră mare care plutea deasupra Lacului Superior la o altitudine de opt mii de picioare. Descrierea OZN-ului făcută de Monela și înregistrată de colegii lui ofițeri la Kincross a fost de fapt ultimele lui cuvinte. La câteva secunde după ce se făcuse contactul vizual, a făcut impresia că se întâmplă imposibilul. Operatorii radarului se holbau la ecranele lor în timp ce OZN-ul se îndrepta spre avionul cu reacție cu o viteză de multe ori mai mare decât cea a sunetului. Peste câteva minute, cele două puncte luminoase s-au contopit într-unul singur și sunetul vocilor echipajului de aviatori a fost înlocuit de un straniu pârâit electromagnetic. Niciodată nu s-a descoperit ce s-a întâmplat cu ofițerii Monela și Wilson. O cercetare a Lacului Superior a fost efectuată de grupuri operative americane și canadiene reunite, dar n-a scos la iveală nimic. Pe apele liniștite nu s-a găsit nici o epavă sau pată de petrol care să ofere vreun indiciu privitor la soarta lor.

Deși o coliziune în aer părea să fie cea mai acceptabilă probabilitate, controlorii radar de la Kincross nu reușeau să-și înlăture chinuitoarea bănuială că era posibil ca aviatorii americani să fi fost răpiți în spațiu — prinși în capcană în cine știe ce mod neimaginabil de niște fapte a căror tehnologie se știa deja că era cu mult mai avansată decât cea a omenirii.

Oricare vor fi fost temerile intime ale gradelor inferioare, ofițerii superiori au luat rapid măsuri pentru ca acestor incidente să nu li se facă multă publicitate. În timp ce vina pentru incidentul de la baza Otis a fost dată — cel puțin de către presă — pe o defecțiune normală a avionului, declarația Forțelor Aeriene cu privire la disparițiile de la Lacul Superior a fost că „operatorii radar de la turnul de control confundaseră OZN-ul cu o navă aeriană C-47”; americanii și-au schimbat povestea, dând vina pe „condiții atmosferice nefavorabile”.

O vreme, ziarele au acceptat aceste explicații dar, când Forțele Aeriene ale Statelor Unite au continuat să piardă avioane în tot cursul următoarelor doisprezece luni, au început să fie puse întrebări incomode.

În ziua de 1 iulie 1954, un alt avion de interceptare F-94, de același tip cu cel pierdut în iunie 1953, s-a prăbușit după ce se întâlnise cu o farfurie zburătoare deasupra bazei Griffith din statul New York. Deși de astă-dată aviatorii s-au ejectat și au supraviețuit, patru civili de la sol au fost uciși și, în mod destul de firesc, acest ultim incident a îndemnat multe ziare să facă aluzii sumbre la mușamalizarea anumitor fapte referitoare la rapoartele despre prăbușiri de avioane asociate cu farfuria zburătoare. Însă, în loc să fie sincer cu publicul american, guvernul Statelor Unite și instituția militară au decis să-și dubleze eforturile pentru ascunderea adevărului. În februarie 1955, la Seattle s-a organizat o conferință la care ofițeri ai secției de informații a Serviciilor Militare de Transport Aerian s-au întâlnit cu

șefii principalelor linii aeriene comerciale din America. Singurul punct de pe ordinea de zi erau OZN-urile — sau mai precis, nevoia de a controla fluxul de informații privitoare la ele.

Rezultatul acestei întâlniri secrete a fost extinderea restricțiilor de tip militar care obligau echipajele aviației comerciale să păstreze o tăcere deplină cu privire la toate aparițiile de OZN-uri. Cel care nu respecta nivelul de discreție necesar era pasibil de o pedeapsă de zece ani închisoare sau de o amendă de zece mii de dolari. Deși au provocat împotrivire printre piloții civili, aceste reguli draconice au rămas în statute și, ca urmare, fluxul către presă al informațiilor privitoare la OZN-uri a secăt. Numai după ce, ca urmare a legii Statelor Unite privind libertatea de informare, documente anterior secrete au fost date publicității, a devenit clar că, pe la începutul anilor 1950, prezența extratereștrilor pe cerul de deasupra planetei noastre nu numai că era socotită ca fiind reală și dovedită, dar se știa și că este foarte primejdioasă.

1954

Viața de după viață

În 1954, Jasbir Lal Jat, un băiețel indian de trei ani dintr-un sat sărac din apropierea orașului Vehedi, a făcut impresia că murise de variolă. După o boală care a durat câteva zile, a încetat să mai respire și trupul i s-a răcit. Totuși, în dimineața următoare, în ziua programată pentru desfășurarea ceremoniei funerare, trupul lui Jasbir s-a mișcat. Însă acesta a fost doar primul miracol al unei povești cu adevărat uluitoare, deoarece curând a devenit clar că personalitatea băiatului se schimbase cu desăvârșire.

Vorbind cu un alt accent și cu purtări mult în avans față de vârsta lui, copilul susținea acum că se numea Sobha Ram Tyagi și că era fiul unei familii de brahmani care suferise o pierdere chiar în clipa în care Jasbir Lal Jat își dăduse duhul. Cel care locuia acum în trupul victimei variolei era sufletul lui Sobha Ram, și nu cel al copilului dintr-o castă inferioară. În ciuda zeflemelii tuturor celor din jurul său, băiatul a rămas ferm convins de adevărul afirmațiilor lui, refuzând să consume hrana unei caste inferioare, pe care o considera impură. Cei mai mulți oameni credeau că băiatul înnebunise, până când într-o zi, din întâmplare, el a recunoscut o străină ce trecea pe-acolo ca fiind mătușa lui Sobha Ram Tyagi. Bineînțeles, femeia a confirmat că așa era, iar versiunea ei despre moartea nepotului său Sobha Ram ca urmare a unei răni coincidea cu cea a băiatului aflat în viață. Și mai important a fost faptul că a reieșit că, într-adevăr, cei doi copii încetaseră să trăiască exact în același timp, din aceiași zi. Imediat, Jasbir a fost luat în satul în care susținea că și-ar fi trăit viața anterioară, și a fost capabil să salute rudele lui Sobha Ram Tyagi adresându-li-se pe nume. Toți au fost de acord că descrierea pe care o făcea copilul despre vechiul său district natal era prea amănunțită pentru a fi spusă pe ghicite.

Povestea din 1954 istorisită mai sus poate să pară o operă de ficțiune, dar nu este. Enigma indiană este extrasă din dosarele doctorului Ian Stevenson, un profesor american de psihologie, care și-a petrecut ultimii patruzeci de ani ai vieții adunând dovezi ale unor cazuri evidente de amintiri spontane dintr-o viață anterioară ale unor copii.

Într-un caz tipic întâlnit de Stevenson, un copil care abia învăța să meargă începe să le spună părinților săi și oricui vrea să-l asculte că el își poate aminti că este altcineva. Declarațiile copilului cu privire la viața sa anterioară sunt însoțite aproape întotdeauna de un comportament care-i este străin mediului în care a crescut copilul dar care concordă cu unele elemente ale presupusei sale existențe trecute. În opinia lui Stevenson, este posibil ca aceste amintiri să crească în intensitate la o vârstă cuprinsă între doi și patru ani, dar revin rareori în memorie după vârsta de cinci ani. Motivele acestei situații rămân neclare; este un tipar ce se repetă indiferent de mediul religios sau cultural al copilului.

În multe cazuri, copiii nu numai că au descris cu exactitate oameni, locuri și obiceiuri despre care n-ar fi putut să aibă cunoștință dar unii au dat chiar semne ciudate și alarmante în legătură cu personalitatea lor anterioară, ca de exemplu semne din naștere corespunzând cu răni suferite în momentul morții. Alții manifestau trăsături psihologice deosebite, incompatibile cu vârsta lor — o dorință pentru plăceri specifice adulților, cum ar fi alcoolul, tutunul sau relațiile sexuale. Cătorva le vine greu să se aclimatizeze la noile lor identități sexuale și continuă să se îmbrace și să se poarte potrivit obiceiurilor sexului opus. În astfel de cazuri, tulburările lor de personalitate pot fi doar extrem de rar vindecate cu ajutorul psihiatriei convenționale aplicate la copii.

Unul dintre cele mai spectaculoase exemple apărute în era modernă este cazul lui Reena Gupta, din

New Dehli, care avea mai puțin de doi ani când, în 1966, i-a spus pentru prima dată bunicii ei că ea avusese un *gharada*, un soț — un om rău care o ucisese și care acum zăcea în închisoare pentru crima lui. Reena n-a fost crezută însă, odată cu trecerea anilor nu și-a pierdut convingerea că mai trăise și murise anterior. Ca urmare, o înfuria deseori pe mama ei atunci când se duceau la piață pentru cumpărături și fetița căuta prin mulțime chipuri cunoscute din trecut, sperând că o astfel de recunoaștere ar putea fi primită cu o reacție favorabilă. La un moment dat, din întâmplare, o profesoară prietenă cu mama Reenei — care se numea Vijendra — a auzit o poveste tragică despre o familie de indieni sikși în care era vorba despre uciderea unei tinere femei, Gurdeep Singh, de către soțul ei. Dându-și seama că povestea familiei de sikși reproducea întocmai evenimentele de care își amintea Reena, Vijendra a mers pe urmele acelei familii până la locuința sa, situată într-o altă suburbie a capitalei indiene. Acolo, aflând că *gharda* femeii moarte era condamnat la închisoare pentru acea omucidere, a stat de vorbă cu părinții lui Gurdeep Singh cea ucisă. Deși cu rețineri la început, soții Singh au fost în cele din urmă de acord să o întâlnească pe Reena, care i-a recunoscut imediat și fără a-i fi fost prezentați, ca fiind mama și tatăl ei. De față cu cei doi oameni uluiți, fetița și-a amintit multe întâmplări din copilăria ei anterioară, printre care originea neobișnuitei porecle cu care fusese cunoscută sora mai mică a lui Gurdeep. Ulterior, când a fost dusă să-i întâlnească pe ceilalți membri ai precedentei sale familii, copila a fost capabilă să-i recunoască și pe ei, iar câțiva ani mai târziu, prin anii 1970, când devenise adolescentă, a fost chiar de acord să pozeze pentru o fotografie împreună cu dubiosul și întrucâtva uluitul „ei” soț-ucigaș.

Deși multe exemple de amintiri dintr-o viață anterioară se ivesc în țări orientale, ele nu constituie nicidecum majoritatea. În 1981, Romy Crees, o fetiță ce abia făcea primii

pași, originară din localitatea Des Moines, statul Iowa, a început să le povestească părinților ei că fusese un bărbat căsătorit pe nume Joe Williams, care murise cu câțiva ani în urmă într-un accident de motocicletă, lăsându-și soția — Sheila — văduvă cu trei copii. Micuța Romy se ruga să i se îngăduie să se ducă să-și vadă familia care — spunea ea — locuia în Charles City, o comunitate aflată la o depărtare de aproximativ o sută patruzeci de mile de Des Moines. În calitatea lor de catolici pioși și ca atare necrezând în reîncarnare, părinții lui Romy erau înclinați mai degrabă să-și închipuie că fiica lor era posedată de diavol decât de spiritul revenit în viață al altei persoane. Cu toate acestea, când un exorcism n-a reușit să scoată acele idei din mintea fetei, soții Crees au apelat la un psihiatru de copii, doctorul Hemendra Bannerjee.

Bannerjee și-a dat repede seama că propriul său scepticism inițial era nefondat. S-a organizat o expediție la Charles City, în cursul căreia micuța copilă a fost capabilă să identifice perfect multe locuri, găsind chiar și locuința în care afirma că ar fi trăit anterior. Acolo, moartea lui Joe Williams într-un accident de motocicletă a fost confirmată de văduva lui, Sheila, care a adevărit și câteva alte detalii-cheie referitoare la relațiile lor, pe care cu greu le-ar fi putut ghici un copil de doi ani ce locuia la o depărtare de o sută patruzeci de mile.

Părinților lui Romy Crees nu prea le-a mai rămas decât să admită, deși fără voie, că renașterea era cea mai probabilă explicație. Ca și doctorul Stevenson, începând de atunci și doctorul Bannerjee și-a revizuit propria-i practică psihiatrică în așa fel încât să includă posibilitatea existenței unor factori ce-și au rădăcinile în vieți anterioare.

Deși sfidează multe dintre presupunerile fundamentale ce stau la baza concepțiilor religioase și filozofice ale societății occidentale, cercetări contemporane privind reîncarnarea

au rezistat atât testului timpului cât și ostilei batjocuri de pe poziții intelectuale din partea criticilor din sfera profesioniștilor. Indiferent dacă scepticilor le place sau nu, este clar că un număr considerabil de copii foarte mici, practic din toate țările lumii, și-au amintit vieți anterioare și au dat dovadă de cunoașterea unor comportamente de adulți cărora pare imposibil să li se găsească explicații naturale.

Unul dintre subiecții lui Ian Stevenson, un băiețel libanez în vârstă de cinci ani, numit Imad Elawor, a făcut cincizeci și șapte de afirmații verificabile în legătură cu viața sa anterioară, trăită prin persoana lui Ibrahim Bonhanzy, o victimă a tuberculozei. Dintre aceste afirmații, cincizeci și una s-au dovedit a fi — așa cum s-a exprimat cercetătorul — „absolut corecte”.

Dacă nu admitem că psihologul american și colegii lui și-au falsificat cu consecvență și conștiinciozitate însemnările referitoare la cazurile înregistrate, dovezile unor atât de complexe corelații cu confirmare reciprocă nu pot fi respinse ca fiind rodul unor închipuiri copilărești sau al unor coincidențe. În mod logic, în urma oricărei analize obiective, trebuie să recunoaștem că fenomenul descoperit prima oară de Ian Stevenson oferă câteva posibilități cu totul extraordinare în ceea ce privește natura existenței umane.

1955**Vizitele de la Kelly și Hopkinsville**

Cel dintâi care a remarcat ceva ciudat a fost Billy Ray Taylor, un fiu de agricultor în vârstă de douăzeci și unu de ani, care, în jurul orei șapte seara a ieșit afară din locuința familiei sale din Kelly, statul Kentucky, ca să bea apă de la fântână. A văzut deasupra lui un uriaș OZN strălucitor, cu un eșapament luminând în toate culorile curcubeului, care cobora și ateriza pe o albie de râu secată aflată la o depărtare de câteva sute de metri. Înapoiindu-se în fugă în casă, Billy Ray, foarte surescit, și-a spus povestea dar a fost luat în râs. Însă veselia familiei a fost de scurtă durată, deoarece, peste aproximativ o oră, Taylor-ii au fost alarmați de lătrăturile furioase ale câinelui lor de pază și, când au deschis ușa casei, animalul s-a repezit înăuntru, în mod evident îngrozit. Înarmați cu o pușcă de calibru 20 și cu o carabină de calibru 22, doi dintre bărbații familiei au ieșit afară și s-au pomenit în fața cauzei alarmei: o făptură înaltă de patru picioare, cu un cap rotund, disproporționat de mare, cu ochi mari, galbeni și luminoși și cu brațe lungi terminate prin gheare își croia drum prin curte. Deși la început au rămas încremenți de spaimă și neîncredere, cei doi și-au revenit înainte ca extraterestrul să ajungă la ei și au tras în el cu armele lor. Creatura a tresărit, făcând un salt în spate și s-a strecurat la adăpostul copacilor, schelălăind de durere. Totuși dihania nu era singură. Când cei doi bărbați s-au hazardat să înainteze, întorcând capul au văzut o făptură asemănătoare pe acoperiș, și au tras cu pușca și asupra acesteia. Un al treilea extraterestru, pe care l-au descoperit cocoțat într-un arțar, părea să fie și el rănit și l-au văzut luând-o la fugă, cu un mers strâmb și chinuit. Când încă o creatură a dat colțul casei, Billy Ray a tras de

aproape asupra ei cu ambele țevi. Urlând oribil, arătarea s-a retras, dispărând în tufișuri împreună cu ceilalți. Deoarece își terminaseră munițiile, cei doi bărbați au intrat în casă pentru a-și reîncărca armele, dar convinși de familiile lor să nu-i înfrunte încă o dată pe ciudații vizitatori, au zăvorât ușile, au camuflat luminile și s-au mulțumit să-i urmărească pe extraterestrii care se agitau pe afară. O vreme au fost lăsați în pace, însă când a devenit evident că făpturile încercau din nou să pătrundă în casă, membrii mai tineri ai familiei au devenit isterici. Așa că, în cele din urmă, în jurul orei doisprezece, îngroziiți reprezentanți masculini ai familiei Taylor au ieșit afară și au tras iarăși acoperind femeile și copiii, care au alergat spre cele două mașini disponibile și au pornit în goană spre cea mai apropiată stație de poliție, la Hopkinsville. Câteva clipe mai târziu, bărbații i-au urmat, într-o autofurgonetă. Deși nu mai auzise nici pe departe ceva asemănător, șeful poliției locale, Russell Greenwell, a văzut disperarea familiei și știind că nu erau genul de oameni care să-și părăsească locuința fără un motiv serios, s-a hotărât să cerceteze cazul mai îndeaproape.

Totuși, când poliția a examinat zona din jurul fermei familiei Taylor, n-au găsit decât găuri de gloanțe și nici o urmă a presupusului OZN sau a ciudatelor făpturi. Nedumerit, Greenwell s-a înapoiat la Hopkinsville, să încredințeze familia că părea probabil să nu-i mai amenințe vreo primejdie. Însă șeriful se înșela. Câte orele dimineții, după ce Taylor-ii se întorseseră acasă, cea mai în vârstă dintre locatarii casei, Glennie Lankford, s-a ridicat din pat țipând când a văzut una din făpturi uitându-se prin fereastra dormitorului ei. Alarmat de strigăte, fiul ei, Elmer, a tras apoi prin geam asupra creaturii, care, răsturnându-se spre spate, a căzut jos și a luat-o la goană. După aceea, vreme de câteva ceasuri până s-a luminat de ziuă, dihaniile au tot reapărut din când în când, fiind de fiecare dată alungate de focurile de armă ale Taylor-ilor. La ora

cinci și un sfert dimineața, chiar înainte de ivirea zorilor, extratereștii au dispărut definitiv.

Totuși, pentru uluitul clan al Taylor-ilor acesta nu a fost câtuși de puțin sfârșitul poveștii. În cursul următoarelor câteva săptămâni ferma lor a mișunat de reporteri veniți din diverse state, care auziseră despre acea întâmplare. Adusă sub reflectorul atenției publice, familia aflată în centrul controversatului incident a fost fotografiată, intervievată și apoi ridiculizată în articolele tipărite. Atât de chinuitoare au devenit umilirile încât în curând au început să se întrebe dacă felul în care îi trata presa nu era mai rău decât întâlnirea lor de mai înainte cu extratereștii.

Jurnaliștii au respins din start povestea Taylor-ilor, iar atitudinea adoptată de regulă a fost aceea de a face presupuneri asupra motivelor care-i îndemnaseră să aibă îndrăzneala de a sili poliția să-și piardă vremea cu o născocire atât de evident incredibilă. Unii ziariști au acuzat familia că încearcă să scoată bani de pe urma nebuliei farfuriilor zburătoare care, la vremea aceea, pusesese stăpânire pe publicul american. Alți reporteri i-au descris ca „niște provinciali analfabeți, prea slabi de minte pentru a face diferența între un ghemotoc de scaieți care se rostogolește și un marțian”. Câteva editoriale au sugerat că întregul clan Taylor trebuie să se fi îmbătat la lumina lunii.

Declarațiile lor n-au fost încurajate nici de cercetătorii cu experiență în domeniul OZN-urilor și convinși de realitatea farfuriilor zburătoare care considerau amănuntele poveștii lor imposibil de acceptat. Să-ți imaginezi că ființe dintr-o civilizație înaintată ar putea vizita pământul este una, dar posibilitatea ca astfel de extratereștri supraevoluăți să aleagă pentru a ateriza locuința unei familii de provinciali inculți din Kentucky era cu totul altceva.

Așadar, ce s-a întâmplat cu adevărat în noaptea de 21 august? Ipoteza unei mistificări nu poate fi complet

neglijată, deși ar trebui de fapt să se sublinieze că familia din Kelly n-a primit niciodată nici un ban pentru povestea lor și că luni de-a rândul au fost hăituiți de ziarști și diverși gură-cască. Și deși este foarte corect să spunem că niciodată nu s-a găsit vreo dovadă fizică a unei aterizări — și n-au rămas nici cadavre sau urme de sânge de extraterestru după plecarea făpturilor pentru a corobora declarațiile cu privire la focurile trase asupra extraterestrilor cu pușca de vânătoare și cu carabina — a fost semnalat totuși că, în acea noapte, ceva trecuse pe deasupra vehiculului în care se aflau polițiștii veniți să investigheze.

Tot în sprijinul poveștii Taylor-ilor ar trebui amintit faptul că mai multe răpoarte privitoare la entități ne-umane aveau să se ivească în cursul aceluiași an din alte părți ale Statelor Unite. În martie, un bărbat care trecea la volanul unui camion peste un pod din apropiere de Branch Hill, din Ohio, a văzut „trei siluete mici îngenunchiate lângă drum“. A oprit vehiculul și a ieșit să se lămurească în privința lor, pentru ca, imediat, un fulger izvorât dintr-o armă pe care o ținea una din creaturi să-l aducă în stare de inconștiență. Interesant este că amintirile lui despre aspectul fizic al extraterestrilor se potriveau foarte bine cu descrierile făcute de familia din Kentucky. În ziua de 3 iulie, un alt automobilist — doamna Margaret Simmonds — aproape că a dat cu mașina peste câteva siluete mici care traversau șoseaua în apropiere de Stockton, statul Georgia. În timp ce frâna ca să le evite, le-a privit îndeajuns de bine pentru a fi sigură că nu erau nici oameni nici vreo specie de sălbăticiune din zilele noastre. Și de astă-dată, portretele executate după descrierea doamnei Simmonds aveau o mare asemănare cu entitățile pe care susțineau Taylor-ii că le-ar fi văzut.

Întâlnirile semnalate de martorii din Ohio și din Georgia pot să aibă sau nu vreo legătură cu asediul ce a avut loc la Kelly. Deoarece nici un OZN n-a fost văzut efectiv aterizând, nu se poate stabili nici măcar dacă vreunul din aceste incidente era de natură extraterestră.

Dar merită totuși să se sublinieze faptul că Taylor-ii n-au fost singurii americani care au primit vizite străni în cursul anului 1955.

Ba mai mult, când evaluăm credibilitatea generală a poveștii lor, n-ar trebui să uităm că au existat în total unsprezece martori între șapte și șaptezeci de ani, printre care opt adulți de peste douăzeci de ani, care au văzut cu toții făpturile și le-au descris, cu consecvență, ca pe niște ființe ce nu aveau nici o asemănare cu vreo specie terestră. Să fie oare posibil ca atât de multe persoane să fi fost pradă simultan halucinației? Pare improbabil, ca să nu spunem mai mult.

Așa cum a comentat ulterior Russell Greenwell: „Ceva i-a speriat pe oamenii aceia, ceva ce le depășea puterea de înțelegere”. Și în cei treizeci și opt de ani de la presupusa întâlnire de gradul trei, nici un singur membru al familiei din Kentucky nu și-a retras versiunea inițială cu privire la acele evenimente, chiar dacă procedând astfel ar fi micșorat batjocura publică de pe urma căreia au suferit cu toții.

1956**Zlua în care a plouat cu pești**

Într-o zi senină și caldă de mai, din anul 1956, asupra unei ferme din Chilatchi, în apropiere de Uniontown, din statul Alabama în Statele Unite, au căzut din cer pești vii. Martorii de față afirmă că aceștia cădeau dintr-un unic nor negru care s-a format printr-o mișcare rotitoare, ca un vârtej, apărând „ca din neant”. Când a început să plouă deasupra unei zone foarte mici, de aproximativ două sute de picioare pătrate, culoarea neobișnuitului nor s-a schimbat din negru aproape în alb și trei specii de pești — pisici-de-mare, bibani și plătici — au căzut din cer. Deoarece peștii erau vii și se zvârcoleau, în mod clar nu se aflaseră în înălțimi de prea multă vreme și totuși, nimeni din cei care i-au văzut nu putea să-și explice ciudata ploaie care a durat în total aproximativ un sfert de oră. Deși peștii erau specii locale și un golf plin de ei avea să fie găsit la o depărtare de numai două mile, de mai multe săptămâni nu fusese nici un ciclon sau tornadă, așa că era greu de imaginat cum ar fi putut să fie ridicați în cer și transportați pe distanța respectivă. Așa cum a remarcat un martor: „Mi s-a părut că era cel mai straniu lucru din câte au existat vreodată”.

Straniu, desigur, dar ar fi greșit să-l descriem ca fiind cel mai straniu din câte au existat vreodată. Ploi cu pești au fost observate cam în toate zonele globului. Relatări despre aceste căderi din cer umplu paginile revistelor profilate pe ciudățeni și chiar și unele buletine meteorologice serioase și raționale raportează cu regularitate răpăieli de heringi, vijelii cu calmari și tornade cu păstrăvi.

În cursul actualului secol, în Statele Unite au existat multe alte exemple, printre care potopuri la Boston, în Massachusetts, Thomasville din Alabama și Withcota din Kansas. În dimineața zilei de 19 decembrie 1984 au căzut pești în număr deosebit de mare pe autostrada Santa Monica, în apropiere de bulevardul Cranshaw din Los Angeles, provocând haos în circulație. În anul următor, în mai 1985, o altă mare cantitate de pești a căzut în curtea din

spatele casei spaniolului Louis Castorino din Fort Worth, Texas. Castorino a recunoscut ulterior că fusese foarte speriat de acea întâmplare despre care credea cu convingere că era de natură supranaturală.

Ploile cu pești sunt ceva atât de obișnuit în unele țări, cum ar fi India și Australia, încât ziarele locale aproape că au renunțat să le mai menționeze. Un naturalist australian, Gilbert Whitley, a publicat chiar o listă cronologică în care erau cuprinse nu mai puțin de cincizeci de ploi cu pești ce au avut loc la Antipozi în anul 1972. Enumerarea lui Whitley includea plevușca de golf la Cressey, în Statul Victoria; creveți în apropiere de Singleton, în New South Wales; o specie foarte mică de bibani la Hayfield, în Victoria; și o specie de apă dulce, neidentificată, cu care a „plouat” la periferia orașului Brisbane. Deși asemenea ploi sunt mai puțin obișnuite în Marea Britanie, au existat totuși multe relatări demne de crezare. În august 1914 au fost văzuți țipari de nisip aterizând în zona Hendon din Sunderland, în timp ce în aceeași lună a anului 1948, un oarecare domn Ian Patey din Hayling Island, comitatul Hampshire, a fost surprins de un potop cu heringi în timp ce parcurgea un teren de golf. Crabii și o specie de melci a cărei denumire latinească este *vinca* se numără într-o serie de varietăți de crustacee care au căzut din cer asupra Marii Britanii în timpul unor ploi anormale.

Oare pot fi înțelese asemenea întâmplări în alt mod decât ca fenomene paranormale? Unii cred că da. Opinia înșușită de cei mai mulți meteorologi este că, deși ploile cu pești nu mai pot fi considerate drept o închipuire, explicația lor nu trebuie neapărat să fie una bazată pe paranormal. Astfel de experți cred că un vârtej de vânt sau o trombă de apă îi smulge din apă ca un aspirator, îi ridică spre cer, îi poartă pe o scurtă distanță și apoi îi lasă să cadă. Această versiune a desfășurării întâmplării ar putea eventual să explice unele exemple, totuși ar trebui să ne grăbim să evidențiem faptul că nimeni n-a fost vreodată martor al unui vârtej care să fi ridicat ființe

marine în felul acesta. Acolo unde cad specii de apă sărată nu s-a înregistrat nici o declarație din care să rezulte că apa ce însoțește ploaia cu pești ar fi sărată și, deși teoria trombei de apă ar putea în principiu să explice un soi de pește care de obicei mișună la suprafață în apele din apropiere, ea nu prea explică exemplele în care peștii sunt lăsați să cadă la depărtări de mai multe mile față de coastă, sau când specia respectivă este una de adâncime.

Poate că cea mai stranie dintre toate ploile cu pești a fost darul ceresc care a căzut în ziua de 4 aprilie 1986 în barca lungă de șaisprezece picioare ai cărei proprietari erau trei pescari dintr-o mică insulă din grupul Kiribati aflat în Pacific. După ce naufragiaseră în timpul unei furtuni, cei trei ocupanți ai ambarcațiunii au supraviețuit în mod incredibil plutind la întâmplare vreme de o sută nouăsprezece zile, până când au fost găsiți la mai bine de cinci sute de mile depărtare de locul în care se scufundase vasul lor. În tot acest timp trăiseră prinzând rechini, omorându-i prin lovituri de ciomege și apoi mâncându-i cruzi. Într-o noapte către sfârșitul chinurilor lor, disperăți și îngreșoși de același gust al cărnii de rechin, cei trei se rugau lui Dumnezeu să le dăruiască un alt soi de hrană, când, spre uimirea lor, a căzut brusc ceva în barcă. S-a dovedit că era un pește negricios, foarte rar, însă delicios, dintr-o specie care niciodată nu se apropia de suprafață dar se știa că trăiește la adâncimi foarte mari. Ulterior, după ce au fost salvați, cei trei pescari și-au istorisit neobișnuita poveste unor biologi specializați în animale marine, care, uluiți, au confirmat că acea varietate deosebită de pește avea tendința de a rămâne sub adâncimea de șase sute de picioare, ceea ce excludea categoric cea mai evidentă posibilitate — ca o pasăre zburând pe deasupra bărcii să fi lăsat să-i cadă peștele. Așadar, un răspuns la o rugăciune? Majoritatea oamenilor s-ar gândi de două ori înainte de a evoca mâna lui Dumnezeu, dar oare există cu adevărat vreo explicație care să pară mai rațională?

Una peste alta, ploile cu pești ar putea fi rezumate cel mai bine prin cuvintele lui Winston Churchill: „O ghicitoare învăluită într-o enigmă”.

1957**Sex pe o farfurie zburătoare**

În cele mai multe contacte între oameni și extratereștri este vorba despre întâlniri de gradul unu: vederea pe cer a unor obiecte zburătoare neidentificate. Un tip mai puțin obișnuit este întâlnirea de gradul doi, în care farfuriile zburătoare aterizate sunt văzute împreună cu ocupanții lor. Întâlnirile de gradul trei — cazurile în care ființe umane susțin că au fost luate la bordul unei nave extraterestre — sunt cele mai puțin frecvente din toate. Totuși, astfel de exemple, deși reprezintă doar o mică proporție din totalul semnalărilor, sunt și cele mai greu de explicat prin speculații moderne. Datorită unor motive rămase neclare, numărul de persoane care susțin că au fost răpite de extratereștrii a sporit spectaculos în cursul ultimilor zece ani, însă asemenea povești ale celor ce au fost contactați de extratereștrii există de mai bine de treizeci de ani.

În seara zilei de 14 octombrie 1957, un fermier brazilian în vârstă de douăzeci și trei de ani, pe nume Antonio Villas Boas, a văzut o ciudată lumină albă plutind la mică înălțime în capătul câmpului pe care-l ara cu tractorul. Când, parcurgând distanța cu piciorul, s-a apropiat de lumină, aceasta a început să se depărteze și, în ciuda câtorva încercări de a o ajunge, i-a scăpat. În seara următoare, lumina a apărut iar, însă de astă-dată a aterizat chiar în fața utilajului lui Villas Boas. Privind de aproape, Villas Boas și-a dat seama că strălucirea aceea lumina o cupolă metalică rotitoare care stătea pe picioare telescopice și își schimba culoarea din roșu în verde. Simțind pericolul, brazilianul a sărit jos din tractorul său și a încercat s-o ia la fugă, însă s-a pomenit tras înapoi de trei entități mici care purtau costume cenușii foarte ajustate pe trup și căști ce le ascundeau fețele. A fost dus în interiorul mașinii și — odată înăuntru — dezbrăcat cu forța și acoperit cu un lichid

limpede, după care a fost supus unui soi de examen medical.

Ceea ce s-a petrecut pe urmă, dacă este adevărat, a marcat o abatere de la toate celelalte întâlniri anterioare între ființe umane și extraterestre. Instalat într-o altă încăpere din interiorul navei, fermierului i-a fost adusă o extraterestră de sex feminin, fără veșminte, pe care el a descris-o ulterior ca fiind „frumoasă, deși un tip diferit de femeile pe care le-am cunoscut”. Avea păr decolorat ce-i ajungea până la mijlocul spinării, pomeți înalți, trăsături oarecum ascuțite și ochi mari, ușor oblici. Villas Boas i-a descris mai târziu trupul ca fiind superb, cu sâni ridicați și bine despărțiți, cu o talie fină și cu un abdomen mic, șolduri largi și coapse pline. Deși în mod evident ființa aceea nu era om, fermierul s-a excitat și peste câteva clipe s-a pomenit având o relație sexuală, momentele de pasiune interplanetară fiind doar puțin deranjate de mormăitul ca de animal care ieșea cu regularitate din gura ei.

Când îmbrățișarea lor a luat sfârșit, femeia a arătat spre abdomenul ei și apoi spre cer, lăsându-i pe ceilalți umanoizi să-l escorteze pe uluitul ei amant afară din navă. Socotind pe bună dreptate că nimeni nu l-ar crede, Antonio Villas Boas n-a pomenit nimic despre incident, nici chiar rudelor sau prietenilor lui apropiați. Cu toate acestea, în următoarele câteva săptămâni, când a început să sufere de o serie de simptome fizice neplăcute, printre care dureri mari de cap, usturimi și lăcrimare a ochilor, leșinuri și apariția pe trup a unor leziuni de tot felul, s-a răzgândit.

Istorisindu-le incredibila lui poveste medicilor de la un spital local, Villas Boas a sfârșit prin a fi trimis la Rio de Janeiro, unde a fost examinat și chestionat.

Persoana însărcinată cu investigația, doctorul Alvaro Fontes, a tras concluzia că pacientul lui era pe deplin sincer în cele ce relatea, la care se adăuga faptul că simptomele fizice pe care le prezenta sugerau o îmbolnăvire prin iradiere

sau expunere la radiații, deși propriile lor examene de specialitate n-au putut confirma o astfel de posibilitate.

Datorită ciudatului caracter al amintirilor lui, puțini oameni, inclusiv cei mai convinși ufologi¹, au considerat că s-ar putea da crezare presupusei întâlniri a lui Antonio Villas Boas. Cu toate acestea, în ultimii treizeci de ani o serie de alți „răpiți” și-au reamintit povești asemănătoare în timp ce se aflau în stare de hipnoză regresivă. Examenele medicale, mai ales operațiile care implicau extrageri de sânge, ovule sau spermă, au devenit caracteristici deosebit de obișnuite ale unor astfel de întâlniri. Există acum câteva exemple în care persoane umane susțin că au fost obligate să aibă relații sexuale cu extraterestrii. Deși aceste istorisiri par revoltătoare, unele urme fizice de pe trupurile celor răpiți par deseori să fie compatibile cu amintirile lor.

În alte cazuri, persoane răpite de sex feminin fie au suferit depresii nervoase, fie au trăit într-o continuă groază a repetării acelei experiențe. Profilurile psihologice ale unor astfel de femei, alcătuite de psihiatri cu practică, arată că întotdeauna comportamentul lor ulterior corespunde în mod izbitor cu acela al victimelor violului normal: un dispreț față de sine, o neîncredere în trupurile lor, o oroare față de propria lor sexualitate fizică și o ezitare în a se încrede în alții sunt trăsături obișnuite. În America, sunt cunoscute cel puțin trei persoane care s-au sinucis după ce au declarat că au fost răpite.

Nu se poate decât ghici ce speră de fapt extraterestrii să afle despre civilizația noastră prin aceste brutale metode de însămânțare artificială forțată sau prin operații de scoatere a ovarelor, însă numeroși ufologi sunt actualmente convinși că ocupanții OZN-urilor răpesc cu regularitate ființe umane pentru a efectua un gen de program de fertilizare

¹ *Ufolog*: Om de știință specializat în cercetarea OZN-urilor. Termenul provine de la denumirea prescurtată a acestora în limba engleză: *UFO* derivând de la *Unidentified Flying Objects* (n.t.)

încrucișată și că persoanele răpite au fost fără voia lor cobai pentru experiențe extraterestre în domeniul manipulării genetice. Să aibă oare dreptate?

A fost o vreme când fenomenul răpirii era neluat în seamă practic de toți cercetătorii serioși. Însă acele zile au trecut de mult. După pretinsa răpire a fermierului brazilian, în urmă cu mai bine de treizeci și cinci de ani, prea multe persoane au venit cu o poveste în esență identică încât experiențele lor să fie respinse ca fiind doar închipuiri subiective. Ca și Antonio Villas Boas, nu au avut nici o altă posibilitate, decât să se supună voinței răpitorilor. Ca și el, n-au avut cum să protesteze sau să refuze să le facă pe plac. Dar ceea ce este cel mai important din punct de vedere al dovezilor este faptul că descrierile lor referitoare la ființele extraterestre care le-au violat trupurile se aseamănă foarte mult cu cea făcută de brazilian în 1957.

De precizat că Antonio Villas Boas a murit recent, susținând până în ultima clipă că extraordinara lui poveste era adevărată.

1958**Fellne-fantomă în New South Wales**

Deși multe făpturi de pe suprafața de uscat a pământului au fost vâdate, prinse, disecate și cercetate cu mult înainte de începutul actualului secol, în anii de după 1900 au apărut din când în când surprize. Cea mai mare maimuță din lume, gorila de munte, a rămas necunoscută până în 1901, șopârta cu cele mai mari dimensiuni din lume, „dragonul Kemodo”, n-a fost descoperită decât în 1912. În mod incredibil, o specie de gazelă, „biltis”, și-a făcut cunoscută prezența în Kato abia în 1986. Este foarte posibil să mai apară și altele. Vaste întinderi de pădure, munți, deșerturi și regiuni polare încă mai așteaptă pașii omului, fiind cartografiate până acum după fotografii aeriene. În astfel de locuri, potențialul unor descoperiri foarte importante rămâne ridicat.

Totuși, deși acceptă logica acestui argument, mulți naturaliștilor sunt mai puțin gata să se confrunte cu posibilitățile reale și, când făpturi ciudate apar în locuri neașteptate, ei tind să ignore dovezile. De exemplu, în SUA, ți-ar fi greu să găsești vreun expert care să admită posibilitatea existenței crocodililor și aligatorilor în climatele mai reci ale celor mai nordice state ale Americii, în ciuda faptului că multe specimene adulte ale acestor reptile au fost găsite fie moarte, fie vii. În cursul secolului trecut, exact aceleași creaturi pe care în mod normal te-ai aștepta să le întâlnești numai în râurile calde, mlaștinile și mocirlele din regiunile foarte sudice au fost din când în când văzute prinse în capcane sau împușcate în locuri foarte depărtate, cum sunt California, Colorado, Connecticut, Delaware, Illinois, Indiana, Kansas, Massachusetts, New York, Ohio, Oklahoma și statul Washington. Cum de au ajuns aceste creaturi să fie acolo și să supraviețuiască la temperaturi mult sub cele oferite de habitatul lor natural este o întrebare rămasă fără răspuns.

Bineînțeles, deoarece statele despre care e vorba sunt înconjurate din toate părțile de uscat și legate între ele prin nenumărate căi navigabile, ești îndemnat să presupui că animalele au înotat pur și simplu către nord. Însă, când făpturi nelalocul lor sunt găsite pe insule sau subcontinente nelegate cu zonele în care se găsesc în mod normal, același gen de explicație nu pare suficient. Felinele din Australia ne oferă chiar un exemplu de acest fel.

Neavând nici un soi de feline mari indigene, și rămânând separată de alte mase de uscat continentale vreme de cel puțin cincizeci de milioane de ani, Australia pare unul dintre cele mai improbabile locuri din lume în care te-ai putea aștepta să găsești feline de talie mare care se ascund de oameni. Cu toate acestea, în ultima parte a actualului secol au fost acumulate dovezi ce sugerează că pisici mari, dintr-o specie încă necunoscută, ar putea prea bine să locuiască pe acel subcontinent. Cum au ajuns să existe acolo și pentru ce numeroasele vânători care le-au urmărit n-au avut până acum succes rămâne o problemă neclără. Totuși, sesizările referitoare la prezența lor au devenit atât de frecvente încât e pur și simplu illogic să pui sub semnul întrebării probabilitatea ca vreo specie de pisică de talie mare să se afle acolo în libertate.

În anul 1958, orașul Emmaville din New South Wales a devenit centrul unei ciudate serii de întâmplări și întâlniri în care interveneau feline-fantomă de talie foarte mare sau negre ca tăciunele. Cunoscut apoi sub denumirea de „Pantera din Emmaville”, fenomenul a început să fie foarte mediatizat după ce, în lună octombrie, un om de afaceri din Sydney, Wallace E. Lewis, a văzut animalul de aproape și l-a descris ca fiind de câteva ori mai mare și mai feroce decât cea mai mare felină indigenă de pe continent. Celebritatea panterei a sporit și alte apariții au coincis cu măcelărirea în masă a unor oi și a altor animale de fermă, inclusiv vaci mari. Numai într-un singur caz, trei

sute patruzeci din oile fermierului Clive Berry au fost masacrate de un ciudat animal carnivor pe proprietatea sa de patru mii șase sute de acri din Pretty Gully, la vest de Uralla. Respingând categoric posibilitatea ca făptașul să fie un câine dingo sau domestic, Berry a evidențiat amănuntul că maniera de a ucide purta amprenta unei feline excepțional de mari. Când John Godley, un fermier vecin care pierduse și el la rândul său oi, a scos un tipar din ipsos al urmei dihaniei și l-a trimis la „Taranoga Park Trust“ pentru o identificare oficială, a primit un răspuns în care se spunea că urma corespundea cu cea a unui tigru. Comunitatea locală a oferit premii mari pentru capturarea fiarei; totuși, acestea n-au fost niciodată revendicate. Între timp, aparițiile și uciderile comise de presupusa pisică au continuat în New South Wales în tot cursul anilor 1960.

Multe relatări au lăsat puține dubii cu privire la faptul că era într-adevăr vorba de o făptură foarte neobișnuită. În 1966, la o fermă, proprietate a lui Samuel Knight, situată la trei mile spre nord de Noura, un animal mare, negru, asemănător cu o panteră a fost încolțit de doi câini mari de pază. Apărându-se, fiara a reușit practic să-și sfășie în bucăți atacatorii canini, după care a dispărut în tufișurile înconjurătoare.

În 1969, mai multe atacuri asupra unor turiști, în apropiere de Emmaville, au avut ca urmare o cercetare sistematică la scară largă, întreprinsă de nu mai puțin de cincizeci de trăgători de elită înarmați cu carabine, dar nu a fost găsit nimic.

Pe la începutul următoarei decade, apariții ale unor făpturi asemănătoare cu panterele au fost anunțate din alte părți ale subcontinentului. În septembrie 1972, fermierul George Moir din Kulja, în Australia de Vest, a găsit câțiva din porcii lui morți, cu inimile smulse din trup și cu gâttelejurile sfâșiate; în ziua următoare, același om a fost uluit fiind martor

când o turmă de oi cuprinse de panică a fost înconjurată, în stilul câinilor ciobănești, de două pisici negre de talie mare, care alergau cu mișcări ca de galop. Urmărite de Moir și de paznicul faunei locale Don Noble în jeep-urile lor, pisicile păreau să depășească fără efort viteza vehiculelor motorizate și la un moment dat au reușit să scape. George Moir a aflat ulterior că doi fermieri din vecinătate pierduseră în cursul săptămânii precedente nu mai puțin de paisprezece porci, toți uciși în același mod caracteristic și oribil. În tot acel an, se spune că locuitorii din zona respectivă au auzit țipete ce-ți înghețau sângele în vene în nopțile în care ciudații și nocturnii vizitatori felini soseau să le măcelărească animalele. Acești musafiri nepoftiți au fost văzuți de atât de mulți localnici încât au început să se bucure de același gen de atenție din partea presei ca și atacurile de mai înainte din New South Wales. Consiliul de stat pentru protecția agriculturii a susținut că așa-numitele „pantere Kulja” nu erau de fapt câtuși de puțin feline, ci doar câini-canguri negri. Însă deși a fost împușcat un câine, aparițiile panterei au continuat, ca și ravagiile produse în șeptel și puțini localnici au dat crezare explicației oficiale.

În perioada de la mijlocul până spre sfârșitul anilor 1970, relatările despre făpturile australiene de tip panteră s-au intensificat în mod spectaculos și au fost publicate o serie de articole ce cuprindeau fotografii făcute de martorii oculari, care păreau să dovedească dincolo de orice îndoială că în regiunile sălbatice ale Australiei există cu adevărat feline mari cu blană neagră ca tăciunele. Fermierii care continuau să sufere atacuri ucigașe au ajuns să creadă că făpturile acelea puteau să apară și să dispare după dorință și au existat chiar unele relatări despre pantere care treceau prin ziduri cu o ușurință de fantomă, explodând într-o străfulgerare de lumină intensă și dovedind imunitate față de gloanțe. Ca și în urmă cu zeci de ani, vânători la scară mare organizate în repetate

rânduri n-au dat nici un rezultat și domul James Mac Kinnon, ministru în parlamentul australian pentru problemele legate de animalele sălbatice a fost înclinat să admită că numai o făptură fantomatică ar putea fi considerată răspunzătoare de măcelul ce se desfășura într-unele localități din New South Wales și Australia de Vest. Unii au pus sub semnul întrebării modul de exprimare al lui MacKinnon, însă nimeni nu se mai putea îndoi că amenințarea exista — mult prea disponibilele mărturii ale șeptelului măcelărit dovedeau acest lucru.

Prin 1981, ziaristul David O'Reilly a fost în măsură să strângă datele unui caz incontestabil privind existența acelor făpturi, concentrându-se asupra unei mici zone din apropiere de Perth, din Australia de Vest. Cartea lui O'Reilly, *Savage Shadow*¹, conținea numeroase expuneri ale relatărilor unor martori oculari, documentate cu grijă și trudă, precum și date suplimentare referitoare la dovezi fizice, printre care urme de pași și mostre de blană identificate ca fiind de proveniență felină, excremente specifice ale unor animale carnivore feline de talie mare, precum și descrieri și fotografii ale unor animale ucise, care purtau semnele fără echivoc ale comportamentului unor feline. Cartea scriitorului demonstra foarte clar că zoologii mai înainte sceptici nu mai erau dispuși să accepte teoria că aparițiile în diverse locuri în cursul celor douăzeci și cinci de ani precedenți ar fi fost pur și simplu rodul unui banal folclor. Totuși, aceiași experți nu puteau nici să declare că oferă o soluție satisfăcătoare a misterului. Posibilitatea de a fi apărut o specie anormal de mare de pisici domestice sălbăticate nu prea părea să merite a fi luată în considerare, deoarece n-ar fi putut să ajungă la asemenea dimensiuni încât să ucidă oi și canguri.

¹ *Savage Shadow: în traducere literală — "Umbra sălbatică"*

O altă posibilitate — aceea ca jivina să fie o specie de animal carnivor, indigen necunoscut — era și mai improbabilă, deoarece începuseră să apară abia în a doua jumătate a secolului douăzeci. Dacă ar fi existat mai înainte, e de presupus că ar fi fost văzute mult mai devreme.

O a treia teorie, conform căreia creaturile erau de fapt pume care scăpaseră din captivitate sau descendențe ale unor fiare care își căpătaseră libertatea în trecut, părea la prima vedere să ofere cea mai mare speranță de veridicitate. Totuși, nu era cunoscut ca un animal de acest gen să fi fost ținut în captivitate, nemaivorbind de faptul de a fi declarate lipsă. Și deoarece toate animalele vii care se deplasau între statele australiene erau în mod obligatoriu înregistrate la intrare și verificate la plecare, posibilitatea unei evadări care să treacă neobservată de oficialități era foarte slabă.

În consecință, ținând seama de multele contradicții pe care le prezintă aceste enigme cu feline, probabil că nu este surprinzător că atât de mulți australieni preferă totuși să nu creadă în poveștile despre pisici mari care se plimbă prin țara lor. Mulți cercetători s-au hotărât acum să depisteze fapăturile folosind echipament audio de înaltă tehnicitate, camere de luat vederi cu lentile transfocatoare puternice, lunete cu infraroșii, dispozitive specializate de prindere în capcană precum și, în mod inevitabil, contribuția unor vânători înarmați cu carabine de mare viteză. Cu toate acestea marea pisică australiană rămâne misterioasă și nici una n-a fost prinsă, vie sau moartă.

Totuși, în ciuda tuturor improbabilităților, rămâne faptul că un soi de animal misterios pare să existe în Australia. Atâta doar că preferă să nu fie găsit.

1959**Voci din viața de după moarte**

Într-o seară de la sfârșitul verii anului 1959, Freidrich Jurgenson, un realizator de film suedez, s-a hotărât să înregistreze pe bandă păsările care cântau în grădina vilei sale din Molvo, în apropiere de Stockholm. Pasionat amator în studierea păsărilor în timpul său liber, Jurgenson mai făcuse înregistrări de felul acesta și cu alte prilejuri anterioare. Totuși, de astă-dată rezultatul muncii lui a fost foarte diferit, deoarece atunci când suedezul a ascultat banda a fost uimit constatând că peste sunetele firești se suprapusese un glas bărbătesc. Perfect audibil, bărbatul părea să țină pe un ton ironic un curs pe tema ornitologiei; și mai ciudat era faptul că limba în care vorbea nu era suedeza ci norvegiana.

Deoarece era sigur că nimeni nu se aflase în grădină în timp ce se făcuse înregistrarea, Freidrich Jurgenson a fost convins că glasul trebuie să se fi suprapus în mod supranatural. Odată ce i s-a stârnit imaginația, a început să experimenteze cu un radioreceptor, schimbând frecvențele între lungimi de undă convenționale. După o vreme, spre uimirea lui, a constatat că putea desluși în mod regulat mesaje mixate peste muzica de fond ce provenea din transmisiile stațiilor de radio terestre.

Deși trebuia să se concentreze serios pentru a distruge vocile sporadice din zgomotul general radio care le înconjura, răbdarea i-a fost răsplătită aproape de fiecare dată prin rezultate concrete. Mai întâi, vocile anormale rosteau doar câte un singur cuvânt, dar în curând Jurgenson a început să recepționeze fraze întregi prin care glasurile vorbeau despre realitatea vieții de apoi, referindu-se fie direct la el, fie la întrebări pe care le pusese el; iar uneori discutau chiar între ele despre el și activitatea lui de înregistrator.

În cele din urmă, în decembrie, suedezul a recepționat un mesaj despre care știa că nu putea să vină decât de la cineva care murise. Certitudinea lui Jurgenson era foarte ușor de explicat: recunoscuse glasul ca fiind cel al mamei sale decedate. Interesul s-a transformat în obsesie și vreme de câteva luni Jurgenson a înregistrat benzi cu aceste semnale provenite de la spirite. În cele din urmă adunase peste o sută de glasuri, dintre care multe se prezentau ca fiind oameni morți. S-a convins că descoperise o taină de o importanță fundamentală pentru rasa umană; totuși, când în fine a făcut publice constatările cercetărilor sale, acestea au fost tratate cu ironie și dispreț de majoritatea oamenilor de știință.

De atunci „fenomenul vocilor electrice” — cum a devenit cunoscut — a rămas o sursă de controverse. Unii parapsihologi au făcut declarații fantastice în legătură cu el; alții susțin că singurul lucru ciudat este că atât de mulți oameni de altminteri raționali își pierd timpul cu 'el.

Desigur, n-au lipsit nici personajele renumite care au declarat că au repetat înregistrările lui Jurgenson. În 1965, profesorul Hans Bender, director la Universitatea din Freiburg, a efectuat vreme de șase luni teste care „păreau să confirme că în diverse condiții și împrejurări, se va constata că o bandă neînregistrată, venită direct din fabrică, conține — după ce a fost trecută printr-un cap de înregistrare magnetică într-un mediu ambiant silențios — imprimarea ușor de recunoscut a unor mesaje care nu erau audibile pentru urechea omenească dar care pe osciloscop apăreau ca implusuri vizibile”.

Șase ani mai târziu, în martie 1971, un scriitor englez specializat în tratarea paranormalului, pe nume Peter Bander, l-a convins pe editorul Colin Smythe să întreprindă la studiourile „Pye Records” din Londra o serie de teste privind fenomenul vocilor electrice. Folosind metoda cu diode a lui Jurgenson, Bander recepționa mesaje de la propria lui mamă, care la o analiză a vocii s-au dovedit a fi autentice. Îndeajuns de intrigat de povestea lui Bander,

Smythe a organizat o demonstrație urmărită de doi din inginerii principali de sunet de la studiourile „Pye”, care au garantat că nici un semnal străin nu putea interveni în procesul de înregistrare.

În ziua de 24 martie 1971 a avut loc ședința, care a durat numai optsprezece minute. În tot cursul experimentului, dioda a pâlpâit în continuu dovedind intrarea unor semnale, chiar și când inginerii de la „Pye” nu puteau auzi nimic în căștile lor. Redarea înregistrării a fost cu totul altceva. Se captaseră peste două sute de voci, dintre care douăzeci și șapte erau inteligibile pentru toți cei din studio. Un martor prezent, președintele editurii lui Smythe, sir Robert Mayer, chiar a recunoscut vocea unui vechi prieten, pianistul concertant Arthur Schnabel. Ulterior, Roy Prichet, inginerul de sunet principal de la „Pye”, a descris glasurile ca fiind „uluitoare”. Cu un grup de patru magnetofone sincronizate și protejate prin instrumente complicate destinate să elimine captările întâmplătoare provenite de la emițătoarele de înaltă sau joasă frecvență ale unor radioamatori, Prichet știa că posibilitatea unor interferențe normale era nulă. Aceste voci erau „voci de nicăieri”.

Trei zile mai târziu, un al doilea experiment a fost efectuat de Smythe la laboratoarele „Belling & Lee” din Enfield, utilizând un laborator ecranat față de frecvențele radio, care excludea orice tip de radiație electromagnetică. De astă-dată procedura era supravegheată de Peter Hale, cel mai bun expert britanic în suprimarea radiațiilor prin ecranare electronică, asistat de profesorul Ralph Lovelock, un fizician de înaltă clasă. Vocile au fost auzite din nou clar. Hale a recunoscut că nu puteau fi produse decât într-un mod care „e imposibil de explicat prin termeni de fizică normali”. Ralph Lovelock a intervenit adăugând: „Ele (vocile) sunt mai presus de orice explicație”.

Investigarea fenomenului a continuat. În 1980, un grup de cercetare american numit *Metascience* a redat benzi conținând câteva ore de comunicări cu morții cu ajutorul unui dispozitiv denumit „Spiricom”. Poate că atunci, în ianuarie 1983, a avut loc cea mai impresionantă demonstrație dintre toate: un inginer german, Hans Otto König, a prezentat așa-numitul său „generator” în fața unei adunări a Asociației Germane privind EVP¹, în Falder, o suburbie a Frankfurt-ului. Spre deosebire de alți cercetători care lucrau în domeniul respectiv, König reușise să construiască un aparat prin care oamenii în viață puteau să vorbească direct cu spiritele și să primească răspunsuri audibile. Chiar și cei mai sceptici ziariști prezenți la conferință au fost copleșiți de dovada propriilor lor urechi. Spre marea lor mirare, câțiva dintre cei prezenți au recunoscut vocile inconfundabile ale unor prieteni morți și rude decedate, și s-au remarcat și contribuțiile a cel puțin doi foști cercetători specializați în studiul fenomenului vocilor electrice care trecuseră într-o altă viață. Numai Hans Otto König, care în prealabil auzise de mai multe ori glasurile în singurătatea laboratoului său, a rămas neimpresionat de acea extraordinară demonstrație.

Impactul cercetării EVP mai are până să fie susținut pe deplin. Marea majoritate a populației nici nu bănuiește existența unui astfel de fenomen, iar cei mai mulți savanți de vază evită total subiectul, știind prea bine că o dovadă concludentă a existenței EVP ar răsturna teoriile lor încetățenite. Însă fenomenul nu va dispărea și cercetarea este continuată de o parte și de alta a Atlanticului de către persoane entuziaste. E posibil ca vocile recepționate prima dată de Frederick Jurgenson în 1959 să ne convingă într-o zi că moartea în sine este mai curând un proces de tranziție decât o anihilare.

¹ EVP: prescurtare de la *Electric Voice Phenomenon* (lb. engl.) = Fenomenul vocilor electrice (n.t.)

1960**Apariții de monștri pe Emerald Isle**

Irlandezilor le place o poveste frumoasă și niciodată nu sunt mai fericiți decât atunci când istorisesc întâmplări supranaturale. În definitiv, cine n-a auzit de acele făpturi preferate ale folclorului irlandez: spiridușul și zânele prevestitoare de moarte, cu vaietele lor? Și totuși, cele mai binecunoscute dintre toate ființele misterioase care străbat provinciile irlandeze par să nu fie nici una dintre acestea, ci un grup de stranii creaturi acvatice cunoscute sub diverse denumiri ca *piast*, *peist* sau *ollpheist*. Ca și poveștile despre omuleți, legendele despre monștri acvatici irlandezi sunt foarte vechi. Ciclul de saga irlandeză despre *Fenian*¹ istorisește cum Lough Berg („Lacul Roșu”) și-a căpătat numele în urma unei întâmplări în care eroul Fenian a ucis un monstru care înghițise câțiva din însoțitorii lui. Viața sfântului Mochua din Balla, din secolul al șaptelea descrie o fiară asemănătoare devorând un înotător care încercase să traverseze râul Shannon. Într-o altă poveste, se spune că sfântul Colman din Dromore a salvat o fată amenințată de un animal îngrozitor care a ieșit din Lough Ree.

În tot cursul evului mediu și după aceea, n-au lipsit aparițiile misterioase în locuri cum ar fi Lough Mask, Lough Graney și Lough Bran — un lac mic însă deosebit de frumos, la izvoarele râului Blackwater. Cu toate acestea, puțini oameni cuți din secolul douăzeci au privit cu seriozitate posibilitatea ca adâncimile celor mai mari cursuri de apă ale Irlandei să poată ascunde ființe dintr-o specie necunoscută. Chiar și când, în anii imediat următori celui de-al doilea război mondial, mai multe persoane care locuiau pe malurile lacului Ree au susținut că văzuseră o făptură lungă,

¹ *Fenian*: legendar erou irlandez, luptător din secolul al nouăsprezecelea (n.t.)

asemănătoare cu un șarpe, majoritatea oamenilor au continuat să râdă batjocoritor de o asemenea naivitate superstițioasă. Totuși, când anul 1960 a fost martorul unei serii de apariții anunțate de martori credibili, chiar și scepticii au început să se gândească mai bine.

În seara zilei de 18 martie 1960, trei preoți din Dublin pescuiau pe Lough Ree, în dreptul localității Holly Point. Părintele Mathew-Burk, părintele Daniel Murray și părintele Richard Quigley mai vizitaseră zona de multe ori și cunoșteau bine lacul. Până atunci nu crezuseră că poveștile despre monștri ar fi fost altceva decât tradiții pitorești, așa că au fost complet uluiți când, în acea seară caldă de vară, apa liniștită a lacului a fost despicată de un animal care nu semăna cu nimic din ce mai văzuseră ei vreodată. Înotând la o depărtare de aproximativ o sută de iarzi, trupul lui cocoșat amintea de cel al unui șarpe, zvârcolindu-se în formă de colac, iar capul lui părea să fie ca al unui piton, deși neînchipuit de mare. Nu erau foarte siguri în privința mărimii exacte a dihaniei, deoarece n-o vedeau în întregime, totuși bănuiau că lungimea totală a celor două tronsoane vizibile, dintre care a doua aducea cu un trup mare, rotunjit și cocoșat, ce părea să se miște cu ajutorul unor aripioare, depășea probabil șaisprezece picioare. Scriind ulterior despre experiența trăită, unul dintre preoți, părintele Burke, a descris creatura ca „înotând foarte lent, în aparență nepăsându-i de prezența noastră. Am privit-o vreme de două sau trei minute cum se deplasa pe suprafața apei în direcția nord-est. Se îndrepta spre mal, dar se scufunda treptat și apoi a dispărut complet din vedere”. În ziua următoare, cei trei clerici le-au vorbit unor ziariști despre întâlnirea lor și, ulterior, au înaintat o relatare detaliată a ceea ce văzuseră Trustului Irlandez de Pescuit Interior. Spre deosebire de multe relatări anterioare provenite de la Lough Ree și din alte părți, apariția din ziua de 18 mai era greu de luat în derâdere. Mai întâi, nu era rațional să

se presupună că trei preoți ar face în mod deliberat o farsă, și părea tot atât de improbabil că întâlnirea lor cu animalul la o distanță relativ mică să fi fost o iluzie optică. În săptămânile următoare, unii experți sceptici au sugerat o serie de alternative firești: că făptura era un submarin rus foarte mic; un șir de vidre; ori trei sau patru țipari mari, prinși în aceeași bulă, a căror zvârcolire și răsucire înnebunită dăduse impresia unor valuri provocate de o făptură de mari dimensiuni înotând prin apă. Totuși, nici una din aceste posibilități nu părea deosebit de plauzibilă și când în cursul următoarelor luni au sosit alte relatări despre apariții asemănătoare, asta n-a slujit decât la a spori tot mai mult convingerea în rândul a numeroși irlandezi, că în lac exista într-adevăr ceva misterios.

În august, doi pescari, Patrick Ganley și Joseph Quingley din Inishturk, au prins în plasa lor ceva neînchipuit de mare, care le-a scăpat înainte de a putea fi tras la bord. Ganley a remarcat ulterior că făptura pe care o prinseseră trebuie să fi avut puterea unui cal de vreme ce rupsese și trecuse printr-o plasă atât de zdravănă. El susținea de asemenea că, în timp ce se zbătuse ca să scape, dihania remorcase efectiv barca lor pe o distanță de treizeci sau patruzeci de yarzi. Asta se întâmpla pe o apă adâncă de șaizeci de picioare, în mijlocul lacului Ree, la aproximativ o jumătate de milă de locul în care preoții văzuseră jivina cu câteva luni în urmă. Ulterior publicării detaliilor incidentului din august, doi turiști englezi au scris unui ziar irlandez declarând că și ei fuseseră remorcați în jurul lacului pe când pescuiau cu undița, în timpul unei vacanțe petrecute în 1958, iar proprietarul unui iaht de croazieră a spus că nava lui se izbise de un obiect uriaș, mișcător, aflat în mijlocul canalului navigabil, într-un loc în care se credea că apa era foarte adâncă. Drept răspuns la această ultimă sesizare, lacul a fost dragat în locul în care aprecia comandantul iahtului că avusese loc incidentul, însă nu s-a găsit nimic.

Pe măsură ce se răspândeau veștile despre aparițiile de la Lough Ree, creștea și interesul față de fenomenul monștrilor de apă irlandezi și — desigur, în parte și ca o consecință — au urmat multe sesizări din întreaga țară în care se vorbea despre fapte asemănătoare. Probabil că un mare procentaj din acestea erau rezultatul unor imaginații înfierbântate și identificării eronate a unor bușteni sau a altor obiecte plutind adesea la suprafața râurilor și a lacurilor; totuși, altele nu pot avea explicații naturale decât dacă preferi să crezi că martorii erau mincinoși. În ziua de 1 mai 1968, un antreprenor de construcții numit James Cooney, împreună cu prietenul său Michael McNulty trecea cu mașina pe lângă Glendarry Loch, care e situat pe insula aflată în larg, în dreptul localității Achill. La lumina farurilor, cei doi au văzut un animal ciudat, amintind de un dinozaur, cu un gât lung ca de lebădă traversând drumul prin fața camionetei lor și dispărând în tufărișul des. După aproximativ șase săptămâni, Gay Denver, un ucenic dulgher în vârstă de șaisprezece ani se întorcea acasă cu bicicleta de la liturghie, când a văzut o faptură asemănătoare, care „urca anevoie” pe un dâmb de turbă de lângă o pădure din apropiere de Glendarry Loch. Apoi, în prima duminică a lunii iunie, un om de afaceri din Dundalk și doi excursioniști s-au aflat în rândurile unei mulțimi de oameni care au văzut pe malul aceluiași *loch* o șopârlă cu gât lung, care măsura de la cap la coadă aproximativ douăzeci de picioare.

Scepticii susțin cu regularitate că poveștile irlandeze despre monștri sunt probabil inventate de localnici pentru a atrage turiști. În cazul de la Glendarry Loch, care este un loc destul de accesibil, afirmația ar putea conține o doză de adevăr. Totuși, cele mai multe din lacurile Irlandei presupuse a fi bântuite de monștri sunt extrem de retrase și puțini turiști s-ar osteni să întreprindă o călătorie anevoioasă în acele depărtări sălbatice numai pentru a le găsi. Ba mai mult, chiar dacă ar face așa ceva, ar descoperi că, în majoritate,

sunt locuri neatrăgătoare, multe nefiind cu nimic mai mari decât niște bălți mociroase. Acest ultim detaliu deschide drum unei obiecții recente aduse credinței în *piast*-ul — monstrul lacustru — irlandez, și anume că lacurile despre care se spune că ar fi locuite de multe din aceste dihanii sunt prea mici pentru a-ți închipui că ar putea să ascundă făpturi acvatice atât de mari sau să asigure hrana necesară pentru ele. Și — poate și mai important — acolo unde s-au făcut încercări de cercetare a acestor mici întinderi de ape, care pot fi efectuate în mod foarte evident, nu s-a găsit nimic.

În 1968 au fost utilizate diverse metode — printre care plase, substanțe care amețesc peștii, scufundători și chiar șarje explozive cu fulmicoton — pentru a captura o dihanie cu spinare cocoșată, lungă de doisprezece picioare, văzută de multe persoane în Lough Fadda, în districtul Connaught — un lac ce măsoară doar o sută treizeci de yarzi lungime pe optzeci lățime. Cercetările au arătat că populația de pești din lac era normală și nici un monstru nu și-a făcut apariția.

La scurt timp, aceeași echipă de cercetători, condusă de profesorul Roy McCall, a repetat încercarea la Lough Nachooon, în comitatul Galway, unde o făptură imensă, asemănătoare cu un țipar; fusese văzută în ziua de 22 februarie a aceluiași an de către fermierul Stephen Coyne. De astă-dată, în afară de tehnicile folosite la Lough Fadda, au fost utilizate sonare și echipamente de dragare, dar din nou căutarea n-a avut succes. Profesorul McCall a tras concluzia că animalul trebuie să fi fugit în mare printr-un râu puțin adânc, dar această ipoteză, ca și însăși existența dihaniei, a rămas sub un imens semn de îndoială.

Așadar, ce adevăr se află realmente în spatele tradiției vechi de veacuri despre monstrul acvatic irlandez? Logica ne spune că asemenea făpturi nu există cu adevărat; unele relatări contemporane sugerează că ar fi posibil să existe. Pentru cei care cercetează analele fenomenelor neexplicate, problema constituie două alternative binecunoscute.

1961**Zborul în ultare**

De când pe cerul de deasupra planetei noastre au fost văzute pentru prima oară obiecte zburătoare neidentificate, au existat numeroase cazuri în care nave aeriene pământești, fie militare fie civile, au dispărut ori s-au prăbușit după un presupus contact cu o navă extraterestră. Uneori, aceste incidente apar ca știri publicate cu titluri senzaționale, însă cel mai adesea sunt ascunse publicului prin cenzurarea presei, iar vina pentru pierderea avionului este pusă în seama unor cauze banale. Totuși, câteodată, efectele unei interferențe extraterestre sunt mai stranii decât simpla distrugere a unor oameni și mașini. Un astfel de exemplu îl constituie ultimul zbor al unui avion poștal sovietic — un Antonov AN-2P — care, în februarie 1961, a decolat de pe aeroportul Sverdlovsk cu destinația Kurgan, având la bord șapte oameni. Conform unui raport elaborat de Institutul de Aviație din Moscova și confirmat de funcționarii de la ambasada sovietică de la Londra care au fost intervievați în ianuarie 1965 de către cercetătorul britanic specializat în OZN-uri Derek Mansell, extraordinarele amănunte ale întâlnirii au fost următoarele:

Avionul a dispărut de pe ecranele radarurilor la o depărtare între optzeci și o sută de mile de Sverdlovsk, imediat după ce pilotul luase legătura cu controlul de la sol pentru a spune că era urmărit de un obiect rotund. După încercări nereușite de a restabili legătura s-a organizat o căutare în care au intervenit atât elicoptere cât și trupe terestre și, peste câteva ore, avionul a fost găsit într-un mic luminiș dintr-o pădure deasă. Spre uimirea căutătorilor, era complet intact, cu excepția echipajului său. Nu exista nici urmă de oameni. Însă avionul nu aterizase pur și simplu, deoarece era foarte evident că un Antonov AN-2P n-ar fi putut să se lase la sol într-un luminiș atât de mic

fără a lovi arborii într-o parte sau alta. La fața locului nu s-a găsit nici un semn, nici o urmă de roți sau de pași, însă la o sută de metri depărtare de aparat a fost descoperită o zonă circulară de iarbă pârjolită și pământ adâncit, cu un diametru de treizeci de metri și având un contur bine delimitat. Încheindu-și raportul, investigatorii de la Institutul de Aviație din Moscova au fost incapabili să ofere fie și cea mai slabă ipoteză cu privire la ce se întâmplase cu cei șapte oameni care, mai devreme, în aceeași zi fatidică, decolaseră de pe aeroportul Sverdlovsk. Și deoarece niciodată n-au mai apărut, lucrurile au rămas așa.

În ciuda obișnuitelor negări oficiale, acum este limpede că echipajul avionului poștal rus se numără printre alți mulți aviatori care au avut de suferit de pe urma unor vizitatori extraterestri. Alții au scăpat ca prin urechile acului.

În noiembrie 1979, un charter cu reacție ce transporta o sută nouă turiști germani și austrieci către insulele Canare a fost asaltat de două obiecte neidentificate în timp ce străbătea spațiul aerian spaniol. Ajutoarele au sosit sub forma a două avioane de luptă Mirage de construcție franceză și discurile s-au îndepărtat în zbor după prima rafală a tunurilor. După ce a făcut o aterizare neprogramată la Valencia, pilotul — căpitanul Javier Lerdo-Tejeda, foarte zguduit, le-a descris întâlnirea unor funcționari uluiți. Sarchez Tehran, ministrul Spaniei pentru Comunicații și Transport, a intrat în istorie ca recunoscând adevărul din spatele ciudatului incident. Pasagerii și echipajul charter-ului spaniol scăpaseră ușor. Cu câțva timp înainte, în același an, cinci oameni de afaceri arabi care călătoreau la bordul unui avion cu reacție particular, tip Lear, îndreptându-se de la Atena spre Jeddah au avut o soartă mai nefericită. Imediat după ce pilotul raportase prezența unei nave de formă stranie care zbura alături de el, avionul cu reacție a dispărut de pe ecranele radarului deasupra deșertului

Sahara. Când a fost găsit, fuselajul avionului încă mai era intact și nu exista nici o urmă de foc; totuși, trupurile oamenilor fuseseră transformate în grămezi de pulbere fină. Examinând mostre ale acelor rămășițe la spitalul „St.Thomas” din Londra, profesorul osteolog Michael Day a fost convins că nici o împrejurare naturală — nici animalele sălbatice, nici temperaturile extreme ale deșertului — n-ar fi putut produce remarcabila modificare a structurii osoase pe care a constatat-o. În opinia lui Day, răspunzătoare era o forță din afara legilor științei.

O altă victimă probabilă a intervenției extraterestreilor a fost Frederick Valentich, un pilot australian care a dispărut în noaptea de 27 octombrie 1978 în timp ce zbura cu avionul său monomotor Cessna182 de la Melbourne către insula King din Pacific. Valentich se afla în aer abia de aproximativ un sfert de oră când a luat legătura prin radio cu turnul de control de la Melbourne ca să raporteze că era urmărit de patru lumini portocalii strălucitoare. În următoarele două minute, ecranele radar de la Melbourne au arătat OZN-urile apropiindu-se și în final contopindu-se cu Cessna. În clipa aceea legătura cu Valentich s-a pierdut. A doua zi dimineăta, avioane de salvare au cercetat toată zona strâmtorii Bass, unde se presupunea că se prăbușise Cessna, dar nu s-a găsit nimic. Și când un redactor de ziar a încercat să obțină înregistrarea ultimelor cuvinte ale lui Valentich i s-a spus că banda fusese ștearsă. Ceea ce au descoperit ziariștii a fost că zona generală a poziției în care fusese raportat avionul Cessna cunoscuse în trecut un număr impresionant de enigme.

Încă din 1920, niște lumini stranii de pe cer însoțiseră pierderea motonavei maritime de croazieră *Amelia* precum și a navei de salvare trimisă s-o găsească. Rapoarte despre ciudate siluete zburătoare pe deasupra strâmtorii Bass continuaseră în următorii treizeci de ani — o perioadă de timp în care s-a înregistrat dispariția a nu mai puțin de

șaptesprezece avioane, în împrejurări ce aminteau incredibil de mult ultimul zbor al lui Frederick Valentich.

E posibil ca întâmplările descrise mai sus să reprezinte vârful unui iceberg mult mai mare. Zeci de avioane dispar sau se prăbușesc în fiecare an și deseori motivul pierderii lor rămâne misterios. Aceste tragedii pot avea sau nu vreo legătură cu activitatea OZN-urilor, însă putem afirma cu certitudine că toate dovezile referitoare la respectivul incident tind să fie înmormântate.

Pe la începutul anilor 1960, o echipă de distinși oameni de știință, astronomi și foști ofițeri denumită *NICAP* (*National Investigations Committee on Aerial Phenomena*)¹ a publicat o trecere în revistă de o sută optzeci și patru de pagini intitulată *The UFO Evidence* („Dovezi referitoare la OZN-uri”) care nu numai că declara fără echivoc că OZN-urile erau primejdioase, dar și acuzau anumite agenții oficiale din Statele Unite de falsificare deliberată a dovezilor. La scurtă vreme după aceea, un ofițer de grad superior din cadrul aviației militare americane, căpitanul Edward J. Ruppelt, fost șef al Centrului de Informații Tehnice Aeriene al Statelor Unite, a recunoscut că CIA ordonase Forțelor Aeriene americane ca, în urma unor prăbușiri suspecte ale avioanelor, să demitizeze aparițiile de OZN-uri și să-i discrediteze pe martori.

O declarație și mai revelatoare a venit din partea generalului Benjamin Chidlaw, ex-șef al Comandamentului Apărării Aeriene, care a fost citat astfel: „Aviația militară americană a pierdut mulți oameni și avioane încercând să le intercepteze (OZN-urile)”. Chidlaw a dezvăluit și faptul că ascunderea acestor incidente era practica obișnuită a serviciilor de informații.

Odată cu accesul la peste patruzeci de mii de pagini de dovezi concrete privind existența amenințării reprezentate

¹ *National Investigations Committee on Aerial Phenomena* (lb. engl.) = Comitetul Național de Investigații privind Fenomene Aeriene (n.t.)

de OZN-uri, adunate de către organizații cum ar fi USAF¹, CIA² și FBI³, nu mai poate fi nici o îndoială că guvernul Statelor Unite a fost doar unul dintre multele guverne occidentale care au mușamalizat dovezi referitoare la farfurii zburătoare, hărțuindu-i pe martori și, în general, recurgând la metode incompatibile cu o societate liberă, cu scopul de a menține un anumit grad de discreție. Politica oficială de negare a realității OZN-urilor rămâne neclintită și astăzi și e foarte posibil ca un cetățean respectabil care se pomenește în imediata apropiere a unei prezențe extraterestre să sfârșească prin a fi imediat acuzat de înșelătorie, nebunie, halucinații sau incompetență. Aceste situații pot continua destrămând căsătorii, ruinând cariere și distrugând reputații.

Se pare că metodele folosite pentru intimidare merg de la amenințarea cu darea în judecată până la violențe fizice directe, în funcție de strategia oficială folosită. Până acum, aceste tactici au avut de obicei efect și marea majoritate a oamenilor continuă să presupună că OZN-urile sunt fie identificarea eronată a unor obiecte banale ca de exemplu stele, baloane meteorologice și avioane terestre, fie închipuiri bizare ale unor debili mentali doritori să li se dea atenție.

Până una alta, măcelul de pe cerul nostru continuă netulburat.

¹ USAF: Prescurtare de la *United States Air Forces* (lb. engl.) = Forțele Aeriene / Aviația militară a Statelor Unite ale Americii (n.t.)

² CIA: Prescurtare de la *Central Intelligence Agency* (lb. engl.) = Agenția Centrală de informații (n.t.)

³ FBI: Prescurtare de la *Federal Bureau of Investigations* (lb. engl.) = Biroul Federal de Investigații (n.t.)

1962**Pumele din Surrey și flarele de la Exmoor**

Într-o țară de mărimea Angliei, care este una din zonele cele mai dens populate din lume, nu e numai greu ci practic imposibil să-ți imaginezi cum ar putea să umble încoace și încolo niște făpturi sălbatice mari, fără să li se dea de urmă.

Însă doar dacă nu desconsiderăm valoarea mărturiei omenești, s-ar părea că tocmai despre așa ceva este vorba în această uimitoare presupunere.

În timpul epocii moderne, și îndeosebi cu începere din anii '60, un surprinzător număr de apariții au fost semnalate din multe părți ale Marii Britanii — apariții ce sugerează existența în natură a câtorva specii de pisici mari care nu seamănă cu nici una din speciile indigene de feline britanice. În aceste relatări oarecum neconcordante, animale misterioase sunt descrise în diverse moduri, ca pume, gheparzi, leoaice, lincși și așa mai departe, și trebuie să subliniem că pentru fiecare raport demn de încredere există alte zeci care depășesc orice limită de credibilitate chiar și pentru cel mai devotat misterilog. Cu toate acestea, chiar dacă aruncăm o privire neglijentă asupra acestor povești, este clar că un oarecare sâmbure de adevăr trebuie să se afle la baza enigmei. Și acel adevăr este uluitor.

Primul val de apariții în Marea Britanie a unor feline mari care a trezit interesul general al mass-mediei s-a concentrat asupra unui animal asemănător cu un ghepard, cu membre lungi și cu o coadă încovrigată ridicată în sus, care a fost văzut stând pe marginea drumului, în apropiere de Shooters Hill, Woolwich — suburbie din sudul Londrei, în noaptea de 18 iulie 1962. Când cineva s-a apropiat de ea, făptura a dispărut în pădurea învecinată și, în ciuda altor câteva apariții și a unei

cercetări polițienești organizate cu multe forțe umane întreprinsă a doua zi în zonă, a scăpat din toate încercările făcute pentru a o captura — la un moment dat sărind peste capota unei mașini de poliție ce participa la urmărire. În mod inexplicabil, ghepardul de la Shooters Hill n-a mai fost văzut după 19 iulie, însă patru zile mai târziu, în dimineața de 23 iulie, funcționari ai Consiliului Apelor din Mid-Wessex au raportat că văzuseră o pisică mare sfâșiind un iepure în apropiere de bazinul Heathy Park din Surrey. Era prima apariție a unui animal care avea să devină tot atât de ticălos ca și puma din Surrey.

În lunile următoare, în tot cursul iernii neobișnuit de aspre din 1962-1963, un soi de animal straniu, asemănător cu o pisică, a făcut vizite nocturne fermelor dintre Crondall și Ewshort, la granița cu comitatul Hampshire, ucigând puii de găină și îngrozind câinii fermelor. Optsprezece luni mai târziu, la 30 august 1964, un bou de rasă Friesland, cu o greutate de patru sute de pfunzi, a fost găsit în apropiere de Cranleigh, cu mușcături grave, iar în săptămâna următoare a fost descoperită carcasa unui vițel care, din câte se părea, fusese târât peste câteva țarine. Urmele de labe din preajma cadavrelor animalelor sugerau prezența unei feline de tip puma, deși amprente, de pași erau de fapt de trei ori mai mari decât cele ale unei pume adulte. Dihania a fost poreclită „Monstrul Munstead”, după denumirea unui sat din apropiere, și aparițiile acestei creaturi formidabile, care au continuat în tot cursul toamnei anului 1964, i-au confirmat dimensiunile uriașe. Faima pumei a atins culmea când a fost găsită o căprioară cu gâtul frânt și cu răni de același tip cu cele ale victimei anterioare de la Cranleigh. Poliția a rămas sceptică, până când, la 12 decembrie, doi din ofițerii săi au văzut ei înșiși fiara lângă monumentul ridicat în cinstea lui Thomas Grey la Stone Poges. Din nou, locuitorii comitatelor din centrul Angliei erau îngroziți, la lăsarea nopții, de răgetele și mârâiturile ce-ți înghețau

sângele în vine care însoțeau activitățile nocturne ale aceluia nedorit animal de pradă.

În 1965 aparițiile s-au înmulțit în mod spectaculos până în vara anului 1966. Într-una din cele mai convingătoare întâlniri, poliția și câțiva săteni au privit vreme de douăzeci de minute cum o pisică mare a ucis un iepure pe un câmp din apropiere de Worplesdon. Apoi, pe la începutul lui august, un fost fotograf din cadrul poliției, pe nume Ian, a reușit să surprindă o imagine a fiarei, stând ghemuită pe ogoarele din aceeași zonă. Pentru multe persoane, dovada certă a existenței pisicii a fost obținută fără urmă de îndoială când Victor Manton, custode la grădina zoologică din Whipsnads, a cules de pe un gard de sârmă ghimpată fire de păr care au fost analizate, constatându-se că semănau foarte bine cu cele din vârful cozii unei pume. Totuși, în ciuda mai multor vânători, nici un animal n-a fost găsit vreodată și, când pe la jumătatea lunii august 1967, jandarmeria din Surrey și-a încheiat în fine investigațiile după ce înregistrase nu mai puțin de trei sute șazeci și două de apariții, multe persoane din afara regiunii continuau să refuze să creadă că o creatură de felul „pumei din Surrey” existase vreodată cu adevărat.

În cursul anilor 1970 n-au lipsit sesizările din alte părți ale Marii Britanii referitoare la câte o pisică misterioasă deși, în toate cazurile, astfel de rapoarte erau mai puțin concentrate și ca atare mai puțin convingătoare. Însă pe urmă, în anii 1980, s-a ivit un nou caz extrem de semnificativ, care se centra de astă-dată pe terenul descoperit dintre Dartmoor și Exmoor, în zona vestică a Angliei.

„Fiara de la Emoor” — cum a fost denumită — a atras pentru prima dată atenția mass-mediei după ce dispariția inexplicabilă, în primăvara anului 1982, a câtorva miei de la ferma Drewstone, din South Molton, a coincis cu zvonurile

despre o făptură asemănătoare cu o panteră care părea că fusese văzută în zonă. Căutările n-au scos nimic la iveală și vâlva s-a potolit. Însă în anul următor, când a început iar sezonul mieilor, unii fermieri din partea locului au constatat din nou dispariția cu o viteză alarmantă a mieilor, dintre care nu mai puțin de treizeci pieriseră de la ferma Drewstone. Câțiva câini bănuți că i-ar fi ucis au fost împușcați, dar măcelul a continuat. Fermierii îngroziți au remarcat că fiara își ucidea victimele într-un mod neobișnuit și oribil, sfărâmând craniul mielului și apoi eviscerând trupul de la gât în jos, lăsând scheletul practic neatins. Știau că nici un câine nu s-ar comporta în felul acesta. La rândul ei, poliția era nedumerită, iar prin mai, pierderile deveniseră atât de serioase încât trupe ale Marinei staționate la Lympstone au fost aduse la fața locului împreună cu echipamentul lor de explorare cu infraroșii. La ora cinci și jumătate, în dimineața zilei de 4 mai, un țințaș de elită al marinei — John Holden — a văzut un patruped negru, foarte mare și puternic, traversând linia ferată aflată la orecare distanță, dar făptura a scăpat de gloanțele lui. Fiara n-a mai fost văzută și, pe la începutul lunii iulie armata s-a retras, recunoscându-se învinsă și uimită de comportamentul aproape supranatural al dihaniei prădalnice.

În următorii ani, numărul de sesizări referitoare la activitatea felinei-fantomă de pe terenurile ierboase de la Dartmoor și Exmoor s-a diminuat simțitor. Totodată, descoperirea câtorva ucideri în stil canin a unor oi și cerbi pe întinsul întregii regiuni i-a îndemnat pe sceptici să susțină că răspunzătoare pentru măcelurile inițiale nu fusese decât o haită de câini mari. Totuși fiara avea să revină. În ianuarie 1987, nouă amprente de labe enorme au fost descoperite de cercetătorul Trevor Beer în apropiere de Bideford. Această zonă a devenit două luni mai târziu focarul unor apariții și, în ziua sărbătorii bancare

din august¹, o pisică neagră, mare, dintr-o specie în mod evident ne-britanică, a fost fotografiată de Beer și de alți trei martori. Unul din instantanee a fost prezentat ulterior într-un reportaj BBC referitor la viața sălbăticiunilor, și pentru multe persoane, această dovadă recentă părea să demonstreze în mod concludent că o felină misterioasă exista cu adevărat. Dar dacă era așa, de unde venise?

Printre cei care iau în serios poveștile despre existența în Anglia a unor pisici misterioase au circulat multe teorii bazate pe explicații naturale. Unii zoologi sunt de părere că fiarele trebuie să fie specii hibride neobișnuit de mari născute dintr-o încrucișare între animale domestice sălbăticate și pisica sălbatică indigenă englezească. Alții preferă să creadă că în apariții au fost implicate specimene ale unei specii străine diverse, care au scăpat în vreun fel de captivitatea grădinilor zoologice, din colecții particulare, circuri și așa mai departe. Deși la prima vedere această a doua teorie ar părea să ofere răspunsul cel mai logic, cazurile concentrate de apariții nu au urmat unor sesizări referitoare la pierderea unor astfel de animale. Mulți experți continuă să susțină că uciderea aparent inexplicabilă a numeroși miei primăvara este de fapt mai degrabă, isprava unor câini mari decât a unor feline-fantomă; totuși, această explicație nu lămurește nicidecum numărul mare de animale asemănătoare cu panterele a căror apariție a coincis într-o măsură remarcabilă cu morțile mieilor. Considerând în ansamblu fenomenul, se poate aprecia la adevărata valoare importanța acestui ultim punct.

În Surrey, sutele de sesizări referitoare la pume făcute pe la mijlocul anilor 1960 au fost până la urmă considerate de poliție ca fiind rezultatul unei halucinații, isteriei sau al unei greșite identificări, în ciuda credibilității

¹ *Sărbătoarea bancară*: Denumită în Anglia și Lunea Paștelui sau Sf.Treime, este prima luni din august precum și ziua de 26 decembrie (n.t.)

martorilor și a frecvenței prezențe a unor dovezi fizice cum ar fi excrementele, urmele pașilor și carcasele măcelărite și mâncate pe jumătate ale animalelor de fermă și a căprioarelor sălbatice. Chiar mulți dintre cei care acceptă dovezile continuă să prefere explicația tradițională dată relatărilor despre pisici mari — aceea conform căreia puma sau pantera a scăpat din activitate — în pofida absenței de reclamații privind astfel de pierderi din partea unor surse de acest gen. Însă adevărul crud este că nici o explicație naturală nu se potrivește cu faptele, nici în Surrey și nici în Devon. Nu e posibil ca niște câini turbați să fi produs genul de mutilări constatate pe carcase în comitatele din centrul Angliei — de fapt, nici un animal cunoscut nu le-ar fi putut face. Și nu este rațional nici să crezi că o singură fiară ar reuși să străbată distanțele considerabile dintre locurile în care au fost făptuite atacurile în aceeași noapte din Devon și atacurile care s-au petrecut simultan pe o zonă întinsă din Exmoor și Dartmoor. În timp ce este totuși posibil, deși improbabil, ca niște pisici mari, din specia văzută cu regularitate în întreaga Anglie, să fi scăpat fără a li se înregistra dispariția din colecțiile particulare de vânat, este pur și simplu inimaginabil ca ele să fi reușit să trăiască multă vreme în provinciile britanice trecând cu totul neobservate. În orice caz, masivele expediții înarmate de căutare n-au scos niciodată la iveală nici măcar un singur animal de pradă, viu sau mort. Una peste alta, rămâne faptul că însăși ciudățenia atacurilor raportate a fi fost făptuite asupra șeptelului și incredibila capacitate a acelor făpturi feline de a apărea și dispărea după dorință îndeamnă serios spre concluzia că existența lor provine dintr-o dimensiune din afara universului nostru fizic.

1963**Istoria se repetă**

Puține persoane nu vor fi de acord că, întotdeauna, coincidența oferă un subiect fascinant de discuție. Fiecare om a avut propria sa experiență pe care o poate relata, și chiar și cele mai banale exemple pot uneori să ne îndemne să stăm și să ne întrebăm dacă nu cumva în spatele întâmplărilor din viața noastră cotidiană se află o forță necunoscută. Chiar și așa, dacă li s-ar cere părerea asupra problemei, occidentalii cu gândirea cea mai modernă ar râde de ideea că șansa însăși ar putea avea vreo influență directă asupra vieților omenești. Trăim într-o lume de certitudini științifice și valori materiale în care forțele supranaturale invizibile ale iraționalului nu-și au loc. Totuși, așa cum am văzut limpede, unele coincidențe, îndeosebi cele din categoria sinistră, implică o serie de legături întâmplătoare atât de remarcabile încât nu prea ni se oferă altă alternativă decât aceea de a accepta uimitoarea probabilitate că universul fizic, așa cum îl cunoaștem, este supus unui plan sau cadru ascuns care e mai presus de înțelegerea noastră.

De obicei, o asemenea succesiune de evenimente se situează în jurul morților accidentale. Însă în mod ciudat, chiar și unele crime par să aibă cele mai stranii legături între ele. Cel mai celebru asasinat politic din secolul douăzeci oferă poate cel mai izbitor exemplu pe care am putea spera să-l găsim. Asemănările ce leagă viețile și morțile victimelor de ale pistolarilor implicați în uciderea președinților americani Lincoln și Kennedy constituie o mărturie concludentă cu privire la măsura în care coincidența se poate repeta la nesfârșit. Pentru istorie, cele ce fac ca decesele acestor doi oameni de stat americani să fie importante sunt realizările lor cât timp au fost la putere; pentru omul de știință care studiază inexplicabilul, amănuntele relevante se referă la ultimele lor clipe pe acest pământ.

Abraham Lincoln, inițiator al emancipării sclavilor și lider al unificării, a fost împușcat în ceafă, de la mică

distanță, în timp ce urmărea o piesă la „Ford's Theatre“, în Washington DC. Ucigașul lui, John Wilkes Booth, a folosit un pistol pentru crima lui care a avut loc în 1865, la câteva zile după sfârșitul războiului civil american. John F. Kennedy, președinte democrat și campion al legislației drepturilor civile, a fost împușcat în cap în timp ce călătorea cu o coloană de mașini pe artera principală din Dallas. Ucigașul lui, Lee Harvey Oswald, a ales ca armă o carabină cu lunetă de calibru mare. Data a fost noiembrie 1963. Așadar, care sunt coincidențele ciudate dintre cele două crime? Ambele au avut loc într-o zi de vineri, însă asta e o coincidență minoră, ca și faptul că ambii asasini erau originari din sud. Mult mai interesantă este ziua de naștere a celor doi ucigași, deoarece Lee Harvey Oswald s-a născut exact la o sută de ani după asasinul lui Lincoln. Acest interval de ani, puțin important în sine, se repetă cu o fatidică regularitate în povestea vieții celorlalți bărbați implicați în dramă. Merită să fie remarcat, de exemplu, că John Kennedy a fost ales în funcția de congressman exact la o sută de ani după ilustrul său predecesor, iar alegerile lor în funcția de președinte au avut loc la același interval de un veac. Atât Lincoln cât și Kennedy au fost urmați în funcție de oameni originari din sud numiți Johnson, iar datele nașterii celor doi vicepreședinți sunt despărțite prin exact un secol: Andrew Johnson s-a născut în 1808; Lyndon Johnson — în 1908.

În cele două crime au fost evidente și alte coincidențe. Prenumele secretarului personal al lui John F. Kennedy era Lincoln; secretarul lui Abe Lincoln avea numele de botez John. Lincoln a murit în „Ford's Theatre“ din Washington, în timp ce în ziua morții sale, Kennedy călătorea într-un automobil de fabricație Ford. Ca o ironie a sorții, limuzina în care călătorea președintele împreună cu soția sa Jackie era un Lincoln Continental. Poate că am putea fi iertați că nu ne revizuim vederile asupra universului numai pe baza acestei dovezi, dar nu aici se încheie straniile asemănări dintre cele două evenimente. Se știe bine că nici Booth nici Oswald n-au trăit cât să ia parte la propriile

lor procese; ceea ce se cunoaște mai puțin este similitudinea dintre modurile în care fiecare din ei a încercat să scape de justiție. Booth, după ce săvârșise la teatru cumplita lui faptă, a fugit pentru ca în cele din urmă să-și găsească moartea într-un depozit. Pe de altă parte, Oswald, după ce își trăsese ucigătoarea salvă de la fereastra unui depozit, a fugit către un teatru înainte de a fi prins.

Poate că, dintre toate numeroasele asemănări prezidențiale, cea care te pune cel mai mult pe gânduri se referă la primele propuneri publice pentru numirea lui Lincoln. Într-o scrisoare publicată în *Cincinnati Gazette* în ziua de 6 octombrie 1858 a apărut un apel pentru ca Lincoln să candideze pentru funcția de președinte împreună cu un de mult uitat coleg de candidatură la vicepreședinție, pe atunci secretar la marină. Numele secretarului? John Kennedy.

Pe la începutul anilor 1950, două dintre cele mai respectate minți ale secolului nostru, câștigătorul premiului Nobel Wolfgang Pauli și distinsul psiholog Carl Gustav Jung și-au unit forțele pentru a oferi o concepție atotcurpinzătoare a coincidenței, pe care au numit-o *sincronism*. În opinia acestor oameni, corelațiile stranie de timp, loc sau împrejurări constituiau o dovadă a unui câmp de forțe unic care există, mereu prezent, dedesubtul substraturilor vieților noastre cotidiene, încercând să-și impună propriul său tip de disciplină asupra haosului general al evenimentelor de fiecare zi. O astfel de forță, dacă ar exista, ar putea foarte bine să meargă mai departe, către explicarea ciudatelor legături dintre asasinatul lui Lincoln și cel al lui Kennedy. Ar putea de asemenea să situeze în perspectivă blestemul care pare să urmărească cea mai de vază familie politică a Americii.

Când vorbești despre blestemul Kennedy, te gândești desigur la împușcarea lui Jack și a lui Bobby. Însă și mai ciudată este evidenta legătură dintre modurile de a călători. Fratele mai mare și sora președintelui au murit amândoi în explozii de avion survenite în aer în anii 1940, și însuși J.F.K. a murit în timp ce călătorea. Fratele lui mai mic,

Edward, a fost cât pe ce să moară într-un alt accident, în care au fost uciși câțiva membri ai partidului democrat; tot Edward a trecut pe lângă moarte când automobilul său a plonjat de pe podul Chappaquiddick, înecând-o pe însoțitoarea lui, Mary-Jo Kopechne și pătând totodată grav reputația lui. În anul 1969, când candida la președinție din partea partidului democrat, Bobby Kennedy vorbea despre nenorocirile familiei sale ca fiind o realitate tangibilă: „Norocul este ceva pe care-l faci tu, iar ghinionul este ceva pe care-l suporti”, a spus el. Peste două săptămâni, Bobby era împușcat. Deși în cazul lui omorul nu a implicat o deplasare motorizată, blestemul familiei legat de călătorie s-a răzbunat numai la câteva zile după aceea, când trenul care transporta sicriul omului de stat a lovit câteva dintre persoanele îndoliate, tăind în două un bărbat.

În cursul anilor 1970, următoarea generație a familiei Kennedy a fost năpăstuită de dependența față de droguri, scandaluri sau îmbolnăviri grave; au fost de asemenea o serie de accidente de automobil. În urma unuia din acestea, Pam Kelly, o nepoată a patriarhului familiei Joseph Kennedy, a rămas paralizată pe viață. Într-un altul, o mașină condusă de Bobby Kennedy Jr., care făcea o excursie în America Centrală, a răsturnat și ucis un tânăr țăran brazilian. În 1976, David — un alt fiu al decedatului Bobby Kennedy Sr., a fost înjughiat de un negru traficant de droguri în toaleta publică a unei gări de cale ferată. A supraviețuit, dar doi ani mai târziu a fost găsit mort într-o cameră de motel din Palm Beach, în timpul unei vacanțe turistice în Florida.

Piaza rea — unii oameni preferă s-o numească blestem — care a urmărit cu încăpățănare clanul Kennedy în ultima jumătate de secol nu dă nici un semn că ar slăbi, și nu poți decât să simți milă pentru cei care poartă acest nume. Deoarece actualmente rolul lui Lee Harvey Oswald în asasinarea președintelui Kennedy este înconjurat de multe dubii, s-ar putea prea bine ca între cele două omucideri să nu existe un sincronism real. Totuși, chiar dacă Oswald n-a jucat nici un rol în tragedia din 1963, cât de extraordinar este faptul că soarta a trebuit să aleagă ca țap ispășitor pentru acea crimă un om atât de perfect potrivit pentru rolul lui istoric!

1964**Apă, apă pretutindeni**

Uneori, o întâmplare paranormală poate fi atât de bizară încât cei prinși într-o dramă aparent imposibilă aproape că-și ies din minți încercând să deslușească un înțeles din ceva ce nu poate fi explicat. Când un astfel de eveniment are loc în propriul tău cămin este și mai greu să te împaci cu el.

Într-o zi de la sfârșitul lui octombrie, din 1964, familia Martin din Methuen, Massachusetts, a observat că pe perețele holului lor apărea o pată umedă. Soții Martin erau intrigati, deoarece condițiile meteorologice erau în mod evident prea blânde pentru ca țevile de apă să înghețe și să se spargă. Abia a doua zi, când umezeala s-a transformat într-o adevărată inundație, și-au dat seama că se petrece ceva realmente straniu. D-l. Martin urmărea la televizor un meci de fotbal american, când deodată, a auzit un pocnet. Zgomotul a fost urmat de un jet brusc de apă care țâșnea din zona umedă a peretelui. După aceea multe alte ciudate izvoare de apă au pornit să curgă din numeroase părți ale pereților și plafonului încăperii. Bizarele dușuri durau douăzeci de secunde și se repetau din douăzeci în douăzeci de minute. În cele din urmă, cantitatea de apă care băltea pe podele a devenit atât de mare încât familia a fost nevoită să se mute în locuința mamei doamnei Martin, la o distanță de câteva mile. Această idee avea totuși să se dovedească a nu fi o soluție și, în foarte scurt timp, toate camerele din noul lor refugiu erau tot atât de ude. Când celor de la departamentul local al apelor li s-a cerut să întreprindă investigații, ambele case au fost verificate amănunțit, căutând eventualele scurgeri. Nu s-a găsit nici una.

Soților Martin le era foarte clar că unii oameni pur și simplu nu le-ar fi crezut povestea, decât să-și bată capul cu ea. Însă după ce funcționarii de la departamentul apelor au văzut ei înșiși jeturile uriașe și puhoiul de apă țâșnind în continuu din pereții cu tencuiala uscată, nimeni dintre cei împuterniciți nu avea să spună că erau niște mincinoși.

Chiar și atunci când alimentarea cu apă de la o sursă exterioară a fost întreruptă și după ce țevile interioare au fost golite de apă, nu s-a constatat nici o diminuare a șuvoaielor și inundațiilor care asaltau nefericita familie Martin.

Familia Martin s-a reîntors la casa lor din Methuen.

Vârcolacul apei i-a urmărit din nou, deși activitățile sale erau mai puțin pronunțate și, după câteva săptămâni, anormalele apariții au încetat definitiv.

Deși spiritul acvatic care în 1964 a invadat locuința unei familii din New England nu a amenințat niciodată cu vreun pericol fizic, e ușor de imaginat cât de zguduită trebuie să fi fost familia Martin. Neplăcerea de a se pomeni în mijlocul unei succesiuni de întâmplări stranii a fost accentuată de eșecul așa-zișilor experți de a găsi o explicație a misterului. Însă, desigur, așa ceva era de așteptat pur și simplu era imposibil ca dintr-o sursă naturală să îțâșnească continuu o asemenea cantitate de apă, prin niște pereți cu tencuiala uscată. Evident, fenomenul acvatic era de origine nenaturală și în consecință, mai presus de capacitatea de investigare a departamentului local al apelor.

Deși nu există încă o explicație pentru asemenea scurgeri lente sau șuvoaie stranii, o trecere în revistă din diversele întâmplări paranormale petrecute în secolul douăzeci va scoate la lumină multe alte exemple în care au intervenit o mare varietate de lichide.

În august 1985, Jean Marc Belmer, șofer de camion în vârstă de 30 ani și soția lui Lucy își zugrăveau locuința din St. Quentin, situată în regiunea Picardia din Franța. În ianuarie următor, pretutindeni, pe pereții și covoarele din camera de zi au început să apară mici picături roșii. Fenomenul a încetat după o zi, dar pe la începutul lui februarie petele au reapărut în număr mai mare. Cei doi s-au speriat și, când într-o dimineață, s-au trezit și și-au găsit propriile lor perne și cuverturi acoperite cu aceleași pete roșii, și-au părăsit casa și s-au dus la părinții lui Jean Marc. În săptămâna următoare, experți judiciari ai poliției au fost chemați să ancheteze ce se întâmplă și au fost uimiți constatând că întreaga casă era literalmente îmbibată într-o substanță coagulată pe care au recunoscut-o ca fiind sânge. O analiză ulterioară a

dovedit că era sânge uman, însă, deoarece nu s-a descoperit nici o victimă care să fi oferit o sursă ușor disponibilă, investigațiile poliției nu au ajuns niciodată la vreo concluzie.

Doi ani mai târziu, în septembrie 1987, o altă casă a sângelui a oferit subiect ziarelor, de data asta în America. Minnie Clyde Winston, o localnică în vârstă de șaptezeci de ani din Fountain Drive, Atlanta, statul Georgia, a fost trezită la ora unsprezece și jumătate noaptea de un zgomot care, la început, a crezut că provine de la un robinet care curge. De fapt, a descoperit că din pereții și plafonul întregii case țâșnea sânge ca dintr-un aspersor. Împreună cu soțul său, William, d-na. Winston locuise mai bine de douăzeci de ani în casa lor de cărămidă, înainte de a începe aceste ciudate întâmplări și putea afirma că locul nu avea de fel reputația de a fi bântuit de fantome. Nici foștii proprietari nu pomeniseră de vreun incident de acest fel.

Poate că din toate curgerile anormale, cel mai straniu exemplu datează din primele decenii ale secolului. În august 1919, din pereții și tavanele casei parohiale din Swanson Novers din Norfolk, Anglia, a început să mustească țitei. La început s-a presupus că amplasamentul casei se afla pe un puț natural de petrol însă când lichidul negru și gros a sfârșit prin a fi înlocuit de o substanță mai puțin vâscoasă care a fost identificată rapid ca fiind benzină rafinată, căutarea unei explicații naturale a fost abandonată. Jeturi puternice de diverse lichide printre care apă sărată, alcool metilic și ulei de lemn de santal au continuat să curgă în următoarele câteva săptămâni și, pe măsură ce se lărgea gama de varietăți, sporea și debitul curgerii.

Un funcționar care s-a ocupat de investigații, a susținut că în patru ore adunase două galoane de lichid, lăsând o căldare sub unul dintre numeroasele puncte de curgere. Când situația a scăpat de sub control, locatarul casei parohiale, reverendul Hugh Guy, a fost nevoit să se mute în altă casă. O vreme, casa parohială a rămas pustie însă, pe la începutul anului următor ciudatele izvoare au secăt, nemiarepetându-se niciodată.

1965**Omul care făcea instantanee cu mintea sa**

În tot cursul ultimilor patruzeci de ani au existat multe demonstrații de psihokinezie — capacitatea minții omenești de a avea efect asupra materiei fizice. Linguri, chei, monede și numeroase alte obiecte metalice au fost îndoite, sfărâmate sau despicate în două prin influența fenomenului numit pe scurt PK. Ceasuri, cutii muzicale sparte și tot felul de aparate mecanice defecte au fost reparate prin folosirea energiei psihice. Obiecte materiale, incluzând uneori piese grele de mobilier au fost văzute mișcându-se și chiar ridicându-se-n aer, sub privirea atentă a telecineticii.

Totuși, cea mai bizară dintre toate puterile minții omenești a fost desigur demonstrată cu multe prilejuri de către „fotografii mentale”, americanul Ted Serios, pe o perioadă de patru ani, începând cu 1965. Fost marinar al Statelor Unite și lucrând cu jumătate de normă în calitate de curier la hotelul „Hilton” din Chicago, Serios părea să fie un candidat improbabil pentru puteri supranaturale. De fapt, așa cum recunoștea el însuși, era mai mult interesat să-și ia porția regulată de bere și țigări decât să dovedească sau să dezaprobe existența puterii psihicului asupra materiei, exersându-și remarcabilele însușiri numai ca amuzament la petreceri. Însă după câteva insistențe a renunțat la intermezzo-urile lui și a acceptat să fie supravegheat în mod științific când își prezenta numărul paranormal cu totul deosebit: producerea de imagini, cu ajutorul gândului, pe pelicula fotografică virgină. În laboratorul doctorului Jule Eisenbud din Denver, Colorado, Serios îndrepta spre fața lui un aparat de fotografiat și realiza, prin simplă gândire, poze după poze, ale unor obiecte aflate departe și pe care el le păstra în minte. Multe dintre acestea se dovedeau a fi — mai mult pentru a putea fi recunoscute ușor decât

pentru vreun alt motiv — priveriști binecunoscute sau clădiri celebre din Europa. În practică, tehnica era copilăros de simplă însă energia mentală pe care o folosea Serios îi intrigă pe oamenii de știință până în ziua de astăzi.

Chiar și cei care au început prin a fi sceptici au fost în curând nevoiți să admită că fusese scos la iveală un autentic mister. Deoarece experiențele erau efectuate cu ajutorul unui aparat Polaroid Instamatic care nu numai că realiza fotografii prin atingerea unui buton, dar și excludea orice bănuială a vreunei șmecherii în etapa camerei obscure, veridicitatea apariției imaginilor anormale cu greu ar fi putut fi pusă în discuție. Fotografiile obținute erau, uneori, reproduceri ale unor locuri foarte bine cunoscute cum ar fi: Piața San Marco din Veneția sau Westminster Abbey de la Londra. Alteori, când Serios nu reușea să-și realizeze subiectul mental, fotografiile ieșeau complet negre sau albe, ca și cum aparatul ar fi fost îndreptat către o încăpere total neluminată sau spre o lumină strălucitoare. Numai rareori se obținea o imagine naturală — prim-planuri ale chipului lui Ted Serios, contorsionat într-o grimasă grotescă de intensă concentrare.

Nu toate ședințele aveau loc în laboratorul doctorului Eisenbud. Capacitatea de fotografiere prin puterea gândului au fost demonstrate și pe viu, în săli de spectacol cu public, amfitreate cu auditoriu și studiouri de televiziune. În aceste cazuri, aparatele de fotografiat puse la dispoziție chiar de către spectatori erau gata pregătite și încărcate cu film, apoi sigilate și însemnate pentru a fi eliminată orice posibilitate de fraudă. Cercetătorii alegeau apoi un subiect anume pentru Serios, de obicei un reper geografic bine cunoscut. În nouă din zece cazuri produsul finit era uimitor de corect, deși unele fotografii reprezentau decoruri ce nu aveau absolut nici o legătură cu subiectul dar care conțineau totuși un element comun

incredibil. De exemplu, „fotograful mental” a realizat odată o serie întreagă de poze care reprezentau un magazin pe care nu-l văzuse niciodată. Cercetările ulterioare l-au descoperit în Central City din Colorado, deși denumirea din fotografia lui Serios — „The Old Gold Store” — fusese de multă vreme înlocuită prin aceea de „The Old Wells Fargo Express Office”. În mod extraordinar, fotografiile aceluiași subiect realizate ulterior de Serios cu puterea gândului, conțineau o înșiruire de litere care cuprindea ambele denumiri. Cu un alt prilej, în același an, Serios a fotografiat prin puterea gândului o parte dintr-o clădire pe care n-a recunoscut-o, dar care, mai târziu, a fost identificată ca fiind un hangar aparținând diviziei de aviație a poliției călare din Canada britanică. În acea fotografie, cuvântul „Canada” era scris greșit, deși firma respectivă de pe clădirea reală era scrisă corect.

Pentru cei care preferau să nu creadă în uluitoarele isprăvi ale „fotografului mental”, cea mai ușoară explicație era că Serios trișa, făcând fotografiile mai curând-printr-o scamatorie decât prin puteri paranormale. În 1966, după ce Serios apăruse la televiziune uimind milioane de telespectatori din întreaga Americă, o echipă de investitori de la revista *Popular Photography* a susținut că ar fi obținut rezultate asemănătoare folosind un minuscul dispozitiv optic, care, prevăzut cu o fotografie pe microfilm și ținut în fața aparatului de fotografiat, realiza o imitație acceptabilă a unei fotografii produse de Serios cu puterea gândului.

Totuși, până și scepticii au fost nevoiți să admită că o astfel de tehnică nu putea să dea roade decât atunci când avea direct disponibilă o sursă oarecare a imaginii — o vedere, o fotografie statică sau o carte cu poze. În mod evident nu acesta era cazul în majoritatea exemplurilor ca efect al gândirii lui Serios. Ba mai mult, Serios acceptase întotdeauna de bunăvoie să fie percheziționat înainte de

începerea fiecărei ședințe și nici măcar o singură dată nu s-a constatat că a utilizat vreo scamatorie.

Dacă Ted Serios și-ar fi putut continua foarte multă vreme strania lui carieră de fotografiat prin puterea gândului, mai mult ca sigur că realizările sale psihice ar fi sfârșit prin a fi considerate o mărturie concludentă a inexplicabilelor puteri ale minții omenești. Totuși, din nefericire, faima sa crescândă nu s-a dovedit a fi o compensație pentru lipsa lui de libertate și el a început să consume cantități tot mai mari de alcool. De-a lungul anului 1967, comportamentul lui Serios a devenit din ce în ce mai capricios și dominator, ajungând să atace verbal pe oricine se îndoia de rarele lui însușiri. Nici măcar doctorul Jule Eisenbud care îi devenise prieten intim, nu era în stare să-și stăpânească năbădăiosul subiect și experimentele de fotografiere prin puterea gândului erau întrerupte cu regularitate ca urmare a supărătorului obicei al lui Serios de a pleca fără să anunțe. Cea care a pierdut cu adevărat a fost știința paranormalului, deoarece consumul de alcool al omului cu însușiri psihice atât de deosebite a sporit și drept urmare, capacitatea lui de a fotografia prin puterea minții s-a diminuat. Tot ce poate realiza astăzi Ted Serios este un instantaneu al propriului chip, iar ultima imagine obținută de el cu succes, în urmă cu mai bine de douăzeci de ani, a fost perfect adecvată: fotografia reprezenta două perdele închise.

1966**OZN-urile și defectiunile electrice**

Unul dintre efectele cele mai frecvent semnalate ale zborurilor OZN-urilor la mică altitudine este coincidența cu defectarea în mod regulat a instalațiilor electrice de la sol. În apropierea unei nave extraterestre plutitoare, vehiculele motorizate au tendința de a se opri, iar iluminarea stradală se stinge întotdeauna; uneori, cvartale întregi de clădiri pot rămâne în beznă.

Anul 1966 a fost martorul unuia dintre cele mai semnificative cazuri, când, în acea primăvară, un centru de control subteran al aviației militare americane de la o bază de rachete balistice intercontinentale din Great Falls, statul Montana, s-a pomenit victima unei căderi totale a energiei electrice, imediat după ce personalul de la suprafața solului raportase că văzuse trei OZN-uri aterizând în apropiere de perimetrul bazei. Membrii echipajelor rachetelor, aflați în turnul de control al bazei, s-au uitat uluiți unul la altul când panourile lor de instrumente au indicat o defecțiune ce afecta simultan zece rachete. De fapt, sistemele de comandă și ghidare fuseseră complet dezalimentate. Asta însemna că, în consecință, rachetele nu puteau fi lansate și că o mare parte din arsenalul nuclear al Statelor Unite devenise temporar inutilizabil datorită unei intervenții extraterestre. Situația de la baza de lansare Montana a revenit la normal numai după plecarea OZN-urilor.

În mod destul de firesc, Pentagonul nu prea era dispus să dea publicității o întâmplare atât de deconcertantă și a ordonat oamenilor săi să nu vorbească niciodată despre ea. Numai odată cu liberul acces la documentele considerate secrete a devenit cunoscută întreaga întâmplare din 1966 de la Great Falls. Scoaterea din regimul *top secret* a altor documente, pare să indice că povestea relatată mai sus a fost doar prima dintr-o serie de incursiuni asemănătoare,

efectuate în anii 1960 de către nave extraterestre asupra unor baze de comandă ale aviației strategice instalate la sol, în vestul mijlociului. De exemplu, mai mult ca sigur, un incident aproape identic a avut loc în săptămâna care a început la 20 martie 1967, când un radar de la baza aviației militare de la Maelstrom, Montana, a confirmat prezența unui OZN ce plutea în apropiere, în același timp în care întregul sistem de rachete al bazei a devenit inoperabil. Mai recent, o serie de incursiuni la mică altitudine efectuate de obiecte zburătoare neidentificate în zonele de depozitare a armelor nucleare din cadrul bazei aeriene militare de la Kirkland, New Mexico, în vara anului 1980, a coincis atât cu defectarea radarurilor cât și cu întreruperea energiei electrice, făcând imposibilă utilizarea radarului explorator.

Potrivit informațiilor scurse dintr-un raport de anchetă specială al unui birou al aviației militare, niște monitoare moderne, lucrând pe frecvențe radio, au stabilit printr-o analiză vectorială că interferențele perturbatoare proveneau dintr-o zonă din jurul depozitelor de arme de la Manzano, din apropiere de Coyote Canyon. Chiar în clipa aceea, în ziua de 13 august 1980, trei polițiști, însărcinați de aviația militară SUA cu problemele de securitate în zona de depozitare a armamentului, au raportat că au văzut o lumină neidentificată ce se deplasa peste Coyote Canyon, după care a coborât pe pământ. Paznicii securității s-au apropiat de nava aterizată, pe care au descris-o ca pe un disc metalic. Totuși, înainte ca ei să poată ajunge la el, vehiculul a decolat pe verticală cu o viteză formidabilă.

Oricât de îngrijorătoare ar fi fost aceste incursiuni pentru serviciile militare ale Statelor Unite, e posibil ca ofițerii superiori ai Pentagonului să se fi consolât cu faptul că

propriile lor sisteme de apărare continentală nu fuseseră necăjite în mod special de prezența unor forțe extraterestre.

În zorii zilei de 1 iulie 1977, uriașa bază NATO de la Aviano, situată în nord-estul Italiei, a fost alarmată de o lumină strălucitoare, de dimensiuni foarte mari, care în cele din urmă s-a oprit în aer, plutind la aproximativ o sută de metri deasupra taberei. Observată de multe persoane din efectivul militar, obiectul luminos a fost descris ulterior ca semănând cu un sfredel ce se rotea în jurul propriei sale axe și a cărei parte superioară avea forma unei cupole. Schimbându-și pe rând culoarea — alb, verde, roșu — obiectul a rămas deasupra bazei vreme de circa o oră, timp în care, pe o rază de aproximativ cinci mile a fost o pană generală de electricitate.

În ziua de 12 septembrie 1979, a fost rândul unei baze militare chineze situate între Xuginglong și Huaihua, din provincia Hunan, să sufere o întrerupere a energiei electrice. Discul luminos a apărut deasupra ei și a emis timp de mai puțin de șaiszeci de secunde un fascicul vertical de raze albe, însă abia după o perioadă de încă un sfert de oră baza militară și o mare zonă înconjurătoare, ocupată de locuințe civile, și-au recăpătat alimentarea normală cu energie electrică.

Ziua de 1 iulie 1982 a văzut apariția a două OZN-uri cu forme asemănătoare plutind deasupra unui cosmodrom aflat la Baikonur, în Uniunea Sovietică. În cazul acestui incident, nu numai că s-a întrerupt întreaga alimentare cu energie electrică a instalațiilor, dar s-au produs și serioase avarii ale echipamentelor mecanice ale bazei. Tehnicienii care au investigat a doua zi situația la fața locului, au constatat că turnurile de susținere ale rachetelor fuseseră încovoiate, iar unele tronsoane sudate de pe fuselajele rachetelor se desprinseseră cu totul, în timp ce în complexul de locuințe din apropiere, mii de geamuri se spărseseră, producând răni prin tăiere unui mare număr de locatari. Se pare că, drept urmare a acestei incursiuni extraterestre, întregul

cosmodrom sovietic a fost scos din funcțiune vreme de două săptămâni.

Odată cu înmulțirea dovezilor despre faptul că OZN-urile au capacitatea fie să producă scurgeri de energie fie să defecteze sursele de alimentare electrică, prin nu se știe ce mijloc necunoscut, — nu este clar dacă e vorba de o acțiune deliberată sau de un efect accidental — numeroși ufologi, printre care câțiva dintre cei mai eminenți foști reprezentanți ai unor agenții guvernamentale, au presupus că s-ar putea ca unele dintre penele de electricitate de amploare care au avut loc în alte părți să se fi produs în mod asemănător. În timpul audierilor în cadrul Congresului desfășurat în iulie 1968 în fața Comitetului pentru Știință și Astronautică al Camerei Deputaților, doctorul James MacDonald — un fizician specializat în probleme legate de atmosferă, cu un bine stabilit palmares de colaborări cu NASA, și-a exprimat o intuiție personală potrivit căreia era posibil ca marea pană de electricitate din nord-estul Americii, din ziua de 9 noiembrie 1965, să fi avut legătură cu numărul extraordinar de mare de rapoarte ce semnalau prezența unor OZN-uri care au sosit din New England în tot timpul defecțiunii electrice. După părerea lui MacDonald, tulburătoarea serie de coincidențe „merită mult mai multă atenție decât i s-a acordat până acum”.

Anul 1965 a fost o perioadă-record în ceea ce privește numărul de OZN-uri observate în America de Nord. În Anglia, un an asemănător a fost 1981. Așadar, faptul că ziua de 5 august 1981 a marcat cea mai gravă pană de electricitate din Marea Britanie, dintr-o perioadă de peste douăzeci de ani, care a provocat un adevărat haos în cea mai mare parte a sudului Angliei și în Wales, poate fi sau nu o coincidență. Printr-o întâmplare fără precedent, două rețele energetice s-au defectat la un interval de câteva minute una după cealaltă, în mod oficial în urma unor incidente fără nici o legătură comună. Electricienii de la English Central Electricity Generating Board (Consiliul Central Britanic pentru

Producerea Energiei Electrice) au rămas nedumeriți, și un purtător de cuvânt oficial a fost nevoit să admită a doua zi în fața poporului eriglez, în cadrul unei conferințe de presă, că CEEB nu se mai întâlnise niciodată cu așa ceva. Așa cum s-a exprimat reprezentantul consiliului, șansa ca două cabluri de rețea să cadă într-un interval de timp atât de scurt era „imposibilă”. Ba mai mult, chiar și după acea întâmplare, compania n-a avut nici o idee despre ce anume cauzase pana. Deoarece rețelele lor lucrau mult sub capacitate, dat fiind că multe fabrici erau închise pentru vacanța de vară iar consumul casnic era mult sub medie datorită vremii călduroase și a serilor luminoase, n-ar fi fost posibil ca un vârf al cererii de energie să fi supraîncărcat sistemul. Cu toate acestea, ceva interferase cu alimentarea electrică și, ca o consecință, locuitorii din comitatele din centrul Angliei — Kent, Surrey, Berkshire, Hampshire, părți din Gloucestershire, întregul ținut vestic și o mare zonă din sudul Wales-ului au rămas fără energie electrică vreme de două ore. Deși nu se poate afirma cu deplină certitudine că pentru acele căderi de energie ar fi fost răspunzătoare niște OZN-uri, este de reamintit faptul semnificativ că majoritatea cazurilor de observare a unor farfurii zburătoare raportate într-un interval de șapte zile înainte de 5 august, proveneau chiar din zonele afectate, și că în noaptea premergătoare zilei de 4 august s-au semnalat, ca printr-o coincidență, mai multe OZN-uri în Olanda, unde două rețele energetice s-au defectat simultan, cufundând într-o beznă neașteptată o mare parte a acestei țări.

Deși încă nu știm pentru ce sau cum afectează OZN-urile principalele surse de alimentare cu electricitate, legătura între incidente este stabilită acum dincolo de orice dubiu rațional. Acest fapt este semnificativ deoarece în mod practic dovedește realitatea obiectivă a fenomenului. Isteria în masă, farsele sau halucinațiile, cu greu pot fi considerate răspunzătoare de penele totale de electricitate.

1967**O recoltă înspăimântătoare**

În ziua de 9 septembrie 1967, situația OZN-urilor în America a luat o întorsătură neașteptată și oarecum înspăimântătoare. Proprietarul unei ferme de animale care locuia în apropiere de Alamosa, în valea San Luis din nordul statului Colorado, s-a îngrozit când, într-o dimineață, și-a găsit mânzul preferat — Lady, în vârstă de trei ani — într-o stare înspăimântătoare. Animalul nu numai că fusese ucis, dar tot capul îi fusese jupuit de piele și curățat de carne, iar creierul, organele și măduva spinării îi dispăruseră. În mod incredibil, la fața locului existau foarte puține urme de sânge, și nicăieri în apropiere nu se vedeau urme de pași sau amprente proaspete ale unor cauciucuri. Ceea ce s-a *găsit* totuși, era ceva mult mai tulburător. Făcea impresia că în pământul de lângă cadavrul lui Lady se imprimaseră urmele suflului a cincisprezece țevi de eșapament circulare, precum și șase găuri, cu diametrul și adâncimea de circa patru inci, dispuse pe circumferința unui cerc cu diametrul de trei picioare. Când paznicul pădurar a fost chemat să ancheteze, el a avut inteligența de a verifica zona cu un contor Geiger și a înregistrat dovezi incontestabile de iradiere, atât în jurul urmelor de eșapament cât și pe carcasa calului mutilat.

Cu toate că moartea unui animal nu putea fi considerată ca fiind de o importanță zguduitoare, natura stranie a decesului său a provocat apariția în presă a unor știri cu titluri mari, iar autoritățile s-au grăbit să investigheze cazul. La zece zile după descoperirea lor, rămășițele lui Lady au fost examinate de doctorul John Altshuler, profesor de medicină și patologie la Universitatea „Health Science Centre” din Colorado. Altshuler a fost profund șocat de rănilor animalului, nu numai datorită ferocității lor, dar și pentru că păreau să fi fost făcute într-un mod pe care nu și-l putea explica. Toate tăieturile de pe trupul calului fuseseră produse prin incizii nete și exista o zonă de culoare întunecată ce sugera că pielea fusese despicată și cauterizată printr-o

tehnică chirurgicală de specialitate, bazată pe un fascicul de căldură. (Deși actualmente există o astfel de tehnologie chirurgicală care folosește laserul, în 1967 nu era disponibil nimic asemănător). Pentru Altshuler, cel mai tulburător element era inexplicabila absență a sângelui. Așa cum avea să scrie ulterior, „cel care a efectuat tăierea a reușit să scoată inima, plămânii și tiroida calului lăsând complet uscată întreaga zonă a sternului.” Cum se putuse realiza asta era ceva mai presus de închipuirea medicului patolog.

Deși cazul de la Alamosa a fost primul care a atras, la nivel național, atenția mass-mediei din Statele Unite, au ieșit la iveală multe dovezi care sugerează că moartea lui Lady a fost precedată, în America, de un număr considerabil de cazuri de mutilare. Ceea ce rămâne în afara oricărei îndoieli este faptul că de atunci au fost semnalate câteva mii de incidente asemănătoare. În aproape nouăzeci la sută din aceste împrejurări a fost vorba despre vite. În majoritatea cazurilor, din cadavre fuseseră scoase organele genitale cu o precizie extraordinară, fără a fi lăsate urme de sânge.

Deși pentru aceste nelegiuri au existat o serie de explicații care n-au recurs la cauze extraterestre, ca de exemplu activități ale unor animale de pradă și sacrificiile rituale ale unor culte satanice, legătura cu OZN-urile este acum practic indiscutabilă.

În februarie 1968, câțiva funcționari de la *Project Blue Book* — organul de culegere a informațiilor referitoare la OZN-uri din cadrul aviației militare a Statelor Unite — au întreprins o anchetă privitoare la declarațiile unui fermier care locuia la aproximativ treizeci de mile la nord de Kansas City, Missouri. Se pare că omul, al cărui nume nu este precizat în dosarele păstrate la *Project Blue Book*, ar fi văzut un obiect luminos, pe care l-a apreciat ca având un diametru de cel puțin o sută de picioare, plutind la circa douăzeci-douăzeci și cinci de picioare deasupra solului. Apariția obiectului, care a avut loc în jurul orei trei și douăzeci noaptea, a fost urmată de descoperirea, a doua zi, a dispariției inexplicabile a mai multor vite din cireada fermierului.

Șapte ani mai târziu, pe la începutul lui 1975, ajutorul de șerif din comitatul Coryell a anchetat cazul mutilării

unui vițel în apropiere de Copperas Cove, în Texas, în urma unei avalanșe de semnalări ale unor OZN-uri în zona respectivă. Cercetătorii au constatat că de la un număr de vaci fuseseră extirpate fără urme de sânge organele sexuale și că în toate cazurile, în apropierea carcaselor se găsiseră urme ciudate, constând din cercuri concentrice imprimate adânc în solul dur.

În anul următor, Gabriel Valdez din cadrul poliției statului New Mexico a observat urme asemănătoare pe pământ, la ferma de vite a lui Manuel Gomez, situată în apropiere de Dulce, New Mexico. În acest caz, fusese mutilată o vacă de trei ani, cu tot trupul negru și cu capul alb, căreia i se îndepărtaseră urechea stângă, limba, ugerul și rectul cu ajutorul a ceea ce părea să fi fost un instrument de mare precizie, ascuțit. Urmele anormale găsite lângă animal includeau câteva amprente triunghiulare de trepid și o zonă circulară de iarbă părjolită, în apropiere de locul în care zăcea cadavrul. Testele au confirmat că nivelele de radiație în jurul acelei suprafețe erau mai mult decât duble față de cele din împrejurimi. Într-o altă mutilare stranie, petrecută la aceeași fermă doi ani mai târziu, era vorba de cadavrul unui taur din rasa Hereford Charolais, din ziua de 24 aprilie 1978. O anchetă a acestui incident a arătat că rectul și organele genitale ale animalului fuseseră scoase cu ajutorul unor instrumente ascuțite de mare precizie, și că în mod aproape sigur, cauza morții animalului fusese aplicarea unei doze mari de iradiere.

Așa cum este ușor de înțeles, fermierii din întreaga Americă au devenit din ce în ce mai mănioși pe aceste atacuri împotriva vitelor lor. Dar ei nu au nici o putere, și în cursul ultimelor douăzeci și cinci de ani fenomenul s-a extins pe scară tot mai largă, exemple recente fiind semnalate din statele Nebraska, Arkansas, Montana, Wyoming, Idaho și New Mexico. Actualmente este foarte evident faptul că vizitatorii extraterestri sunt angajați într-un program de experimente genetice întreprinse asupra anumitor specii de mamifere de pe pământ. Scopul anume al acestei activități este mult mai puțin clar.

1968**Submarine care n-au mai ieșit la suprafață**

În cursul primei jumătăți a actualului secol, călătoria cu submarinul era în mod cert o treabă riscantă. Înainte de izbucnirea ostilităților din 1939, în fiecare an de după inventarea lor, nave submarine se pierduseră fie printr-un accident, fie ca urmare a unei proaste funcționări, și chiar fără a le socoti pe cele despre care se știe că s-au scufundat datorită unei intervenții inamice, în timpul celui de-al doilea război mondial au dispărut peste o sută de astfel de vase. Totuși, de-a lungul ultimilor cincizeci de ani, tehnologia submersibilelor s-a îmbunătățit mult, și ca urmare, în anii de după 1945 au fost pierdute mai puțin de două duzini de nave subacvatice. Ceea ce constituie o veste bună. Vestea rea este că unele din aceste dezastre submarine mai recente s-au petrecut prin intervenția unor forțe ce depășesc înțelegerea omenească — forțe extraterestre care pândesc din adâncurile oceanelor.

Anul 1968 ne pune la dispoziție trei dintre exemplele cele mai clare cu putință. Lansată în decembrie 1959, nava oceanică americană *Scorpion* era un leviatan submersibil de trei mii de tone acționat printr-un reactor nuclear cu răcire cu apă. Sursă de mândrie pentru Marina Statelor Unite, vasul funcționase impecabil în timpul exercițiilor sale navale și era socotit ca fiind unul dintre cele mai perfecționate dintre toate vasele subacvatice ale marinei. În februarie 1967, după opt ani de funcționare, *Scorpion* a fost reechipat într-un șantier naval din Norfolk și, după ce atrecut cu succes printr-o serie de probe pe mare, ulterioare reparației generale, s-a alăturat, în martie 1968, flotei SUA din Mediterana. A rămas în serviciu activ până în mai, când, împreună cu echipajul său de nouăzeci și nouă de oameni, a pornit înapoi spre Norfolk. Călătoria ar fi trebuit să fie una obișnuită, însă, în ziua de 25 mai, în timp ce trecea pe lângă o poziție situată la două sute cincizeci de mile la vest de

insulele Azore, *Scorpion* a transmis un mesaj privitor la modul în care decurgea drumul. S-a dovedit că acest semnal a fost ultima legătură radio pe care a stabilit-o. În următoarele zile, toate eforturile depuse pentru a restabili contactul radio cu submarinul au rămas fără rezultat.

La început s-a presupus că vina trebuia dată mai degrabă pe o defecțiune tehnică decât pe o catastrofă, dar când în cele din urmă, *Scorpion* nu s-a arătat la Norfolk, a fost declarat întârziat și s-a început o căutare intensivă. Speranțele s-au diminuat când, în săptămânile următoare, nu a fost găsită nici o urmă a submarinului. Spre sfârșitul lunii iunie a fost declarat în mod oficial dispărut împreună cu întregul echipaj.

În urma anunțului oficial privitor la pierderea navei, speculațiile făcute în presa americană se concentraseră asupra zvonurilor potrivit cărora Marina Statelor Unite ar fi deținut benzi înregistrate care conțineau mesajele verbale transmise de pe *Scorpion* — comunicări în sensul că, cu foarte puțin timp înainte de dispariția lui, submarinul urmărise o țintă neobișnuită care se deplasa cu o viteză mult deasupra posibilităților oricărei nave terestre.

Marina a refuzat să comenteze zvonurile, încercând totodată să înăbușe zvonurile despre o implicare a rușilor în acea tragedie. Când în august 1966, nava de cercetare *Mizar* a anunțat că ar fi fotografiat și identificat cu certitudine carcasa sfărâmată a *Scorpion*-ului zăcând pe fundul mării la o adâncime de zece mii de picioare, într-o poziție situată la patru sute de mile la vest de Azore, Marina a refuzat să comenteze știrea, să confirme sau să nege că ar fi descoperit anterior ultimul loc de odihnă al vasului. Speculațiilor presei li s-a dat și mai mult apă la moară când, la următoarea ședință a anchetei în fața tribunalului, câteva capitole ale raportului privind constatările marinei au fost considerate strict secrete, nemaifiind niciodată date publicității, ceea ce indica în mod clar că dezbaterile publice asupra problemei nu erau primite cu plăcere de Pentagon. La sfârșitul

audierilor nu s-a ajuns la nici o concluzie fermă cu privire la motivul dispariției înainte de vreme a navei, deși Marina însăși a făcut cunoscut faptul că se mulțumea să conchidă că răspunderea tragediei revenea probabil unei combinații de eroare umană și defecțiuni tehnice. Orice sugestie la o interferență extraterestră și la straniul semnal al sonarului care, din câte se spune, fusese înregistrat într-un ultim mesaj din partea submarinului a fost mușamalizată.

Chiar dacă ultima călătorie a submarinului *Scorpion* ar fi fost singura poveste bizară apărută după anul 1968, și tot ar fi meritat să fie inclusă într-o carte despre marile mistere ale secolului. Însă în realitate, vasul american a fost al treilea submarin care a dispărut în împrejurări aproape identice — celelalte două se pierduseră într-un interval de patruzeci și opt de ore, mai spre începutul aceluiași an.

În după-amiaza zilei de 26 ianuarie 1968, submarinul israelian *Dakkar*, cu un echipaj de șaiszeci și cinci de oameni, a luat legătura prin radio cu baza și totodată și cu portul său de destinație, Haifa, pentru a raporta că se încadra în graficul de timp pentru o sosire apropiată și în condiții bune. Nava fusese supusă cu succes unor lucrări de reparații capitale și de modificări în portul englezesc Portsmouth și se înapoia în Israel via Mediterana. În cele din urmă, *Dakkar* n-a mai ajuns niciodată și mesajul acela s-a dovedit a fi fost ultimul ei contact. O căutare la care au luat parte treizeci de vapoare și zeci de avioane puse la dispoziție de cinci țări nu a găsit nimic și tribunalul naval israelian care s-a ocupat de anchetă n-a reușit să ajungă la nici o concluzie cu privire la cauza dispariției submarinului. Totuși, în jurul orei doisprezece în noaptea de 26 ianuarie, o navă de pescuit cipriotă care lucra la aproximativ patruzeci de mile spre nord-est de ultima poziție raportată a *Dakkar*-ului, a anunțat că văzuse un obiect oval, strălucitor și de mari dimensiuni, alunecând silențios pe sub apă în larg, la tribordul lor. Siguri că acela nu era nici vreun submarin obișnuit și nici vreo făptură marină enormă, pescarii au

devenit ferm convinși că apariția pe care o văzuseră era în vreun fel legată de dispariția submarinului israelian, despre a cărui soartă au aflat abia ulterior.

Dispariția lui *Dakkar* cu echipaj cu tot a fost doar prima jumătate a unei remarcabile tragedii duble care — dacă nu este acceptată probabilitatea unei intervenții extraterestre — nu poate fi înțeleasă nici chiar astăzi. Deoarece aproape exact în același timp, în altă parte a Mediteranei, la o mie de mile spre vest, era pe cale să dispară submarinul francez *Minerva*, care lua parte la un exercițiu de luptă.

Nava era exact la patruzeci de picioare sub suprafața apei când, la ora opt dimineața, în ziua de 27 ianuarie, a luat legătura prin radio cu un aparat al aviației militare franceze care se rotea deasupra pentru a spune că avea să se cufunde mai adânc ca să verifice un semnal de sonar ciudat care părea s-o urmărească de câteva minute. Nu a mai fost auzit nimic altceva de pe submersibilul francez de categoria *Daphne*, lung de o sută nouăzeci de picioare. Împreună cu echipajul său de cincizeci și nouă de oameni a fost inclusă pe lista de pierderi, presupunându-se că s-ar fi scufundat la o adâncime de opt mii de picioare. Despre ciudatul semnal de sonar pe care-l cerceta nu prea s-a mai vorbit.

Dispariția fără motiv aparent a două submarine într-un interval de timp mai mic de patruzeci și opt de ore, depășește limitele posibilității unei coincidențe. Gândul că putea să existe o legătură cauzală între cele două catastrofe și scufundarea submarinului american *Scorpion* a trecut prin mintea multora din cei ce făceau parte din conferia nautică. Date fiind dovezile circumstanțiale, ideea unei legături era perfect logică — singura problemă o constituia faptul că legătura părea să implice ceva extrem de neliniștitor: intervenția unor forțe necunoscute; forțe pe care guvernele și organizațiile militare din întreaga lume preferă încă — cel puțin oficial — să nu le recunoască.

1969**Apeluri telefonice de la decedați**

La prima vedere, ideea că spiritele pot și uneori chiar fac apeluri telefonice pare să fie într-adevăr cel mai aiurit lucru pe care e probabil să-l auziți vreodată. Cu toate acestea, doar dacă nu cumva un număr îngrozitor de mare de persoane ne spun minciuni, sau dacă ele însele nu sunt victimele unor farse extraordinare, această stranie posibilitate ar trebui să fie luată în serios.

În 1969, cântărețul de muzică rock Karl Uphoff a primit un astfel de apel telefonic-fantomă de la bunica lui, care decedase cu două zile înainte. Uphoff avea optsprezece ani la vremea când a murit bunica lui și în tot cursul copilăriei sale, întotdeauna existase între ei o legătură deosebită când, în timpul anilor adolescenței băiatului, bunica lui surzise, ea luase obiceiul de a-l chema de pe la locuințele prietenilor lui formând numerele acestora pe rând și repetând cu glas tare aceleași fraze: „Karl este acolo? Spuneți-i să vină acasă chiar acum.” Ca o ciudățenie, obișnuia să repete mesajul de câteva ori fără să aștepte vreun răspuns — pe care oricum nu-l putea auzi —, după care trecea la următorul număr de pe lista ei. La început, incomodați de comportarea neașteptată, părinții prietenilor lui Karl îi făceau acestuia observații, însă când le-a fost explicată situația, au înclinat să ia toată treaba ca pe o glumă. Deși rămăseseră apropiați până la sfârșitul vieții ei, Karl Uphoff nu și-a imaginat niciodată că bunica lui ar încerca să ia legătura cu el după moartea ei. Pe tânăr nu-l interesa în mod deosebit spiritismul și nici un membru din familia lui nu participase vreodată la o asemenea ședință. Cu toate acestea, pare clar că femeia decedată era hotărâtă să-i facă nepotului ei preferat cunoscută supraviețuirea ei după moarte și că a ales ca mod de transmitere a mesajului o rețea telefonică,

preferând-o unei clar-văzătoare. Exact la două zile după moartea rudei lui, Karl s-a decis să facă o vizită neanunțată unui prieten numit Peter D'Alesio, care locuia împreună cu părinții săi la Montclair, în New Jersey. Ziua era pe sfârșite și băieții stăteau de vorbă la subsol când, la etaj, a început să sune telefonul. Amândoi au auzit glasul doamnei D'Alesio devenind oarecum agasat. Peste câteva clipe l-a chemat pe Karl să vină sus. „La telefon este o femeie bătrână”, i-a strigat ea, „care zice că este bunica ta și că are nevoie de tine. Repetă asta într-una. Poți să vorbești cu ea? Se pare că pe mine nu mă înțelege”. Tremurând, pradă unor sentimente contradictorii de teamă și emoție, Karl Uphoff a urcat în grabă la etaj să preia receptorul, dar până să ajungă acolo, cel care chemase dispăruse.

În aceeași noapte, după ce se înapoiasse acasă, Karl a primit o serie întreagă de apeluri telefonice. Într-unul din cazuri apelul s-a întrerupt în clipa în care a ridicat receptorul. Deși nici părinții lui, nici familia D'Alesio nu reușeau să creadă că femeia moartă stabilise într-adevăr legătura printr-un mijloc atât de banal cum este un telefon convențional, Uphoff însuși a rămas convins în sinea lui că apelurile nu erau totuși o farsă.

Dacă povestea viitorului cântăreț de muzică rock ar fi fost un caz izolat, ar fi extrem de greu s-o iei în serios. Totuși, secolul douăzeci a cunoscut mult prea multe exemple asemănătoare pentru ca ideea unor apeluri telefonice-fantomă să fie respinsă ca rod al imaginației unei persoane îndurerate.

De pildă, în anul 1971, două surori numite MacConnel, din Tresor, Arizona, au vorbit mai bine de o jumătate de oră cu o veche prietenă, doamna Enid Johnson, la câteva ore după ce aceasta murise în spitalul „Handmaker” din New York. Abia ulterior au realizat cele două femei că stătuseră de vorbă cu cineva care decedase. Șase ani mai târziu, în 1977, o fată pe nume Mary Meredith a primit în locuința ei din

Oklahoma un apel din partea verișoarei sale Shirley, care locuia în Kentucky. Această întâmplare în sine, nu era surprinzătoare, deoarece fetele comunicau deseori prin telefon. Situația de acum era diferită fiindcă Mary Meredith deschisese doar cu câteva minute înainte o scrisoare în care i se relata moartea subită și neașteptată a verișoarei sale.

Totuși, un alt exemplu al unui spirit care își demonstra supraviețuirea prin intermediul unui telefon, a fost ciudatul caz al lui Christopher Evans. În octombrie 1987, Evans a fost ucis instantaneu când un avion cu reacție fără pilot s-a prăbușit peste hotelul „Ramada Inn” din Indianapolis, statul Indiana, în care lucra ca recepționar. Locuitorii din întregul oraș au luat rapid cunoștință de catastrofă, atât datorită zgomotului prăbușirii cât și al vălătucilor groși de fum care s-au înălțat spre cer. Când părinții lui Evans au auzit la postul de radio local știrea-fulger care anunța că hotelul „Ramada Inn” fusese cel lovit, s-au temut în mod firesc pentru securitatea fiului lor. Aproape imediat temerile le-au fost alungate când a sunat telefonul și ei au auzit la celălalt capăt al firului binecunoscutul glas al lui Christopher spunându-le să nu se îngrijoreze. Dar când fiul lor nu s-a înapoiat acasă, îngrijorarea soților Evans a crescut din nou și, bineînțeles, când au ajuns la hotel — devenit acum scena unui dezastru total — au găsit cadavrul lui Christopher întins afară și acoperit cu un cearșaf alb. Fusese descoperit zdrobit și ars, aproape de nerecunoscut, și salvatorii confirmau că în mod aproape cert fusese ucis instantaneu, fiind îngropat sub sfărâmăturile în flăcări chiar în clipa impactului avionului.

Nu exista nici o posibilitate practică prin care Christopher Evans să fi putut telefona și transmite mesajul auzit atât de clar de părinții lui. Oare se simțea bine? Poate, dar nu în trupul său pământesc.

1970**Yeti în Washington**

Spre sfârșitul zilei de 19 august 1970, doamna Louise Baxter din Skamania, statul Washington, își conducea mașina în apropiere de campingul de la Beacon Rock când automobilul ei a avut o pană de cauciuc. Doamna Baxter tocmai terminase schimbarea roții când, fără a ști bine de ce, a fost copleșită brusc de ciudata senzație că era privită. Intuiția sa a fost corectă, deși cel care o urmărea era diferit de ceea ce s-ar fi așteptat ea. Privind către zona de pădure de lângă drum a rămas uluită văzând fața masivă a unei făpturi păroase, de culoarea cafenie a nucii de cocos și cu înfățișare murdară, cu un șir de dinți albi, pătrătoși, și cu nări mari, ca de maimuță. După cum este lesne de înțeles, femeia a scos un țipăt de groază, a sărit în mașină și a demarat cuprinsă de panică. A mai aruncat o privire în oglinda retrovizoare și a văzut că dihania ieșise în drum și stătea în poziție verticală, femeia apreciindu-i ulterior înălțimea ca fiind în jur de zece picioare. „Era pur și simplu enormă”, își amintea ea mai târziu. „O arătare uriașă, asemănătoare cu o maimuță”. În mod cert un *picior-mare*¹.

Oricât de înspăimântătoare trebuie să fi fost pentru doamna Baxter, întâlnirea pe care a descris-o nu era cu totul neobișnuită pentru locuitorii Washington-ului, deoarece în tot cursul acestui secol și mai înainte au existat nenumărate semnalări ale unei făpturi care pare să fie cel mai misterios primat, sau animal asemănător cu Yeti, așa-numitul „picior-mare”, un om-bestie despre care mulți criptozoologi cred că ar locui în pădurile dese ale zonei nord-vestice de pe coasta Pacificului. Aceste siluete uriașe, păroase și cu înfățișare de maimuță, mult mai înalte decât un om când stau în picioare, cântărind mai bine de patru sute de

¹ Termenul folosit în limba engleză este de „big-foot” (n.t.)

pfunzi¹, ar putea fi, ca și îngrozitorul om al zăpezilor din Himalaia, o rămășiță din vremurile preistorice. Sau, ar putea fi cu totul altceva. Eventual spirite sau creaturi extraterestre. Antropologii tradiționaliști au tendința de a desconsidera importanța aparițiilor ca fiind rodul folclorului local; totuși, semnalarea lor cu regularitate în vremurile moderne, în diverse locuri și în peste o duzină de state din America de Nord și în Canada, te face lesne să crezi că astfel de ființe, ce par a proveni din timpuri de mult trecute, ar fi putut într-adevăr să supraviețuiască în vastele și îndepărtatele regiuni împădurite care constituie habitatul lor.

Dovezi convingătoare pot fi găsite în numeroasele amprente de pași care au fost descoperite, fotografiate și turnate în ipsos în cursul secolului trecut. Deși despre unele dintre aceste urme de pași se spune că ar fi în mod neîndoielnic opera unor farsori, fraudă nu poate fi reținută ca o interpretare generală pentru toate urmele anormale. Un argument în acest sens îl constituie faptul că până acum au fost descoperite piste de mai mult de trei mii de amprente de pași înșiruite uneori pe distanțe de câteva mile și găsite în cele mai îndepărtate locuri. Este de necrezut să fi existat cineva care să-și dea osteneala de a se apuca să creeze în mod fals asemenea piste — activitate ce ar presupune o mare risipă de timp.

În cursul ultimilor douăzeci de ani, diverse amprente de pași, ale unor animale asemănătoare cu Yeti au fost supuse unei examinări atente în câteva din cele mai celebre universități de stat ale Americii, precum și în laboratoarele din Canada. S-a constatat că urmele tipice de adult par să fie lungi de șaisprezece inci și late de șapte inci și că indică absența unei bolți cât de cât accentuate a tălpii piciorului. În același timp, dubla adâncitură ascuțită, perfect distinctă la toate urmele găsite, indică o adaptare evolutivă destinată să suporte o greutate considerabilă. În mod corespunzător, adâncimea amprentelor labelor sugerează un animal

¹ Unitate de măsură a greutateii, egală cu circa 0,5 kg (n.t.)

biped cù o masă de peste trei sute de pfunzi și într-unele cazuri cu mult mai mare. Lipsa unor urme care să arate prezența probabilă a unor gheare exclude posibilitatea ca amprente *picioarelor-mari* să fie făcute de urși, în timp ce alte detalii anatomice — cum ar fi dovada unor creste dermale pe tălpile picioarelor precum și a unor pori de transpirație și a unor rosături de uzură — ar fi aproape imposibil de imitat, reducând din nou probabilitatea unor farse.

Vreme de zeci de ani, întâlnirile cu *picioare-mari* de felul celei descrise de doamna Baxter au fost tratate cu neîncredere de majoritatea zoologilor americani, în ciuda dovezilor oferite de urme. Totuși, atitudinea batjocoritoare a scepticilor a fost întrucâtva clătinată în 1967, când un vânător pe nume Roger Patterson a făcut un film scurt, dar din câte se părea concludent, al unei femele adulte de *picior-mare*, care mergea agale pe lângă albia unui râu puțin adânc din Bluff Creek, din nordul Californiei. Datorită poziției în prim-planul filmului a unor bușteni prăbușiți, s-a putut aprecia cu precizie înălțimea și dimensiunile fizice ale făpturii. O analiză atentă a filmului, întreprinsă de catredele de biofizică ale unor universități din Londra, New York și Moscova a sugerat că ființa imortalizată pe peliculă era înaltă de circa șase picioare și cinci inci, cu umeri și șolduri apreciabil mai mari decât cele omenești și că lungimea pasului depășea un metru — mult prea lung pentru un om. Deși nu era total imposibil ca făptura din film să fie în realitate un bărbat înalt, cu o constituție masivă, îmbrăcat gros și costumat în maimuță, experții au acceptat lesne că unui farsor uman — dacă ar fi fost astfel încotoșmănat — i-ar fi fost foarte greu să imite mersul cu pași largi și mișcările basculante ale brațelor văzute în film. Într-adevăr, conform părerii a trei oameni de știință ruși care au studiat filmul la Moscova, mersul făpturii denota „mișcări firești, fără semnele de constrângere la care te-ai aștepta în cazul unei imitații.” Caracteristicile distinctive ale înfățișării sale — fața turtită, fruntea teșită și arcada proeminentă a

frunții, absența practic totală a unui gât și un mers cu picioarele ușor încovoiate — sugerau că ființa cunoscută ca fiind cea mai apropiată rudă a dihaniei nord-americane asemănătoare cu un Yeti, era un „*pitecantropus erectus*”, o făptură cu aspect de maimuță despre care se credea că dispăruse ca specie cu câteva milioane de ani în urmă.

Indiferent ce altceva ar fi putut fi creatura surprinsă pe peliculă în apropiere de Bluff Creek, e clar că filmul nu reprezenta un animal nici pe departe asemănător cu un urs. Acesta e un element important în favoarea lui, deoarece tinde să slăbească obiecția exprimată cel mai adesea de sceptici, și anume că aceia care au avut parte să vadă un *picioar-mare* identifică de fapt în mod eronat una dintre cele mai banale specii naturale din America de Nord: urșii grizli. În realitate, această explicație dată aparițiilor cu caracter de regularitate ale unor animale asemănătoare cu Yeti, nu este altceva decât o insultă adusă vederii și inteligenței martorului american de rând.

Pe măsură ce secolul douăzeci se apropie de sfârșit, cei care cred în faptul că America ar avea propriul său om sălbatic băștinaș, locuitor al pădurilor, atrag atenția asupra dovezilor crescute și a numărului tot mai mare de astfel de apariții în state foarte îndepărtate unele de altele precum Florida, Tennessee, Michigan, Alabama, Carolina de Nord, Iowa, Washington și uriașa întindere a marelui nord-vest, unde, printre indieni, a luat naștere legenda despre ființa asemănătoare omului zăpezii. Scepticii subliniază — nu fără rațiune — faptul că de vreme ce nu s-au găsit deloc oase, piei sau cadavre, dovada rămâne foarte fragilă.

Este indiscutabil că juriul încă nu s-a pronunțat cu privire la acest mister, însă dat fiind faptul că semnalările de *picioare-mari* se numără acum cu miile și că amprente de pași realmente ciudate au fost găsite în număr tot atât de formidabil, eu unul mă mulțumesc să cred că un primat biped gigantic locuiește cu adevărat în pădurile de pe coasta nord-vestică a Pacificului.

1971**Chipurile de la Belmez**

Într-un celebru interviu acordat în 1920 revistei *Scientific American*, inventatorul Thomas Alva Edison a exprimat în următorii termeni argumentarea logică în sprijinul credinței că legătura cu morții este posibilă: „Dacă posibilitatea noastră supraviețuiește, atunci este strict logic și științific să presupunem că ea reține memoria, intelectul, precum și alte facultăți și cunoștințe... așadar, dacă personalitatea există și după ceea ce noi numim moarte, este rațional să tragem concluzia că acelor care părăsesc pământul și nu supraviețuiesc le-ar plăcea să comunice acest fapt celor pe care i-au lăsat aici.”

Unul dintre cele mai de văză genii științifice ale epocii moderne, Edison, nu și-a împlinit niciodată ambiția de a crea un mecanism îndeajuns de sensibil pentru a capta vibrațiile din împărăția spiritelor; totuși avea cu siguranță dreptate când spunea că morții doresc să demonstreze că rămân vii. De-a lungul secolului trecut ei au ales diverse moduri pentru a face acest lucru, cele mai multe la nivel mental, prin intermediul unor medii și prin incursiuni spectrale, iar alteori printr-o intervenție directă în lumea fizică. Aceste exemple din urmă sunt cele mai uluitoare.

Într-o dimineață caldă și toridă din august 1971, Maria Gomez Pereira, o locuitoare din Belmez, un sat în apropiere de Cordoba, din nordul Spaniei, a constatat la trezire că pe dalele pardoselii din bucătăria ei apăruse peste noapte portretul unui chip omenesc. Deși vederea acelui chip n-a înspăimântat-o prea mult, doamna Pereira s-a alarmat când au început să vină vizitatori în număr mare, dornici să vadă manifestarea. Așa că s-a hotărât să scape de ea. După ce frecatul cu detergent n-a reușit să îndepărteze imaginea, femeia l-a pus pe fiului ei, Miguel, să spargă

pardoseala cu un târnăcop și să o înlocuiască cu una nouă. Renovarea a fost efectuată cum trebuie, dar viața membrilor familiei Pereira abia revenise la normal când chipuri noi și chiar și mai bine conturate au început să apară spontan în cimentul proaspăt. Printre acestea se deslușea acela al unui bărbat de vârstă mijlocie, care a fost recunoscut de către locatarii mai vârstnici din Belmez ca fiind un sătean care murise cu mulți ani în urmă. Erau siguri că trupul lui fusese depus spre veșnică odihnă într-un cimitir de multă vreme dezafectat pe terenul căruia se înălța acum casa doamnei Pereira.

În mod inevitabil, fenomenul „Belmez” a atras atenția comunității paraștiințifice. Un expert, German de Argumosa, a analizat terenul și a confirmat absența oricărui pigment sau agent de vopsire cunoscut și a tras concluzia că numai o explicație bazată pe paranormal părea posibilă. În noiembrie 1971, chipurile au fost decupate cu grijă din pardoseală, fiind apoi montate în sticlă. După scoaterea lor, pardoseala a fost excavată și, la o adâncime de câțiva metri, au fost găsite oseminte omenești, ceea ce a întărit posibilitatea ca locuința să fi fost clădită pe amplasamentul unui cimitir. Ba mai mult, niște fotografii vechi păreau să dea credibilitate convingerii localnicilor că figurile imprimate acum pe pardoseala din bucătăria familiei Pereira erau cele ale morților înmormântați în cimitir. Începând din momentul acela, nimeni din Belmez nu s-a mai îndoit de existența vieții de după moarte.

Când imagini neobișnuite ale unor chipuri omenești apar brusc în locuri neașteptate, nu este de loc surprinzător că sunt considerate ca fiind miraculoase sau ca dovedind supraviețuirea spiritului după deces. Anul 1897 a fost cel al morții în Wales a lui John Vaughan, vicarul catedralei din Llandaff. La două săptămâni după ce trupul lui Vaughan a fost înmormântat, pe peretele apusean al catedralei în care se oficiase slujba funerară, s-a făcut o pată umedă

care semăna cu portretul vicarului, iar sub ea se vedeau limpede inițialele J.V.

Potrivit unor amintiri din vremea aceea, ciudățenia a rămas vizibilă doar pe parcursul câtorva zile, dar un fenomen mult mai durabil a apărut în catedrala Christchurch din Oxford, Anglia, numai la douăzeci de ani după aceea. În vara anului 1923, profilul deslușit al unui binecunoscut cleric victorian din Oxford, vicarul Henry Liddell, a devenit vizibil pe peretele cu tencuiala albă, lângă o placă memorială ce fusese instalată spre cinstirea lui, în urma morții sale în 1898. Conform mărturiei unui bărbat care-l cunoscuse, portretul prezenta o „asemănare izbitoare și neîndoielnică” arătând întocmai de parcă „ar fi fost desenat de mâna unui maestru al picturii”. Se pare că prin 1926, un cercetător ar fi găsit alte chipuri alături de cel al răposatului vicar și a fost informat că alte câteva apăruseră de-a lungul secolului precedent în diverse părți ale clădirii. Nu este clar pentru ce trebuia tocmai catedrala Christchurch să fie binecuvântată cu însușirea de a crea astfel de chipuri pe pereți; totuși, unele rude ale vicarului păreau să facă legătura între apariția portretului acestuia și o căsătorie din familia lor care se oficiase în catedrală chiar cu puțin înainte și care se sfârșise printr-o dezbinare de lungă durată în clanul Liddell. Indiferent de ceea ce cauzase manifestarea de la Oxford, aceasta s-a dovedit a fi o apariție mult mai rezistentă în timp decât anterioara imagine a vicarului. În 1931, fața vicarului Liddell mai era încă „minunat de distinctă”, după cum declara doamna Hewat McKenzie, președinta Societății Britanice pentru Cercetări Psihice. Mai exista și în anul următor când peste perete a fost construit un altar nou care l-a ascuns în întregime.

Nimeni nu poate spune dacă portretul se mai află acolo și astăzi.

1972**Aviatorii care au refuzat să moară**

Când un singur martor susține că vede un spirit, e posibil ca el să aibă halucinații. Când același spirit e văzut de mai mulți martori, șansa acestei posibilități este mult redusă. Când zeci de martori văd același spirit, posibilitatea dispare cu totul.

În noaptea de 29 decembrie 1972, un avion cu reacție de tip L-1011, ce făcea curse regulate pentru compania „Easton Airliness Triston”, se îndrepta spre Miami când s-a prăbușit în ținuturile mocirloase de la Florida Everglades¹ ucigând o sută de persoane, pasageri și echipaj. Cu două săptămâni în urmă, o stewardesă care lucra pe ruta de navetă New York — Miami, le povestise colegelor ei cum, în cursul perioadei sale de vacanță din noiembrie trecut, se trezise într-o noapte cu o bruscă impresie vizuală a unui avion L-1011 care apropiindu-se de Miami, survolând Everglades pe timp de noapte, se prăbușise în apele întunecate de dedesubt. Pe toată perioada acestei viziuni — care nu a depășit câteva secunde — putuse auzi foarte clar țipetele pasagerilor răniți ce se înecau.

Firește, stewardesa era profund tulburată și a ajuns să creadă că, foarte curând, un zbor pe ruta de navetă avea să se dovedească a fi ultimul pentru ea. De fapt, când le-a vorbit colegelor sale despre coșmar, a declarat că era convinsă că groaznicul eveniment avea să aibă loc în preajma Anului Nou — până la care mai era o lună.

Deși echipajele avioanelor au tendința de a se obișnui cu riscurile zilnice ale zborului, în străfundurile minții lor rămâne teama nedeșlușită că într-o bună zi se va întâmpla ceva rău. Știind acest lucru, personalul însoțitor era înclinat să atribuie reacția kolei lor mai degrabă obsesiei nervoase decât unei reale premoniții. Au încercat toate s-o liniștească,

¹ *Everglades* (lb. engleză) = mlaștină, ținut mocirlos (n.t.)

subliniindu-i faptul că deși unele vise se pot adevăra, nu așa se întâmplă cu marea lor majoritate. Și astfel, cea care își aștepta condamnarea la moarte, și a cărei identitate nu a fost niciodată dezvăluită, s-a întors la slujba ei obișnuită, sperând din tot sufletul că nu se va întâmpla nimic. Câteva călătorii au decurs fără nici un incident până în ziua de 29 decembrie, când stewardesei, atribuindu-i-se postul de pe zborul 401, a simțit o reînnoită senzație rău-prevestitoare. Spre ușurarea ei, a fost scoasă din graficul de zbor printr-o schimbare de personal de ultimă clipă. Și astfel, când în noaptea aceea avionul s-a prăbușit în mlaștinile Floridei, în zborul său spre Miami, singura persoană care prevăzuse catastrofa, nu s-a aflat printre victime.

Dacă acesta ar fi singurul mister ce înconjoară prăbușirea avionului american, tot ar fi meritat să fie inclus într-o carte de felul celei prezente. Totuși, oricât ar fi de formidabil, avea să urmeze un șir de evenimente și mai stranii. În primăvara anului 1993, printre echipajele avioanelor de linie au început să se răspândească povestiri ciudate. După câte se spunea, în carlingele Tristar-urilor care lucrau pe aceeași rută cu avionul blestemat, se materializau vedenii spectrale care purtau uniformele inconfundabile ale unor ofițeri de aviație. Conducerea companiei „Eastern Airliness” temându-se de publicitatea nefavorabilă ce ar fi putut decurge din aceste zvonuri despre fantome, a dat membrilor echipajelor instrucțiuni să păstreze pentru ei propriile experiențe. Cu toate acestea, în urma ordinelor date în sala de consiliu, zvonurile s-au împrăștiat din ce în ce mai mult.

La un moment dat s-a atras atenția presei și funcționarii superiori ai companiei neavând încotro, au luat fenomenul în serios. Au început să-i chestioneze pe angajații care susțineau că erau martori oculari. Cei care observaseră vedeniile le-au descris ca siluete dense, tridimensionale, cu o perfectă aparență de viață, care nu vorbeau niciodată, dar

stăteau cu chipuri împietrite pe scaunul pilotului. În toate cazurile, fantomele au fost identificate ca fiind căpitanul Robert Loft și inginerul de aviație Don Repo, doi oameni care își pierduseră viața în accidentul zborului 401. Identificările au fost confirmate chiar și de unii pasageri care au declarat vedeniile lor asemănătoare cu fotografiile ale celor doi bărbați puse la dispoziție de companie. Nici unul dintre acești martori n-a putut fi convins în nici un fel că ar fi avut halucinații. Din punctul lor de vedere, fantomele existau, indiferent cine i-ar fi acuzat de minciună.

Este lesne de înțeles că atitudinea celor de la sol era oarecum diferită. Sunt îndeajuns de greu de crezut poveștile despre stafii care bântuie prin castele și cimitire singuratic, dar a accepta că e posibil ca spiritele să apară la altitudini de șase mile, în interiorul confortabil al unei cabine de pilotaj dintr-un avion modern, părea ceva ce depășea limita rațională. Totuși, o persoană care s-a lăsat convinsă de adevărul poveștii a fost scriitorul John G. Fuller, ale cărui investigații referitoare la acel fenomen au fost în cele din urmă publicate într-un bestseller intitulat *The Ghosts of Flight 401*¹. Deși era perfect conștient că miturile au obiceiul de a se transforma în fapte acceptate ca atare, pe Fuller l-a intrigat consecvența relatărilor prin care erau semnalate aparițiile de stafii. Niciodată nu se abăteau de la „Eastern Airliness” sau de la avionul de linie Tristar L-1011, frecvent utilizat de companie. Cercetând mai în profunzime manifestările semnalate, Fuller și-a dat apoi seama de ceva ce le scăpase neobservat altor investigatori: vedeniile nu apăreau numai pe un avion care parcurgea aceeași rută de zbor ca și aparatul prăbușit; se manifestau mai des pe acele Tristar-uri la ale căror lucrări de reparație sau întreținere se folosiseră piese de rezervă salvate de pe epava zborului 401. Scriitorul a tras concluzia că odată

¹ *The Ghosts of Flight 401*: în traducere literală = „Fantomele Zborului 401” (n.t.)

cu ele fuseseră transferate și unele elemente de energie psihică — forța vitală a două ființe omenești.

Asistat de cei trei piloți ai companiei „Eastern Airliness” care erau ei înșiși spiritiști convinși și medii înzestrate cu har, cărora li s-a alăturat un funcționar din serviciile tehnice ale agenției de aviație federale care îi cunoșcuse atât pe Loft cât și pe Repo, cât fuseseră în viață, Fuller a organizat o ședință destinată să ia legătura cu cei doi decedați. În cartea lui, el explică modul în care i-a ajutat ședința pe amândoi, care erau atei, să-și înțeleagă starea de moarte și să-și continue călătoria către niveluri superioare de existență spre acele lumi în care spiritiștii cred că sunt destinate să ajungă toate făpturile omenești după moartea lor fizică. Din relatarea lui Fuller, rezultă că stafiile lui Loft și Repo au încetat să fie văzute la bordul avioanelor Tristar de îndată ce au priceput că există un alt loc mai bun în care erau așteptați.

Cât despre compania „Eastern Airliness”, cei din conducerea acesteia au dat dispoziții să se demonteze și să se distrugă toate piesele care fuseseră recuperate de pe avionul prăbușit. Din rapoartele companiei reiese că, după ce din flota lor de avioane Tristar a fost înlăturată ultima piesă reciclată, nu s-au mai semnalat alte manifestări fantomatice.

1973**Satul terorizat**

Așa cum am văzut deja în cadrul trecerii în revistă pe care am făcut-o cu privire la anul 1919, au existat multe împrejurări în care o ură concentrată, la care s-a adăugat practicarea unui ritual magic, a acționat ca o săgeată psihică mortală. Deși puțini medici vor declara că recunosc puterea vrăjilor sau a vrăjitoarelor, numeroși psihologi cred că însăși teama de un blestem poate, ea singură, să aibă ca urmare o înrăutățire a stării de sănătate, ajungând până la moarte. Șansele ca o persoană să moară literalmente de frică sunt, desigur, foarte mult sporite în comunități închise, în care credința în blestem este larg răspândită. Dacă locuiești în regiunile periferice ale Australiei, în insula Haiti, în care predomină cultul vrăjitoriei *voodoo*, sau dacă trăiești printre comunitățile rătăcitoare ale Țiganilor de pe întinsul Europei și Asiei, atunci este mult mai probabil să suferi efectul malign al unui blestem decât, să zicem, occidentalul de rând, care s-ar putea să trateze cu dispreț subiectul practicilor malefice. Fără îndoială, această teorie psihologică i-a convins pe mulți occidentali că blestemele supranaturale sunt un mit. Dar oare tuturor exemplelor li se potrivește această explicație?

S-a dovedit că există boli psihosomatice și oricine care a studiat puterile anumitor persoane astfel dotate n-ar trebui să se îndoiască de capacitatea minții omenești de a controla într-o măsură remarcabilă funcțiunile fizice trupești. Însă această ipoteză nu reușește să constituie o explicație atotcuprinzătoare pentru aparentul succes al blestemelor. Unele persoane care au fost blestemate nu cred în fenomene supranaturale și cu toate astea mor. Altele le-au căzut victimă chiar dacă nici măcar n-au știut că au devenit obiectul unui blestem. Cel mai grav efect al acestei teorii este totuși acela că nu toate blestemele îșiucid victimele prin boală. În cazurile în care s-a pus capăt unor vieți prin accident sau o altă formă de moarte

violentă, nu se mai poate susține că explicația bazată pe „teama de moarte” ar fi jucat vreun rol.

Două exemple deosebit de spectaculoase de blestem încadrat în această categorie au fost oferite, într-o criză de mânie, de către doi dintre cei mai puțin îndrăgiți specialiști în magie neagră ai acestui secol. Binecunoscut în Marea Britanie, Aleister Crowley, supranumit *the Great Beast* („Fiara cea Mare”), declara că la vârsta de paisprezece ani își vânduse sufletul diavolului. Ocărât de ziarele ce se bucurau de popularitate în perioada anilor 1920-1940 ca fiind cel mai ticălos om în viață, Crowley era în realitate un personaj ridicol, care se lăuda cu mârșăvii de obicei prea incredibile pentru a fi luate în serios. Însă chiar și așa, Crowley poseda unele puteri autentice, blestemând o serie de oameni cu un aparent succes. Una dintre victimele sale a fost un tânăr medic generalist, William Brown Thompson, care îl mâniase pe bătrânul vraci prin refuzul de a-i prescrie morfina de care acesta avea nevoie pentru a-și întreține dependența la drog. Drept răspuns, Crowley l-a blestemat pe doctor, făgăduindu-i că în ziua în care avea să moară îl va lua cu el. Astfel, când Aleister Crowley a coborât în infern în ziua de 1 decembrie 1947, Thompson a fost victima unei răni mortale la cap.

Un alt satanist din secolul douăzeci, care era înzestrat cu întunecatul har al profeției, a fost americanul Anton Le Vay. Le Vay, angajat în calitate de consilier tehnic pentru realizarea filmului *Rosemary's Baby*¹ și-a înființat spre mijlocul anilor '60 o bizară sectă religioasă dedicată adorării Antihristului. La scurtă vreme după organizarea grupului, actrița Jayne Mansfield și-a manifestat interesul față de acel cult. La început, Le Vay a fost încântat de publicitatea pe care i-o făcea Mansfield, însă în curând lucrurile au luat o întorsătură neplăcută. După ce s-au certat violent, Le Vay și-a blestemat discipola-star, desenând, din câte se spune,

¹ *Rosemary's Baby*: în traducere literală = „Copilul lui Rosemary” (n.t.)

o linie roșie de-a curmezișul gâtului portretului ei. Două săptămâni mai târziu, actrița a fost ucisă într-un accident pe o arteră principală din Los Angeles. Când cadavrul i-a fost scos dintre sfărâməturi, s-a constatat că fusese decapitată.

De obicei, fenomenele malefice implică o relație de la om la om, între emițător și receptor. Cu toate acestea, în cea mai stranie poveste despre blesteme, apărută în ultimii ani, a fost implicată o întreagă comunitate și a fost stărnită ura unei întregi națiuni. Vraja diabolică pogorâtă asupra satului de vânători de foci din Lincolnshire pe o durată de un an, între 1973-1974, a fost răspunzătoare de moartea a aproximativ cincisprezece persoane și s-ar părea că a fost activată mai degrabă de un fel de ură colectivă îndreptată împotriva locuitorilor satului decât de o anumită sursă individuală.

Blestemul a fost declanșat de un film de televiziune făcut despre neînsemnata comunitate și difuzat prin rețeaua de televiziune britanică în aprilie 1973. În film — un documentar despre vânătoarea de foci — interviurile cu localnicii erau împletite cu unele imagini deosebit de neplăcute prin care se arătau cum erau ucise focile cu lovituri de ciomege. Un sătean din Fosdyke, Len Lincham, descria cu detalii foarte sugestive cum, împreună cu alți pescari locali, prinsese și „ciomăgise” în anul precedent trei sute de pui de focă. Englezii sunt o națiune de iubitori de animale și, așa cum era de așteptat, prezentarea acestui program pe micile ecrane a fost urmată de o furtună de proteste. În timp ce mii de oameni au trimis societății de televiziune scrisori de protest, alte zeci de persoane au scris epistole veninoase unor membri ai comunității pescărești Fosdyke. În mod semnificativ, printre acestea se aflau câteva amenințări cu moartea și blesteme. Într-atât de susținut era valul de mânie suscitată de documente, încât sătenii din Lincolnshire au început să aibă impresia că deveniseră ținta colectivă a unui blestem național. Pentru Len Lincham, în vârstă de șaiszeci de ani, stresul a devenit în curând insuportabil. La nouă zile după difuzarea filmului s-a împușcat în cap.

Dacă localnicii din Fosdyke sperau că blestemul avea să fie ridicat de pe capetelor lor odată cu moartea lui Lincham, s-au înșelat amarnic. Dimpotrivă, sinuciderea lui avea să fie începutul unei macabre serii de evenimente petrecute în localitate. La trei săptămâni după ce Lincham și-a pus capăt zilelor, nepotul lui a fost ucis într-un accident rutier, iar în ziua următoare, nepoata lui a murit înecându-se cu o înghițitură de mâncare. Într-un interval de câteva luni, în comitat au avut loc alte decese. Încă doi bărbați și-au găsit moartea în accidente de circulație și alți șapte au decedat în tot atâtea săptămâni ca urmare a unor presupuse cauze naturale. Cea mai ciudată dintre toate a fost moartea prin înecare a lui Colin Runnels, un vânător de foci din Fosdyke în vârstă de treizeci de ani, al cărui corp a fost găsit cu fața în jos într-un canal de scurgere puțin adânc.

Runnels era cunoscut ca foarte bun înotător.

Când în micul sat din ținutul mlăștinos a început să ia amploare o atmosferă de isterie, s-a apelat la ajutorul religios pentru îndepărtarea blestemului. Canonul Henry Cooper, pe vremea aceea capelan al arhiepiscopului de Canterbury, a vizitat satul pentru a-i liniști pe locuitori, încredințându-i că, în cele din urmă, puterile diavolești nu vor putea izbândi împotriva puterii mai mari a lui Dumnezeu. Chiar și așa, alte decese au continuat să-i hăituiască pe nefericiții pescari de foci, până când blestemul a ajuns la final, fix la un an și o zi după prezentarea acelui documentar. Astăzi, localnicii din Fosdyke dorm din nou liniștiți în paturile lor. Însă nimeni din cei care au trăit acele cumplite trei sute șaiszeci și șase de zile, în care au fost ținta mâniei unei întregi națiuni, nu le vor uita.

1974**O profetă a televiziunii și alți prevestitori**

Pentru doamna Lesley Brennan, o gospodină engleză din Grimsby, comitatul Lincolnshire, ziua de 1 iunie 1974 a început ca orice altă sâmbătă obișnuită. După ce s-a înapoiat de la cumpărături, și-a pregătit o gustare ușoară și s-a instalat în fața televizorului ca să urmărească sportul ei preferat — luptele greco-romane. Totuși, în locul programului normal, pe ecran se vedeau imagini ale unor dezastre cumplite, în timp ce vocea crainicului relata cu amănunte sugestive cum o fabrică de chimicale din Flixborough explodase în dimineața aceea, ucigând și rănind zeci de muncitori. Deoarece Flixborough se afla doar la douăzeci de mile depărtare de orașul ei, a fost firesc ca doamna Brennan să le vorbească despre catastrofa celor doi prieteni ai săi, Jamice și Peter East, care i-au făcut o vizită pe la începutul acelei după-amieze. Nici unul din ei nu văzuse scurta știre difuzată și, lesne de înțeles, erau dezamăgiți. Prietenii doamnei Brennan au rămas să ia ceaiul cu ea și în seara aceea au privit din nou, toți trei, scenele cumpliteului incendiu în care muriseră douăzeci și patru de persoane și în zona înconjurătoare fuseseră avariate peste o sută de clădiri. Totuși, spre marea lor uimire, crainicul care citea știrile a spus că dezastrul de la Flixborough avusese loc spre sfârșitul acelei după-amieze, la câteva ore *după ce* doamna Brennan le vorbise prietenilor ei despre tragedie. Un telefon dat la societatea de televiziune a confirmat că seria de explozii de la fabrică începuse la ora cinci fără zece și că pe post nu se difuzase nici un buletin de știri special la orele amiezei.

Natura prezicerii englezoaicei — prin intermediul televiziunii — este extrem de neobișnuită, deoarece darul previziunii se manifestă în general, prin visuri sau viziuni în stare de veghe. Însă însemnătatea sa pentru cercetătorul

avid de mistere rezidă în faptul că ea le-a vorbit altor persoane despre premoniția ei înainte ca tragedia să fi avut efectiv loc.

Fără îndoială, unele pretinse premoniții tocmai asta sunt: povești bazate pe închipuiri, scornite de cei dornici să fie considerați medii. Nu trebuie totuși să se sugereze că toate declarațiile prevestitorilor n-ar fi decât minciuni. Cei mai mulți sunt în mod sincer observatori fără voia lor ai unor evenimente ce le depășesc înțelegerea și puterea de control, spectatori îngroziți care nu numai că văd, dar și împărtășesc efectiv suferința, spaima și durerea victimei surprinse în momentele imaginare ale unor dezastre și catastrofe de mari proporții. Indiferent dacă survin într-un vis sau în stare de veghe, astfel de premoniții referitoare la dezastre sunt fenomene psihice vizuale spontane și de scurtă durată, care au loc pe neașteptate și fără nici un motiv aparent.

Pentru cei care s-ar putea să nu aibă absolut nici o legătură cu evenimentul real respectiv, aceste premoniții sunt aproape întotdeauna nedorite. Teama de ridicol este obișnuită printre prevestitori și, întocmai cum mulți oameni care văd stafii sau OZN-uri, preferă să tacă pentru a nu fi considerați nebuni, tot astfel numeroși martori ale unor premoniții preferă să-și păstreze pentru ei experiențele sau să vorbească despre ele numai celor în care au deplină încredere.

Această regulă are desigur și excepții. În 1979, David Booth din Cincinnati, a visat șapte nopți la rând că un avion de linie DC-10 se prăbușise pe un aeroport american. Booth și-a luat atât de în serios previziunea încât a agasat diverse linii aeriene ale Statelor Unite, până când a reușit să găsească pe cineva dispus să-l asculte. A discutat cu Paul Williams, un funcționar de la Asociația Federală de Aviație. Deși la început prudent, Williams a fost impresionat

de claritatea detaliilor din imaginile întipărite în mintea lui Booth. De asemenea, s-a convins și de integritatea psihică a acestuia. Totuși, deoarece lui Williams și nici superiorilor lui nu le-a venit în minte nici o modalitate practică prin care să evite nenorocirea prezisă — în afară de aceea de a obliga toate avioanele DC-10 din bazele americane să rămână la sol — pur și simplu n-au făcut nimic și s-au rugat ca nenorocirea să nu se întâmple. Booth a plecat nemulțumit și a continuat să-și viseze coșmarurile. La trei zile după discuția lui cu Williams, viziunea s-a împlinit în mod tragic când un avion cu reacție al companiei „Pan-Am” s-a prăbușit în flăcări pe aeroportul din Chicago. În total au fost două sute de morți, accidentul devenind astfel cel mai dur bir de vieți omenești din istoria aviației Statelor Unite. Când a văzut imagini ale avionului prăbușit — Zborul 191 al companiei „American Airliness” — David Booth a știut cu certitudine că era același care apărea în viziunea lui. Oricât de îngrozit era, chinurile i-au luat sfârșit și visul nu i-a mai revenit niciodată.

Deși cei mai mulți prevestitori trec doar o singură dată prin experiența unei previziuni, unii s-au dovedit a fi atât de prolifici încât și-au făcut din asta chiar un mijloc de trai. Până a nu-și exploata darul de prezicere, frizerul american Joseph Delouise nu se deosebea prin nimic de oricare alt membru al societății civile. Însă prin anii '60, a dovedit în câteva împrejurări că mintea lui era o antenă psihică fiabilă pentru sesizarea unor tragedii viitoare. În ziua de 25 noiembrie 1967, Delouise a apărut la televiziune povestind cum visase prăbușirea unui pod. Trei săptămâni mai târziu, la 16 decembrie, Silver Bridge de peste râul Ohio, de la Point Pleasant, din statul Virginia de Vest, s-a prăbușit din cauza unor defecțiuni de construcție nedescoperite la timp. Au murit patruzeci și șase de oameni. La mai puțin de două luni după aceea, în ziua de 8 ianuarie 1968, Delouise a prezis că în primăvara următoare vor avea loc mari

tulburări sociale în orașul său natal, Chicago. La 7 aprilie, guvernatorul de Illinois a fost nevoit să ordone ca cinci mii de ostași federali să potolească dezordinea civilă care cuprinsese capitala statului. La 15 decembrie, Delouise a prezis că în cursul următoarelor doisprezece luni, un politician important va fi implicat într-un accident ce va avea ca urmare moartea prin înecare a unei femei. La 18 iulie 1969, Mary-Jo Kopechne a murit după ce automobilul senatorului Edward Kennedy căzuse de pe un pod, la Chappaquiddick. Dar cea mai uluitoare a fost declarația făcută de Delouise la televiziunea Statelor Unite în ziua de 21 mai 1969, potrivit căreia, înainte de sfârșitul anului, o catastrofă aviatică avea să se soldeze cu moartea a șaptezeci și nouă de persoane și că numărul 330 avea să fie implicat într-un mod oarecare. La ora 3.30 P.M., în după-amiaza zilei de 9 septembrie, un avion DC-9 al companiei „Allegheny Airlines” s-a ciocnit cu un avion particular în apropiere de Indianapolis. Șaptezeci și opt de pasageri și membrii echipajului aflați la bord au fost uciși instantaneu, iar încetarea din viață a pilotului avionului a ridicat numărul victimelor accidentului la șaptezeci și nouă, exact cât prezisese Delouise cu patru luni în urmă.

1975**Nefast pentru unii?**

Mulți oameni cred că omenirii i s-a dat libertate de voință și că, din ziua în care ne naștem, noi toți pornim în viață de la o pagină albă. Alții, îndeosebi cei care aderă la concepțiile despre soartă și destin, sunt convinși că viitorul fiecăruia din noi este deja trasat în nu se știe ce mod tainic și că trecerea noastră prin viață — și întâlnirea, în cele din urmă, cu moartea — este cumva predestinată de către o autoritate superioară.

Unele legături de sincronism referitoare la întâmplări celebre, cum ar fi asasinatele președinților americani Lincoln și Kennedy, conferă credibilitate celei de-a doua posibilități. Poate că astfel de împrejurări au o răspândire mai mare decât ne închipuim: numeroasele exemple pe care le-am descoperit în cursul cercetărilor mele par să arate că unele coincidențe realmente înspăimântătoare se petrec mult mai frecvent decât se presupune în general și rămân neobservate pur și simplu pentru că persoanele implicate sunt mai puțin cunoscute. De fapt, uneori s-ar părea că soarta pătrunde în viețile noastre înveșmântată ca un macabru joker cosmic urmărind să-și transforme victimele umane în bieți nebuni triști.

Câteva incidente produse în 1975 vin să dovedească acest lucru. La 21 iulie 1975, un ziar englezesc local, *Liverpool Echo*, a relatat cum doi frați din Merseyside fuseseră uciși în accidente distincte survenite la un interval de un an. Intitulat *Cea mai crudă glumă a sorții*, articolul începea descriind cum cei doi bărbați, ambii între douăzeci și treizeci de ani, fuseseră uciși în timp ce mergeau cu motoreta pe aceeași stradă; în amândouă cazurile, celălalt vehicul implicat în fatala coliziune era unul și același taxi condus de același șofer și — cel mai uluitor amănunt dintre toate — în ambele împrejurări, purta același pasager.

Acest ultim amănunt părea cu precădere straniu deoarece respectivul pasager nu era un utilizator obișnuit de taxiuri și, în intervalul dintre cele două accidente nu mai călătorise pe strada aceea. În sfârșit, pentru a completa ciudățenia, ziarul *Echo* relatează că amândoi frații se întâlniseră cu moartea la aproximativ aceeași oră din zi, și exact la aceeași dată, la un interval de exact doisprezece luni.

O altă poveste stranie, în care intervin decesele a doi frați englezi, și care a avut loc în același an, a fost cea în care au fost implicați frații gemeni, John și Arthur Mowforth. Este binecunoscut faptul că perechile de gemeni, mai ales cei identici, născuți din același ou, prezintă deseori remarcabile asemănări fizice și psihice. S-a demonstrat chiar că gemenii pot uneori, dacă sunt despărțiți încă de la naștere, să continue să trăiască vieți aproape identice. Medicii și psihologii se vor încrunta totuși la sugestia că gemenii ar fi sortiți să se îmbolnăvească în același timp, și eu unul n-am citit niciodată despre vreun specialist în medicină care să creadă că gemenii sunt predestinați să moară amândoi în același moment. Totuși, în cazul lui John și Arthur Mowforth, care au încetat din viață, amândoi, în seara zilei de 22 mai 1975, în vârstă de cincizeci și șase de ani, chiar așa s-a întâmplat.

Cam pe la ora șapte seara, John Mowforth a început să se plângă de dureri mari în piept și a fost dus în grabă la spitalul local, în apropiere de locuința sa din Bristol. Între timp, la o depărtare de aproximativ optzeci de mile, la Windsor, Arthur Mowforth, care habar nu avea de starea sănătății fratelui său, s-a prăbușit brusc, fără a spune un cuvânt. Ambii bărbați au murit în noaptea aceea la spital, la un interval de câteva minute unul față de celălalt, neștiind unul de soarta celuilalt.

Deoarece ambele exemple prezentate mai sus implică legătura doar dintre două incidente, este de înțeles că

spectaculoasele coincidențe pot fi explicate prin vechiul instrument auxiliar al statisticianului — legea probabilității. Însă când aceste sinistre urzeli ale sorții se extind mult mai mult, probabilitatea ca șansa să fie singura răspunzătoare scade dramatic.

Filmul *The Omen*, al cărui subiect era venirea Antihristului, a fost făcut tot în 1975. Deși avea să devină un succes de casă când a fost dat pe piață în anul următor, *The Omen* a fost efectiv năpăstuit de accidente, îmbolnăviri și decese ciudate. Autorul scenariului original, David Seltzer, a scăpat cu viață ca prin minune, când avionul de pasageri cu care călătorea a fost lovit de trăsnet. În aceeași noapte, Gregory Peck, starul filmului, trecea printr-o experiență asemănătoare, la bordul altui avion. Regizorul Dick Donner a fost răsturnat și rănit grav într-un accident de automobil survenit la fața locului, iar John Richardson, însărcinat cu efecte speciale, a fost rănit într-un alt accident în care pasagerul lui a fost ucis. În cel mai grav incident dintre toate, doi cascadori au fost sfâșiați și un paznic a fost omorât, când pe câțiva lei i-a apucat turbarea în timpul filmării dintr-un parc de animale sălbatice. Din câte se spune, până la terminarea turnării, cei mai mulți dintre actorii și membrii echipei de filmare erau convinși că seria lor de ghinioane putea fi pusă în seama subiectului filmului. John Richardson, expertul în efecte speciale care supraviețuise ca prin minune unui accident de mașină, avea în mod deosebit această certitudine, deoarece accidentul său avusese loc la periferia unui orașel olandez numit Ommen.

Dovezi ale unei forțe active ascunse în spatele unor întâmplări cotidiene ale existenței omenești? Sau pur și simplu ghinion?

Îl las pe cititor să decidă.

1976**Pterodactilii deasupra Texasului**

Se presupune că ultimii dinozauri s-ar fi stins în urmă cu șaiszeci și cinci de milioane de ani; totuși, din când în când, din câte un colț îndepărtat al globului apare câte o poveste care oferă posibilitatea supraviețuirii unora dintre ei. Imensa majoritate a acestor apariții se referă la monștri lacuștri sau reptile marine. Se crede că monstrul de la Loch Ness, Ogopogo și faimosul Issie al Japoniei seamănă mult cu pleistozaurul, un animal marin cu gâtul lung, presupus a se fi stins ca specie de șaptezeci de milioane de ani, în vreme ce Champ, monstrul care băntuie prin lacul Champlain din Canada și SUA a fost „identificat” de criptozoologi ca fiind un zooglodon — o balenă primitivă care aduce cu un șarpe și despre a cărei specie se crede că ar fi dispărut doar de douăzeci de milioane de ani. Deoarece fiecare dintre aceste fapte și-au făcut cu regularitate apariția în tot decursul acestui secol în fața unui mare număr de martori, ar trebui să fii un sceptic extrem de înrăit ca să excluzi cu totul ideea supraviețuirii unui dinozaur.

Apariția unor specii ne-marine este mult mai puțin obișnuită și supraviețuirea unor astfel de fapte pare incredibilă. Mkole Mbembe, ființa asemănătoare cu un brontozaur, despre care se spune că ar fi un locuitor al mlaștinilor Likouala din Republica Populară Congo, este unul dintre numeroșii dinozauri legendari din Africa Centrală, a căror existență concretă rămâne nedovedită. Vânat de căpitanul Freiherr von Stein du Lausnitz, care în 1913 a condus o expediție în districtul Likouala, și multe zeci de ani mai târziu de o echipă americană condusă de doctorii Roy Mackal și James Powell, Mkole Mbembe s-a dovedit mereu capabil să scape în mod misterios; cu

toate acestea, zona de junglă a habitatului său natural este atât de deasă încât existența unei făpturi necunoscute acolo rămâne un pariu cu șanse egale.

Dintre toate ipotezele, cea mai controversată este aceea că ar fi posibil ca în America de Nord să trăiască actualmente familia de reptile zburătoare a pterodactililor. Această teorie pare atât de ridicolă încât e de presupus că orice persoană cu mintea întreagă s-o respingă din start. Totuși, semnalările de astfel de creaturi au fost atât de numeroase și declarațiile martorilor oculari ale aparițiilor sunt atât de convingătoare, încât o dată mai mult ne confruntăm cu o situație în care realitatea pare să fi depășit literalmente imposibilul.

În primele două luni ale anului 1976, ceva straniu și oribil a invadat valea lui Rio Grande. Primul care a observat ciudățenia a fost Joe Suarez, un fermier care și-a găsit mai multe capre sfâșiate în bucăți, într-un ȋarc aflat în spatele casei sale din Raymondville. În jurul cadavrelor nu exista nici o urmă de pași, și poliția care a întreprins cercetări la fața locului n-a putut oferi explicații privitoare la modul în care fuseseră ucise animalele. Ba mai mult, singurul indiciu de care dispuneau nu avea nici un înțeles. În noaptea în care avusese loc atacul, Joe Suarez fusese trezit de un straniu fâlfâit de aripi ce se înălța deasupra casei sale. Era absolut sigur că acel ceva care făcuse zgomotul era mai mare decât orice specie de uliu. De fapt, din descrierea fermierului, poliția a avut impresia că făptura trebuie să fi fost, realmente, de dimensiuni gigantice. Așa cum e lesne de înțeles, reprezentanții legii au considerat că misterul caprelor moarte le ajungea pentru o zi și s-au mulțumit să-l asigure pe domnul Suarez că era improbabil ca ființa care făcuse acel zgomot să mai revină. În realitate ea a revenit, ba chiar cu dorință de răzbunare. Câteva zile mai târziu, la 14 ianuarie, Armando Grimaldo fuma o țigară stând în curtea din spatele casei, în

zona nordică a oraşului Raymondville, când o dihanie pe care el a descris-o ca pe „ceva apărut din iad“ s-a năpustit din cer asupra lui. Cu o deschidere a aripilor de aproximativ zece-doisprezece picioare, cu tegument pielos cafeniu-negricios, un cioc cu dinţi lungi şi cu doi ochi roşii, înspăimântători, imenşi, făptura zburătoare s-a repezit asupra lui Grimaldo, sfâşiindu-l şi trăgând de el cu ghearele în încercarea de a-l ridica în aer. Alte persoane din interiorul casei, alertate de ţipetele isterice ale lui Grimaldo, s-au repezit afară tocmai la timp pentru a vedea cum făptura aceea îşi lua zborul dispărând în noapte. Purtând zgârieturi adânci şi fiind în stare de şoc, rănitul a fost dus la spitalul local din districtul Wallacey.

Asemenea foarte multor oameni care se întâlnesc cu inexplicabilul, Armando Grimaldo şi familia lui s-au pomenit că devin obiectul ostilităţii şi ironiei majorităţii texanilor, care pur şi simplu nu dădeau crezare poveştii lor. Însă odată cu trecerea săptămânilor aveau să urmeze şi alte apariţii de acelaşi fel. În ziua de 31 ianuarie, ceva uriaş s-a izbit de camionul-remorcă al lui Alverico Guajardo, în apropiere de Brownsville. Când domnul Guajardo a ieşit să vadă ce se întâmplase, s-a pomenit faţă în faţă cu ceva ce, ulterior, l-a descris ca părând să provină de pe o altă planetă. O făptură cu cioc lung şi aripi ca de liliac, lipsite de pene, topăia spre el, scoţând un croncănit oribil din gâtlee. Guajardo a luat-o la fugă, înapoi în remorca lui şi printr-o fereastră a urmărit cu privirea cum dihania îşi lua zborul şi dispărea în întuneric.

În luna următoare, nu s-au mai semnalat astfel de apariţii până când, la 24 februarie, trei învăţătoare care se îndreptau cu maşina spre locul de muncă, în apropiere de San Antonio au fost martorele zborului lent, pe deasupra capetelor lor, al unei reptile uriaşe, cu o deschidere a aripilor de cincisprezece-douăzeci de picioare. Referindu-se ulterior la această înrâmplare, una dintre aceste învăţătoare,

Patricia Bryant, a povestit cum creatura părea să-și folosească aripile mai degrabă pentru a plana decât să bată din ele în modul obișnuit. Cele trei învățătoare au studiat mai târziu, într-o enciclopedie, câteva ilustrații reprezentând dinozauri și, în făptura pe care o văzuseră, au recunoscut un pteranodionozaur, un soi de șopârlă zburătoare care nu mai trăiește de o sută cincizeci de milioane de ani.

Învățătoarele nu au fost singurii locuitori ai Texasului care au văzut acea creatură în data de 24 februarie. Alți automobiliști au făcut semnalări asemănătoare, declarând că dinozaurul zbura atât de jos, încât atunci când se năpustea asupra mașinilor, umbra lui acoperea drumul în întregime. În alte părți, câțiva drumeți au menționat că văzuseră o grozăvie asemănătoare dând ocol unei cirezi de vite, aflate la o oarecare depărtare. Totuși, în mod enigmatic, tocmai când povestea începea să capete credibilitate, spaima de reptile înaripate din 1976 a luat sfârșit. Făptura n-a mai fost văzută decât șase ani mai târziu când, în după-amiaza zilei de 14 septembrie 1982, șoferul de ambulanță, James Thompson, a văzut-o de aproape, în timp ce dihania zbura pe deasupra șoselei 100, în apropiere de Los Fresnos, nu departe de granița dintre Texas și Mexic. Descriindu-le arătarea unor reporteri de la ziarul local *Valley Morning Star*, Thompson a spus că animalul avea un înveliș cu aspect rugos, cenușiu, total lipsit de pene. Cu un trup lung de aproximativ zece picioare și o deschidere a aripilor între cincisprezece și șaisprezece picioare, prezenta o cocoașă în partea din spate a capului, și o pungă sub gâtul aproape inexistent. În acel interviu, Thompson s-a referit la făptură ca fiind în mod cert asemănătoare cu un pterodactil.

Oare ar fi indicat ca astfel de povești să fie luate în serios? Răspunsul logic ar trebui să fie *nu*, dar în felul acesta nu ne apropiem deloc de explicația motivului pentru care ele continuă să apară. Ținând seama de amănuntele

cuprinse în descrierile făcute de James Thompson sau Patricia Bryant, cu greu poți acuza faptul că aceste relatări ar fi rezultatul identificării eronate a unor aparate de zbor de dimensiuni foarte mici sau al unor păsări dintr-o specie mai mare. Nu-i ușor de imaginat nici pentru ce astfel de oameni ar născoci așa ceva. Totuși, dacă pe continentul nord-american există într-adevăr dinozauri zburători, de ce nu sunt văzuți mai frecvent? Cel mai enervant aspect al acestui gen de mister este că, oricum l-ai aborda, te confrunți cu o nouă serie de contradicții aparent insurmontabile.

În 1977, după primul val de semnalări ale unor pterodactili asupra Texasului, Societatea Internațională de Criptozoologie — o organizație ce cercetează rapoartele prin care se menționează animale necunoscute sau aparținând unei specii presupus dispărute — și-a declarat cu tărie convingerea că este posibil ca astfel de creaturi să fi supraviețuit fără a fi descoperite, în regiunile cele mai înalte ale munților Sierra Madre Oriental ai Mexicului, o zonă muntoasă situată la două sute de mile la est de valea lui Rio Grande și una dintre cele mai puțin explorate întinderi din America de Nord. În mod cert, fâpturi uriașe de tipul șopârlei zburătoare au existat odinioară în ceea ce este actualmente statul Lone Star. În 1972, din rocile din parcul național Big Bend, au fost dezgropate rămășițele osoase ale unui pterodactil enorm, cu o deschidere a aripilor de cincizeci de picioare. Dar chiar după ce a fost dovedit acest fapt, încrederea ar trebui să facă un salt mult mai mare pentru a admite că este posibil ca aceste animale să fi rămas în viață până în zilele noastre fără a fi descoperite, cu excepția a vreo două duzini dintre ele, care au fost zărite în ultimii douăzeci de ani.

Fără îndoială, aceasta constituie o enigmă în legătură cu care scepticii pot susține că dreptatea este de partea lor. Și până când va veni ziua în care o șopârlă zburătoare să fie doborâtă prin împușcare, sau prinsă de vie, am convingerea că lucrurile vor rămâne așa cum sunt.

1977**Misteriosul Morgawr**

Trăind așa cum trăiesc, pe o insulă, poate că nu este de mirare că atât de mulți britanici par să semnaleze apariții ale unor monștri marini. Cercetătorul Bernard Heuvelmans, care a înregistrat amănunte referitoare la aparițiile unor șerpi de mare extrase din articolele publicate în ziare și reviste din întreaga lume, a descoperit că două treimi din cele semnalate înainte de 1900 provin din surse britanice. În decursul secolului douăzeci, știri despre apariții asemănătoare au continuat să sosească din zona apelor de coastă din preajma tuturor malurilor insulelor britanice. Însă deși e posibil ca fiecare regiune să aibă de istorisit propria sa poveste, concentrația cea mai mare de astfel de informații provine din peninsula nord-vestică a Angliei și în mod deosebit, din cel mai îndepărtat comitat al țării, Cornwall. Vreme de zeci de ani, astfel de povești au fost puse pe seama unor închipuiri fanteziste ale localnicilor, ale căror mituri și legende despre mare reprezentau încă de mult amănunte pitorești. Totuși, în decursul ultimilor douăzeci de ani, aparițiile consecvente ale unei anumite făpturi cunoscute sub numele de Morgawr, un nume derivat din vechiul limbaj din Cornwall și care înseamnă „Uriaș al mării”, i-au obligat pe unii cercetători să ia în considerare posibilitatea ca o făptură ciudată să locuiască în apele din largul coastei apusene a Angliei. Neașteptata avalanșă de relatări referitoare la Morgawr pare să fi început în septembrie 1975, când două femei din Falmouth, d-na. Scott și d-na. Riley au urmărit cu privirea o dihanie cu gât lung și spinare cocoșată, care se lupta, dincolo de promontoriul Pendennis cu un țipar de mare de dimensiuni apreciabile pe care îl ținea între maxilare. Însă abia peste doi ani, în 1977, aparițiile au luat un real avânt. În ianuarie, un dentist pe nume Duncan Viner a văzut o făptură cu gât lung, care,

estima el, avea o lungime totală de patruzeci de picioare, înotând în apele din largul Capului Rosemullion. În aceeași după-amiază, o creatură asemănătoare a fost văzută de niște pescari la gura fluviului Helford. Patru luni mai târziu, pe la mijlocul lui mai, doi bancheri din Londra care pescuiau pe stâncile din apropiere de Parsons Beach au privit cum un animal cu spinare cocoșată, de dimensiuni similare, s-a ivit la suprafața mării, la o depărtare de circa o sută de yarzi față de ei. Potrivit declarațiilor martorilor, făptura a rămas vizibilă vreme de zece secunde și, înainte de a se scufunda, s-a uitat țintă la ei. Apoi, în iunie 1977, capul și gâtul lui Morgawr au speriat echipajul unei mici ambarcațiuni pescărești aflată în apele din jurul Capului Lizard — cel mai sudic punct al principalei insule Britanice. Unul dintre martori, George Vinnecombe, care pescuise în apele Cornwall-ului vreme de patruzeci de ani și cunoștea bine toate categoriile mai mari de animale marine ce sălășuiau în ele, inclusiv balena, nu cunoștea din ce specie făcea parte acel animal. Pielea neagră și lucitoare a spinării lui cu trei cocoșe, lungă de aproximativ douăzeci de picioare, se vedea foarte bine deasupra apei, fapt ce l-a îndemnat să presupună că trupul lui mățăhălos trebuie să fi cântărit câteva tone. Totuși, când s-a ridicat cam un metru din apă, gâtul dihaniei era subțire și susținea un cap nu prea deosebit de cel al unei foci, deși cu ochi mai mari. Întâlniri de felul acestora, ce includ descrieri amănunțite făcute de persoane cu experiență, sunt mult mai convingătoare decât poveștile vagi, neconsecvente și deseori exagerate din perioadele anterioare. Pe la mijlocul verii, când toate discuțiile de pe cheiurile Cornwall-ului se concentrău asupra aceluiași subiect, și când zeci de semnalări noi soseau în fiecare săptămână de la turiști, redactorul revistei *Cornish Life*, un anume Dave Clarke, s-a hotărât să întreprindă o anchetă personală asupra misterului. Unul dintre cei mai ciudați martori oculari cu care stătuse de

vorbă, era un personaj local numit Anthony „Doc” Sheils, un vraci autodidact care pretindea că îl poate chema pe Morgawr din adâncuri, cu ajutorul unei vrăji străvechi. Clarke, deși sceptic cu privire la ceea ce susținea Sheils, a fost îndeajuns de intrigat, încât să-l însoțească pe vraci la plaja Parsons, scena unei recente apariții a monstrului. Acolo Sheils a făcut câteva incantații și și-a agitat brațele în timp ce jurnalistul îl fotografia. Pe toată durata ceremoniei nu s-a petrecut nimic dar, tocmai când se pregăteau să plece, cei doi bărbați au remarcat un cap mic ce se iveau din apă la o depărtare de circa nouăzeci de metri de mal. La început Clarke a crezut că era o focă, totuși, când făptura s-a apropiat, și-a dat seama că gâtul era mult mai lung decât își închipuia inițial și că se continua cu un trup de dimensiuni considerabile, a cărui lungime era de aproximativ optsprezece metri. Ambii bărbați au făcut o serie de fotografii ale animalului înainte ca acesta să se scufundă. Clișeele dezvoltate au arătat imaginea clară a capului și gâtului lui Morgawr. Acestea n-au fost singurele fotografii reprezentând animalul, apărute în cursul anului 1977. Pe la începutul toamnei, un alt ziar local a realizat instantanee excelente ale unui alt exemplar de „uriaș al mării” care urmărise un vas pescăresc local, pe râul Penryn. Din nefericire pentru martorii care doreau cu tot dinadinsul să fie crezuți, apariția avusese loc cu câteva luni înainte, în ziua de întâi aprilie. Dar în apă făcea impresia că exista ceva neobișnuit, deoarece un animal cu cocoasă asemănătoare a fost zărit în aceeași zi de echipajul unui petrolier amarat la câteva mile depărtare de chei.

Pe măsură ce se înmulțeau aparițiile, se avansau și explicații firești ale misterului, printre care trunchiuri de arbori plutitori, bărci răsturnate, balene de talie mică, delfini, meduze uriașe, etc. Ca în toate cazurile similare, ipoteza preferată era totuși, cea a unor farse puse la cale de persoane lipsite de scrupule și înghițite cu lăcomie de către oamenii creduli. Cu toate acestea, descrierile din 1977 ale

lui Morgawr sunt ecoul altor apariții interesante deși sporadice, semnalate în apele Cornwall-ului. De exemplu, în 1876, un șarpe de mare a fost realmente prins viu în apele golfului Gerrans, la est de Falmouth, și scos pe mal pentru a fi văzut înainte de a fi aruncat înapoi în mare. Cincizeci de ani mai târziu, doi pescari ieșiți în larg cu plasele, la trei mile sud de Falmouth, au prins în năvoadele lor un animal tot atât de neobișnuit care le-a scăpat, apoi, în 1933, se pare că o carcasă neidentificată a apărut pentru scurt timp pe plaja Praa Sands din golful Mount.

În anii 1980, au fost semnalate cel puțin două apariții ale lui Morgawr. La 20 februarie 1980, un student londonez pe nume Geoff Watson, a văzut la oarecare distanță de mal, în apropiere de Helford Passage, un obiect pe care a reușit să-l fotografieze. Watson a fost convins că obiectul văzut de el era o ființă înșuflețită, lungă și cocoșată, însă după ce s-au dezvoltat filmele s-a constatat că erau prea neclare pentru a fi folosite ca dovadă.

Cinci ani mai târziu, Morgawr a fost văzut din nou, de astă dată de către Sheila Bird, o scriitoare și totodată istoric local, împreună cu fratele ei, Eric Bird, om de știință care la vremea aceea se afla acolo venit din Australia. În ziua de 10 iulie 1985, cei doi se odihneau pe un colț de stâncă, la vest de Porthscatho, când deodată, în apa de sub ei și foarte aproape de mal, s-a ivit o făptură cenușie și mare, cu un gât lung și o cocoașă imensă. Apreciind că lungimea totală a animalului depășea cu puțin douăzeci de picioare, ambii martori au privit-o cu groază, înainte de a se scufunda din nou. Pentru Sheila Bird, în calitatea ei de scriitoare despre probleme locale, care fusese sceptică în privința poveștilor despre Morgawr, întâmplarea s-a dovedit a fi o experiență revoluționară. Niciodată nu s-a mai îndoit de străvechile legende despre „uriașul mării” din Cornwall.

1978**Coșmar în Caucaz**

O perioadă îndelungată din actualul secol, trăsnetul globular a constituit un subiect pe care majoritatea oamenilor de știință preferau să-l evite. Deoarece nu exista nici o modalitate imaginabilă prin care energia electromagnetică să poată să se concentreze într-o formă sferică și să se poată deplasa nestingerită, fizicienii respingeau relatările despre asemenea fenomene ca fiind nedemne de crezare. Însă acum, după ce în ultimii treizeci de ani au fost făcute în întreaga lume sute de semnalări — dintre care foarte multe provenind chiar de la oameni de știință — este imposibil să mai negi existența acestui fenomen misterios și uneori înspăimântător. Văzut de obicei sub forma unor sfere luminoase cu diametrul de aproximativ cincisprezece inci, aceste mingi de lumină încărcate cu mari cantități de energie pot fi colorate în galben, roșu, alb-albăstrui sau verde. Câteodată emit un zgomot șuierător sau un zbârnâit și, în momentul dispariției sau exploziei lor, tind să lase în urmă inconfundabilul miros de sulf. Deși în imaginația populară apariția lor este de obicei asociată cu furtunile cu descărcări electrice, neclaritatea în legătură cu originea lor este complicată prin faptul că se știe că s-au manifestat și în perioade în care era vreme frumoasă, cu cer senin.

Totuși, cel mai straniu fapt — și totodată cel mai tulburător pentru mințile oamenilor de știință tradiționaliști — este acela că aceste neobișnuite forme luminoase s-au comportat uneori într-un mod care sugerează că ar fi produse de o oarecare inteligență. În opinia cercetătorului de fenomene paranormale Vincent H. Gaddis, exprimată în cartea sa *Mysterious Fires and Lights*¹, „ele manifestă o voință independentă și curiozitate, dând ocol obiectelor

¹ *Mysterious Fires and Lights*: în traducere literală = „Focuri și lumini misterioase” (n.t.)

și ființelor umane, intrând în case și explorându-le... se comportă fie ca fiind dotate cu inteligență, fie ca fiind conduse de o inteligență..., după scurte vizite sunt obligate să se înapoieze în invizibilul lor habitat natural și atunci vehiculele lor temporare explodează sau se pierd în depărtări" Gaddis are perfectă dreptate când descrie trăsnetele globulare ca având probabil o voință proprie. Ceea ce totuși n-a menționat, a fost amănuntul că voința lor este uneori malignă.

Dintre toate aparițiile de trăsnete globulare din cursul secolului douăzeci, puține puteau fi la fel de înspăimântătoare ca atacul semnalat asupra unei echipe de alpiniști, undeva în munții Caucaz din fostă Uniune Sovietică, în noaptea de 17 august 1978. După ce își fixaseră tabăra la o altitudine de doisprezece mii de picioare, cei cinci membri ai echipei au fost treziți de bruscă apariție în cortul lor a unui obiect strălucitor. Unul dintre ei, Victor Kavunenko, a descris astfel cumplita încercare prin care a trecut: „M-am trezit cu senzația că în cort pătrunsese un străin. Ridicându-mi privirile, am văzut cum un mic glob galben-strălucitor dispăre în sacul de dormit al lui Oleg. Acesta a scos un țipăt de durere. Mingea a sărit afară și a început să dea ocol pe deasupra celorlalți saci, ascunzându-se când într-unul, când într-altul. În clipa în care a făcut o gaură în al meu, am simțit o durere insuportabilă, de parcă aș fi fost ars cu un aparat de sudură și am leșinat" Peste câteva clipe, când Kavunenko și-a recăpătat cunoștința, globul încă se mai afla în cort, continuând să-i ardă pe rând pe ocupanții lui, „respectând un traseu cunoscut numai de el" — după cum s-a exprimat alpinistul rus. Când pătrundea în sacii de dormit ai oamenilor se auzeau gemete de durere, dar sfera de lumină nu ținea seama de suferințele lor, repetând mereu schema de atac. Când în fine a dispărut acolo de unde venise, unul din membrii echipei, Oleg Karovin, murise iar ceilalți erau cu toții grav răniți. Supraviețuitorii au

fost transportați cu un elicopter la spital, unde s-a constatat că rănilor lor erau mult mai grave decât niște arsuri obișnuite, porțiuni de mușchi fiind arse până la os. Medicii sovietici nu mai văzuseră niciodată ceva asemănător.

Mărturia celor patru alpiniști ruși este pe cât de uimitoare pe atât de tulburătoare. Deși până acum nimeni nu știe cum și pentru ce apare trăsnetul globular, cei mai mulți experți înclină să susțină că este un fenomen terestru cauzat de o anomalie atmosferică și că în consecință, nu posedă însușirea de a acționa în mod inteligent.

Totuși, comportamentul ucigaș demonstrat de obiectul luminos menționat mai sus, nu este singura împrejurare din vremurile noastre care să fi cauzat moarte și distrugeri cu o aparentă voință deliberată.

În 1953, o minge de foc a poposit lângă un rezervor de apă înalt de treizeci de picioare din Tukumari, New Mexico, făcându-l să se prăbușească; numeroase case s-au dărâmat și patru persoane au fost ucise. În iulie 1958, câteva mingi de foc au căzut de pe bolta cerească asupra îndepărtatei comunități Parajaevarra din Laponia, arzând mortal un om și rănind grav mulți alții. Mai recent, în ziua de 7 iulie 1977, două globuri luminoase mari, au coborât peste spectatorii dintr-un cinematograf în aer liber din provincia Fujian din China, omorând doi copii și provocând o panică în care mai mult de două sute de oameni au fost răniți călcându-se în picioare. Și în fine, în cursul unui incident ce a avut loc în 1980 în localitatea Kuala Lumpur din Malaezia, un șir de case din districtul Port Kuang au fost distruse prin foc în urma apariției unui obiect luminos cu străluciri roșii care i-a făcut pe ocupanți s-o ia la goană, cu hainele arzând.

Nici unul dintre incidentele descrise mai sus nu s-a petrecut în timpul unei furtuni cu descărcări electrice.

1979**Autostopiști-fantomă**

Persistenta bântuire a unor tronsoane de drumuri de către duhurile celor care au avut parte de o moarte timpurie cauzată de accidente rutiere ar părea să ofere una dintre cele mai convingătoare dovezi ale supraviețuirii dincolo de moarte a spiritului omenesc. Astfel de împrejurări par să se înscrie în două categorii: mai întâi există tipul de accident-fantomă, în care un automobil real lovește o siluetă și sărmanul șofer, care în mod invariabil crede că a lovit o persoană reală, coboară din mașină și nu găsește nici urmă de cadavru; cel de-al doilea tip include povești care au ajuns să fie numite „sindromul autostopistului-fantomă”, în care stafia face efectiv semn mașinii, eventual întreține chiar o conversație amicală, după care dispare brusc. Deși în general se consideră că asemenea povești sunt pur și simplu imaginare, celor care au studiat îndeaproape aceste cazuri le este clar că mulți dintre martori au trecut prin experiențe autentice.

Povestea automobilistului englez Roy Fulton este tipică. Pe când se înapoia, în ziua de 12 octombrie 1979, de la un meci de aruncare cu săgeți, Fulton, care băuse toată seara numai două halbe de bere, l-a luat în mașina lui pe un bărbat tânăr care făcea autostopul pe o șosea pustie din apropiere de Dunstable, din Bedfordshire. Era în jurul orei nouă, se întunecase și ceața devenea tot mai densă când șoferul l-a observat pe tânăr, la o jumătate de milă după ce trecuse prin micul sat Stanbridge. La lumina farurilor, necunoscutul din drum părea destul de real; ulterior, a fost descris de Fulton ca fiind de aproximativ nouăsprezece ani, cu păr negru, destul de lung. Șoferul și-a amintit chiar că purta „un pulover bleumarin pe gât, peste o cămașă albă”. De îndată ce s-a instalat pe scaunul

de lângă șofer, Fulton l-a întrebat încotro se ducea. El n-a spus nimic, a zâmbit vag și s-a mulțumit să arate drept înainte. Cei doi și-au continuat drumul în tăcere vreme de câteva mile, până când aproape ajunseseră la orașul următor, Totternhoe. În momentul acela Fulton i-a oferit pasagerului său taciturn o țigară. Aceasta n-a fost acceptată: tânărul dispăruse. Peste câteva minute, șoferul, profund zguduit, își istorisea povestea clienților uluiți ai unui bar din apropiere.

Deși n-au existat mai multe semnalări potrivit cărora alți automobiliști care au trecut pe același drum din Bedfordshire să fi trăit experiențe asemănătoare cu cea a lui Roy Fulton, renumele de persoană serioasă al acestuia i-a impresionat pe numeroși cercetători ai fenomenelor paranormale care i-au studiat ciudatul caz. Ba mai mult, când își istorisise neobișnuita poveste, Fulton nu făcuse decât să trezească ecoul poveștilor altor automobiliști care, în timp ce conduceau singuri pe vreme de noapte de-a lungul altor șosele singuratice și neluminate, luaseră în mașină personaje fantomatice. Mulți dintre acești așa-numiți autostopiști-fantomă au fost văzuți de-a lungul anilor de numeroși martori, sporind probabilitatea realității lor obiective. În astfel de cazuri, șoferul uluit descoperă în mod invariabil că o persoană care corespunde semnalmentelor pasagerului său, a fost ucisă cu câțiva ani în urmă într-un accident rutier mortal.

Un caz de „repetare” a iscat mare vâlvă în Africa de Sud, în vara anului 1978. În noaptea de 10 aprilie a acelui an, automobilistul sud-african Dawie Van Jaarsveld a luat în mașină o fată care făcea autostopul pe o șosea din apropierea orașului Uniondale. După câteva mile, când s-a oprit să facă plinul de benzină, șoferul a constatat că pasagera lui plecase. Când s-a dus la poliție, i s-a confirmat că un raport identic le fusese prezentat cu doi ani înainte de către un alt șofer pe nume Anton Le Grange. Investigațiile

ulterioare întreprinse de către cercetătoarea de fenomene paranormale Cynthia Hind au identificat fantoma ca fiind o anume Maria Roux, ucisă într-un accident pe 12 aprilie 1968, în locul în care o întâlniseră cei doi șoferi. Ea a fost recunoscută de ambii bărbați într-o fotografie. Relatări din ultimul deceniu arată că stafia a continuat să apară întotdeauna în același loc, în preajma zilei morții ei și, în mod invariabil, înfățișându-se unor bărbați tineri care călătoreau singuri.

Deseori un anumit tronson de drum devine locul în care se concentrează atât de multe întâmplări de acest fel, încât capătă reputația de a fi bântuit de stafii. Un astfel de loc este Bluebell Hill, situat pe șoseaua națională A229, la sud de Chatham, în comitatul Kent din Anglia. Semnalări ale unor întâmplări paranormale au început să apară din 1968, prezentând ambele variante ale temei principale: accidentul-fantomă și sindromul autostopistului-fantomă.

Aceste întâmplări par să fi fost declanșate de moartea unei fetițe, într-un accident ce a avut loc în 1965, la poalele colinei. De atunci, copilul a fost văzut în numeroase rânduri făcând semne mașinilor să o ia. Un martor al unei astfel de ocazii, Maurice Goodenough, conducea mașina în susul colinei, după ora doisprezece, în noaptea de 13 iulie 1974, când fetița a apărut în lumina farurilor lui și a dispărut în secunda următoare sub roțile mașinii. Îngrozit, domnul Goodenough a coborât și a găsit copila, a cărei frunte sângera din abundență, zăcând pe șosea, cu trupul ghemuit. A acoperit-o cu o pătură și a transportat-o pe trotuar, ducându-se apoi la cel mai apropiat post de poliție, în Rochester, ca să înștiințeze autoritățile. Însă când poliția a ajuns la fața locului, victima dispăruse lăsând în urmă doar pătura dar nici o urmă de sânge sau altceva care să sugereze că s-ar fi petrecut un accident. Misterul n-a fost rezolvat niciodată.

Un alt loc din Anglia preferat de o fantomă deosebit de insistentă este tronsonul șoselei naționale A38 care trece prin apropiere de Wellington, în Somerset. Deși a fost văzut de numeroși martori, mai bine cunoscut este cazul în care autostopistul-fantomă a fost luat în mașină de un șofer de camion pe nume Harold Unsworth, în repetate rânduri în cursul anului 1958, înainte ca martorul uman să bănuiască măcar că era ceva ciudat în legătură cu pasagerul lui. Prima întâlnire a avut loc într-o dimineață ploioasă de pe la sfârșitul lui aprilie. Domnul Unsworth a oprit ca să ia în mașină un bărbat între două vârste, îmbrăcat într-o pelerină de ploaie ușoară, care făcea autostopul în apropiere de hanul „Blackbird”, la o milă distanță de Hetherton Grange. Spre deosebire de pasagerul fantomatic al lui Roy Fulton, pasagerul lui Unsworth vorbea fără reținere și, la locul pe care-l indicase ca destinație a coborât salutând și mulțumind. Când domnul Unsworth l-a reîntâlnit, în același loc ca și prima dată, l-a luat din nou în mașină. Abia la a patra întâlnire, care a avut loc în noiembrie, a realizat în fine, straniul adevăr. De astă-dată, în loc să urce în mașină ca de obicei, bărbatul l-a rugat să aștepte câteva clipe, până-și aduce câteva bagaje. Domnul Unsworth a stat nemișcat vreme de douăzeci de minute, însă cel ce urma să-i fie pasager n-a mai venit, așa că a pornit mai departe. Totuși, după ce a parcurs câteva mile, șoferul de camion a fost uluit văzându-l pe același om că-i face semne cu o lanternă, încercând în mod evident să-l oprească. Deoarece de când îl văzuse ultima oară pe șoseaua A38, nu trecuse în aceeași direcție nici un vehicul, domnul Unsworth nu putea pricepe cum de reușise individul să ajungă în acest nou loc. A început de asemenea să aibă impresia — deși nu putea să explice bine cum — că fostul lui pasager avea într-adevăr ceva foarte ciudat. Astfel că, abandonându-și obișnuita milostenie, domnul Unsworth s-a hotărât să nu se oprească. Văzând asta,

personajul de pe marginea drumului s-a aruncat în fața camionului. Unsworth a frânat brusc și a coborât de la volan, doar pentru a constata că nu se petrecuse nici un accident. În schimb, la aproximativ treizeci de yarzy în urma lui, binecunoscuta siluetă stătea în drum amenințând cu pumnul și protestând cu strigăte mâniașe împotriva refuzului șoferului de a-l lua în camion. Peste câteva clipe, individul a dispărut... topindu-se literalmente în aer.

E lesne de înțeles pentru ce aceste povești li se par greu de crezut atât de multor adepți ai gândirii raționale. Este desigur mai ușor și mai liniștitor să crezi că acei șoferi și-au închipuit întreaga întâmplare în perioade de foarte mare oboseală sau fiind sub influența alcoolului. Totuși acestea nu sunt niște cazuri izolate. Poveștile sunt acum prea numeroase pentru a fi ignorate și cu greu se poate admite că doar printr-o coincidență se desfășoară astfel de întâlniri conform unui tipic caracteristic. Evident, este posibil ca multe dintre povești să nu fie altceva decât legende, iar altele s-ar putea să fi fost înfrumusețate într-o asemenea măsură încât să nu mai aibă decât o mică legătură cu incidentul real. Însă faptul că majoritatea autostopiștilor-fantomă sunt văzuți de-a lungul mai multor ani de numeroși martori, rămâne cea mai puternică dovadă în sprijinul realității lor obiective. Să fie oare halucinații create prin autosugestie, sau experiențe posibile autentice? Deocamdată nu suntem în măsură să judecăm. Însă un lucru rezultă clar: relatările despre fantome care bântuie rămân și astăzi tot atât de frecvente ca oricând în trecut.

1980

O relație cu extraterestrii?

Printre persoanele care au studiat OZN-urile există multe care cred că guvernele de pretutindeni de pe această planetă au limitat cu grijă accesul publicului la dovezile faptice capabile să susțină realitatea obiectivă a acestui fenomen. O a doua teorie a conspirației este aceea că unele guverne, dintre care se remarcă cel al Statelor Unite, au ascuns dovezi palpabile ale unor OZN-uri, existente sub forma unor farfurii zburătoare prăbușite și a unor extraterestri morți. Există însă unii ufologi care au ajuns să creadă în mod serios într-o posibilitate încă și mai stranie, și anume că omenirea a luat deja contact cu ființe din afara Terrei și că a beneficiat deja de cunoștințele obișnuite din tehnologia lor înaintată. Până acum, această idee extraordinară s-a bucurat de foarte puțină credibilitate în cercurile celor care se ocupă cu studiul OZN-urilor, iar în afara acestora este ignorată cu desăvârșire. Când foști membri ai instituțiilor politice și militare — printre care oameni de știință de la NASA, agenți CIA pensionați, personal ex-militar și alte persoane care, prin însăși natura ocupațiilor respective anterioare au avut acces la informații considerate strict secrete — s-au prezentat pentru a confirma această presupunere uluitoare, au fost făcuți de două parale, rapid și eficient, de către mass-media. Însă deși cei ce cred zvonurile sunt puțini, au existat mai multe semnalări despre OZN-uri care zburau la mică altitudine și în formație, cu o măiestrie evidentă, semnalări care tind să vină în sprijinul acestei teorii a conspirației — cea mai uluitoare dintre toate. O astfel de întâlnire a avut loc în America în 1980, și pentru cei implicați a constituit o experiență pe care o vor regreta cât vor trăi.

În jurul orei nouă, în seara zilei de 29 decembrie, două femei între două vârste mergeau cu mașina pe un drum singuratic în apropiere de Huffman, o suburbie a Houston-ului din Texas. Betty Cash, de cincizeci și unu de ani, și prietena ei Vickie Landrum, se îndreptau spre Dayton, unde urmau să

se întâlnească pentru cină cu niște prieteni. În mașină se mai afla și nepotul doamnei Landrum, în vârstă de șapte ani, și el a fost cel care a observat primul o lumină ce aluneca la mică înălțime deasupra privirilor, venind către vehiculul lor. Când s-a apropiat, lumina a putut fi văzută mai bine, deslușindu-se un obiect romboidal, de sub care izbucneau flăcări. Doamna Cash care era la volan a oprit mașina și a coborât să privească, în timp ce doamna Landrum, foarte sperioasă, a rămas înăuntru să-și liniștească nepotul care acum plângea isteric. Din mărturia ulterioară a doamnei Cash reiese că obiectul emitea un zgomot în impulsuri și că radia o căldură intensă. După ce a plutit deasupra lor vreme de câteva minute, obiectul a început să se îndepărteze printr-o alunecare lentă; totuși, în loc să se îndepărteze, a continuat să urmărească traseul drumului pe care călătoreau martorii. Ceea ce se pare că s-a petrecut după aceea constituie partea din poveste care deosebește întâlnirea lor de gradul trei de practic toate celelalte și care i-a nedumerit pe cei mai mulți ufologi. Deoarece, așa cum au declarat ambele femei și băiatul, obiectului strălucitor i s-au alăturat curând după aceea un mare număr de elicoptere care au fost identificate ulterior de doamna Cash ca fiind aparate Chinook cu dublu rotor, tip CH-47 — care au înconjurat OZN-ul părând să-l însoțească în călătoria sa în chip protector. Această formație uluitoare a rămas vizibilă câțva timp, într-atât de lentă era înaintarea obiectului și a escortei sale de elicoptere militare. De fapt, femeile au susținut că s-ar fi oprit în trei rânduri ca să coboare și să privească nava aeriană, în timp ce aceasta dispărea treptat la orizont. Cei trei au ajuns la destinație la ora 9.50 P.M. și fără a pierde vremea, le-au istorisit prietenilor și familiilor acestora ciudatele întâmplări ale serii.

Totuși, acesta nu a fost câtuși de puțin sfârșitul poveștii lor. La câteva ore după strania întâlnire de gradul trei, Betty Cash a început să simtă o senzație de greață, stare care a coincis cu instalarea unei migrene înnebunitoare. Până la ivirea zorilor, celelalte două persoane care o însoțiseră în călătorie prezentau simptome asemănătoare și medicii

chemați să-i trateze au remarcat că pe trupurile martorilor se vedeau bășici ca de arsură, iar pe capete le apăruseră noduli ciudați care plesneau, lăsând să curgă din ei un lichid limpede. Betty Cash, care stătuse afară un timp mai îndelungat atunci când obiectul fusese cel mai aproape de ei, era cea mai grav afectată. Ochii i s-au umflat, a rămas temporar oarbă, și câteva săptămâni a suferit de intense crize de vomă și diaree. A fost internată ca victimă a unor arsuri la „Parkway General Hospital” din Houston, unde s-a dovedit că starea ei depășea posibilitățile de diagnosticare ale unui dermatolog și, la externarea ei, pe la începutul lui februarie, starea ei nu se ameliorase absolut deloc. Odată cu trecerea timpului, lucrurile s-au înrăutățit pentru ambele femei implicate și fiecare a pierdut o mare cantitate de păr, care pur și simplu se desprindea de pe cap. Și mai grav a fost că, în primăvară, lui Betty Cash i-a apărut un cancer al sânelui, care a necesitat o mastectomie.

Înspăimântătoarele efecte ulterioare ale întâlnirii lor erau — potrivit opiniei femeilor implicate — în mod evident rezultatul unei primejdioase doze de iradiere și, deși este improbabil ca adevărul în această problemă să fie dovedit vreodată, declarațiile lor par să se încadreze în limitele posibilului. Este interesant de remarcat că atât doamna Cash cât și doamna Landrum erau ferm convinse că nava fie că era de origine americană, fie că survola spațiul aerian american cu acordul forurilor militare americane, și doamna Cash a mers până la a da în judecată guvernul SUA cerând douăzeci de milioane de dolari ca despăgubire pentru rănile ei îngrozitoare. Procesul a fost pierdut pe motivul că nici un obiect corespunzând descrierii martorei nu aparținea vreunei ramuri a forțelor militare ale Statelor Unite și nici nu era exploatat sau aflat în curs de construire de vreuna din ele. Este posibil ca aceste precizări făcute în fața tribunalului să fi fost reale totuși, dată fiind certitudinea femeilor care au văzut uluitorul spectacol desfășurat pe cerul de deasupra Texasului și cântărind lucrurile prin prisma suferințelor lor de netăgăduit, multe persoane continuă să creadă că ciudata legătură a avut într-adevăr loc în acea noapte de decembrie din 1980.

1981**Grindină gigantică**

În prima săptămână a lunii iunie din 1981, o englezoaică în vârstă de nouăzeci și cinci de ani, pe nume Mary Nickson, din Wirral, comitatul Cheshire, își mătura covorul din dormitor când a auzit un trosnet înspăimântător și s-a pomenit sub o ploaie de tencuială. După ce și-a revenit, a văzut care era cauza acelui haos: pe pardoseală se afla o bucată de gheață de mărimea unei mingi de fotbal, înconjurată de câteva fragmente mai mici. În mod evident, bolovanul de gheață căzuse de la mare înălțime, trecând prin acoperiș și plafon. Dacă femeia s-ar fi aflat cu câțiva centimetri mai la stânga, fără îndoială că ar fi fost ucisă. Aproape la trei săptămâni după aceea, în ziua de 24 iunie, un bulgăre de gheață aproximativ de aceiași mărime a căzut pe o casă situată pe strada Stembridge din Anerley, în comitatul Kent, făcând o gaură în acoperiș cu un diametru de două picioare. Proiectilul a trecut razant pe lângă copilul Joe Wells, în vârstă de cinci ani, care dormea în dormitorul lui. Deși s-a sfărâmat în fragmente mai mici, cel mai mare dintre acestea a fost recuperat de proprietarul casei, constatându-se că avea o greutate de aproximativ cinci kilograme. Au mai trecut trei săptămâni și a fost rândul englezului Stephen Puckering să scape ca prin urechile acului de un bolovan de gheață căzut din cer. În timp ce făcea surf, aflându-se în vacanță în sudul Franței, la lacul Saint Cassien, în apropiere de Cannes, a rămas amețit rău, după ce a fost izbit în cap de o bucată de gheață de mărimea unei mingi de tenis care a căzut din cer senin, pe o vreme călduroasă. Deși a fost temporar orbit, lucrurile ar fi putut fi și mai rele. În ziua de 28 septembrie, un bloc de gheață mult mai mare s-a prăvălit peste locuința familiei Pearce din localitatea Yateley,

comitatul Hampshire, provocând stricăciuni considerabile. Și peste unsprezece zile, o altă ploaie de gheață anormală a avut loc în districtul Fleet al aceluiași comitat. În fine, cea mai mare dintre toate bucățile de gheață a căzut la 15 octombrie, pe clădirea anexă a unei case țărănești, proprietatea lui Michael Mogridge, din Dorset. Această imensă bucată — apreciată ulterior ca având o greutate de câteva chintale — nu numai că a distrus practic acoperișul de ardezie al anexei, dar în cădere, a rupt câteva grinzi masive de lemn.

E greu de explicat de ce tocmai în anul 1981 trebuia să fie o asemenea concentrare de căderi de ghiață anormale în Anglia și Franța, însă fenomenul în sine nu este deosebit de rar. Ba mai mult, explicațiile obișnuite oferite pentru aceste întâmplări — și anume că bucățile de ghiață ar fi căzut de pe un avion — ar fi trebuit să fie tratate cu precauție de misterologi. Desigur că la mari altitudini, apa poate forma gheață pe fuselajul avionului pentru ca ulterior să se desprindă și să cadă, atunci când avionul pătrunde într-un strat de aer mai cald. Au existat de asemenea cazuri în care, substanțe dezinfectante și alte materiale s-au scurs din toaletele unor avioane și au înghețat imediat. Totuși, nu toate bucățile de gheață sunt alcătuite din ape de scurgere și multe au căzut pe pământ în locuri foarte îndepărtate de rutele avioanelor. De fapt, unele dintre cele mai mari bucăți de gheață semnalate vreodată au provenit dintr-o epocă anterioară apariției aparatelor de zbor. De exemplu, la 14 august 1849, ziarul londonez *Times* a descris căderea unei mari mase de gheață, cântărind mai mult de o jumătate de tonă, pe o pajiște în apropiere de Ord, pe insula Skye din Scoția. Un bloc a cărui circumferință a fost estimată la mai bine de douăzeci de picioare și care avea o grosime pe măsură, a căzut după un înspăimântător tunet. Din examinările făcute a reieșit că era perfect

transparent și alcătuit din cristale romboidale cu lungimi între unu și trei inci.

O altă teorie care susține că blocurile uriașe de gheață care apar din senin ar putea fi de origine extrapământeană — altfel spus meteoriți de gheață — este mai credibilă. Ținând seama de dificultățile întâmpinate în explicarea unor astfel de căderi, nu este de mirare că mai multe zeci de ani, în prima parte a secolului douăzeci, meteorologii au respins din start asemenea relatări. Totuși, la 2 aprilie 1973, existența lor ca fapt real a fost în cele din urmă dovedită când o bucată de gheață, cântărind peste două kilograme, era să-l nimerească pe doctorul Richard Griffiths, în timp ce acesta mergea pe un drum mărginit de arbori, la periferia orașului Manchester din Anglia. În calitatea sa de om de știință și meteorolog, Griffiths a fost un martor credibil și a avut prezența de spirit de a lua acasă o mostră pe care a congelat-o. Ulterior a studiat-o în laboratorul Institutului de Știință și Tehnologie din Manchester și, printr-o analiză atentă a structurii cristalelor de gheață, a stabilit că obiectul era alcătuit din cincizeci și unu de straturi de gheață, despărțite prin straturi de bule de aer captive. Nu părea să semene cu nici un tip cunoscut de grindină, iar analiza chimică a exclus practic posibilitatea căderii lui dintr-un avion. O altă serie de teste au sugerat că era posibil ca gheața să se fi format din apa norilor, însă diverse experiențe prin care s-a încercat reproducerea efectului în laborator n-au reușit să creeze nimic asemănător cu ciudata structură cristalină a bucății de gheață.

În cele din urmă Griffiths și oamenii de știință au fost nevoiți să abandoneze orice speranță de rezolvare a enigmei. Un om de știință a rezumat astfel frustrarea lor: „Toate sunt negații”

O mulțime de constatări despre ceea ce nu este și nici un cuvânt despre ceea ce este de fapt. Nu vă pot da nici un răspuns; nici măcar o jumătate de răspuns.

1982**Aruncătorul de flăcări uman**

Romanul *Firestarter*¹ al lui Stephen King prezintă povestea unei fete a cărei putere mentală de a da foc obiectelor devine propria ei distrugere când CIA decide s-o folosească ca pe o armă. E lesne de înțeles că majoritatea oamenilor consideră povestirea ca pe un exemplu de pură ficțiune, așa cum și este de fapt; totuși, ciudatul caz descris de autorul cărții era foarte real.

Pe la începutul anului 1982, un copil italian în vârstă de zece ani, Benedetto Sepino, originar din localitatea balneară Forina, nu departe de Roma, a descoperit că putea să dea foc obiectelor doar uitându-se la ele și concentrându-se intens. Primele care au ars au fost niște reviste pe care Benedetto le citea în sala de așteptare a unui dentist. Chiar a doua zi dimineăta, mama lui a găsit așternuturile fiului ei cuprinse de flăcări și nefericitul băiat a suferit arsuri înainte de a putea fi smuls din somn. În următorul incident a ars un obiect din material plastic pe care îl ținea în mână unchiul lui. Pretutindeni unde se ducea, micul Benedetto era sigur că îl însoțea și căldura pe care o genera cu mintea lui. Mobilele și diverse alte obiecte le transforma în scrum, când le atingea cu vârful degetelor. Unii martori susțin că în asemenea momente mâinile băiatului începeau să capete o strălucire anormală. Însăpăimântați, părinții lui Benedetto l-au dus la doctor și, după ce scepticismul conferiei medicale a fost complet înlăturat prin demonstrații concludente, băiatul a fost supus atenției unuia dintre cei mai de seamă savanți ai Italiei. Unul a sugerat că sursa puterii sale era electricitatea statică, deși doctorul Giovanni Ballerion, decanul facultății de medicină fizică de la Universitatea din Roma avea rețineri. Între timp, profesorul Mario Scunio de la Centrul Socio-medical din Tivoli a

¹ *Firestarter*: în traducere literală = „Incendiatoarea” (n.t.)

declarat că testele indicau că din punct de vedere fizic băiatul era perfect normal. După părerea sa, băiatul se simțea stânjenit de atenția ce i se acorda pentru ceva ce el știa că, în general, erau doar accidente involuntare. „Eu nu vreau ca obiectele să ia foc. Dar ce pot să fac?“, i-a spus el reporterului unui ziar din Roma. „Le privesc, ele se aprind și ard cu flăcără“

E posibil ca „aruncătoarele umane de flăcări“ să fie rare dar secolul douăzeci nu duce lipsă de alte exemple.

În 1921, un băiat de unsprezece ani care locuia în Budapesta, Ungaria, făcea să izbucnească incendii în încăperi atunci când se mânia, și în timp ce dormea era lins de flăcări care îi pârjoleau perna. În 1934, altă adolescentă, Anna Monara din Trieste, Italia, producea lumini albastre care fulgerau pe deasupra trupului ei când dormea. În niciunul din aceste cazuri, ca și în cazul lui Benedetto, copiii aflați în centrul enigmei nu puteau susține că aveau un control conștient asupra straniei combustii pe care o generau. Totuși, e posibil ca aceasta să nu fie o caracteristică universală a incendiatorului, cel puțin nu și în opinia unor tribunale.

În același an în care Benedetto și-a descoperit îndoielnicul har, o doică scoțiană în vârstă de nouăsprezece ani, pe nume Carole Compton, care lucra tot în Italia, s-a pomenit în închisoarea din Neapole, suspectă de tentativa de a-i arde de vii pe copilașii lăsați în seama ei. Cu câteva prilejuri, pătuțurile bebelușilor au fost cuprinse de flăcări. Localnicii au etichetat-o pe Compton drept „vrăjitoare“; în sistemul de justiție italian a fost socotită incendiatoare cu premeditare. Totuși, dacă ar fi să dăm crezare unor martori oculari, pare lucru cert că fata nu stârnea focul în mod deliberat — cel puțin nu în mod natural — și n-au fost găsite nici urme de substanțe inflamabile de către experții juridici. La proces, profesorul Vitolo de la Universitatea din Pisa, a admis că: „În toți cei patruzeci și cinci de ani în care am făcut

astfel de cercetări, n-am mai văzut niciodată acest gen de flăcări" Compton însăși a complicat misterul refuzând să respingă acuzațiile și declarând chiar că inteligențele invizibile erau de fapt răspunzătoare de incendii. Deși la următoarea înfățișare a fost găsită vinovată, puține persoane din sistemul juridic italian credeau că era posibil ca tânăra scoțiană să fie realmente vinovată de ciudata serie de incidente, și în curând a fost pusă în libertate.

Enigma italiană s-a repetat și în alte părți, adesea cu urmări tragice. În 1921, Samantha Piper, o infirmieră de douăzeci de ani, care lucra într-un azil de bătrâni din Bentwood, în Exess, a fost condamnată pentru uciderea unei bătrâne aflate în grija ei. Într-o dimineață, alți membri ai personalului o găsiseră pe bătrână în flăcări. Remarcând că izbucneau multe incendii fără vreun motiv aparent și în alte clădiri unde fusese prezentă Samantha, și ținând seama de fosta boală mentală a ei, tribunalul a tras concluzia că ea trebuie să-i fi dat foc cu bună știință pacientei sale, din răutate. Totuși, Samantha nu și-a recunoscut vina și când instanța a dat verdictul n-a luat în considerare faptul că în cursul ultimelor luni, în complexul Bentwood, se constataseră mai mult de opt incendii, dintre care câteva — așa cum a recunoscut chiar și personalul — nu puteau fi opera acuzatei. Samantha Piper se mai află și acum după gratii, deși în privința vinovăției sale persistă un semn de întrebare.

Sindromul incendiatorului pare să urmeze un model al unor spiriduși, prin aceea că tulburările tind să emane de la copii, adolescenți sau adulți tineri. Rămâne de văzut dacă există vreo legătură între cele două fenomene. Tot ce putem spune cu certitudine este că ele sunt pe deplin reale.

1983**Experimente privind reîncarnarea**

De când cu controversatul caz din 1952 al lui Bridey Murphy, păreriile experților medicali au fost împărțite cu privire la relevanța aparentelor amintiri din vieți anterioare readuse în minte sub influența hipnozei. Cei care neagă cu fermitate credința în reînvier, sugerează că aceste așa-zise amintiri din vieți anterioare, se formează sub îndrumarea hipnotizatorului însuși. Subliniind faptul că hipnotizatorii care dau spectacole pe scenă îi pot face pe oameni să se poarte în mod ciudat, deseori realizând imitații plauzibile deși stilizate ale aproape oricărei persoane și al oricărui animal sau obiect, acești sceptici susțin că în starea mult mai profundă a hipnozei regresive, în mintea omenească pot avea loc schimbări mai importante, care deschid eventual canale de gândire creatoare și de retrăire a unor amintiri care depășesc posibilitățile subiectului în stare conștientă. După ce în decursul vieții lor actuale au absorbit foarte multe informații, e posibil ca adulții hipnotizați în felul acesta să se inspire din materialul însușit în timpul acestei existențe. Ba mai mult, creierul omenesc este capabil să înmagazineze, în cele mai întunecoase ascunzișuri, toate impresiile senzoriale care au pătruns vreodată în el. Această memorie ascunsă, cunoscută sub denumirea de criptomnezie, a fost oferită de scepticii reîncarnării drept explicație pentru exemplele de regresie în vieți trecute care stârnesc mare nedumerire.

Susținătorii tehnicii regresiunii n-au întârziat totuși să evedențieze faptul că regresiiile cele mai impresionante au implicat transformări faciale și variații ale timbrului vocii în concordanță cu prezența unei alte personalități. Deseori, spre uimirea celor care au fost martorii unor astfel de întâmplări, oamenii care își amintesc perioade

dintr-o vârstă înaintată anterioară au căpătat o expresie rătăcită sau un chip tras, în timp ce ridurile de pe fețele unor subiecți bătrâni aproape au dispărut atunci când își aminteau despre o tinerețe precedentă. Schimbările fizice pot fi chiar și mai spectaculoase: unii cercetători au consemnat situații în care persoanele regresate prezentau aspectul unor stări maladive ca de exemplu spasme musculare pe chipurile victimelor congestiei cerebrale. Unui subiect de origine britanică i-a apărut în jurul gâtului urma purpurie lăsată de o funie atunci când și-a amintit cum s-a spânzurat, iar un altul, care a murit din cauza unei bătăi, a prezentat vânătăi mari pe tot trupul. Totuși, în mod invariabil, amănuntele specifice ale amintirilor din vieți anterioare ale persoanelor regresate sunt cele care s-au arătat a fi cele mai convingătoare dovezi ale realității fenomenului.

În martie 1983, un documentar al televiziunii australiene care trata tema reîncarnării i-a captivat pe telespectatorii de pe întreg cuprinsul subcontinentului și i-a impresionat pe mulți care, până atunci, fuseseră sceptici în privința posibilității migrației sufletului. În documentarul intitulat *Experimente privind reîncarnarea*, patru gospodine obișnuite din Sidney păreau să fi fost transportate cu secole în urmă sub influența hipnoterapeutului Peter Rouser. Una dintre ele, Cynthia Henderson, și-a reamintit viața ei ca aristocrată franceză, folosind expresii colocviale nemaiauzite în Franța de veacuri. Deși femeia nu călătorise niciodată în Europa, a fost în stare, să conducă fără nici o dificultate o echipă de filmare la fața locului, unde se mai înălțau încă ruinele unei clădiri. Cea de-a doua, Helen Pickering, și-a amintit viața ei anterioară ca fiind James Burns, născut în orașul scoțian Dunbar în anul 1801 — un bărbat despre care se știe că a existat. Ca dovadă a vieții sale, doamna Pickering a desenat planuri ale Colegiului „Marshall” din Aberdeen, unde declara — în mod corect — că studiasse

Burns; planuri care, deși foarte diferite față de clădirea care ocupă actualmente terenul, prezentau o incredibilă asemănare cu un set de planuri descoperite ulterior, în arhivele colegiului scoțian. Așa cum sublinia documentarul, ar fi fost imposibil ca doamna Pickering să fi văzut arhivele și să fi corectat antecedentele scoțianului din secolul al optsprezecelea.

Ca o coincidență, același an 1983 avea să scoată la iveală unul dintre cele mai convingătoare cazuri de regresie dintr-o viață anterioară, constatate în Anglia. Medicul hipnotizator, Joe Keeton, efectuase deja câteva mii de regresii, înainte de a-l fi întâlnit, în ianuarie 1983, pe ziaristul londonez, Roy Bryant. Ziarul local la care lucra, *Evening Post*, îi ceruse acestuia să scrie o serie de articole despre probleme paranormale, iar el intenționa ca pe unul dintre acestea să îl dedice dovezilor privitoare la reîncarnare. Pentru a da articolului său o notă personală, a propus ca Keeton să-l hipnotizeze astfel încât să le poată descrie cititorilor senzațiile efective pe care le trăiești când ești regresat. Deși până atunci Bryant nu fusese niciodată hipnotizat, Keeton era de acord să-i fie puse la încercare afirmațiile. S-a dovedit că ziaristul avea să-i ofere lui Keeton unul dintre cele mai interesante cazuri studiate de el vreodată. Sub hipnoză, Bryant și-a amintit câteva identități anterioare printre care și cea a unui soldat numit Reuben Stafford care a luptat în războiul din Crimeea, după care s-a înapoiat în Anglia, unde și-a petrecut restul zilelor ca barcagiu pe Tamisa. Din câte și-a amintit Bryant, viața lui Stafford a început în 1822, când s-a născut la Brighthelmston și s-a încheiat în 1879, când a murit înecat. Retrăindu-și *eul* anterior, ziaristul și-a recăpătat accentul greoi, specific comitatului Lancashire. Impresionați de experiment, doi martori, membri ai echipei de cercetători ai lui Keeton, Andrew și Margaret Shelby, au încercat să găsească documente doveditoare ale existenței aceluși om.

La biblioteca „Guildhall” din Londra, cei doi au avut norocul să găsească o listă nominală a soldaților participanți în războiul din Crimeea. Pe listă figura și sergentul Reuben Stafford. Documentul cuprindea și detalii referitoare la cariera ulterioară a sergentului Stafford. Cu următorul prilej de regresie, toate aceste date găsite de cei doi cercetători s-au dovedit a fi reale. Acesta n-a fost însă sfârșitul cercetărilor întreprinse de cei doi Shelby. Ei au descoperit certificatul de deces al fostului sergent Stafford, din care reieșea că a fost îngropat la East Ham, în groapa săracilor, fapt relatat și de către Bryant în starea de hipnoză regresivă.

Există oare vreun mijloc prin care aceste fapte ar fi putut fi cunoscute fără intervenția unor asemenea experimente? În cazul de regresie al ziaristului, cu greu se poate pune problema posibilității criptomneziei, deoarece amănuntele din fișa militară a defunctului soldat au rămas bine ferite de privirile publicului. Dacă Keeton și colaboratorii săi nu au săvârșit o înșelătorie bine pusă la punct, atunci revenirea la viață a veteranului din Crimeea în trupul unui ziarist din secolul douăzeci ar părea să fie un pariu cu mari șanse de câștig.

1984**Povestea gropilor**

Când apar brusc gropi mari în sol, mintea îți prezintă imediat și un răspuns firesc. În nouăzeci și nouă la sută din cazuri, subita mișcare a pământului este rezultatul unei prăbușiri naturale sau create de om. Totuși, se pare că uneori găuri stranii apar fără nici un motiv aparent.

În ziua de 18 octombrie 1984, frații Rich și Peter Timm, pășteau vitele în apropiere de Grand Coulee, în statul american Washington, când au dat peste o depresiune de formă neregulată, cu dimensiuni aproximativ de zece pe șapte picioare și o adâncime de circa zece picioare, pe un teren învecinat cu un lan de grâu. Cei doi Timm strânseseră recolta de pe acel teren în luna precedentă și erau siguri că groapa fusese făcută după aceea. Pentru ce și de către cine le era mai puțin clar. Uimirea fraților a sporit când au găsit pământul lipsă la o distanță de șaptezeci de picioare mai spre nord-vest. Bucăți mici de pământ erau presărate într-un semicerc ce legau cele două locuri. Faptul era straniu și lipsit de o explicație logică. În săptămâna următoare fermierii nedumeriți au făcut apel la Don Aubertin, director de mină care lucra pentru indienii Colville, a căror rezervație se învecina cu proprietatea lor. La început, Aubertin a considerat că posibilitatea căderii unui meteorit era răspunsul cel mai potrivit, dar și-a schimbat părerea după ce geologul Bill Utterbach a afirmat că era cu neputință ca groapa să fie un crater. Raționamentul geologului era simplu: pereții verticali și fundul plat al gropii nu păreau să fi fost făcuți printr-un impact vertical, ci mai degrabă printr-o ridicare, deoarece rădăcinile plantelor existente în pământul mutat erau intacte. Acest amănunt i-a intrigat și mai mult pe cercetători. Părea imposibil ca fără folosirea unui mecanism, blocul de pământ să poată fi deplasat. Dar cum s-ar fi putut crea un asemenea efect? Ipoteza unui ciclon a fost abandonată deoarece acesta ar fi lăsat unele urme ale

acțiunii sale de smulgere. Așa ceva n-ar fi explicat acuratețea operațiunii și nici absența oricărei deteriorări a gardului din apropiere. Și astfel, cauza fenomenului de la Grand Colee a rămas un mister. Când a fost contactat un purtător de cuvânt al Rețelei Evenimentelor Științifice din cadrul Institutului „Smithsonian”, acesta a recunoscut că nu mai cunoscuseră nici un fenomen asemănător și că nu aveau „nici o ipoteză” cu privire la forța care ridicase cele trei tone de pământ și le depusese intacte la o distanță de șaptezeci de picioare. Oricât de bizară pare această poveste ea nu este lipsită de precedente. În 1954, ziarele franceze descriau o stranie gaură ovoidală care apăruse peste noapte, pe un câmp din apropiere de Poncey-sur-L'Ygnon. Geologii care au vizitat zona au rămas nedumeriți iar reporterii care au fotografiat locul au relatat cititorilor că pământul din groapă dădea impresia că ar fi fost supt de un aspirator uriaș. În februarie 1979, din nou în America, cercetătorii din cadrul Grupului de Studii Geologice și Minerale din Utah au descoperit o stranie gaură în formă de cruce, cu o deschidere de circa paisprezece picioare, care prezenta multe dintre caracteristicile care aveau să fie evidente cinci ani mai târziu la fenomenul din statul Washington. Un raport referitor la descoperire definea originea găurii printr-un singur cuvânt: „Misterioasă” Totuși, dintre toate; povestea cea mai bizară se referă la trei cratere identice, cu diametru de optsprezece picioare și adânci de cincisprezece picioare, care au apărut una lângă cealaltă în Venice Center, statul New York, exact la aceeași dată — 12 noiembrie — în trei ani consecutivi: 1966, 1967 și 1968. Gropile au fost găsite după o puternică explozie, care a putut fi auzită la o depărtare de câteva mile, cu toate că în nici unul din cazuri nu a ieșit la lumină nici o dovadă a vreunei explozii și nici vreun motiv pentru utilizarea ei. Așa cum a remarcat un scriitor: „Va trece probabil mult timp până vom ajunge să pricepem povestea gropilor”. —

1985**Portrete care au adus nefericire**

Dintre toate coincidențele misterioase, incendiile „Băiatului care plânge”, din vara și toamna anului 1985, au umplut cu titluri mari ziarele din întreaga Anglie. Pe scurt, povestea poate fi rezumată astfel: după o serie de incendii izbucnite în locuințe particulare — cazuri fără nici o legătură între ele — s-a descoperit că același tablou, o reproducere ieftină a unui băiețel care plânge, fusese prezent în fiecare din încăperile în care izbucniseră incendiile. Acest amănunt ar fi putut fi trecut cu vederea ca o împrejurare nesemnificativă deși puțin cam ciudată, dacă nu s-ar fi întâmplat ca în toate cazurile, fără excepție, tabloul să scape intact în timp ce materialele din jurul lui fuseseră distruse aproape în întregime.

Incredibilul fenomen a devenit de domeniu public pe la începutul lui septembrie, după ce un pompier din Yorkshire, Peter Hall, a fost citat într-un ziar național ca declarând că brigăzile de pompieri de pe întreaga zonă de nord a Angliei găsiseră nenumărate exemple ale aceluiasi tablou, rămase neatinse în urma unor incendii ale căror cauze nu putuseră fi descoperite. Hall își exprimase opinia după ce propriul său frate, Ron, care nu voise să ia în serios povestea, ba chiar cumpărase în mod deliberat o copie a „Băiatului care plânge” pentru a dovedi inexistența piezei rele, și-a găsit la scurtă vreme după aceea locuința din Swallownest, o localitate situată în sudul Yorkshire-ului, arsă până în temelii. Văzând că tabloul fusese scos intact din ruinele carbonizate, Ron Hall s-a grăbit s-o calce în picioare.

În urma publicării poveștii inițiale, un cotidian național a declarat că primise un potop de apeluri de la deținători de

„TCB”¹-uri care trecuseră prin experiențe asemănătoare. Dora Brand din Mitcham, comitatul Surrey, și-a văzut casa transformată în rug la șase săptămâni după ce cumpărase tabloul. Sandra Craska din Kilburn spunea că ea, sora ei, mama ei și o prietenă fuseseră toate victimele unor incendii după ce cumpăraseră copii ale tabloului. Alte relatări au sosit din Leeds, Nottingham, Oxfordshire și din insula Wight. În ziua de 21 octombrie, hotelul „Parillo Pizza Palace” din Great Yarmouth, Norfolk, a fost distrus de foc deși tabloul său rămăsese, bineînțeles, intact. Trei zile mai târziu, familia Godber din Herringthorpe, în sudul Yorkshire-ului, și-a pierdut locuința în urma unui incendiu inexplicabil; „TCB”-ul agățat pe peretele camerei de zi a rămas neatins în vreme ce tablourile aflate în jurul lui se transformaseră în scrum.

În ziua următoare, la Heswall, în Merseyside, două tablouri din camera de zi și respectiv sufrageria unei case aparținând familiei Amos au fost găsite intacte după ce o explozie de gaze a făcut să sară în aer clădirea. Într-un interval de douăzeci și patru de ore, semnalarea unui alt incendiu „TCB”, de astă-dată în locuința fostului pompier Fred Tower din Telford, Shropshire, a provocat renașterea interesului față de piaza rea, și un ziar a mers până la a sugera ca posesorii de „TCB”-uri să asiste la arderea în public a tablourilor.

Deși majoritatea oamenilor din Marea Britanie considerau că povestea era un amuzament dintr-un „sezon aiurit”, alții erau mai circumspecți. Până în noiembrie se părea că numeroase persoane suferiseră prăbușiri nervoase cauzate — din câte se bănuia — de convingerea că erau bântuiți de „TCB”-ul pe care-l distruseseră. O femeie din Leeds a rămas încredințată că tabloul era vinovat de

¹ TCB: Prescurtare de la denumirea în limba engleză a tabloului „*The Crying Boy*” (n.t.)

moartea soțului și a celor trei fii ai ei, în urma unui incendiu, în vreme ce doamna Woodward din Forest Hill, Londra, avea de asemenea impresia că era răspunzătoare de pierderea fiului, a fiicei, a soțului și a mamei sale, în accidente distincte, toate asociate cu focul. Când au fost solicitate să-și spună părerea cu privire la isteria tot mai mare iscată de tablouri, câteva brigăzi de pompieri au refuzat să discute despre acel subiect sau să participe la diversele arderi în public care aveau loc în întreaga țară. Totuși, ciudatele povești n-au vrut să moară.

În ziua de 12 noiembrie, Malcolm Vaughan din Church Down, Gloucestershire, a ajutat la distrugerea „TCB”-ului unui vecin. Când s-a înapoiat acasă, și-a găsit propria cameră de zi în flăcări, din cauze pe care, ulterior, pompierii au fost incapabili să le explice. Câteva săptămâni mai târziu, un incendiu misterios care a făcut ravagii într-o casă din Weston-super-Mare, în Avon, ucigându-l pe cel care locuia în ea — William Armitage, în vârstă de șaiszeci și șapte de ani — a apărut în presă, mai ales că lângă cadavrul carbonizat fusese găsit un „TCB” intact. Unul dintre pompierii care s-au ocupat de stingerea incendiului a fost citat ulterior ca spunând: „Până acum n-am crezut niciodată în piaza rea. Dar când într-o cameră complet distrusă dai peste un tablou și vezi că este literalmente intact, treaba e foarte ciudată”

Asta ca să nu spunem direct că este de-a dreptul înspăimântătoare.

1986**Animale apărute în locuri nefirești**

În dimineața zilei de 17 iunie 1986, un automobilist care trecea prin zona Morange-Silvange din regiunea Moselle din Franța s-a mirat văzând un cangur mare care traversa drumul în fața lui, la aproximativ o sută de metri depărtare de vehiculul său. Când șoferul a semnalat incidentul poliției, s-au făcut cercetări la o grădină zoologică nou înființată în apropiere de Hagodange, care urma să se deschidă peste câteva săptămâni. Funcționarii de la grădina zoologică au exclus posibilitatea ca făptura să fie unul dintre „pensionarii” lor, subliniind că lotul lor de marsupiale ce le fusese expedit din Australia încă nu sosise. Deși sceptici cu privire la semnalarea cangurului au ajutat totuși poliția să cerceteze zona și, spre marea lor uimire, au zărit o făptură ce părea să semene cu un cangur. Având o înălțime de aproximativ un metru și jumătate, a fost văzută țopăind pe picioarele din spate. Apariția a vut loc în aceeași după-amiază în care mai mulți localnici au declarat că văzuseră doi canguri pândind pe după tufișurile din apropierea unui sat. În mod deloc surprinzător, cangurii-fantomă din Morange-Silvange s-au bucurat de o atenție considerabilă din partea mediilor de informare în masă, mai ales după ce jandarmii uluiți au recunoscut că nu primiseră nici o plângere referitoare la canguri dispăruți din circuri sau din colecții particulare. Însă când nu s-au mai semnalat alte apariții, povestea și-a pierdut treptat interesul în ochii publicului și, în anul următor, puțini francezi erau gata să admită că crezuseră vreodată în existența unor canguri sălbatici țopăind liberi prin patria lor.

Povestea relatată mai sus nu este decât un exemplar al unui fenomen surprinzător de des întâlnit: apariția unor animale nepotrivite cu mediul, în locuri situate la mari depărtări de habitatul lor natural și în situații care desfid

orice explicație logică. De fapt, fiecare țară din Europa occidentală a avut partea ei de exemple ciudate în care ființe exotice — insecte, pești, șerpi, reptile și chiar și unele mamifere mari — au apărut brusc în cele mai bizare împrejurări. Deși Europa este legată prin uscat de alte continente are totodată și o populație densă. Așadar este greu să-ți închipui că niște animale ar putea să se deplaseze de capul lor pe distanțe mari fără a fi văzute, iar explicațiile obișnuite pentru aceste sosiri neașteptate par în mod cert nesatisfăcătoare. Pe de altă parte, cele mai elaborate scenarii paranormale — că ar fi fost teleportate peste mii de mile printr-un mecanism sofisticat; că sunt vedenii; că reprezintă o repetare spontană a unor fapte care cândva, în vremuri străvechi, au ocupat aceeași regiune — sunt imposibil de dovedit.

Însă, indiferent dacă înclinăm spre interpretarea naturală sau spre cea supranaturală a acestor apariții, este clar că nu le putem respinge în bloc ca fiind halucinații, povești imagine sau plăsmuiri ale mass-mediei. În decursul actualului secol, printre speciile mai mari de mamifere neindigene fie văzute de aproape, fie fotografiate, fie capturate sau împușcate au fost nenumărați lupi, porci spinoși, șacali, maimuțe, hiene, antilope africane și iaci tibetani. În Anglia au fost văzuți chiar crocodili, ratori și canguri dintr-o specie de talie mică, în număr atât de mare încât este imposibil să fie trecuți cu vederea, ca fiind halucinații.

Există în mod cert o colonie destul de mare de canguri de talie mică ce se găsește în pădurea Ashdown din East Sussex cel puțin încă de pe la începutul anilor 1940 și unele exemplare sunt prinse câteodată de poliție și predate grădinilor zoologice iar alteori sunt găsite călcate de automobile pe șoselele comitatelor din centrul Angliei. Rămâne neclar modul în care au ajuns acolo aceste specii

mici de canguri, însă existența lor în carne și oase nu este pusă în discuție, nici măcar de cei mai sceptici zoologi.

Porcii spinoși, deși odinioară des întâlniți în Anglia evului mediu, au fost — după cum s-a presupus — vânați până la dispariția speciei către sfârșitul secolului al șaptesprezecelea. Totuși, pe la începutul anilor 1970, au existat prea multe semnalări ale prezenței lor pentru a fi ignorate, iar în vara anului 1972 un mascul de nouăzeci de kilograme a fost prins viu într-o grădină din Odiham, în Hampshire. De atunci s-au mai găsit doar două exemplare moarte, unul împușcat de un fermier din Hampshire și un altul ucis într-un accident rutier în apropiere de Nairn, în ținuturile muntoase scoțiene.

Se consideră de asemenea că urșii bruni ar fi dispărut ca specie din Anglia, totuși au existat câteva semnalări recente ale unor urși care au fost văzuți alergând în libertate în Yorkshire, Bedfordshire, Norfolk și alte zone periferice din jurul Londrei. Poliția a luat în serios toate aceste rapoarte și a efectuat cercetări, înarmată cu carabine cu repetiție. Cu toate acestea nu s-a descoperit nimic concret.

Posibilitatea ca reptile subtropicale mari, cum sunt aligatorii și crocodilii, să hoinărească prin regiunile rurale britanice pare la prima vedere o sugestie absurdă. Cu toate acestea, ca și mamiferele apărute în locuri nefirești, continuă și ele să fie descoperite arareori. În august 1966, un aligator lung de șase picioare a fost găsit dormitând pașnic într-o grădină de pe o alee liniștită din Leicester. Polițiștii chemați să se ocupe de creatură au presupus că era o farsă până când au văzut-o cu ochii lor. În iunie 1970 au fost semnalate șapte apariții ale unei făpturi asemănătoare cu un crocodil, care se lăfăia la soare pe malurile râului Ouse, în localitatea Little Barfield, din Bedfordshire, în vreme ce un alt crocodil a fost văzut, cinci ani mai târziu, pe malurile râului Stour, la Sandwich, în Kent. Un pui de aligator a fost prins viu în timp ce se plimba pe o stradă

din Stevenage, în Hertfordshire, în luna august a aceluiași an 1975. În martie 1978, o școlăriță a găsit un crocodil mort, lung de cinci picioare, în spatele casei, o locuință izolată din Caerphilly, în Mid-Glamorgan, iar spre sfârșitul dimineții zilei de 16 mai 1980, poliția din apropiere de Preston, Lancashire, alerga înnebunită după un crocodil lung de șase picioare despre care mai mulți automobiliști raportaseră că ar fi traversat autostrada M55. Vânătoarea s-a încheiat fără nici un rezultat.

Ultimii douăzeci de ani au fost martorii — numai în Anglia — descoperirii unor făpturi ce fac parte din fauna indigenă a unor țări foarte îndepărtate și situate în zone foarte diferite ale globului cum sunt Japonia, Noua Zeelandă și Noua Guinee. Pe lângă o considerabilă varietate de imigranți mai mici ca de pildă arahnide, fluturi, moluște, crustacee și reptile mărunte, aflusul a inclus specii foarte diverse precum purici de plante, vulpi polare, lincși, ratoni și hiene. În nici unul din aceste cazuri nu s-a putut dovedi că animalele ar fi scăpat din captivitate în interiorul granițelor Marii Britanii.

1987**Ploi cu broaște în Marea Britanie**

Căderea din cer a unor ploi cu materiale diverse este o caracteristică obișnuită a istoriei fenomenelor paranormale din secolul douăzeci, și s-ar părea că s-a petrecut aproape în fiecare țară de pe glob. Printre feluritele obiecte care au „plouat” în timpul ultimilor nouăzeci și ceva de ani se numără semnalări de mere, ouă de găină atât crude cât și fierte, sânge, funingine, mazăre, roșii, degete omenești, diverși crustacei, mamifere de talie mijlocie, granule de metal topit, etc. Cele cu pești însă, par să ocupe un loc de frunte ca fiind specia cea mai frecvent semnalată. Totuși, în mod indiscutabil — și afirmația este valabilă pentru toate țările — primele pe listă sunt broaștele.

În ziua de 24 octombrie 1987, ziarele *Daily Mirror* și *Daily Star*, au publicat un reportaj în care era descris cum o doamnă în vârstă, al cărui nume nu era publicat, semnalase la Institutul „Gloucestershire Trust for Nature Conservancy” căderea unui mare număr de broaște de culoare roz. Din povestea femeii reieșea că broscuțele ricoșau pe umbrele și trotuare, topăind cu miile către adăpostul canalelor sau grădinilor din apropiere. *Mirror* cita opinia naturalistului Ian Darling care a studiat câteva broaște. Darling credea că făceau parte dintr-o specie de albinoși, a căror culoare trandafirie se datora vaselor de sânge fine care se întrezăreau prin pielea lor palidă. Remarcând că în acea perioadă Marea Britanie fusese prăfuită de nisipul roșu din Sahara, el personal credea că era posibil ca broaștele să fi fost ridicate de vârtejuri de vânt și purtate pe distanțe de mii de mile în interiorul unor globule de apă atmosferice. Alții n-au fost de acord cu această ipoteză și majoritatea ziarelor care au preluat povestea au preferat să accepte o soluție mai rațională și anume că orice broască văzută, țâșnise pur și simplu din iarbă

sau din tufişuri — un comportament normal pe timp de ploaie intensă — şi că bătrâna doamnă care susţinea că le-ar fi văzut căzând efectiv din cer era o persoană excentrică şi ca atare un martor nedemn de încredere.

Nu este de mirare că majoritatea oamenilor, mai ales cei înclinaţi către soluţii raţionale ale misterelor, nu cred astfel de poveşti.

În lucrarea sa intitulată *Book of the Damned*¹, Charles Hoy Fort a strâns laolaltă zeci de exemple de cazuri petrecute în ultima jumătate a secolului precedent şi în primele zeci de ani ale celui actual. Dintre acestea, poate cel mai uluitor a fost cel care s-a întâmplat în timpul unei ploi foarte intense, în după-amiaza zilei de 2 iulie 1901 în Minneapolis, statul Minnesota, SUA. În cursul furtunii, multe sute de martori au declarat că au asistat la căderea unei „imense mase verzi” de brotăcei şi broaşte râioase, atât de multe încât au format un strat gros de trei inci, făcând imposibilă circulaţia. În ziua de 12 iulie 1954, o englezoaică, doamna Sylvia Mowday, se afla la un târg ce se ţinea în parcul Sutton Coldfield din Birmingham, asupra căruia s-a abătut un potop de broaşte de culoare kaki, care au căzut din cer în timpul unei ploi uşoare.

În 1969, Veronica Papworth, o binecunoscută ziaristă, se afla printre mai multe persoane ce au văzut mii de broaşte căzând din cer peste localitatea Penn din comitatul Buckinghamshire. Zece zile mai târziu, pe 27 iulie 1979, doamna Vida McWilliam din Bedford, a găsit cantităţi imense de broaşte mici, verzi şi negre, acoperindu-i grădina în urma unei ploi straşnice.

Mulţi oameni vor râde ironic la citirea acestor poveşti şi nimic nu-i face pe oamenii de ştiinţă să se agite mai mult decât o ploaie cu broaşte. Fenomenul n-a fost niciodată cercetat în mod ştiinţific şi mă îndoiesc foarte serios că

Book of the Damned: în traducere literală = „Cartea blestemaţilor” (n.t.)

va fi vreodată. Dintre oamenii raționali care recunosc totuși că asemenea apariții nu pot fi desconsiderate, marea majoritate preferă explicația oferită de naturalistul Ian Darling. Însă cu ce rămânem dacă respingem această ipoteză? Evident, cu nimic care să fie cât de cât rațional.

Oricum, este interesant de remarcat faptul că în primele săptămâni ale lunii octombrie a anului 1987, când în orașele Stroud, Cirencester și Cheltenham din Gloucestershire au fost semnalate ploile cu broaște roz, dintr-o specie nicicând identificată, în cinematografele locale rula un film intitulat *The Love Child*¹. Afișul de reclamă reprezenta broaște trandafirii rostogolindu-se din spațiul atmosferic, iar subiectul filmului se referea la o orchestră care se numea *The Pink Frogs*². Simplă coincidență? Ei, bine... ce altceva ar fi putut fi?

¹ *The Love Child*: în traducere literală = „Copilul iubirii” (n.t.)

² *The Pink Frogs*: în traducere literală = „Broaștele roz” (n.t.)

1988**Afacerea de pe câmpia Nullarbor**

În întreaga Australie, luna ianuarie a anului 1988 a fost scena mult popularizatorilor pregătiri în vederea bicentenarului țării. Totuși, în concurență strânsă cu festivitățile naționale pentru spațiul alocat în ziare, se afla povestea unei familii de australieni care susținea că, în timp ce călătoreau prin țară cu mașina, trecuseră printr-o experiență îngrozitoare. Îngrozitoare și inexplicabilă.

În ziua de 19 ianuarie, membrii familiei Knowles au pornit cu mașina, de la locuința lor din Perth, într-o călătorie de două mii de mile până la Melbourne, unde urmau să sărbătorească împreună cu câțiva prieteni. Doamna Knowles era însoțită de cei trei fii adulți ai săi. Deoarece își luaseră și cei doi câini, mașina era aglomerată și înăbușitoare. Așadar, familia din Perth a decis să călătorească mai mult noaptea când aerul din deșert era mai răcoros. Zorii zilei de 20 ianuarie au găsit familia Knowles pe traseul ce mărginea vasta întindere a câmpiei Nullarbor. Deși drumul era neluminat, frumoasa noapte înstelată și strălucirea lunii ofereau condiții de drum foarte bune și în orice caz traficul era rarefiat. Însă din cerul întunecat o amenințare neașteptată avea să se abată asupra lor. Cu șapte sau opt mile înainte de a ajunge la următorul popas pe care și-l planificaseră, micuța așezare Mundrabilla, a început „întâlnirea” lor. Mai întâi, Sean Knowles, care conducea, a remarcat un obiect ciudat, de forma unui uliu, de un alb strălucitor și cu nuanțe galbene pe margini care după câteva clipe a dispărut. Cu toate acestea, după aproximativ încă o milă, obiectul a reapărut părănd că se îndreaptă spre ei. Se deplasa la o altitudine foarte mică, doar la câteva picioare deasupra drumului, ceea ce-l plasa pe traseul unei eventuale coliziuni cu vehiculul lor. Scoțând

un strigăt, șoferul i-a trezit pe ceilalți și a virat ca să evite obiectul. Făcând această mișcare, aproape că s-a ciocnit cu o mașină ce remorca o rulotă, din sens opus. După o scurtă discuție, membrii familiei Knowles au decis că cel mai înțelept era să se întoarcă de unde veniseră. Totuși, în timp ce Sean Knowles accelera, o strălucire stranie venind de sus a învăluit mașina, fiind însoțită de un zumzet ca de motor de o asemenea intensitate încât caroseria mașinii părea să danseze, din cauza vibrațiilor. Întreaga familie a realizat că același lucru pe care îl evitaseră cu câteva clipe înainte, aterizase acum chiar pe vehiculul lor. Deodată, un strat fin de praf negru a pătruns prin fereastra deschisă și, vreme de câteva secunde îngrozitoare, toți au fost convinși că mașina era ridicată realmente în aer, fiind atrasă ca de un magnet. Praful a adus odată cu el un miros dulceag și greșos, ca de carne putredă, care le-a umplut nările și i-a făcut pe doi dintre ei să vomite. Apoi, fără nici un avertisment, mașina a recăzut pe pământ zdrobindu-se violent de suprafața drumului. În aceeași clipă, un cauciuc a explodat și mașina a derapat oprindu-se într-o dună de nisip. Când membrii familiei au ieșit plini de teamă din vehicul ca să cerceteze cerul, pe boltă nu se vedeau decât stelele și luna.

Ciudata poveste istorisită de familia din Perth nu este unica de acest fel iar declarațiile numeroșilor martori vin să sprijine veridicitatea acestor evenimente. John De Jong, un șofer de camion care mergea spre Adelaide împreună cu prietena lui Ann, a văzut o lumină strălucitoare înălțându-se deasupra orizontului în apropiere de trecătoarea Madura, în jurul orei două și un sfert noaptea — moment care corespunde perfect cu incidentul în care au fost implicați membrii familiei Knowles. Graham Henley, un alt șofer de camion, a declarat că a văzut un obiect asemănător cu cel descris de Sean Knowles. Henley era sigur că obiectul văzut de el nu era un aparat de zbor terestru și

nici reflexia unei stele. Ofițerul Trebilcock de la departamentul de investigare a crimelor pe teren din Port Lincoln, le-a confirmat ziariștilor că toți membrii familiei Knowles fuseseră în mod vizibil zguduiți de încercarea prin care trecuseră, iar doamna Knowles, care stătuse cel mai aproape de fereastra deschisă, prezenta urmele unei iritații neobișnuit de grave a pielii. Ofițerul Trebilcock examinase personal mașina și constatase adâncituri stranii în capotă care evident nu erau urmele unui accident rutier. În plus, atât interiorul vehiculului cât și capota erau acoperite cu o pulbere cenușie groasă, a cărei origine nu o putea explica — o substanță ce emana un miros deosebit de neplăcut. Ulterior, câteva mostre din acea cenușă au fost supuse unor probe de laborator. În mod ciudat, s-a constatat că substanța avea o compoziție asemănătoare cu aceea a frânelor uzate, cu excepția că avea și un conținut extrem de bogat în clor. Și în consecință, elementul „praf” a rămas o caracteristică neelucidată a cazului. Pentru unele persoane însă, cea mai elocventă dovadă a fost aceea că vitezometrul vehiculului a fost găsit blocat la capătul scalei de două sute de kilometri pe oră, o viteză mult deasupra posibilităților unui Ford Telstar din 1984.

Larga publicitate ce a urmat evenimentelor din 20 ianuarie a făcut ca, pentru o scurtă perioadă de timp, familia Knowles să fie tratată de mass-media australiano-americană asemenea celebrităților. Jalnicul eșec al scepticilor în încercarea lor de a găsi o altă explicație plauzibilă a „întâlnirii”, n-a contribuit decât la intensificarea interesului manifestat față de acel caz. O sugestie inițială — cum că văzuseră apusul soarelui — a fost rapid respinsă, deoarece la vremea când obiectul a fost zărit pentru prima dată soarele asfințise deja. Posibilitatea ca luminile să provină de la o furtună electrică s-a dovedit la fel de imposibil de susținut după ce proprietarul unei benzinării din apropiere

și alți automobiliști au confirmat că la ora aceea în zonă nu fusese nici o furtună. O a treia explicație, care presupunea că răspunzătoare puteau fi unele teste militare făcute cu rachete moderne, a fost deasemenea spulberată.

Australienii care au urmărit relatarea evenimentului la televizor s-au convins că familia Knowles nu înscenase nicidecum întâmplarea. Iar când un reputat meteorolog de la Universitatea „Flinder” din Adelaide, profesorul Peter Schwerdtfegger, a avansat o explicație naturală ce părea să corespundă măcar cu unele fapte, puțini au putut fi convinși. Ipoteza profesorului Schwerdtfegger era că familia Knowles pătrunsese în mijlocul unui tip rar de sistem meteorologic, cunoscut sub denumirea de „furtună electrică” iscată din cer senin, caracterizat prin vânturi tumultoase și extrem de localizate. Eventualele efecte secundare ale unor astfel de furtuni ar fi putut introduce în atmosferă efecte fizice anormale care ar produce, prin acțiune electrostatică, particule de cenușă de tipul celor care au acoperit mașina familiei Knowles.

Teoretic, ipoteza furtunii electrice din cer senin era demnă de luat în considerare, însă impactul asupra opiniei publice a fost întrucâtva micșorat de faptul că nimeni nu văzuse vreuna acționând. Și astfel, prima și cea mai evidentă probabilitate a contactului cu un OZN, a rămas o explicație larg acceptată în conștiința celor mai mulți australieni.

1989**Hangarul bântuit de stafii**

Când declari că auzi voci, riști să fi bănuț de nebuție. Totuși, în mod cert au existat mulți oameni care au auzit glasuri venind de nicăieri și care nu erau cătuși de puțin nebuni. În unele cazuri, sunetele sunt auzite pe o lungă perioadă de timp și de către mulți martori; în altele au fost efectiv înregistrate. Oricât s-ar vorbi despre farse, autosugestii și altele asemenea, nu poate fi schimbat faptul că astfel de sunete anormale apar din timp în timp și din motive care rămân în mare parte de neînțeles.

În toamna anului 1989, cercetătorul britanic Peter Thorneycroft a efectuat un studiu asupra ciudatelor întâmplări ce aveau loc noaptea într-un hangar de avioane — acum transformat în muzeu — ce adăpostea un bombardier Avro Lincoln din cel de-al doilea război mondial, al aviației militare britanice. Manifestările auditive înregistrau diferite zgomote și glasuri de fete. Cercetând straniile întâmplări împreună cu tehnicienii de la Radio BBC, Thorneycroft a auzit el însuși și a înregistrat sunete anormale în interiorul avionului fiind martorul apariției unor puncte foarte mici, strălucitoare și care nu puteau fi explicate. Custodele muzeului, Len Wardgate, a confirmat că zgomotele nu puteau fi produse de „avionul mort” care nu avea presiune hidraulică, nici energie electrică. În opinia lui Wardgate, ceea ce se petrecea în hangar în timpul nopții nu avea nici o explicație logică. Câteva persoane care auziseră benzile lui Thorneycroft au remarcat că zgomotele se succedau și au fost de părere că erau mai degrabă ceva înrudit cu o înregistrare de tip flashback¹ decât vreun soi de activitate invizibilă a unor stafii ce s-ar fi desfășurat pe viu.

¹ Inserție care înfățișează o scurtă acțiune secundară plasată în trecut. Secvență retrospectivă intercalată într-o operă literară.

Muzeul aviației de la aeroportul Cosford este numai unul dintre numeroasele exemple similare care au ieșit la lumină în ultimii nouăzeci de ani. În noiembrie 1986, în câteva nopți la rând, în încăperile unei modeste case din comitatul Somerset, în Anglia, se auzeau glasurile foștilor locatari. Martorii care ascultaseră acele ciudate glasuri au declarat că acestea începeau și se sfârșeau printr-un țâcănit.

Este interesant de remarcat că un țâcănit metallic asemănător preceda toate manifestările sonore ce puteau fi auzite în Point Lookout, un far dezafectat din comitatul St. Mary, Maryland, în ianuarie 1973. Proprietarul clădirii, Gerald Sword, se trezea din cauza unui vacarm nocturn de zgomote, uși trântite, pași, deși dimineața nu găsea niciodată dezordine. Îngrijorat de sănătatea sa mentală, Sword s-a hotărât să înregistreze sunetele. Banda obținută reda multe zgomote bizare, fraze din care unele păreau să aibă legătură cu tratarea răniților. Spre mirarea lui Sword, un bibliotecar local care a cercetat istoria locuinței, a confirmat că acea clădire fusese utilizată în timpul războiului civil american, ca spital militar de campanie. Sunetele care sunt înregistrate în mod deliberat sunt fascinante; cele care apar cu de la sine putere pot fi foarte înspăimântătoare. În 1978, o tânără numită Joyce McCarthy, originară din Whiteheath, Birmingham, a constatat că banda ei de magnetofon înregistrată acasă după un album al Donnei Summer, fusese în mod inexplicabil ștearsă și înlocuită cu gemete de bărbați, zgomote de lemne sparte și de apă. McCarthy ascultase banda în mod normal de zeci de ori înainte de a se fi suprapus zgomotele bizare. Analizată de secția de fizică a universității locale, aceasta n-a putut oferi misterului nici o explicație bazată pe cauze normale. S-a constatat că locuința lui McCarthy se afla deasupra unei mine de cărbuni dezafectate, cunoscută sub fatidica denumire de „Groapa liliacului negru”. Un istoric, care practica spiritismul, a sugerat că era posibilă o legătură între înregistrarea ciudată și o catastrofă ce se produsese cu o sută de ani înainte, în

1878. Când vocile au fost amplificate s-au putut desluși numele câtorva mineri, care — după cum arătau documentele vremii — își pierduseră viața în inundația ce avusese loc în mină, în epoca victoriană.

Modul în care anumite locuri par să aibă însușirea de a înmagazina astfel de întâmplări și de a le elibera după mulți ani i-a îndemnat pe cercetători să întreprindă experimente legate de fenomenele auditive anormale. În majoritate, aceste teste nu s-au dovedit a fi deloc concludente, însă unele rezultate interesante, au fost obținute recent din lucrările a doi cercetători britanici, John Marke, un inginer electrician și Alan Jenknis, un chimist specializat în chimie industrială. Auzind despre manifestările semnalate la localul public, numit „The Prince of Wales” din Kenfig, Mid-Glamorgan, Marke și Jenkins au hotărât să-și verifice teoria conform căreia anumite substanțe banale folosite în materialul de construcție al pereților localului captează sunete într-un mod asemănător cu o bandă audio. Principalul lor experiment a constatat în introducerea unor electrozi puternici în interiorul pereților și în trecerea prin clădire a unui curent de mare intensitate, depășind douăzeci de mii de volți, în speranța de a face ca electronii din siliciu să elibereze energia sonoră captată. A fost o reușită. Pe o durată de douăzeci și patru de ore cât au fost electrozii străbătuți de curent, aparatele de înregistrare au captat multe zgomote stranie, inclusiv sunete slabe de orgă, lătrat de câine și glasuri care vorbeau într-un vechi dialect.

În urma experimentelor lui Marke și Jenkins, unii cercetători au ajuns la concluzia că sunetele care indică memoria unui loc nu au nimic de-a face cu tradiționalele bântuiri ale fantomelor. Este foarte posibil să aibă dreptate. Nu se știe de ce unele imprimări sunt ținute captive și altele nu; de ce numai anumiți oameni le pot auzi și cum de sunetele se eliberează spre a se manifesta după trecerea mai multor ani. Când vom răspunde în sfârșit la aceste întrebări înseamnă că am făcut un pas înainte către înțelegerea fenomenelor paranormale.

1990

Dovezi circulare?

În vara anului 1990, apariția pe câmpuri cultivate a mai mult de șapte sute de cercuri de origine în aparență anormală au azvârlit mediile de informare în masă britanice într-un val de emoție isterică. Cercurile nu erau desigur primul lot de semne care apăreau în acest mod. Într-adevăr, în urmă cu zece ani, în august 1980, o serie de culturi aplatizate apăruseră în mod inexplicabil pe câmpurile din Wiltshire, și au început de atunci același gen de „cercuri de recolte” cum au fost denumite în lunile premergătoare culesului. În locul obișnuitelor cercuri individuale și a formării câteodată a unor grupuri de trei sau cinci inele, existau combinații spectaculoase de inele și cercuri, ba chiar și pictograme extrem de complicate utilizând bare, dreptunghiuri și linii, care văzute de sus îți tăiau respirația.

Dintr-o dată, fenomenul cercurilor de recolte, considerat ca reprezentând un interes minor n-a mai putut fi ignorat. Confrunțați cu indiscutabila dovadă a zecilor fotografii din ziare, oameni din toate colțurile țării au început să dezbată posibilele cauze ale existenței cercurilor de recolte și a forțelor care le creează. Cei care până acum ignoraseră fenomenul n-au mai putut să-l ignore și au fost nevoiți să ofere o explicație nedumeritei populații britanice. Când au oferit câteva răspunsuri, misterologii au sesizat imediat defectele acestora. Astăzi încă nu dispunem de absolut nici un indiciu cu privire la forța ascunsă în spatele cercurilor de recolte, deși este imposibil ca originea lor să fie naturală.

Încă din anii '60, Wessex-ul a devenit un loc preferat de către grupurile oculte precum și de cercetătorii OZN-urilor, care țineau mult la convingerea că monumente ca acelea de la Stonehenge¹, liniile trasate pe sol și alte locuri „mistice” ofereau amplasamente ideale pentru

¹ Stonehenge: monument preistoric din piatră, din sudul Angliei (Wiltshire) (n.t.)

contactul dintre pământeni și vizitatorii de pe alte planete. Astfel că apariția tot mai frecventă a cercurilor de recolte, între 1980-1990, părea să vină în sprijinul acestei idei. La rândul lor, ziarele de scandal erau foarte încântate să promoveze această versiune a întâmplărilor și o vreme, navele spațiale plutitoare deasupra pământului au constituit explicația acceptată de publicul larg. Totuși, publicitatea făcută corelației dintre farfuriile zburătoare și cercuri nu a provocat nici o singură semnalare de OZN care să pară să aibă realmente vreo legătură cu formarea cercurilor, așa că teoria a pierdut treptat teren.

În vreme ce ufologii avansau propria lor ipoteză preferată, personaje din lumea științei ofereau o serie de speculații doar cu foarte puțin mai plauzibile. Obiceiurile de împerechere ale șoarecilor de câmp și ale iepurilor au fost analizate cu seriozitate la un moment sau altul. Unii biologi considerau că cercurile erau rezultatul unor dezvoltări neobișnuite de ciuperci, în timp ce un expert în proiectarea armamentului a sugerat că era posibil ca acele urme să fi fost făcute de avioane teleghidate pilotate de la distanță, zburând la mică altitudine, lansate de bazele militare din apropiere, pe când ecologiștii susțineau că răspunzătoare ar fi fost găurile din stratul de ozon.

În cele din urmă un meteorolog, doctorul Terence Meaden, a propus ideea existenței unui curent de aer neobișnuit, pe care l-a numit „vârtej staționar de vreme bună”. Comparând ideea sa cu aceea a „diavolului prafului”, despre care se știe că ridică în aer diverse resturi sau nisipul din deșerturi, Meaden a conceput o combinație de factori meteorologici și geografici care ar fi putut crea un astfel de fenomen. Iar când câțiva fermieri au adăugat că ei își văzuseră mici vârtejuri de vânt ce ridicau de pe terenul lor fire de fân și boabe de porumb, ziarele precum și publicul larg au acceptat ideea că misterul fusese în sfârșit elucidat.

Însă formarea unor alte cercuri și mai complicate, printre care un caz deosebit de spectaculos apărut la Bratton, în Wilshire, a subminat întrucâtva teoria lui Meaden. Ca răspuns, meteorologul englez și-a modificat ușor teoria, sugerând că vârtejurile staționare ar putea genera un ciclon-miniatural care, în condiții atmosferice adecvate, ar avea ca urmare acumularea de energie electrostatică în interiorul coloanei de aer. Era de conceput ca o astfel de mișcare turbionară să se înalțe și să recadă, lăsând pe câmp amprenta mai multor cercuri. Deși asemenea efecte s-ar forma și pe suprafața drumurilor sau a apei, desigur că în aceste locuri nu ar lăsa urme. Și de astă-dată experții au fost convinși de cea de-a doua teorie, și deși mulți oameni aveau impresia că gradul de complexitate cu care erau făcute cercurile părea să indice conducerea executării lor de către o inteligență, oamenii de știință n-au întârziat să sublinieze că multe fenomene naturale, ca de exemplu fulgii de zăpadă, erau tot atât de uimitoare și de perfecte ca realizare.

Cu toate acestea, chiar și teoria îmbunătățită a lui Meaden nu oferă nici o explicație pentru extrem de straniile pictograme apărute în sudul Angliei în cursul anului 1990. Grupuri de cercuri în formație triunghiulară, figuri geometrice cu laturi drepte, aranjamente întâmplătoare și lineare, desene asimetrice și chiar capete de săgeată s-au numărat printre diversele „gravuri” care au apărut pe peisajul de șes al Angliei. „Operele de artă la scară mare” au stârnit imediat un nou val de interes în rândurile mass-mediei iar oamenii din toată țara puneau aceeași întrebare: „De unde vin afurisitele astea de lucruri?”

Unii cercetători ai paranormalului au avansat o nouă teorie — aceea că nu se știe ce formă invizibilă de inteligență extraterestră presăra mesaje — iar unii bigoți religioși vedeau în ele un semn ce anunța apropiatul sfârșit al lumii. Oamenii de știință, obosiți de a mai născoci teorii

pe care nimeni nu le lua în seamă și-au îndreptat atenția către o altă ipoteză, și anume că straniile cercuri erau produsul unei farse. Necazul și cu această teorie era că unele pictograme erau atât de complexe și de imense încât n-ar fi putut fi realizate decât de o echipă de aviație militară de precizie.

Oricum, dezbaterile privitoare la cercurile de recolte nu se apropie nici astăzi de o concluzie; semnele au continuat să apară, cu aspecte din ce în ce mai elaborate și cu o regularitate sporită. În acest timp s-au prezentat diverse persoane care susțineau că ele sunt autorii cercurilor și și-au demonstrat meșteșugul în fața reporterilor și la televiziune. Acum nu mai există nici o îndoială că unele dintre aceste desene au fost niște farse, dar ar fi complet eronat ca întregul fenomen să fie etichetat astfel deoarece apariția unor cruci de Malta și a unor imagini-cheie ca figuri geometrice fundamentale au exclus total posibilitatea unei origini naturale.

Gândul că suntem contactați de inteligențe invizibile este emoționant, dar tristul adevăr este că, dacă aceasta este realitatea, mesajele lor nu pot fi înțelese.

1991**Hoțul-fantomă**

Există unii oameni care continuă să creadă că aparițiile de fantome semnalate provin din imaginații înfierbântate și că nu sunt altceva decât iluzii optice sau alt gen de anomalii de percepere. Pentru cei care nu cred în viața de după moarte, aparițiile există doar în mintea persoanei ce percepe fenomenul, iar aparenta lor realitate este pur și simplu o dovadă a extraordinarei puteri a imaginației omenești. Este interesant totuși, că și mulți cercetători convinși de realitatea vieții de după moarte au ajuns să creadă că aparițiile nu au nici o realitate cu adevărat obiectivă. O teorie mult vehiculată în rândurile parapsihologilor școlii moderne susține că spiritele invizibile își pot face cunoscută prezența numai inducând gânduri în procesele mentale ale celor aflați încă în viață. În modul acesta, sufletele lipsite de trup crează în mintea „receptorului” o imagine, o viziune care este atât de puternică încât persoana vie crede realmente că a văzut o fantomă când, de fapt, în încăperea n-a existat nici o prezență tridimensională.

Deși cele două modele diferă radical prin interpretarea a ceea ce cauzează aparițiile, fiecare din ele admite că duhurile nu se pot materializa decât cu ajutorul minții unui om viu. Atât cei care nu cred în viața de după moarte cât și cei care cred în ea și aparțin acestei școli de gândire par a fi foarte siguri că fantomele nu au absolut deloc puterea de a se manifesta într-un loc în care nu există ochi ai unor făpturi vii care să le vadă. Așadar, din câte se pare, cel puțin în privința acestui punct toată lumea este de acord. Recent au ieșit totuși la iveală dovezi proaspete care par să desfidă chiar și această certitudine. Odată cu instalarea în diverse localuri destinate afacerilor a sistemelor de televiziune în circuit cu comandă de la distanță și a unor echipamente video cu sisteme de supraveghere a devenit inutilă prezența unui martor uman când se manifestă astfel de apariții. Și deși pentru mulți cercetători rezultatele

obținute cu astfel de instalații au constituit un șoc sunt cunoscute numeroase cazuri în care au fost captate imagini indicând prezențe fantomatice. Tocmai acest tip de vizitator nocturn pare să-și fi făcut o apariție de scurtă durată și totuși semnificativă într-un club de noapte englez, în 1991. În primele ore ale zilei de 27 octombrie, Cameron Walsh-Balshaw, administratorul clubului de noapte „Butterflies” din Oldham, comitatul Lancashire, a încuiat localul împreună cu adjunctul său John Reid. Era o sâmbătă, și localul fusese, ca de obicei, plin. Ambii bărbați erau obosiți dar bine-dispuși, așa că după ce, ca întotdeauna, au pus în funcțiune sistemele de alarmă contra hoților și camerele video de supraveghere au rămas să bea un ceai în locuința lui Reid, care se afla chiar după colț. Nici unul dintre ei nu se băgase în pat când, cu puțin după ora patru și jumătate, au telefonat cei de la poliția locală să le spună că la „Butterflies” începuseră să sune alarmele. Cei doi s-au înapoiat rapid la local unde au găsit câțiva jandarmi sosiți deja la fața locului. Bineînțeles că sistemul de alarmă fusese activat; totuși, când au intrat în clădire administratorul și adjunctul său n-au găsit nici un semn de efracție; de fapt, toate păreau să fie la locul lor, exact așa cum le lăsaseră cu două ore mai devreme. În urma unei verificări a sistemului a fost evident că alarmele fuseseră declanșate din interiorul casieriei clubului, însă cum acesta fusese încuiat și deoarece nu se descoperiseră urmele vreunui intrus, nu era clar cine le declanșase.

Și atunci unul dintre polițiști a propus să se pună în funcțiune instalația video. Ceea ce au văzut pe banda aceea avea să ofere mai multe întrebări decât răspunsuri, deoarece când a fost verificată videocamera de supraveghere au descoperit că aceasta filmase într-adevăr pe cineva — o siluetă masculină îmbrăcată cu o cămașă cu mâneci scurte și pantaloni negri. Totuși, personajul nu era un hoț obișnuit, deoarece când a ajuns la capătul coridorului,

pur și simplu a trecut prin ușa închisă a acesteia. Uluiți, spectatorii au revăzut banda de mai multe ori, convinși că ochii le jucau feste. Însă nu exista nici o îndoială. Ora la care se petrecuse evenimentul era indicată pe ceasul videocamerei ca fiind: 04:32:22 — momentul precis în care alarmele porniseră să sune la postul de poliție. Rarisimul film care prezenta un hoț dintr-o altă lume a provocat, cum e lesne de înțeles, multe discuții în cercurile celor interesați de fenomenele paranormale. Respinsă de către unii ca fiind o farsă, toate dovezile disponibile sugerează că întâmplarea este autentică. În noiembrie 1991, Asociația Britanică pentru Studiul Științific al Fenomenelor Anormale — ASSAP¹ — a întreprins o primă investigație. Cercetătorii au descoperit curând că localul clubului „Butterflies“, o clădire din epoca victoriană, fusese scena câtorva întâmplări cu stafii.

Mai multe persoane dintre angajații localului fuseseră de-a lungul anilor martorii unor incidente de natură fantomatică și cel puțin doi bărbați își pierduseră viața cât timp lucraseră acolo. Deoarece chipul stafiei nu se vedea deslușit pe banda video, n-a fost posibil să se facă o legătură cu nici una dintre tragediile anterioare. Totuși, în urma vâlvei stârnite de acel incident și a publicării unei fotografii în *Oldham Evening Chronicle*, un localnic, Derek Lloyd, s-a prezentat cu presupunerea că fantoma ar fi tatăl său, care murise în clădirea respectivă în 1936, în timp ce efectua unele lucrări de renovare. Cercetătorii de la ASSAP au fost impresionați atât de dovezile filmate cât și de mărturiile lui Balshaw și Reid. Jurnaliștii de la ziarele locale și naționale care le luau interviuri celor doi, ajungeau întotdeauna la concluzia că aceștia erau cât se poate de sinceri.

„Dar nu se putea să existe și o altă explicație, perfect naturală, a enigmei?“, întrebau unii. „Nu era posibil ca pe

¹ ASSAP: prescurtarea denumirii în limba engleză = Association for the Scientific Study of Anomalous Phenomens (n.t.)

bandă să fi fost o dublă-expunere?" Cameron Balshaw și-a păstrat îndoielile: „Toate benzile noastre sunt demagnetizate înainte de a fi reutilizate, însă, în principiu, în fiecare seară utilizăm o bandă nou-nouță“

Cercetătorii de la ASSAP au acceptat argumentul, dar au propus totuși ca banda să fie supusă unui examen tehnic. Testul ce trebuia făcut era foarte simplu: dacă pe o bandă video există mai multe imagini, se presupune a fi și mai multe semnale sonore. Când banda a fost verificată de tehnicienii de la BBC cu ajutorul unui osciloscop, experții corporației au fost în măsură să certifice că pe bandă exista un singur semnal. În acest fel s-a dovedit fără posibilitate de tăgadă că în noaptea respectivă a fost filmată o imagine autentică a unei siluete spectrale.

Așadar, ce anume a pătruns de fapt în clubul de noapte, în primele ore ale zilei de 27 octombrie 1991? Răspunsul simplu este că nu știm, dar, indiferent de ce ar fi fost, trebuie să fi avut cel puțin un element de realitate parțial. În definitiv, personajul nu a fost numai înregistrat pe peliculă dar a și declanșat sistemele de alarmă. Instalația folosită funcționa prin emiterea unui fascicul de raze infraroșii iar semnalul de avertizare începea când două raze erau blocate succesiv. Un astfel de mecanism este delicat și pentru întreruperea razelor nu este nevoie de ceva deosebit de masiv — într-adevăr, sunt cunoscute cazuri în care chiar și particulele de fum au avut acest efect. Însă este îndoielnic că o iluzie creată prin telepatie ar putea acționa în același fel.

Oricum am privi lucrurile, singura presupunere logică pe care o putem face cu privire la datele cunoscute ale acestui caz este că acolo a existat o formă oarecare de prezență obiectivă — o prezență care nu și-a datorat existența proceselor de gândire subconștiente ale celor care, în final, au văzut-o pe film. A fost chiar o fantomă.

1992

Zumzetul de la Hueytown

În ianuarie 1992, locuitorii micii comunități miniere Hueytown, din statul Alabama, au început să semnaleze că în miez de noapte auzeau ceva straniu. În mod ciudat, sunetul era descris ca un fel de zgomot de fond care părea să fie perceput numai de unul din zece membri ai populației și, deși nu era deosebit de intens, era îndeajuns de supărător pentru a le produce unor persoane migrene sau pur și simplu o stare de enervare. Deoarece Hueytown se transforma rapid într-un centru al suferințelor de insomnie, curând a început să fie exercitată o enormă presiune publică asupra autorităților locale cărora li se cerea să descopere sursa supărătorului zgomot și s-o facă să înceteze.

Au început să fie avansate tot felul de ipoteze. Mai întâi s-a luat în considerare zgomotul datorat traficului rutier și mașinilor industriale — exclus apoi, deoarece deplasarea vehiculelor în zonă era relativ redusă iar pe durata orelor de noapte activitatea industrială era aproape inexistentă. Presupunerea căreia bâzâitul provenea de la stațiile de transformare și generatoarele de energie electrică, ca și cea care „ataca” ventilatoarele imense instalate în puțurile adânci de mină au trecut de testele experților cu ușurință.

Indiferent care i-ar fi fost cauza, zumzetul a continuat să le facă oamenilor nopți albe până când, pe la începutul anului 1993, a încetat brusc și fără nici o explicație.

În Anglia, zgomote asemănătoare au deranjat persoane de pe întinsul Gloucestershire-ului, cel mai mare număr de plângeri venind din jurul zonelor comerciale din suburbiile Cheltenham și Stroud. Verificările efectuate la stațiile de energie electrică și la puțurile de mină n-au dat nici un rezultat. Unii localnici bănuiau că zgomotul avea o legătură cu complexul de spionaj și comunicații electronice strict secrete al guvernului britanic, situat în apropiere de Stroud. Cum era de așteptat, autoritățile au negat că ar

avea vreo legătură și, deoarece centrul funcționase vreme de mai mulți ani fără să producă nici o supărare, s-ar putea ca în această împrejurare să fi spus adevărul. Ca și în cazul anterior, enigma din Gloucestershire a luat sfârșit pe la începutul anului 1993.

Explicațiile oficiale inițiale tindeau să se concentreze asupra auzului victimelor și o vreme, *acufena*¹ a fost acceptată la scară largă ca răspuns la acel mister. Totuși, deoarece devenea tot mai răspândit, zumzetul sfida această prognoză medicală și oamenii s-au îndreptat către explicații bazate pe cauze externe, spargerea zidului sonic și larga răspândire a televizoarelor numărându-se printre cele preferate inițial.

În 1992, guvernul britanic a pus la dispoziția ministerului cincizeci de mii de lire pentru a se putea începe un nou studiu. Prima direcție de cercetare a ministerului s-a axat pe un tip de conducte de gaze naturale, de înaltă presiune, situate în multe dintre zonele aglomerate din Marea Britanie și montate subteran, la aproximativ zece picioare sub nivelul solului. Cei de la Societatea Britanică de Gaze au respins orice presupunere că țevile lor ar fi putut fi de vină și deoarece plasarea conductelor de gaze naturale se făcuse după cel puțin cincisprezece ani de la primele sesizări referitoare la zumzet, probabil că aveau dreptate.

Următoarea posibilitate, care a fost înlăturată într-un târziu, a fost cea a sindromului unui defect al auzului. Douăzeci și cinci de persoane care sufereau cu regularitate din cauza zumzetului au fost examinate cu meticulozitate de către medicii specialiști, constatându-se că aveau urechi sănătoase. Când acest aspect al problemei a fost în sfârșit rezolvat, explicația cu acufena a fost înlăturată. Dar asta a însemnat revenirea la punctul de plecare. La vremea când s-au terminat banii, cei de la Ministerul Mediului nu se apropiaseră nici pe departe de înțelegerea acestei ciudățenii — una dintre cele mai persistente și mai enervante.

¹ *Acufena* (med.): o stare a timpanului care poate uneori să genereze sunete în urechea internă (n.t.)

1993**Salvați de către morți**

Așa cum am văzut, duhurile revin pentru o mulțime de motive: pentru a transmite mesaje, pentru a onora promisiuni făcute cu limbă de moarte, spre a face dreptate și — cel mai obișnuit scop dintre toate — ca să-i asigure pe cei dragi în privința continuării existenței lor. Cei care manifestă scepticism față de întâlnirile cu fantome se grăbesc să sublinieze că iluziile optice și dorințele exprimate în gând pot explica multe cazuri, și chiar mulți dintre cei ce cred în viața de după moarte vor fi gata să admită că o parte din viziunile cu fantome ar trebui să fie considerate cu precauție înainte de a fi acceptate ca dovezi valabile ale supraviețuirii după moarte. Cu toate acestea, cazurile în care duhurile revin cu o intenție precisă, pentru a împărtăși unele informații despre care „cel care le percepe” nu știa nimic, sunt greu de respins ca fiind halucinații sau imagini produse prin hipnoză. Dintre toate, cele mai interesante fantome sunt cele care intervin inteligent în treburile oamenilor.

Semnalări ale unor astfel de cazuri au sosit din întreaga lume însă cel mai recent caz s-a petrecut la începutul anului 1993, în Anglia. Cu puțin înainte de ora șase dimineața, în ziua de Anul Nou, la parterul unei case din Basildon, Essex, a izbucnit un incendiu. Sheila și Larry Anggin au reușit să iasă prin fumul care invada scara împreună cu trei dintre copii lor însă, cuprinși de panică îl uitaseră pe cel de-al patrulea, Michelle, de opt ani, care încă mai dormea. Până să-și revină din șoc, focul se întinsese și era imposibil să salveze copilul. Între timp, micuța se trezise și izbea cu pumnii în geamul camerei încercând să atragă atenția. Cu toate că părinții fetei încercau să ajungă la ea și chemaseră pompierii, își dădeau seama că până la venirea acestora Michelle ar fi fost învinsă de fum și flăcări. Fără îndoială că numai un miracol o putea salva. Și atunci, pe neașteptate, acesta

s-a produs. Fetița a fost azvârlită afară printr-o gaură făcută în geam cu doar câteva secunde înainte, de un bibelou. Deoarece nimeni nu se aștepta la așa ceva, fetița nu a fost întreruptă din cădere și s-a izbit de pământ cu o forță considerabilă, ridicându-se totuși fără nici o zgârietură. Deși în acel incendiu aveau să-și piardă toată averea, soții Anggin erau fericiți că au rămas totuși în viață. Fetița a relatat că bibeloul fusese aruncat de un personaj — pe care îl văzuse sub forma unei siluete strălucitoare — recunoscut ca fiind străbunicul ei, mort cu câțiva ani în urmă, când ea abia învăța să meargă. Potrivit mărturiei ei, fantoma o ridicase de pe podea și o aruncase efectiv cu capul prin geam. Următorul lucru pe care și-l amintea era că se afla ghemuită în brațele mamei sale. Era greu de crezut relatarea fetei — mai ales implicarea unui duh — dar faptul că gaura din fereastră era prea mică pentru a putea trece prin ea, fereastra prea înaltă pentru a se putea urca singură pe pervaz și, în final, căderea de la cincisprezece picioare din care nu se alesese cu nici un semn erau amănunte ce nu puteau fi ignorate cu ușurință. Discutând cu ziaristii câteva zile mai târziu, Sheila Anggin a recunoscut că era dispusă să creadă relatarea fiicei sale. În sprijinul declarațiilor fetei au existat și dovezi incontestabile. Deși casa a fost distrusă aproape în întregime, dormitorul ei era foarte puțin afectat. Pompierii au declarat că sub fereastră nu se afla nici un obiect pe care s-ar fi putut urca. Un reprezentant al brigăzii de pompieri a recunoscut că întâmplarea avea cu siguranță ceva misterios.

Oare pot duhurile celor morți să revină pentru a salva vieți? O încercare de răspuns ar putea fi relatarea unui alt caz asemănător petrecut în Florida. Fermierul Henry Sims a fost și el salvat dintr-o casă cuprinsă de flăcări de către stafia unei rude decedate, într-o seară din noiembrie 1978. Referindu-se ulterior la acea întâmplare, inspectorul formației locale de pompieri din Florida a spus că era o minciună și că nimeni nu murise. În opinia lui Sims numai

Dumnezeu trimesese duhul nepotului său să intervină ca un înger păzitor. „Domnul nu era pregătit pentru moartea mea”, a tras el concluzia.

Există cel puțin încă un alt caz în care o stafie a intervenit fizic în lumea materială. Acest incident — în mod cert una dintre cele mai ciudate vizite ale unor vedenii — s-a petrecut în 1964, când un muncitor dintr-o fabrică de asamblare de automobile din Detroit a scăpat de moarte ca prin urechile acului, după ce pusese în funcțiune în mod accidental un utilaj mare de deasupra lui. Muncitorul a declarat — și mărturia lui a fost confirmată de alte persoane prezente în hala fabricii — că o siluetă înaltă și neagră apăruse în momentul crucial pentru a-l împinge fizic la o parte din calea amenințării. Supraviețuitorul nu l-a recunoscut pe omul care l-a salvat însă bărbații mai vârstnici care lucrau pe linia de ansamblu au spus că avea în mod cert, înfățișarea unui muncitor care, cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, fusese decapitat într-un accident de muncă similar.

Cele trei povești relatate mai sus demonstrează că stafiile pot acționa în mod inteligent; comportamentul lor indică probabilitatea că atât conștiința cât și cunoașterea unor lucruri, memoria și personalitatea pot fi conservate dincolo de dispariția trupească. Printr-un proces ce ne depășește înțelegerea, acele suflete au fost capabile, cel puțin temporar, să adune laolaltă o combinație de materie și energie care le-a îngăduit să-și îmbrace *eu*-rile eterice în ceva care, vreme de câteva secunde, a căpătat vizibilitate. Cu alte cuvinte, au fost aproape tot atât de reale ca dumneavoastră și ca mine.

POST-SCRIPTUM

După cum se spune „misterioase sunt căile Domnului“ Tot așa este și paranormalul, deși manifestările acestuia par deseori să aibă ceva în comun mai curând cu Stăpânul Infernului decât cu binevoitorul Creator. Este ușor de înțeles pentru ce mulți oameni se cutremură la gândul existenței unor forțe necunoscute. Unele întâmplări anormale, cum ar fi combustia umană spontană, sunt într-adevăr înspăimântătoare și prezintă un ridicat grad de pericol personal. Altele, ca de pildă OZN-urile, par să aibă implicații mai serioase pentru însăși supraviețuirea rasei. Dar există mult mai multe fenomene care nu constituie nimic mai mult decât un motiv de neplăcere pentru cei implicați direct, în vreme ce dovezile privitoare la apariții, experiențele de moarte aparentă și reîncarnările deschid perspectiva ca noi toți să ne putem bucura de o viață mai îndelungată decât timpul pe care-l petrecem pe pământ.

Celor care manifestă un atașament față de principiile consacrate ale științei moderne, paranormalul le pare totuși asemănător cu un nor de furtună care acoperă întregul orizont, deoarece practic toate misterele asupra cărora ne-am îndreptat atenția în această carte ne obligă să punem sub semnul întrebării actuala noastră concepție asupra universului, a legilor fizice care se presupune că-l conduc și a propriului nostru loc ca ființe gânditoare ce fac parte din el.

Percepțiile subiective și obiective se întrepătrund și noțiunile realității sunt văzute ca nefiind un adevăr permanent și absolut. Fundamentul solid al zecilor de ani de experimente de laborator se transformă în nisipuri mișcătoare, iar principiile stabilite de cele mai luminate minți cunoscute nu mai pot fi crezute. „Dacă previziunea ar fi o realitate“, scria un cunoscut cercetător pe la începuturile acestui secol,

„atunci întregul cadru teoretic al universului ar fi subminat“ Dar previziunea este o realitate, așa cum mulți oameni au ajuns să-și dea seama. Comunicația prin telepatie este o realitate, așa cum reale sunt și deplasarea telecinetică a materiei, levitația personală, vindecarea cu ajutorul spiritului și întregul noian de anomalii legate de puterea minții asupra materiei pe care știința le declară imposibile. Concepția potrivit căreia conștiința umană individuală poate acționa în afara limitelor trupului omenesc pentru a influența direct substanța fizică a lumii înconjurătoare răstoarnă complet imaginea jocului de puzzle alcătuit cu grijă de scepticii raționali. Este cazul experiențelor de moarte aparentă, a distorsiunilor de timp și a altor fenomene care sugerează că sufletul omenesc poate călători prin spațiul temporal, independent de învelișul său de oase, sânge și țesuturi, ba chiar supraviețuind procesului presupus final al morții biologice și al descompunerii chimice.

Oare ar trebui să vorbim despre viața de după moarte sau despre viața de după viață? Interesul față de reîncarnare este astăzi tot mai mare printre occidentali iar faptul acesta n-ar trebui să surprindă pe nimeni. Scepticii însă, susțin că adevărata sursă a amintirilor regresive semnalate este infinita capacitate a minții de a înmagazina cunoștințe în vistieriile subconștientului său; cu toate acestea ei nu pot găsi răspunsuri pentru aceste cazuri prezentate în această carte. Tot ce oferă ei sunt presupuneri, teorii pe care le putem încadra în trei categorii, după cum urmează:

Cea dintâi este cunoscută sub denumirea oarecum pitorească de „teoria universului spiridușilor“ Cercetătorii care preferă această ipoteză consideră că, pe lângă lumea materială vizibilă pe care o vedem în jurul nostru, există un univers paralel care ființează pe un cu totul alt nivel de realitate; o dimensiune distinctă, în care legile naturale nu joacă nici un rol și în care poate exista practic orice — și probabil chiar există. Dintr-un astfel de

loc, unele fapte nenaturale pot trece, pentru un timp, în lumea noastră materială, să devină temporar vizibile și apoi să revină în propria lor dimensiune, lăsând în urmă dovada prezenței lor sub forma unor relatări făcute de martori, a unei imagini neclare pe o fotografie, sau a unei urme anormale pe sol. În opinia celor care avansează această ipoteză, „universul spiridușilor“ nu este cu totul separat de al nostru, ci se interfațează la un nivel mental. Astfel, în orice moment, acțiunea legilor naturale din sfera noastră poate fi suspendată, același lucru putându-se întâmpla și în cealaltă sferă.

O altă teorie, oferită ca răspuns pentru experiențele paranormale, face o corelație între puterile mentale telepatice ale omului și unele energii pământești de esență naturală dar deocamdată nerecunoscute. Cei care propun această teorie susțin că există o legătură clară ce se poate stabili între fenomenele paranormale semnalate și activitatea seismică rezultată din solicitările rocilor. „Astfel de solicitări“, argumentează ei, „pot da naștere unor câmpuri de energie electromagnetică puternice care, la rândul lor, se deplasează sub înfățișarea unor forme sferice strălucitoare. Când aceste lumini pământești vin în contact cu oamenii, alterează funcțiunile undelor cerebrale ale unei persoane și produc halucinații într-un mod asemănător cu felul în care luminile stroboscopice îi pot declanșa o criză unui epileptic.“ Oamenii aflați sub astfel de influențe pot fabula povești despre întâlnirea cu fapte supranaturale sau despre răpirea lor de către extraterestri. Devin convinși ei înșiși, deși în realitate nu s-a întâmplat nimic asemănător. Deși ideea „luminilor pământești“ pare demodată, ufologul englez Paul Dereux a scris câteva cărți impresionante care conțin dovezi în aparență indiscutabile ce demonstrează felul în care corelațiile dintre aparițiile unor OZN-uri și ale trăsnetului globular coincid cu unele fluctuații ale activității

seismice cunoscute pe teritoriul Marii Britanii. Cei care urmează școala de gândire Dereux n-au întârziat să arate faptul că oriunde în lume, fenomenele de felul viziunilor religioase par și ele să aibă loc cu precădere în zona în care tensiunile din roci ating valori mari datorită unor defecte geologice. De exemplu, în timpul manifestărilor din 1969 de la Zeitun, s-a constatat că pe o rază de cinci sute de mile în jurul orașului Cairo activitatea seismică era de zece ori mai mare decât în zonele învecinate. „Așadar, ceea ce s-a întâmplat atunci”, spune gruparea Dereux, „a fost eliberarea sub formă luminoasă a unei energii generate de activitatea seismică, pe care martorii au confundat-o ulterior cu niște imagini miraculoase deoarece simțul lor de percepere fusese afectat. Mințile lor au reconstruit pur și simplu ceea ce vedeau, în așa fel încât să se adapteze la propriile lor prejudecăți religioase. În tot acest proces, Dumnezeu n-a jucat nici un rol.”

O a treia teorie susține că incursiunile nenaturale sunt de fapt monștri mentali, făpturi dintr-un spațiu interior, halograme care își au originea în rezervorul subconștientului uman colectiv. Deși acestea pot fi solicitate de către șamani¹, ocultiști și vrăjitori, cei cu puteri psihice nedezvoltate sunt mai susceptibili de a experimenta viziuni paranormale în anumite condiții mentale sau în locuri în care a fost lăsat în urmă un mai mare nivel de fond de energie psihică. Cei care acceptă această concepție a „spațiului ulterior” atrag atenția asupra faptului că mintea omenească interacționează cu lumea naturală într-un mod mult mai direct decât recunoaște de obicei știința. Astfel, mințile omenești sunt capabile să producă halucinații create telepatice, care par să aibă un element de realitate obiectivă nu numai

¹ *Șamani* (rel.) preoți și vraci care lucrează cu supranaturalul, practicând șamanismul — religie primitivă din nordul Asiei, care crede în spirite puternice ce pot fi influențate doar de șamani (n. t.)

pentru cei care le-au dat naștere ci și pentru alți observatori. Este chiar posibil ca astfel de lucruri să manifeste pentru o scurtă perioadă de timp o existență concretă sau cel puțin semimaterială. Aderenții filozofiei „creaturilor dintr-un spațiu interior” resping existența forțelor lipsite de trup din manifestările spiritelor rele și sunt sceptici față de ipoteza unei origini extraterestre a OZN-urilor.

Nici una dintre aceste teorii nu este pe placul oamenilor de știință care formează curentul general de opinie și asta din motive evidente. Este oare vreuna din ele suficientă pentru a explica numeroasele mistere prezentate în această carte? Mă tem că răspunsul este un „nu” răspicat și fără echivoc. Poate că fiecare are o oarecare valabilitate și ar putea explica unele enigme totuși, nici una nu este capabilă să lămurească absolut toate manifestările ciudate. Să le luăm pe fiecare pe rând și să le analizăm meritele. Ipoteza „universului spiridușilor” ar putea explica foarte bine aparițiile stranii ale unor fapte necunoscute care par să aibă o deosebită realitate ca fenomen, cum ar fi „câinii negri” și speciile necunoscute care s-au dovedit imposibil de capturat, cum ar fi Yeti, alte ființe asemănătoare cu omul zăpezii și, eventual chiar monștrii lacuștri. Însă deoarece câteva dintre aceste ultime exemple au fost de asemenea fotografiate, amprente de pași ale omului zăpezii au fost turnate în ipsos, iar în cazul dinozaurilor maritimi au fost recuperate câteva cadavre, există dovezi conflictuale care par să indice o existență oarecum mai materială. Teoria „universului spiridușilor” ne ajută să înțelegem acțiunea unor entități invizibile însă în mod cert nu toate aparițiile, iar numeroase fenomene spectrale ar trebui să fie tratate separat. Acestea ar include acele stafii ale unor personalități umane care în aparență sunt exact ceea ce par să fie — vehicule ultra-fizice ale minților unor oameni decedați.

Pe de altă parte, „teoria spațiului interior”, care susține că subconștientul uman este capabil să obiectiveze fenomene în exteriorul lumii materiale, pare cea mai promițătoare. În definitiv, formidabila capacitate a minții omenești de a controla materia a fost demonstrată cu nenumărate prilejuri și în diverse moduri de vindecătorii prin credință, persoane care prin forța minții sunt capabile să îndoieie metale sau să facă fotografii, oameni în stare să meargă prin foc și mulți spiritiști. Totuși, deși este posibil ca multe întâmplări stranii să-și aibă originea în capacitățile ascunse ale minții omenești, în mod cert altele par să nu poată fi explicate în acest fel. Oare ni s-ar putea cere să credem că ar fi posibil ca o persoană să izbucnească brusc în flăcări din cauza unei dorințe inconștiente de a se autodistruge, sau că o comunitate care dispare deodată în eter face asta pentru că toți membrii colectivității își închipuie că au încetat să existe? Unele fapte nefirești ar putea fi invitate temporar dintr-un rezervor al subconștientului colectiv al omenirii într-o existență semi-materială însă, așa cum am văzut, altele par — pe baza unor dovezi — să fie cât se poate de reale, cum este cazul vehiculelor extraterestre. O dată mai mult ni se prezintă o teorie care pare să ofere numai o parte a soluției, nu una întreagă. Totul este departe de a fi satisfăcător.

Actualmente, când rasa omenească se află în pragul următorului mileniu — despre care unii cred că va constitui intrarea într-o eră de limpeziri spirituale — ciudatele forțe ale lumii paranormale rămân puțin înțelese de misterilogii care și-au petrecut viața încercând să le dea un înțeles rațional. Totuși, pentru a fi corect cu mine însămi și cu colegii mei, recunosc că n-ar trebui să fie subestimate dificultățile întâmpinate în această ramură a cercetării. Pentru cei mai mulți dintre noi, dovezile pe care le obținem ne parvin din relatările făcute la a doua sau chiar la a treia mână. Asta ar fi perfect dacă s-ar dori să se cerceteze fondul

unei povești de groază sau al unui roman științifico-fantastic, dar e departe de a fi metodologia ideală pentru un studiu serios. Cititorul va înțelege pentru ce considerăm frustrant acest aspect al muncii noastre și, când oamenii de știință care formează curentul principal de opinie folosesc cu cinism practicile noastre de cercetare presupus neștiințifice pentru a crea dubii în legătură cu toate întâmplările paranormale, senzația că suntem jigniți devine cu atât mai intensă. Față de o incorectitudine atât de plină de aroganță și o ostilitate atât de fățișă unii cercetători renunță total. Cei mai mulți însă, vor continua să culegă date, să compare fenomene și să tragă propriile lor concluzii orientative, atâta timp cât din întreaga lume le vor parveni semnalări stranii.

E posibil ca secolul douăzeci să fi oferit unele dintre cele mai ciudate întâmplări cu care s-a confruntat vreodată omenirea și acestea n-au fost niciodată atât de bine documentate ca acum. Totuși, majoritatea oamenilor de știință rămân consecvenți concepției mecaniciste a universului, cu certitudinile și regulile lui fixe, cu cadrul său rigid și cu legile lui fizice inflexibile. Ceea ce nu poate fi încadrat în acest cadru este etichetat ca fiind imposibil însă, așa cum am văzut, așa-zisul imposibil este tot atât de real ca orice altceva. Tot ce trebuie să facem acum este să privim în spatele acestei realități și să trecem în mod inteligent dincolo de limitele propriilor noastre prejudecăți. Ceea ce vom găsi acolo se va dovedi — sunt sigur — la fel de interesant ca tot ce a descoperit omenirea până acum.

Dicționar geografic

Ar fi imposibil ca o carte de acest fel să includă exemple ale fiecărui tip de mister paranormal dacă nu s-ar extinde pe mai multe volume. De fapt, câteva din cele preferate de mine au fost omise din necesitate. Așadar, pentru a cuprinde întreaga atmosferă a ciudăteniiilor secolului am inclus scurte prescurtări de câteva rânduri, toate sub forma unui dicționar geografic. Din acest ultim capitol, reiese evident că secolul douăzeci a fost martorul unor fenomene bizare semnalate la scară realmente mondială. Exemplele au fost alese datorită ciudăteniei lor generale sau din cauza semnificației lor în raport cu misterele asupra cărora ne-am concentrat atenția în partea principală a cărții. Dar chiar și aici a fost greu să se menționeze mai mult decât un infim procent din cele mai interesante fenomene. Ca atare, în listă nu sunt incluse apariții individuale de fantome, OZN-uri, relatări banale despre contacte cu spiritele stabilite prin intermediul decedaților, vindecări miraculoase și experimente efectuate în privința îndoirii metalelor sau a telepatiei, pentru că pur și simplu sunt prea numeroase.

1900

SUA, în apropiere de Joplin, statul Missouri.

Un fenomen luminos cunoscut sub denumirea de „lumina fantomatică Ozark” a fost văzut cu regularitate de localnici; în mod caracteristic luminilor fantomatice, această lumină se îndepărta sau dispărea când se apropia cineva de ea. Tot în Missouri, în apropiere de Wellsville, într-o biserică episcopală lovită de trăsnet în luna august, a apărut ulterior, pe tavan, portretul unui paracliser al bisericii. Când căzuse trăsnetul, omul se afla la o depărtare de câteva mile.

SUA, Buffalo, statul New York.

În ziua de 29 septembrie câțiva băieți au văzut, în timpul unei averse, o ploaie cu pești; zona avea să mai înregistreze o ploaie cu pești asemănătoare și la 29 septembrie 1939.

1901

SUA, Tillers Ferry, statul Carolina de Sud.

Sute de pești, printre care bibani, păstrăvi și draci de mare, au căzut în timpul unei ploi torențiale locale, pe niște câmpuri de bumbac în ziua de 27 iunie.

Australia, Quensland.

O substanțială ploaie cu peștișori a căzut în august. Avea să fie prima dintre cele zecé ploi anormale înregistrate în acest stat în cursul actualului deceniu.

1902

SUA, Chesterfield, statul Idaho.

În ziua de 14 ianuarie, un grup de patinatori au fost fugăriți de un ántropoid páros, înalt de opt picioare, care ținea în mână o măciucă; a fost cea dintâi dintre cele nouăsprezece apariții ale unei asemenea făpturi.

SUA, în largul City Island-ului, orașul New York.

Pe 10 august, nava-pilot comandată de căpitanul Alexander S. Banta a fost atacată de două ori de o ființă marină necunoscută, neagră și mult mai mare decât o balenă, care a împins-o înapoi spre mal.

1903

SUA, Bronx, statul New York.

În mai, o mare cantitate de bani lichizi, bijuterii și obiecte personale au dispărut dintr-un apartament, proprietatea unei doamne numită Koch. Vreme de câteva zile după aceea, în apartament au fost văzute deplasându-se lumini și siluete

întunecate. Totuși, de fiecare dată când poliția înconjura clădirea, nu se găsea nici un intrus la fața locului.

SUA, Iola, statul Kansas.

Apariția unei ciudate ființe parțial umanoide, cu coarne, păr lung și ochi roșii imenși a produs panică printre minierii schimbului de noapte.

Africa de Sud, în largul localității Hermanus.

Un monstru marin gigantic, asemănător cu un șarpe, cu ochi mai mari decât farfuria, s-a apropiat de un grup de pescari care lucrau la o depărtare de patru mile față de linia coastei.

1904

Irlanda, Lough Erne, comitatul Fermanagh.

Lumini rotunde și mari au fost văzute alunecând pe suprafața lacului noapte de noapte vreme de câteva luni, începând cu luna martie.

Anglia, Wimbledon, Londra.

În ziua de 2 aprilie, peste suburbia londoneză s-a lăsat timp de zece minute un întuneric nefiresc, provocând mare panică și confuzie. Fără să fie nici urmă de nori groși sau de fum.

SUA, în apropiere de Philadelphia.

La 31 iulie, nava maritimă *Mohican* a fost învăluită de un ciudat nor fosforescent care a făcut punțile să strălucească de parcă ar fi fost în flăcări și busola navei s-o ia razna până a ieșit în larg. În ziua de 2 decembrie, tot în SUA, Memphis, statul Tennessee, un întuneric nefiresc a coborât asupra orașului, producând panică.

1905

Wales, Ffroncsyllte, comitatul Clwyd.

Pe la începutul lunii mai, a fost văzută o uriașă pasăre neagră zburând deasupra acoperișurilor caselor. Câteva luni mai târziu, în octombrie, un patruped negru

neidentificat a fost văzut ucigând animale de fermă în Anglia, în apropiere de Great Badminton, comitatul Gloucester.

SUA, Kittery Point, statul Maine.

În ziua de 1 septembrie, flăcări electrice stranii au fost văzute înălțându-se de pe plajă, iar suprafața mării producea trosnete, degajând un puternic miros de sulf.

1906

Anglia, comitatul Suffolk.

În ziua de 8 februarie, un imens cerc de lumină a fost văzut formându-se în timpul unei furtuni cu descărcări electrice și plutind la mică altitudine deasupra unui sat. Au suferit stricăciuni câțiva arbori precum și o biserică din apropiere.

Anglia, comitatul Gloucester.

Pe la mijlocul lui august s-a constatat dispariția a trei copii din aceeași familie, în timp ce se jucau pe un câmp învecinat cu casa părinților lor. S-a dat alarma, dar căutarea de trei zile, efectuată de jandarmeria locală și de ajutoarele din sat nu a dat nici un rezultat. Totuși, în cea de-a patra zi, copiii dispăruți au fost găsiți dormind liniștiți într-un șanț nu mai departe de cincizeci de yarzi de locuința lor. În mod ciudat, nu puteau să-și explice absența și nici nu aveau vreo amintire despre perioada de timp în care fuseseră dispăruți.

1907

SUA, Pittsburg, statul Pennsylvania.

La 27 ianuarie, Albert Houck și-a găsit tânăra soție zăcând pe masă, complet carbonizată — probabil un caz de combustie umană spontană.

SUA, Britte, statul Montana.

O broască râioasă vie a fost găsită prinsă în straturile de rocă la o adâncime de două sute de picioare, în timpul prăbușirii puțului unei mine de argint, în ziua de 15 mai.

1908

Anglia, Whitley Bay, comitatul Northumberland.

În noaptea de 22 martie, o celibatară în vârstă, Wilhelmina Dewar, a fost găsită transformată în cenușă, arzând probabil în timp ce dormea în patul ei.

Franța, munții Vosgi.

În duminica Sfintei Treimi, o uriașă grindină purtând imaginea Fecioarei Maria a căzut pe o suprafață localizată, spărgând o mie patru sute de geamuri.

Mexic, golful Mexic.

Pasagerii și echipajul de la bordul navei maritime *Livingstone* au văzut în ziua de 21 iunie un monstru marin cu o lungime aproximativă de două sute de picioare.

1909

SUA, Trenton, statul New Jersey.

Un monstru formidabil, cu aripi pielease negre și un cap de o formă înspăimântătoare — poreclit „Diavolul din Jersey” — a fost văzut zburând deasupra orașului și urcându-se pe clădiri. Au mai fost făcute și alte semnalări, în cursul lunii ianuarie, provenind din Camden, Woodbury, Burlington, Gloucester și alte localități din apropierea graniței cu Pennsylvania.

1910

Guyana, râul Konawamk.

Spre sfârșitul lui februarie, câțiva căutători de aur au fost surprinși de legendarii „oameni sălbatici” înalți de cinci picioare, acoperiți cu blănuri brun-roșcate.

Wales, Ennerdale, districtul Columbia.

În cursul lunii februarie, aproape cincizeci de oi au fost măcelărite noapte de noapte de către un animal de pradă necunoscut. De fiecare dată, trupurile fuseseră golate de

sânge prin mici incizii făcute pe venele jugulare ale animalelor și le fusese mâncată carnea.

1911

Anglia, Bradford, comitatul Yorkshire.

În dimineața zilei de 23 februarie, o fetiță în vârstă de nouă ani a fost smulsă de pe terenul de joacă al școlii de către o forță necunoscută care a ridicat-o în aer la o înălțime de douăzeci de picioare, după care a lăsat-o să cadă pe pământ, ucigând-o.

SUA, Louisville, statul Kentucky.

La 7 martie, un întuneric nefiresc care a durat o oră a învăluit orașul pe timp de zi, îngrozindu-i pe locuitori.

Franța, Mirebeau.

În cursul zilelor de Paști, a început să curgă sânge din mâinile, inima și capul lui Hristos reprezentat pe o icoană dintr-o biserică. Analizele au dovedit că sângele era omenesc.

1912

Australia, New South Wales.

În ziua de 12 noiembrie, o mare cantitate de pești a căzut dintr-un nor asemănător celor de uragan peste orașul Quirindi. Alte ploi stranii care au căzut în New South Wales în cursul acestui secol au inclus și viermi de mătase lungi, creveți, melci de mare și crabi.

1913

Franța, în apropiere de Charleroi.

30 ianuarie a marcat începutul unui bombardament cu pietre asupra locuinței unui fermier, care a durat patru zile. Din câte se părea, nu era răspunzătoare nici o intervenție de origine umană.

SUA, Farmersfield, statul Texas.

La 15 mai, un grup de copii au văzut un omuleț verde, nu mai înalt de un picior care, potrivit relatărilor acestora, a fost apoi atacat și ucis de câini.

1914

Belgia, Mons.

În ziua de 26 august, forțe militare britanice aflate în retragere au fost ajutate — din câte se afirmă — de către arcași-fantomă, cunoscuți ulterior sub denumirea de „îngerii de la Mons”

1915

SUA, la sud-est de Wann, statul Oklahoma.

Un umanoid păros și mare, cu ochi roșii strălucitori, a fost văzut dând târcoale porții unei case, pe la mijlocul lunii iulie; a fost unul dintre speciemenle de „picior- mare” văzute în acea zonă în cursul secolului douăzeci.

1916

Atlanticul de Nord.

Un animal marin enorm a fost văzut de căpitanul și echipajul submarinului german U28, în urma scufundării vaporului britanic *Iberian*. La câteva secunde după ce a explodat vasul comercial englez, făptura având formă de crocodil, lungă de aproximativ șaiszeci de picioare, a fost azvârlită afară din apă printre sfărâmăturile epavei.

1917

Islanda, la șaptezeci de mile sud-est de coastă.

În mai, ofițeri și oamenii aflați la bordul vasului de război britanic *Hillary* au văzut un monstru marin cu un gât a cărui lungime a fost estimată la treizeci de picioare și cu o aripioară dorsală mare și triunghiulară.

Canalul Mânecii.

lahtul *Zebrina* a plecat în octombrie din portul Falmouth îndreptându-se către micul port Brioux din Franța, călătoria netrebuind să dureze mai mult de patruzeci și opt de ore. Nu s-a semnalat nici o furtună dar, după patru zile, *Zebrina* a fost găsită părăsită, în stare foarte bună, însă fără a da vreun indiciu cu privire la soarta echipajului ei dispărut.

1918*Australia, Lismore, statul New South Wales.*

O cruce de piatră dintr-un cimitir a început să lumineze strălucitor pe timp de noapte. Fenomenul a continuat vreme de șaizeci de ani și în cele din urmă monumentul a fost distrus de niște vandali. În același stat, fermierii au declarat că au văzut în munții Warragan șopârle lungi de treizeci de picioare.

1919*SUA, Barron, statul Wisconsin.*

În luna august, un băiat de treisprezece ani, Harry Anderson, a observat în timp ce se ducea să cumpere niște ulei, douăzeci de omuleți care veneau către el mergând în șir indian. A apreciat că înălțimea fiecăruia din ei nu era mai mare de optsprezece inci.

Canalul Mânecii.

Goeleta *Lucienne* plecată din Saint-Malo a fost găsită eșuată pe plaja Goodwin Sands, în comitatul Kent. Pe masă se aflau alimente consumate pe jumătate, totuși, cei care se așezaseră să prânzească au rămas dispăruți pentru totdeauna.

1920*Africa de Sud, Johannesburg, Transvaal.*

Un obiect luminos, mare și rotund, presupus a fi un trăsnet globular a fost văzut în iunie rostogolindu-se pe o pantă și emanând fascicule de lumină. A explodat când s-a izbit de

un zid, provocând stricăciuni și degajând vapori sulfuroși. În același an, dinspre râul Orange și afluenții râului Vaal au sosit mai multe semnalări privitoare la monștrii acvatici.

1921

SUA, orașul New York.

În seara zilei de 9 martie, poliția a găsit cadavrul Isadorei Fink, în vârstă de treizeci și șase de ani, în încăperea din spate a unei spălătorii de pe East 132nd Street. În cameră nu s-au găsit nici gloanțe nici pistol, totuși, în pieptul Isadorei erau două răni prin împușcare. Comisarul de poliție, Edward Mulmooney, a definit ulterior uciderea ca pe un „mister insolubil”

Ungaria, în apropiere de Budapesta.

În tot cursul anului, un băiat în vârstă de treisprezece ani a constatat că putea să ridice în aer obiecte doar uitându-se la ele. Noaptea, deasupra trupului său se vedeau pâlpâind flăcări albastre, iar cei care îl atingeau simțeau deseori descărcări electrice.

1922

Canada, în apropiere de Antigonish, Noua Scoție.

În ianuarie, într-o locuință de fermier au izbucnit în repetate rânduri incendii — provocate din câte se presupune de spirite rele — ajungând până la treizeci și opt într-o singură noapte.

Anglia, Londra.

În ziua de 22 iunie, mareșalul sir Henry Wilson a fost împușcat într-un parc de către naționaliști irlandezi, la zece zile după ce o prietenă a sa, lady Londonderry, o bogată membră a înaltei societăți, îl avertizase că văzuse în vis asasinarea lui.

1923

SUA, Echo Lake, statul Nebraska.

În iulie, doi automobiliști, care își instalaseră cortul în apropiere de malul lacului, au fost treziți de un plescăit

formidabil și au văzut ivindu-se din apă un animal cu un gât mai lung decât cel de girafă și cu un corn în mijlocul frunții. După acea apariție, fermierii localnici au dat vina asupra monstrului pentru o mulțime de animale dispărute din fermele lor.

1924

SUA, în apropiere de Kelso, statul Washington.

Câțiva prospectori care locuiau într-o cabană în canionul Ape au fost terorizați în luna iulie de o hoardă de „diavoli ai munților” — presupuși a fi specimene de „picior-mare” — care aruncau în ei cu pietre. Prospectorii au alungat făpturile cu focuri de pușcă, rănind una dintre ele.

1925

SUA, în largul coastelor statului Massachusetts.

În ziua de 24 mai, membrii echipajului unui vas pescăresc au văzut un monstru marin pe care l-au descris ca semănând cu un țipar uriaș, mai lung decât ambarcațiunea lor de o sută treizeci de picioare.

1926

SUA, Evansville, statul Indiana.

În ziua de 30 iulie, mii de broaște de mărimea unor monede de cinci cenți au căzut în timpul unei furtuni, pe un teren de golf. A fost una dintre cele șaptesprezece plozi cu broaște semnalate în acel an, în SUA.

1927

Africa Centrală.

Au fost făcute numeroase semnalări ale unui „elefant de apă”, văzut ivindu-se din valuri și devorând hipopotami în lacul Bongweolo.

1928

SUA, Elizabeth, statul Illinois.

Un antropoid înalt de nouă picioare a amenințat o familie în ziua de 25 iulie. A fost prima dintre cele treisprezece apariții constatate de numeroși martori.

Canada, Ontario.

Pe tot parcursul anului au fost primite din diverse zone, printre care lacul Erie, lacul Huron, lacul Superior și râul Saint Laurent, numeroase semnalări referitoare la monștrii cu gât lung.

1929

Indiile de Vest, insula Leeward, Antigua.

Ț vreme de câteva săptămâni la rând, în aprilie și mai, îmbrăcămintea purtată de o fată de la țară a ars dar i-a lăsat pielea neatinsă. Când dormea, așternuturile și saltelele izbucneau în flăcări.

China, Vientiane.

În cursul lunilor de vară, un animal de tipul plesiozaurului a fost văzut de mai multe ori în râurile din apropiere.

1930

SUA, Kingston, statul New York.

În ianuarie, cadavrul doamnei Stanley Lake a fost găsit ars dar cu îmbrăcămintea neatinsă. Ancheta s-a încheiat printr-un verdict de crimă făptuită de o persoană necunoscută. Pe la începutul lunii februarie, câțiva vânători au urmărit și rănit un patruped necunoscut, după ce acesta ucisese mai mulți porci pe terenul unei ferme din comitatul Prince George, în statul Maryland, însă făptura le-a scăpat.

1931

Irlanda, comitatul Derry.

În ziua de 4 aprilie, un student din Anglia a văzut o făptură asemănătoare cu un câine negru uriaș, cu colți înspăimântători și cu ochi arzând ca tăciunii aprinși, înotând într-un râu. Posibil să fi fost un „pooka” — un câine fantomatic legendar în Irlanda.

Spania, Ezquioga.

Mai mult de o sută cincizeci de persoane au fost martorii unei viziuni a Fecioarei Maria, care a apărut pe cer în ziua de 30 iunie, împreună cu un grup de îngeri și sfinți.

1932

SUA, Bladenboro, statul Carolina de Nord.

În ianuarie, un duh incendiator a pătruns într-o casă producând stricăciuni perdelelor, așternuturilor și fețelor de masă, care izbucneau în flăcări fără nici un motiv.

Camerun, munții Assumbo.

În mai, zoologul Ivan T. Sanderson a fost atacat de un liliac uriaș, cu o deschidere a aripilor de douăsprezece picioare.

1933

SUA, Cascada Niagara, statul New York.

În ziua de 24 mai, a căzut o mare cantitate de pești în urma unei ploi torențiale. A fost prima dintre cele zece ploi cu pești care au avut loc în statul New York în cursul secolului douăzeci.

Africa de Sud, Natal.

În ziua de 7 iulie, în lacul St. Lucia a fost văzut un monstru lung de nouăzeci de picioare. În noaptea următoare, o făptură asemănătoare a fost văzută înotând în mare, la o distanță de o milă de mal.

1934

SUA, statul Pennsylvania.

În cursul lunii ianuarie, în pădurile din apropiere de Langhorne au fost văzute lumini ciudate și s-au auzit zgomote stranii, printre care gemete, vaiete și țipete. Când oamenii au intrat în pădure să cerceteze cauzele, zgomotele s-au îndepărtat. Câteva luni mai târziu, în mai, un fermier din statul Dakota de Sud a găsit urme bizare și a urmărit cu privirea un monstru „de tip balaur” care intra în lacul Campbell a doua zi după ce din ferma lui și din cele învecinate dispăruseră multe animale.

1935

Grenada, districtul Lowther's Lane.

În ziua de 14 ianuarie, o vilă părăsită, care în anul precedent devenise centrul unor manifestări fantomatice și a unor ploii cu pietre a fost rasă de pe pământ de un foc persistent.

Canada, Saskatchewan.

În ziua de 18 iunie, trei persoane au văzut un OZN aterizat în pădurea de lângă Nipawin și au urmărit cu privirea cum niște umanoizi în costume argintii au intrat în navă urcând pe o scară. În ziua următoare, la fața locului au fost cercetate și fotografiate urme de arsură.

1936

Kazahstan, Marea Neagră, în largul coastei Crimeei.

În cursul lunii ianuarie, un fioros monstru marin negru, cu un cap ca de cal, s-a încurcat în niște plase de pescuit pe care pescarii le-au tăiat, eliberându-l, după care au fugit la mal. Câteva luni mai târziu, o femeie din regiunea Pavoldar a declarat că văzuse zburând o siluetă feminină înaripată, îmbrăcată în negru.

1937

Mongolia, deșertul Gobi.

În februarie, o unitate de recunoaștere a armatei japoneze a împușcat doi antropoizi mari, cu blană roșie, dintr-o specie necunoscută.

SUA, râul Saginaw, statul Michigan.

Un pescar a avut o criză nervoasă după ce fusese atacat de o „dihanie mare, păroasă” care umbla în două picioare. Alte apariții de „picior-mare” au fost semnalate în acel an din multe locuri ale aceluiași stat.

1938

Japonia, Hokkaido.

O păpușă de lemn a fost pusă într-un templu sacru când, după moartea proprietarei sale, a început să-i crească părul. Creșterea continuă și în ziua de astăzi, iar analizele științifice dovedesc că este păr omenesc.

Suedia, Parajaevarra, ținutul Iapon.

În iulie, mai multe mingi mari de foc au apărut din niște nori de mică altitudine, ucigând o persoană și provocând arsuri grave multor alora cât timp au trecut rapid prin cinci case, după care s-au înălțat la cer.

1939

SUA, Loudenville, statul Ohio.

Pe la începutul verii, deasupra câmpurilor au fost văzute trecând repede forme luminoase, care și-au continuat activitatea de-a lungul următorilor treisprezece ani. Mai târziu, în aceeași vară, o forță necunoscută pare să se fi manifestat în interiorul unui avion de transport aparținând aviației militare americane în drum de la San Diego spre Honolulu, ucigând cinci dintre membrii echipajului.

Anglia, Start, comitatul Devon.

În cursul lunii noiembrie, două femei ieșite la plimbare au văzut un conac-fantomă al cărui istoric au încercat ulterior să-l afle. Spre uimirea lor, s-a constatat că nu existase niciodată o asemenea clădire în acel loc.

1940

URSS, regiunea Gorki.

Monede în valoare totală de câteva mii de copeici au căzut peste capetele locuitorilor în timpul unei furtuni din ziua de 17 iunie.

1941

Australia, râul Wearyan, Teritoriul de Nord.

În februarie, după ce călătorise într-o zonă îndepărtată pentru a-i acorda ajutor unui bărbat care fusese împușcat, o infirmieră cu experiență a fost ajutată de doi bărbați îmbrăcați în halate albe chirurgicale, care au apărut ca din senin ca după aceea să dispară.

Atlanticul de Nord, golful Leilor

În iulie, vasul charter al Crucii Roșii, *Iceland*, a fost găsit rătăcind în largul mării, fără echipaj și totuși în perfectă stare de navigare.

1942

SUA, Bloomington, statul Illinois.

În ziua de 15 martie, funcționara de bancă Aura Troyer a fost găsită parțial arsă într-un subsol și a fost incapabilă să explice ce i se întâmplase.

Anglia, Newbiggin-by-the-Sea, comitatul Northumberland.

Un bărbat a declarat că în ziua de 18 decembrie fusese răpit de extratereștri și silit să se supună unui examen medical. Probabil prima răpire efectuată de OZN-uri semnalată în acest secol.

1943

SUA, Deer Isle, statul Maine.

În ziua de 13 ianuarie, cadavrul complet-ars al lui Allan Small, în vârstă de cincizeci și doi de ani, a fost găsit zăcând pe pardoseala salonului său. Deși fusese afectată și o zonă circulară a covorului, nu se observa nici o altă stricăciune datorată vreunui incendiu și n-a fost găsită nici o sursă care să fi generat focul.

1944

Germania, Hagenan.

Piloții unor avioane de vânătoare ale forțelor aliate care zburau în ziua de 22 decembrie într-o misiune deasupra Europei au întâlnit lumini mari portocalii care au însoțit avioanele lor chiar când încercau să se îndepărteze de ele.

1945

SUA, Pittsburgh.

Un bust de bronz, vechi de o sută de ani, reprezentând o gheișă japoneză și aflat în proprietatea colecționarului de artă Allan Demetrius a început să plângă cu lacrimi de sare în seara zilei de 6 august — ziua atacului cu bomba atomică asupra Hiroshimei.

1946

Austria, Eisenberg.

Pe la începutul primăverii, Alosia Lex, o bolnavă aflată în comă, s-a trezit și a declarat că o văzuse de mai multe ori pe Fecioara Maria, care îi încredințase mesaje ce conțineau informații pe care fata nu le-ar fi putut cunoaște.

Iugoslavia, Dalmația.

O altă apariție a Fecioarei Maria, de astă-dată încununată cu stele, s-a arătat într-un nor fiind văzută de numeroși martori în ziua de 11 iunie.

1947

Africa de Sud, Tiger Rocks, statul Natal.

Un monstru marin lung de șaizeci de picioare a fost văzut de mai multe ori în cursul verii de pescari ieșiți la pescuit, iar după aceea, în septembrie, de un bărbat care se plimba pe plaja de la Isipingo.

1948

Filipine, Lipa.

În urma unor apariții ale Sfintei Fecioare Maria, care s-au înfățișat călugărițelor unei mănăstiri, numeroase ploi miraculoase cu petale de trandafiri au căzut peste oraș toată perioada dintre octombrie și decembrie.

1949

Brazilia, Rio, regiunea Araguaya.

Un șarpe monstruos, lung de o sută cincizeci de picioare, și cu bchi verzi luminoși, cunoscut sub denumirea de *Sucuriju gigante*, a fost văzut și fotografiat.

1950

Anglia, Exmoor, comitatul Devon.

Trezindu-se într-o dimineață de februarie, un fermier și-a găsit câmpurile presărate cu bucăți de gheață de mărimea unor farfurii de supă, dintre care una, cântărind paisprezece pfunzi, era înfiptă în ceafa unui berbec.

SUA, Benson Harbor, Michigan.

În ziua de 23 iunie, martorii aflați la sol au văzut cum un avion DC4 a fost distrus după coliziunea cu un obiect luminos care îl urmărise.

1951

SUA, ST. Petersburg, statul Florida.

În ziua de 1 iulie, doamna Mary Reeser, în vârstă de șaizeci și șapte de ani, a fost găsită transformată într-un morman de cenușă pe pardoseala apartamentului ei, craniul fiindu-i redus la dimensiunile unei mingi de base-ball.

1952

SUA, Nashville, statul Tennessee.

În Zua Recunoștinței, domnul H. Cantrell a fost lovit de trăsnet și ulterior s-a constatat că i se vindecase cancerul cerebral care îi amenința viața.

1953

SUA, Greenville, statul Carolina de Sud.

În ziua de 3 martie, automobilistul Waymon Wood a fost găsit „carbonizat” în interiorul mașinii sale rămase intacte.

1954

Italia, Boaria Ruigo.

În ziua de 15 octombrie, un OZN ovoidal a zburat la mică altitudine deasupra unor terenuri agricole, emanând un suflu fierbinte care a rănit un fermier și a ars clădirile, vitele și căpițele de fân.

1955

SUA, Cincinnati, statul Ohio.

În ziua de 22 iulie, dintr-un nor de formă ciudată a curs sânge asupra mai multor grădini, distrugând arborii și iarba și arzând pielea unui martor.

Filipine, insulele Tokelan.

În ziua de 10 noiembrie, vasul de croazieră *Joyita* a fost găsit abandonat la câteva mile de coasta Fakofu.

Cele douăzeci și cinci de persoane dispărute — pasageri și membri ai echipajului — n-au mai fost văzute niciodată.

1956

SUA, Dry Harbour, Alaska.

Spre sfârșitul toamnei, apele au adus la mal o carcasă lungă de o sută de picioare aparținând unui animal necunoscut, acoperit cu păr brun-roșcat.

1957

URSS, munții Caucaz.

În iulie, profesorul V. K. Leontiev a schițat un om de Neanderthal înalt de șapte picioare pe care îl întâlnise în apropierea zonei râului Jermut: una dintre numeroasele semnalări de oameni-bestie care aveau să vină din acea regiune în cursul verii și al toamnei.

1958

SUA, Riverside, statul California.

Automobilistul Charles Wetzel a declarat că fusese atacat de o entitate cu cap rotund și ochi luminoși, cu gheare lungi și tegument pielos, în timp ce trecea, în ziua de 8 noiembrie, cu mașina peste râul Santa Ana.

1959

Noua Guinee papuașă, Boianai.

Șeful unei misiuni creștine, părintele W. B. Gill, și mulți alți martori papuași au văzut OZN-uri precum și pe ocupanții lor, în trei nopți succesive, cu începere din 26 iunie.

1960

SUA, lacul Whitney, statul Texas.

În seara senină și aparent normală a zilei de 15 iunie, termometrele au înregistrat vreme de zece minute o creștere a temperaturii de șaptezeci de grade Fahrenheit,

Într-o zonă a statului Lone Star. Căldura intensă i-a îngrozit pe localnicii care, ieșind din case, au văzut cerul luminat de o puternică strălucire portocalie. În dimineața următoare, când s-au trezit, fermierii și-au găsit culturile de pe câmp înnegrite de pârjol. Mai târziu în aceeași lună, pe terenurile de vânătoare Chief Corntalk din Virginia de Vest a fost văzută o siluetă asemănătoare cu un bărbat înaripat, stând în picioare pe partea carosabilă a șoselei interstatuale 2, care decolând apoi vertical, a dispărut în cerul nopții.

1961

SUA, statul California.

În ziua de 18 august, mii de păsări oceanice migratoare din specia *puffinus*¹ au căzut pe o întindere de șase mile a coastei californiene, de-a lungul golfului Monterey. La autopsia lor nu s-au găsit urme de boală sau de otrăvire, iar brusca lor sosire din cerul nocturn a rămas neexplicată.

1962

Brazilia, Rio de Janeiro.

În ziua de 20 august, țăranul Rivalino Da Silva a fost văzut pe când era răpit de extraterestri și luat la bordul navei lor, care a plecat rapid lăsând urme pe sol.

Da Silva n-a mai fost văzut niciodată.

1963

SUA, Porterville, statul California.

O fată de șaptesprezece ani, care înotase într-o piscină, a ieșit afară cu o expresie uluită pe chip, a scos un țipăt și, sub ochii celor de față, s-a prăbușit moartă

¹ *Puffinus* (zool.) Denumirea latină a unei specii de păsări marine cu aripi lungi, înrudite cu albatroșii, care zboară aproape de suprafața apei (n. t.)

fără nici un motiv aparent. Autopsia n-a reușit să identifice cauza morții. Cinci ani mai târziu, la exact aceeași dată, sora ei a murit în împrejurări identice, cauza rămânând iarăși necunoscută.

1964

Anglia, Gateshead, comitatul Tyne-and-Wear.

Un grup de copii care în ziua de 2 iunie se jucau pe terenul unei ferme au declarat că au văzut făpturi pe care le-au descris ca pe niște „spiriduși mici” zbenguindu-se pe clăile de fân.

1965

SUA.

Mai mult de zece mii de semnalări distincte au venit dintr-o duzină de state, după ce, în ziua de 24 iulie, a început un val de activitate frenetică a OZN-urilor.

1966

Anglia, Walthamstow, comitatul Greater London.

Vreme de zece săptămâni, între mai și iulie, dintr-un crucifix aflat într-o biserică au curs lacrimi.

SUA, Miami, statul Florida.

Cu începere din decembrie, un spirit rău a provocat într-un depozit de mărfuri peste două sute douăzeci de incidente constând în căderea de pe rafturi a diverselor bunuri.

1967

Brazilia.

Fermierul Inacio Da Sonza a dispărut și, când a fost văzut din nou, a povestit că fusese luat și examinat la bordul unei nave extraterestre. S-a constatat că suferea de vărsături și prezenta simptome ale iradiației, murind de altfel o lună mai târziu, de leucemie.

1968

Irlanda, Sraheen's Loch, insula Achill.

În ziua de 1 mai, doi bărbați au văzut un monstru lacustru deplasându-se pe uscat și traversând un drum. O săptămână mai târziu, un băiat care mergea cu bicicleta pe malul lacului a văzut o făptură mare și neagră care ieșea târâș din apă .

Argentina, Correa, în apropiere de Rosario.

În ziua de 14 octombrie, proprietarul unei ferme a găsit vaci mutilate în apropierea unui petic circular de iarbă pârjolită, iar a doua zi a găsit crescute acolo ciuperci de mărimea unor mingi de baschet.

1969

Vietnam, în apropiere de Da Nang.

În cursul lunii august, o făptură descrisă ca „o femeie-pasăre“, cu aripi negre pietoase, a fost văzută de câțiva ostași din marina militară.

1970

Finlanda, Imjarvi.

În ziua de 7 ianuarie, doi schiori au văzut un OZN aterizat și o entitate înaltă de trei picioare a îndreptat spre ei un fascicol de lumină pulsatorie, lovindu-i și trântindu-i la pământ. Cei doi au avut nevoie de spitalizare, prezentând arsuri grave.

1971

Italia, Mapopati.

Începând cu 3 ianuarie, din ochii, inima, mâinile și picioarele Fecioarei Maria reprezentată într-o icoană, au curs lacrimi de sânge ce au format pe peretele de sub ea desene cruciforme.

1972

Mexic, Monterrey.

O statuie reprezentându-l pe copilul Iisus a respirat, a transpirat și a plâns zilnic în fața unei mulțimi de până la cincisprezece mii de oameni, în tot cursul lunii ianuarie.

1973

Franța, Brignoles.

Mii de broaște râioase mici și brotăcei au căzut din cer în timpul unei furtuni trecătoare, în ziua de 23 septembrie.

1974

Anglia, insula Wight.

Pe toată durata verii, un stejar bătrân situat în apropiere de East Lowes a fost văzut emanând fuioare de fum, determinându-i pe pompieri să întreprindă mai multe investigații. Cu toate acestea, nu s-a găsit nici o urmă de foc sau vreo sursă de căldură care să explice acea enigmă.

1975

Puerto Rico, zona Moca.

În perioada februarie-iulie, morțile misterioase ale unor animale printre care se numărau câini, pisici, găște, iepuri și capre au urmat imediat după aparițiile unor OZN-uri în aceeași zonă.

1976

SUA, Carolina de Sud.

Au fost semnalate multe apariții ale unor ființe cu pielea verde, de mărimea omului, care băntuiau prin mlaștini. „Omul-șopârlă din Carolina” — cum a fost denumit, este până astăzi doar unul din cel puțin șaisprezece făpturi oribile de mlaștină care au fost văzute de numeroși martori.

1977

SUA, districtul County, statul Illinois.

În cursul lunilor iulie și august au fost semnalate mai multe apariții ale unor păsări uriașe asemănătoare cu niște vulturi suprad dezvoltati. În seara zilei de 25 iulie, se pare că două din acele creaturi s-au năpustit în jos și au încercat să-l ia cu ele pe Martin Lowe, în vârstă de zece ani, pe care l-au cărat o distanță de aproximativ douăzeci de picioare, după care l-au lăsat să cadă pe pământ.

SUA, Chicago, statul Illinois.

La sfârșitul verii, apariții confirmate de mulți martori ale unei stafii feminine cunoscută sub denumirea de „Maria Reînviață” au fost urmate de descoperirea unor amprente de mâini întipărite pe balustradele metalice care înconjurau cimitirul unde fusese înmormântată.

1978

Noua Zeelandă, South Island.

Ținte neidentificate apărute pe radar au indicat o activitate OZN în largul coastei nord-estice, în apropiere de aeroportul Wellington, iar piloții au raportat vreme de câteva nopți că au văzut lumini anormale. Fenomenul a fost filmat în ziua de 30 decembrie și prezentat la televiziune în întreaga lume.

1979

India, Behar.

Un OZN ce plutea în ziua de 12 iulie deasupra unei școli din orașul Islampur a smuls — din câte s-a relatat — bucăți mari din acoperișul clădirii principale.

Franța, Saron, Hautes Pyrenées.

O multitudine de incendii bizare izbucnite în locuința unui fermier — aproximativ nouăzeci în decursul unei luni — au

Început la 6 august și au luat sfârșit numai după ce un preot a binecuvântat locul și a stropit pământul cu apă sfințită.

1980

Anglia, Ashfield, comitatul Nottinghamshire.

În ziua de 13 iulie, două sute de oameni au leșinat în timpul unui spectacol ce implica defilarea unor orchestre tinere de alămuri, pe niște terenuri din apropiere de Kirby. Au fost transportați la patru spitale cu simptome incluzând lăcrimarea ochilor, dureri de gât, amețeli și vărsături, însă medicii n-au putut identifica vreo cauză a acestor cazuri.

1981

Wales, Dyfed.

În trei nopți succesive din iunie, zeci de oi au fost ucise cu sălbăticie în ferme din jurul satului Ysbyty Ystwyth. În cursul următoarelor șase săptămâni au fost semnalate apariții ale unor feline enorme, dintre care una a ucis puii dintr-un coteț de găini și câinele de pază.

1982

Noua Zeelandă, Auckland.

Câțiva muncitori care lucrau la construirea unui tunel pe North Island, au găsit broaște vii încastrate în stratul de nămol pietrificat, la adâncimi de aproximativ patru metri. A fost unul dintre numeroasele cazuri din cursul secolului douăzeci în care amfibieni sau pești vii au fost găsiți întemnițați în situații aparent imposibile.

1983

Anglia.

În cursul lunii iunie, ploi de mare amploare cu obiecte ciudate au căzut din cer deasupra regiunilor sudice ale Angliei, incluzând o largă gamă, de la crabi în Sussex la monede de un cent în Norfolk și bucăți de cocs în Dorset.

Pentru acest fenomen straniu s-a dat vina pe condițiile meteorologice capricioase.

1984

Islanda, lacul Kleifasvatan.

În noiembrie, un grup de vânători de păsări au urmărit cu privirea două făpturi necunoscute — care „se mișcau ca niște câini dar înotau ca focile” — ieșind din lac. Ulterior au fost găsite urme ciudate de pași.

1985

Australia, Concord, Sydney.

În februarie, atât dintr-o statuie cât și dintr-o pictură a sfântului libanez Charbal s-a prelinș ulei. Când în ziua de 15 martie, lichidul a fost atins cu un crucifix, din acesta a început să picure sânge.

1986

Grecia, munții Asterussia, Creta.

Pe la începutul verii, un pterodactil uriaș a fost văzut zburând la mică altitudine de către câțiva vânători.

1987

Germania, între Baden-Baden și Frankfurt.

În ziua de 14 octombrie, șoferii de pe o autostradă au fost martorii dispariției unui automobil, într-o explozie de flăcări și fum. Totuși, ulterior nu s-a găsit nici o epavă.

1988

Anglia.

În luna iulie, în localitatea Cheadle din Cheshire, un grup de practicanți ai artelor marțiale care exersau pe terenurile de la Asney Hall au văzut o siluetă asemănătoare cu un pitic, cu o conformație hidoasă, pândind din tufișuri.

Ulterior, câțiva membri ai clubului au fost victimele unor atacuri fizice și au fost posedate de o forță necunoscută.

1989

Marea Mediterană, la nord-vest de Creta.

În zorii zilei de 7 august, echipajul navei de pescuit siciliene *Francesco* a lansat rachete de SOS. După ce au fost salvați și remorcați până în portul Kastelion, membrii echipajului au relatat că toată noaptea fuseseră atacați de spectre, iar duhuri diavolești au aruncat peste bord echipamentul mecanic și au distrus aparatajul radio și de navigație. Chiar și după ce ambarcațiunea a fost exorcizată de trei preoți, echipajul a refuzat să se întoarcă la bord și a fost expedit la Atena cu avionul.

1990

Iran, Ispahan.

În ziua de 24 martie, o familie ieșită la iarbă verde a fost atacată de o pasăre uriașă neidentificată, mai mare decât un vultur, care le-a luat în gheare copilul de doi ani. O căutare intensivă n-a reușit să găsească nici copilul, nici cuibul păsării.

Anglia.

Imigranți musulmani din întreaga țară, tăind vinete în felii au găsit semințe care formau, în arabă, numele sfânt al lui Allah.

În comitatul Sussex, un bărbat de treizeci de ani, a fost găsit, pe la începutul lui septembrie, zăcând mort în dormitorul lui, cu arsuri pe brațe, picioare și pe partea superioară a trunchiului.

China, provincia Hunan.

În aprilie, Tang Tangiyang, în vârstă de patru ani, s-a aprins instantaneu, parțial, în câteva rânduri. Jeturi mici dar intense de flăcări albastre izbucneau prin găuri circulare din pielea lui.

1991

Iordania, Zarka, în apropiere de Amman.

Un preot care, în ziua de 21 aprilie, făcea pregătiri în vederea sfintei împărtășanii, găsim sânge proaspăt ce curgea din pâine, i-a îndemnat pe credincioși să se ungă cu el pe trup, în speranța unor miracole.

Anglia, Manchester.

În ziua de 9 septembrie, înapoiindu-se acasă, un om de afaceri a constatat că o voce demonică lăsase un mesaj indescifrabil pe robotul său telefonic. O analiză complicată a benzii magnetice a scos la iveală că mesajul începea cu cuvintele: „Te urăsc”

1992

Japonia, Kyushu.

În ziua de 4 ianuarie, un monstru acvatic cu cocoașă, lung de treizeci și cinci de picioare și cunoscut sub numele de „Issie” a fost surprins pe pelicula unei camere de filmat de către un automobilist care își conducea mașina pe lângă lacul Ikeda.

Suedia, lacul Storjon.

Muncitorii care lucrau la construirea unui pod și un grup de treisprezece studenți au văzut pe insula Froson o reptilă marină de mari dimensiuni.

Scoția, regiunea Lothian.

În tot cursul anului, globuri de foc verzi, deplasându-se la joasă altitudine, au fost văzute cu regularitate tășnind cu mare viteză pe deasupra mlaștinilor.

Mongolia, în apropiere de granița cu China.

În ziua de 12 iunie, un grup de alpiniști, condus de experimentatul englez Julian Freeman-Atwood, au întâlnit câțiva oameni-ai-zăpezilor cu păr lung, cunoscuți local sub denumirea de *alma*. A doua zi au fost găsite urme proaspete.

1993*Anglia.*

În octombrie, un grup de porci mistreți, despre care până atunci se crezuse că ar fi dispărut ca specie din Marea Britanie, au fost filmați cu o videocameră de către un turist în văile Derbyshire-ului.

Irlanda.

În tot cursul toamnei, pe întreaga întindere a țării au existat numeroase semnalări de statui și altare care se mișcau.